Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

SYDSLESVIGS STEDNAVNE

VED

ANDERS BJERRUM, KRISTIAN HALD
OG PETER JØRGENSEN

BIND 7

NORDANGEL OG FLENSBORG

VED

KRISTIAN HALD

II. HALVBIND 1. HÆFTE

AKADEMISK FORLAG
KØBENHAVN 1966

De vigtigste Kilde- og Litteraturfortegnelser

Jævnfør Kildefortegnelserne under de enkelte Sogne.

Aarb. = Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie.
Aasen = Ivar Aasen, Norsk Ordbog. 2. Udg.
ActaPont = Acta pontificum Danica.
ANF = Arkiv för nordisk filologi.
AnglJahrb = Jahrbuch des Angler Heimatvereins.
AnnDan = Annales danici medii ævi, ed. Ellen Jørgensen.
APhS = Acta Philologica Scandinavica.
ARSchwabst = Svavsted Amtsregnskaber, SA.
Blöndal = Sigfúss Blöndal, Islandsk-Dansk Ordbog.
BrN GG = Johs. Brøndum-Nielsen, Gammeldansk Grammatik.
BullDan = Bullarium Danicum.
Danckw = Caspar Danckwerth, Newe Landesbeschreibung der zwey Hertzogthümer Schleswich vnd Holstein. 1652.
DanmKortl = N. E. Nørlund, Danmarks Kortlægning.
DAtl = Erich Pontoppidan, Den danske Atlas. 1763—81
DF = Danske Folkemaal.
DgP = Gunnar Knudsen, Marius Kristensen og Rikard Hornby, Danmarks gamle Personnavne.
DiplDan = Diplomatarium Danicum.
DiplFl = H. Sejdelin, Diplomatarium Flensborgense.
DomkapJb 1638 = Thumkapittels Erd Buch. 1638. SA Abt 400[1] Nr. 54.
DomkapReg = Domkapitlets Regnskaber. SA A XXIV.
DS = Danmarks Stednavne.
DSt = Danske Studier.
Dörfer[1-3] = Joh. Friedr. Aug. Dörfer, Topographie von Schleswig. 1.—3. Udg. 1805—29.
Ejerslev = Lærer M. P. Ejerslevs Optegnelser (c. 1927—31).
Ekwall DEPN = Eilert Ekwall, The concise Oxford dictionary of English place-names.
EPNS = English place-name society.
Feilb. = H. F. Feilberg, Bidrag til en Ordbog over jyske Almuesmål.
Fritzner = J. Fritzner, Ordbog over det gamle norske Sprog.
FrowkennSchatt 1548 = Frowkenn Schatt so Breida Rantzow.. hefft laten entfangen. SA A XVII Nr. 147.
GeldReg 1621 = Geltthebungs Register des.. Ambtts Flenßburgk. SA XII 3 Nr. 7.
GldaKr = M. Lorenzen, Gammeldanske Krøniker.
Gst = danske Generalstabskort.
Gude = J. C. Gude, Bericht von der Halbinsul Sundewitt und dem Glücksburgschen Erblande. 1778.
Hagerup[2] = E. Hagerup, Om det danske Sprog i Angel. 2. Udg. 1867.
Hellq. SEO[2] = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok. 2. Udg.
Hellq. Sjön. = E. Hellquist, Studier öfver de svenska sjönamnen.
JahrbLandesk = Jahrbücher für die Landeskunde der Herzogthümer.
JensenAng = H. N. A. Jensen, Angeln. Zunächst für die Angler historisch beschrieben. 1844.
Kalkar = O. Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog.
Kappel SH 24H = Blandingshaandskrift af Kappel. Univ. Bibl. Kiel, SH 24H.
Kat = preussisk Kataster (Stückvermessungshandriss).
Kok = J. Kok, Det danske Folkesprog i Sønderjylland.
Kontraktb = »Kauff- und Theylungs Contracten« 1680 ff. Amtsgericht Flensborg.
KornReg 1621 = Korn: vndt Hür Register deß Ambts Flensburg. SA C XII 3 Nr. 8.
LA = Königl. Preuß. Landesaufname. 1879 ff.
Landreg = Landregister i RA.
LDipl = Langebeks Diplomatarium, RA.
LibQuotlib = »Liber Quotlibeticus«, Slesvigbispens Ark., RA (nu afleveret til SA).
Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn från medeltiden.
Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn från medeltiden.
Lundgren-Brate = M. F. Lundgren og E. Brate, Personnamn från medeltiden.
Mejer = Mejers Kort i Danckw.
Mensing = O. Mensing, Schleswig-Holsteinisches Wörterbuch.
MM = Maal og Minne.
NE = O. Rygh, Norske Elvenavne.
NG = Norske Gaardnavne, udg. af O. Rygh m. fl.
NI = G. Indrebø, Norske Innsjønamn.
NoB = Namn och Bygd.
Nord. Kult. = Nordisk Kultur.
ODS = Ordbog over det danske Sprog.
OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län.
Oldekop = H. Oldekop, Topographie des Herzogthums Schleswig. 1906.
OUÅ = Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift.
Quellens VI = Quellensammlung der Gesellschaft für schleswig-holsteinische Landeskunde. VI.
RA = Rigsarkivet.

NYHERRED.

BEBYGGELSESNAVNE.

Gelting, Landskab. Se under *Gelting* S.

Norhug, forsv. Lb. RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 583, PontoppidanAnnales II 193) RegCap (16. Aarh. LibQuotlib. f. 11a) *Norhug*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Norhugh*. — Domkapitlet havde i 1352 tre Gaarde her, men c. 1437 erklærer Procuratoren, at Byens Beliggenhed er ukendt; jfr. C. A. Christensen i DHT 11 R. VI 192. Navnet er snarest et glda. **Northhøgh* „Nordhøj"; en forvansket Form *Nortiugh* citeres af H. V. Clausen i Studier over Danmarks Oldtidsbebyggelse p. 79.

Nyherred. Af Eksempler skal anføres: Grandjean Slesvigske Købstæders og Herreders Segl p. 19 *Nu Hœreth*; VJb 1231 p. 9 *Nuheret*; 22/2 1271 DiplDan 2 R. II Nr. 160 *Nyhœ[rœt]*; RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 580, PontoppidanAnnales II 189) *Nieherrit*; RegCap (16. Aarh. LibQuotlib. f. 11a, 12a) *Nuherde, Nyherret*; 2/2 1397 Stemann III 27, 3/2 1397 Stemann III 28 *Nyherde*; udat. 1401—50 (Koncept el. samtidig Afskr.) DiplFl I 380 *Nuherede*; u. D. 1409 (Westphalen IV 3185) *Nyhardinge*; 2/9 1431 (RegChrI 388) *Nuherde*; 18/11 1431 DiplFl I 388 *Nuherde*; 5/6 1432 Stemann III 46 *nüherde*; 20/6 1435 Stemann III 49 *Nüherde*; 1435 (16. Aarh. ÆDA V 519 *Nu hard*; 1435 (1588 ÆDA V 536) *New herdes dingswinde*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Nyhert, Nuherde, Nuherd*; 21/7 1440 (Westphalen IV 3186) *Nieharde*; 25/10 1450 Stemann III 76 *Nüherret*; RegFlensb 1452 *Nu herde*; RegFlensb1457,LibCens1462 *Nuherde*; RegFlensb 1483 *Nuherde, Nuherhe*; Regnsk 1487 DiplFl II 920, RegFlensb 1499, Zinsb 1509—15 *Nuherde*; 1523 (1526) DiplFl II 164 *Nuharde*; 1538 (1538) DiplFl II 285 *Newharde*; Slewert 1538 *Nyghe Herreth*; 1577 ArkSvendsbygaard [Sørup S.] *Nyharde*; RegFlensb 1587 *Newherde*; KornReg 1621 *Neuharde*; GeldReg 1621 *Neuherde*; Mejer 1648 *New Herde*; Mejer 1649 *New Herde, Nei-Herde*; Mejer 1650 *New-Herde*; Danckw 104 *Newharde oder Nieharde*; VSK 1783, Gst 1858 *Nye Herred*; Oldekop p. 55 *Nieharde*. — Adj. *ny*. Hvis Landskabet Gelting oprindelig, ligesom Svans, har været udenfor Herredsinddelingen, kunde Opkomsten af et nyt Herred maaske staa i Forbindelse med Landskabets Inddragelse under denne. JensenAng p. 125 anfører en Række Sagn, der tyder paa, at Herredet i det mindste delvis har hørt til Strukstrup.

(Her?) **Over Aaen,** forsv. Beb. RegFlensb 1617—18 *Tyle ober der Owe*. — Nævnt under „Bruchgeltt in New Herde".

NATURNAVNE.

Bondeaa. Se under Strukstrup H., Bd. VIII.

Gelting Bugt. Mejer 1652 *Gelting Noer*; Danckw 107 *Geltinger Foerde oder Geltinger Nör*; JSørensenK X *Gielting Wig*; JSørensenPap 89 *Gielting Vig*; Trap p. 635 *Gielting-Bugt*; Oldekop p. 32 *Geltinger Bucht*. — Se *Gelting* under Bebyggelsesnavne i Gelting S. Jfr. *Gelting Nor* under Naturnavne i Gelting, Gelting S.

Geltinger Landstrasse. 1785 ArkSørup Svendsby Nr. 15 *gegen der Geltinger Heerstraße*; 1818 ib. Nr. 18 *die Geltinger Landstraße.*

Kalkgrund. 1592 DanmKortl I Nr. 32 *Kalck gront*; Mejer 1648 *Kalck grundt*; Mejer 1650 *Kalck grund, Kalck grundt*; JSørensenPap 26 *Kalkgrunden*; Den danske Lods 11. Udg. III 153 *Kalkgrund.* — Ifl. Den danske Lods er Bunden fint, graat Sand med Sten. Navnet forekommer flere Steder i danske Farvande; se Registret i Louis Grandjean, Søkortets Stednavne II.

Lipping Aa [ˈlɪbənɔɹ ˈau, də ˈlɪbeŋ ˈau, ˈlɪbeŋ ˈau]. 1574 (Afskr.) ArkRuntoft I 18 *Lippinger Auwe*; 1584 (Afskr.) SH 361 *Lipping aue, Lippinger au*; 1626 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 145 *die Lipping Auw*; 1792 ib. *in der Lippinger Aue*; 1792 (Afskr.) ib. *der sogenannten Lipper Aue*; Schröder II 370 *an der Lippingaue*; Gst. 1858 *Lepping Aa*; Trap p. 496 ff. *Lipping-Aa*; Kat *Lipping-Aue, Lippinger Aue*; LA *Lipping Au.* — Se *Lipping* under Bebyggelsesnavne i Esgrus S. Jfr. *Svendsbæk* og *Østergaard Aa* ndfr.

Svendsbæk. Mejer 1648 *Swens beck*; Danckw 107 *der Schwensbach oder Schwensbeck*; Verz 1819 [Sørup S.] *Schwensbeck.* — Andet Navn paa *Lipping Aa.* Ellipse for **Svendsby Bæk*, efter *Svendsby* i Sørup S.

Østergaard Aa. Jensen Ang 25 ff. *Die Oestergaarder Au . . . weiter oben auch Lipping-Au genannt.* — Efter *Østergaard* i Stenbjerg S.

Østerholm Aa. 1649 SA C XII 1 Nr. 373 *Ohsterholmer Auw*; Jb 1723 *Osterholmer-Au.* — Efter *Østerholm* i Sterup S.

SØRUP SOGN.

Kilder.

Anschlag 1749	Anschlag des Adelichen Guthes Schwensbye ... wie solches alles am 4ten Sept .... öffntlich verkauft werden soll. Maa være fra 1749, da Godset blev parcelleret. ArkSvendsbygaard.
ArkBukhagen	Se under Gelting S.
ArkGammelbygaard	Arkivet paa Gammelbygaard, Sørup S.
ArkGrumtoft	Se under Grumtoft S.
ArkRuntoft	Se under Esgrus S.
ArkStenb	Se under Stenbjerg S.
ArkSvendsbygaard	Arkivet paa Svendsbygaard, Sørup S.
ArkSøgaard	Se under Husby S.
ArkSørup	Sørup Sognearkiv, Sørup.
Armenrechn	Fattigregnskab uden Titel 1688 ff. Pastorat, Sørup.
Friedrichsen	J. C. Friedrichsen, Chronik des Kirchspiels Sörup. Süderbrarup 1907.
FæsteReg 1780	Feste-Register von der Nie-Harde. 1780. SA C XII 1 Nr. 166.
HolzTax 1787	Taxations-Instrument über die Bonden-Hölzungen, welche den vormals Domkapittels Feste-Hufenbesitzern in den Dörfern Gammelbuygaard Gammelbuy Flatzbuy Winderadt Steinberg Atzbüll Esgrus-Schauby Schwanenberg Grünholtz Brunsbüll Wipholm Sörup-Schauby und Sörup ... taxiret worden. 1787. ArkGammelbygaard.
Jb 1721	Jordebog uden Titel („Beschreibung der Nieharder Kirchspiele") 1723. SA C XII 1 Nr. 4.
Jb 1756	Maaß-Buch Auf die Ländereyen zu Schwensbuy auf die gemeine Felder. Anno 56. SA C XII 1 Nr. 279.
Jb 1777	Erd-Buch über diejenigen Ländereyen welche den Mohrkirchischen Unterthanen, so in den Dörfern Möllmarck und Sörup-Schaubuy wohnen, gehören. SA Abt 25[1] Nr. 112. Enkelte Varianter fra to andre Eksemplarer af Jordebogen i Abt 25[1] Nr. 113.
Jb 1803	Erd-Buch über die sämmtlichen Ländereyen des ... Dorf Hardesbye. 1803. ArkSørup Harresby Nr. 1.
Jb 1813 (1832)	Erdbuch über die Ländereien des adelichen Stammguts Schwensbye 1813. Copia 1832. ArkSørup Harresby Nr. 1.
K 1777	Grund-Risz von diejenige Ländereyen welche den in den Dörfern Möllmarck und Sörup Schaubuy wohnende Mohrkirchische Unterthanen gehören. 1777. SA 402 A 4 Nr. 238.
K[1] 1777	Grund-Riß .... Möllmark und Sörup Schauby 1777. SA 402 A 4 Nr. 236.
K[2] 1777	Kort paa Oktavblade over Mølmark og Sørup Skovby, uden Titel. SA Abt 25[1] p. 362.
K 1801	Grund-Riß über des Hans Hansen bey Sörup-Mühle ... habende Ländereyen. 1801 ArkSørup. Vinderød Nr. 2.
K 1804	Riß über dhr. Organisten Otzen in Sörup seine zu Schwensbye belegene ... adeliche Hoff-Ländereyen. 1804. ArkSørup Svendsby Nr. 31.
K u. A.	Rids over Mølmark og Sørup Skovby. Uden Aar. SA 402 A 4 Nr. 237.
KI 1763	Verzeichniß der sämtl. Intraden der Kirchen zu Sörup 1763. SA C XII 2 Nr. 241.
KI 1768	Söruper Kirchen-Jnventarium. 1768. ArkSørup Sørupskov Nr. 1.
Kirkeb	Söruper Kirchenbuch 1662. Pastorat, Sørup.
NybølReg	Se under Kværn S.
Opt 15. Aarh.	Se under Kværn S.

Opt c. 1730	Copia von des H. Pastor Oswald sein Ländereyn in Sörup. C. 1730. Pastorat Sørup.
Tax 1787	Taxations-Jnstrument über die bisherigen Feste-Höltzungen so zuständig derer dem Niehaarde Amts Flensburg incorporrirten ehemalige Duhm Capitels Feste-Eingeseßenen der Dorfschaften und Einzelnen Huefen: Gammelbuy Gaarde, Gammelbuy, Flatzbuy, Winderadt, Steinberg, Atzbüll, Esgoris Schaubuy, Schwanburg, Grünholtz, Brunsbüll, Wiepholm, Sörup Schaubuy und Sörup welche nunme: Pro taxato in Bonden Höltzungen zu verwandeln sind. 1787. SA C XII 1 Nr. 117.
Tax 1788	Taxations-Instrument desjenigen Holtzes, welches die Feste-Besitzern zu Winderath, Gammelbye und Atzbüll, außer der zugelegten Bonden-Höltzung nach forstmäßiger Taxation zum Eigenthum erhalten haben. SA C XII 1 Nr. 117.
U 1747	Landmaaling uden Titel fra Søndensø samt „Designatio deren Ländereyen zu dem Adelichen Guthe Süden See“ etc. Uden Aar. (Landmaalingen blev besluttet 1744 og var færdig 1747). Afskr. SA C XII 1 Nr. 494.
U[1] 1747	„Copia der Land-Maeße Designation . . . zu Südensee in Sörup Kirchspiel. 1747“. ArkSøgaard.
U 1777	Bonitierungs Instrument von denen . . . Dörfern Möllmarck und Sörup Schaubuy. 1777. SA Abt 25[1] Nr. 112.
U 1780	Vermagschiftung und Auseinandersetzung. 1780. Mølmark. Copia. ArkSørup Sørup Nr. 1.
U 1788	Vermeß und Bonitirungs Instrument über das Königl. Rechens Mann Peter Boysen in Gammelbye Sämtl. Bonden-Bohls-Landereyen. SA C XII 1 Nr. 276.
U 1802	Vermess und Vermagschiftungs Instrument über einige Ländereien zu Sörup Schauby et Möllmarck. 1802. Copia. SA C XII 1 Nr. 280.
U 1803	Vermessungs Jnstrument über die sämtl. Ländereien im Kirchspiel Sörup die unter Freienwillen gehören. 1803. ArkGrumtoft Nr. 153.
U 1806	Bonitir- und Auseinandersetzungs-Jnstrument . . . über die Hufen-Ländereyen des Iacob Marquardsen in Sörupschaubye 1806. Copia. ArkSørup Sørupskov Nr. 1.
U 1812	Bonitir- und Auseinandersetzungs-Jnstrument über die Hufen-Ländereyen . . . des Hufners Iacob Thomsen zu Barg. 1812. SA C XII 1 Nr. 274.
U 1812 (og U c. 1812)	Vermagschiftungs und Auseinandersetzungs-Jnstrument über einige Hufen Ländereyen des Hufners Ies Esmarcks in Möllm. 1812. En enkelt Form er citeret fra en udat. „Vermagschiftung“ (c. 1812). ArkSørup Mølmark Nr. 18.
U 1820	Auseinandersetzungs-Instrument über die Hufen Ländereyen des . . . Diederich Möllgaard in Möllmark. 1820. Afskr. ArkSørup Sørup Nr. 4.
U 1823	Bonitir und Auseinandersetzungs-Jnstrument über die Hufenlandereyen des Hufners Iacob Thomsen in Barg. 1823. ArkSørup Svendsby Nr. 31.
U 1833	Aufmessungs Register über die sämmtlichen Ländereien zu Gammelbygaarde. 1833. ArkGammelbygaard.
U 1842	Vermeß Bonitir und Auseinandersetzungs-Instrument über eine zur Hufenstelle des August Wilhelm Hansen in Flatzby. 4. von der Hufe . . . in Gammelbye abgelegte Parcele. 1842 ArkSørup Fladsby Nr. 14.
U 1847	Vermessungs-Register über die Ländereyen des Mohrkirch-schen Hufners Thomas Möllgaard in Möllmark. 1847. ArkSørup Mølmark Nr. 18.
Udregn 1777	Ausrechnungs-Protocoll von dem . . . Dorfe Möllmarck und Sörup Schaubüy. SA Abt 25[1] Nr. 112 Fasz. 1.
Vergleich 1801, 1814, 1823	„1801 hat daß Egerschop Sörup-Möllmarck, Sörup-Schauby, Sörup holz und Gammelbuy mohr einen Vergleich in Hinsicht des Schne Schaufeln zu stande gebracht wie folget . . .“. Fortsat 1814 og 1823. ArkSørup Mølmark Nr. 16.
Verz 1731	Verzeichniß der aus Nieharde Regulirten Dorfscheiden und Wildpfäle. SA C XII 1 Nr. 54.

Verz u. A. Verzeichniß derjenigen Ländereyen so anfänglich bey der Licitation des Verkaufften Guhtes Schwensbye Hof zu dem sogenannten Nordertheil welcher zu 3/4 Pflug und der 1/4 Pflug im Dorfe zugelegt und verkaufft worden und nach dem verschiedene Veränderungen damit geschehen wo sie jtzo liegen. ArkSørup Svendsby Nr. 25.

Meddelere.

Bjerge F. Lucassen, Bjerge, f. sts. 1858. Opt. 1933.

Fladsby Otto Hansen, Sørup, f. sts. 1863. Heinrich Beck, Fladsbyskov, f. sts. 1880. Opt. 1935.

Gammelby Hans Mangelsen, Gammelby, f. sts. 1876. Johannes Henningsen, Gammelbygaard, f. sts. 1855. Opt. 1935.

Harresby Magdalena Jensen, f. Thies, Harresby, f. sts. 1854. Opt. 1935

Løstrup Diederich Diederichsen, Løstrup, f. sts. 1868. Opt. 1935.

Mølmark Asmus Hansen, Mølmark, f. sts. 1869. Opt. 1935.

Svendsby Se under Harresby. Meddeleren har tjent paa Svendsbygaard. Opt. 1935.

Søndensø Heinrich Gondesen, Søndensø, f. sts. 1873. Nogle Navne efter Johannes Petersen, Harresby, f. i Lille-Volstrup 1881, boede i Søndensø 1907—31. Opt. 1935.

Sørup Jürgen Michelsen, Stabel, f. 1852 i Aneby, kom som 8-aarig til Stabel, hvor Faderen var født.

Vinderød Hans Callsen, Vinderød, f. sts. 1881. Opt. 1935.

BEBYGGELSESNAVNE.

Aavad, Hs. Schröder II 336 *Aawatt*; Kok *Åvad*. — Efter Naturnavnet *Aavad* i Søndensø.

Allmannskate, Hs. Schröder II 291 *Allmannskathe*; Mensing I 107 *Allmannskaat*. — Paa Sørup Mark. Se under *Allmanns* p. 158.

Biholt, Hs [ˈbi·ˌhòld]. Kat, LA *Biholz*. — Efter Naturnavnet *Biholt* i Sørupskov.

Bjerge, Lb [*ba·x*]. 25/6 1472 Rep² Nr. 3113, 3/7 1477 Rep² Nr. 4056, 5/3 1478 (c. 1700) Rep² Nr. 4177 *to Bergen*; 13 el. 20/7 1478 Rep² Nr. 4249 *to Berghe*; RegFlensb 1483 *Bergen*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *tho Berghe*; RegFlensb 1499 *Berch*; 1555 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 273 *tho Birge*; 1577 ArkSvendsbygaard *tho Bargen, . . . der Berger veltschede*; RegMaarkær 1579 *Barga*; 1584 SA C XII 1 Nr. 7 *Berg*; RegFlensb 1587 *zu Byrge*; RegFlensb 1593 *Bergh, Birge, tho Berge*; GeldReg 1621 *Berge*; KornReg 1621 *Berge, Berrigh*; Mejer 1648 & 1649, Danckw 107 *Bargen*; Jb 1669 *Berg*; Jb 1734 *Barg*; DAtl VII 386 *Borgen*; VSK 1783 Bierge; Dörfer[1] 16 *Berg* (*Barg*); Schröder I 82 *Barg*; Gst 1858 *Bjerge*; Trap 494 *Bjerre*; LA *Barg*. — Bøjningsform af Sb. *Bjerg*.

Bjergemark, Hse. RegFlensb 1616—17 *Paull Petersen bei Berge*; Kontraktb 1727 *auf Barger-Oster-Felde stehende Kahte*; Kontraktb 1751 *auf Barger Feld*; VSK 1783 *Biergemarks hse*; Dörfer[3] 16 *Bargerfeld* (*Bargfeld*); Schröder I 82 *Bargfeld*; Jensen-Ang 359 *Bargerfeld*; Gst 1858 *Bjergemark*; LA *Bargfeld*.

Bojebjerg, Hs. VSK Orig *Boyebierg H*.

Bondebro, Hse [*bùnəˈbrɟx*]. Kirkeb 1673 *Bundebro*; Kirkeb 1681 *bunbro*; Kirkeb 1726 *Bonnebro, Bunnebroh*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Bondebrück*; 1829 SA C XII 1 Nr. 328 *Bonjebrück*; Schröder I 122, II 336 *Bondebrücke, Bondebrück*; Gst 1858 *Bondebro*; Kok *Bonnebro* (*ved Bonnebro*); LA *Bondebrück*. — Delvis i Satrup S. Efter en Bro over *Bondeaa*; se dette Navn under Strukstrup H., Bd. VIII.

(Her?) **Branntweinskrug.** Vergleich 1801 *Brantweinskrug*.

(Her?) **Bredmaj,** Hs. 1832 ArkSørup Sørup Nr. 62 *nach Bremay verlegte Kathenstelle.*

Brixhof, forsv. Gd [ˈbrìgsˌhòf]. Friedrichsen 284 *Die Brixsche Hufe.* — Tilhørte i 18.—19. Aarh. Familien *Brix*; nedbrudt efter 1854 (Friedrichsen p. 285). Jfr. *Brixestoft* under Naturnavne i Søndensø.

Bulbro, Hs [*bo·lˈbrỳx*]. Kirkeb 1677 *bulbro*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *bey Bohlbrück*; VSK Orig 1780 *Böelbroe H*; Schröder II 335 *Boelbrücke*; JensenAng 357 *Bohlbrügg*; Kok *Bolbro*; Kat *Bohlbruck*; Oldekop V 112 *Bollbrück.* — Jfr. *Bulbro* under Naturnavne i Søndensø. Sb. *Bulbro* „Plankebro"; se KLNM II 252. Ordet er meget almindeligt som Stednavn.

Buskholm, Gd. 1766 SA C XII 1 Nr. 270 *Buschholm*; 1801 ArkGrumtoft Nr. 62 *Buskholm, Buschholm*; Schröder II 258, Kat, LA *Buschholm.*— Ved *Buskkoppel* og utvivlsomt Opkaldelse herefter. Gaarden er oprettet efter Parcelleringen af Svendsbygaard i 1749 af en Del af den saakaldte „zweite Nebenhof", der bl.a. omfattede Arealet *Buskkoppel* (Friedrichsen p. 161).

Buskkoppel, Hs [ˈbùšˌkùbəl]. Kirkeb 1677, Armenrechn 1688 *buschkoppel*; JensenAng 359 *Buschkoppel*; 1831 ArkSørup Svendsby Nr. 23 *Buschen Koppel*; Kok *Buskkobbel* (*Buskkoffel*); LA *Buschkoppel.* — Ifl. Opt 1935 bruges Navnet [ˈbùšˌkùbəl] ogsaa om Gaarden *Buskholm* ovfr. *Busk*, se Bd. X. Jfr. *Buskkoppel* under Naturnavne i Svendsby.

Dam, Gd. Armenrechn 1717 *Hans Petersen Hüffner in Winderath beym damm.*

Damvad, Hs. Armenrechn 1704 *Erich bei dam*(*wat*?); Dörfer[1] 42 *Dammwatt*; Kok *Damvad.* — Efter Naturnavnet *Damvad* i Sørupskov.

Elkærgaard, Gd. 1536 UrkBistSchlesw Nr. 70 *ein gudtt Elckergarde genomedt.* — I Mølmark, ifl. Dok. Jfr. *Søndensøgaard* ndfr.

Entenholm, Hs. Schröder II 81, SH 371, Friedrichsen 277 *Entenholm.* — Ogsaa som Naturnavn i Søndensø, men Husnavnet er antagelig det oprindelige. Af ty. *Ente* „And".

Eslingsvad, Hs [*èsləŋsˈvad*]. Schröder II 81 *Eslingswatt*; Gst 1858 *Eskildsvad*; Kok *Eslingsvad* (*Eslingsvåj*); LA *Eslingwatt.* — Ved Bondeaa, der paa denne Strækning ogsaa har været kaldt *Eslingswatter Au*; jfr. *Eslingsvad* under Naturnavne i Søndensø.

Fladsby, Lb [*fladsby*, da. ˈ*flasby* opt. i Hyrup og Hjoldelund]. 20/6 1435 Stemann III 49 *Vlasbü*; 30/11 1436 Rep[1] Nr. 6847 *Vlasbu*; 30/11 1436 Stemann III 56 *Vlasbü*; 2/3 1438 (Ulr. Petersen) *Vlaßbue*; s. Dok (Afskr.) DiplFl I 472 *Vlaszbu*; 25/10 1450 Stemann III 75 *Vlasbü*; LibCens 1462 *Flassbu*; LibCens 1462 (SRD VII 487) *Flasbu*; 25/6 1472 Rep[2] Nr. 3113 *Flasbu*; 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Flasbu*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *Flaßbu*; RegFlensb 1483 *Vlasbu*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Flasbu*; RegFlensb 1499 *fflaßbu*; Rodeboeck 1567 *Flaßbu*; 1577 ArkSvendsbygaard *Flatzbuy*; DomkapReg 1586—87 *Flaßbw*; RegFlensb 1593 *Flatzbuj*; GeldReg 1621 *Flatzbue*; Mejer 1648 *Flatzbuy*; Mejer 1649, Danckw 107 *Flatzby*; DAtl VII 386 *Faltz* [sic]; VSK 1783 *Flasbye*; Schröder I 262 *Flatzbye*; Gst 1858 *Fladsby*; LA *Flatzby.* — Forleddet er Gen. af Tilnavnet glda. **Flat*, vn. *Flatr*; se Birte Hjorth Pedersen i Navnestudier II 21 og der cit. Litt.

Fladsbyskov, Hse [*fladsbyˈhòld*]. Jb 1669 *im Holtz*; Kirkeb 1676 *flatzbyholtz*; Kirkeb 1682 *flas Büyholt*; Jb 1723 *Flatzbüe-Holtz, Flatby Holtzer Köttner*; Kontraktb 1755 *Flatzbüeholz*; VSK 1783 *Flasbyeskov*; Dörfer[1] 58, 202 *Flatzbyeholt, Flatzbyeholz*; Schröder I 262 *Flatzbyeholz*; Gst 1858 *Fladsbyskov*; LA *Flatzbyholz.*

Flatzby Ziegelei. Kat *Flatzby Ziegelei.*

Franshus. K[2] 1777 *Bey Franz Huus*; Jb 1777 *By Frans Huus.* — I Sørup Skovby; Stednavn? Af Mandsnavnet *Frans.*

Friedrichshof. AnglJahrb 1955 205 *Friedrichshof.* — I Svendsby.

Galgeled, Hs. Armenrechn 1693 *Moritz bei galljlei*; 1726 SA C XII 1 Nr. 373 *biß an dem Galgenheck von dem Dorf Schwensby.* — Ved Vejen til Kappel, der gaar gennem Tingskov ndfr.

Gammelby, Lb [*xaməlby*]. 20/6 1435 Stemann III 49 *Gammelbü*; 30/11 1436 Rep[1] Nr. 6847 *Gammelbu*; 30/11 1436 Ste-

mann III 56 *Gammelbü*; 2/3 1438 (Ulr. Petersen) Stemann III 59 *Gammelbü*; s.Dok. (Afskr.) DiplFl I 472 *Gumeln* [sic]; 11/9 1442 Rep[1] Nr. 7266 *Gamelbu*; 25/10 1450 Stemann III 75 *Gamelbü*; LibCens 1462 *gammelbu*; (her?) RegCap 15. Aarh. (c. 1700 Ulr. Petersen) *Gammelbu*; RegFlensb 1483 *Ghammelbu*; 5/2 1490—1555 DiplFl I 679 *Gammelbuy*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Gamelbu*; RegFlensb 1499 *Gammelbu*; DomkapReg 1586—87 *Gammelbuj*, *Gammelbü*; GeldReg 1621 *Gammelbue*; Mejer 1648 *Gamelbuy*; Mejer 1649 *Gamelbuy*, *Gammelbuy*; Danckw 107 *Gammelby*; VSK 1783 *Gammelbye*; DAtl VII 386 *Gammelbygaard og Bye*; Schröder I 296 *Gammelbye*; Gst 1858, LA *Gammelby*. — Af Adj. *gammel*. Navnet kan maaske her betegne Byen som den ældre Bebyggelse, hvorfra Gammelbygaard er udflyttet.

Gammelbygaard, Gd [*xaməlbyˈxå·*, *xaməlbyˈxå·ɹ*]. Udat. Erik af Pommern 1396—1439 DaMag 5. R. II 94 *Gamelgarde . . . in Angelen*; 26/5 1435 Stemann III 49 *Gammelbyhave*; Dag? 1435 (Udt.) Westphalen IV 3186 *Gammelbygaard*; 30/11 1436 Rep[1] Nr. 6847 *Gammelbughart*; 30/11 1436 Stemann III 57 *Gammelbüghard*; 2/3 1438 (Ulr. Petersen) Stemann III 59 *Gammelbügarde*; s. Dok (Afskr.) DiplFl I 472 *Gumelengarden* [sic]; Dag? 1438 [=2/3 1438?] Westphalen IV 3186 *Gammelbygaard*; 11/9 1442 Rep[1] Nr. 7266 *Gamelbugarde*; 25/10 1450 Stemann III 75 *Gammelbygarde*; LibCens 1462 *Gammelbugarde*; LibCens 1462 (SRD VII 487) *Gamme Wugarde*; RegCap 1466 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Gammelby gaard, curia Gammelbu*; Dag? 1503 (Westphalen IV 3192) *Gammelbuygard*; 1550 (c. 1603) SA A XVII Nr. 324 *Gammelbuigard*; DomkapReg 1586—87 *Gammelbugaarde*; DomkapReg 1602—03 *Gammelbuygarden*; 1632 Stemann III 355 *Gammelbühegardt*; Mejer 1648 *Gamelgard*; Mejer 1649 *Gammell garde*; Jb 1723 *Gammelbüe-Gaarde*; DAtl VII 386 *Gammelbygaard*; VSK 1783 *Gamelbye Gd*; Schröder I 296 *Gammelbyegaard*; Gst 1858 *Gammelby Gd*; LA *Gammelbygaard*.

Gammelbymose, Gd og Hse [*xaməlbyˈmo·ɹ*]. 1719 (Afskr.) ArkGrumtoft Nr. 153 *Gammelby Mors* [sic]; Kirkeb 1734 *Gammelby Mohr*; Kontraktb 1751 *Gammelbue Mohr*; VSK 1783 *Gammelbyemoese*; Schröder I 297 *Gammelbyemoor*; Gst 1858 *Gammelbymose*; LA *Gammelbymoor*.

Gammelbyskov, Hse [*xaməlbyˈhòld*]. RegFlensb 1630—31 *Gammelbuheholtz*; Domkap Jb 1638 *im Holtze*; Kontraktb 1717 *Gammelbuyholtz*; Kontraktb 1755 *Gammelbüeholtz*; Schröder I 296 *Gammelbyeholz*; Hagerup[2] 174 *Gammelbyskov*; LA *Gammelbyholz*.

Hardesbyholz, Hs. Friedrichsen 135 *Hardesbyholz*. — Se under *Harresby*.

Harresby, Lb [*haɹdəsby*, da. *haresby* opt. i Hyrup]. 25/6 1472 Rep[2] Nr. 3113, 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Hergesbu*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *Hergeßbu*, *Hargeßbu*; RegFlensb 1483 *Herisbu*; RegFlensb 1499 *Harißbu*; 1564 SA UrkSchlesw C Nr. 98 *Harretzbuy*; (her?) RegMaarkær 1579 *Geresbuj*; Rodeboeck 1580 *Harßbuj*; RegFlensb 1587 *Harresbuj*; RegFlensb 1593 *Harrißbuy*, *Harritzbuj*, *Harrißbuj*; RegFlensb 1601 *Herrisbuy*, *Harrisbuy*, *Harrißbuy*; KornReg 1621 *Harritzbue*; 1632 Stemann III 355 *Harrißbühe*; Mejer 1648 *Hardsby*; Mejer 1649 *Hardsbuy*; Mejer 1650 *Hardsby*, *Hardbuy*; Danckw 107 *Hardesby*; DAtl VII 386 *Hardesbye*; VSK 1783 *Herredsbye*; Dörfer[2] 95 *Hardesbye* (*Herredsbye*); Schröder I 357 *Hardesbye* (*Herredsbye*, *Herresbye*); Gst 1858 *Harresby*; LA *Hardesby*. — Birte Hjorth Pedersen (Navnestudier II 27) gaar ud fra, at Forleddet har gammelt *æ* og tolker det som Gen. af Mandsnavnet glda. *Hærik*, der bl.a. indgaar i sønderjy. *Herrested*. Skrivemaaden *Herges-* 1472 ff. tyder dog snarere paa et sammensat Personnavn, hvis andet Led begynder med *g*, og under Forudsætning af glda. *æ* i Forleddet er den mest nærliggende Mulighed da Mandsnavnet glda. **Hærgēr*, fsv. *Hærger*, vn. *Hergeirr*; samme Navn indgaar i eng. *Harrowby* i Lincolnshire (1086 *Herigerbi*; Ekwall DEPN 4. Udg. p. 221). Skriftformen med *a* i første Led kan forklares ud fra den nty. Overgang af *e* til *a* foran *r* (jfr. Formerne af *Bjerre* ovfr.), men da en tilsvarende Overgang ikke er kendt fra den da. Dial. i Angel, synes den

da. Udtale med [*a*] at maatte forudsætte gammel Indflydelse fra den nty. Skriftform. Skrivemaaden *Herreds-* paa VSK er ikke Udtryk for en ældre da. Udtale med [*æ*], men skyldes, at Forleddet er blevet opfattet som Ordet *Herred*; jfr. den moderne ty. Skrivemaade *Hardes-*. En tidlig Indflydelse fra den nty. Skriftform paa Udtalen er dog paafaldende, og man maa derfor regne med den Mulighed, at første Led har glda. *a*, saaledes at den nty. Form *Herges-* er en „omvendt" Skrivemaade, fremkaldt af den ovfr. omtalte nty. Overgang af *e* til *a*. Forleddet kan da være Gen. af Sb. glda. **hargh* „Stendynge, Alter", der ovfr. p. 208 antages at indgaa i Naturnavnene *Harresbjerg* og *Harreshøj* i Nabosognet Husby; jfr. *Harreby*, 1206 (Afskr.) *Harghby*, DS IV 597. Sammensætning paa *-by* med appellativisk Forled i Gen. er meget sjælden, et Eksempel er fynsk *Skovsby* overfor det almindelige *Skovby*, men der kunde eventuelt foreligge et oprindelig usammensat Stednavn **Hargh*.

Harresbygaard, Gd [*haɹdəsbyˈhòf*]. KR[1] 1601[Esgrus] *Harretzbuy gard*; RegFlensb 1623—24 *Harrißbue gardtt*; 1635 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Harrißbuhgarde*; 1643 ib. *Hartzbuygardt, Haretzbuy gardt*; 1665 ib. *Hardisbygaarde, Hardesbygaarde, Haardesbygaardt*; Kontraktb 1682 *Harresbuy garde*; VSK 1783 *Herredsbye og Gaard*; Jb 1803 *Hardesbyhoff*; Schröder I 357 *Hardesbyehof*; JensenAng 359 *Hardesbyegaard*; Gst 1858 *Harresbygd*; LA *Hardesbyhof*.

Harresbymark, Hse. Kontraktb 1745 *auf dem so genandten Hardesbüer-Felde*; Armenrechn 1767 *Hardesbyfeld*; VSK Orig 1780 *Herredsbye-mark*; Schröder I 358 *Hardesbyefeld*; Friedrichsen 145 *Hardesbyfeld*.

?Have, forsv. Gd. Opt 15 Aarh. *gud beleghen to lløstorp . . . ys ge nomet Hauegud.* — *Have*, se Bd. X.

Hoffnungstal, Gd [*ˈhòfnùŋsˌtå·l, hòfnùŋˈtå·l*]. Kat *Hoffnungsthal*; LA *Hoffnungstal*. — Ty. *Hoffnung* „Haab". Gaarden er udflyttet fra Løstrup 1847—48 (Friedrichsen p. 183).

Hoheluft, Gd [*ho·əˈlùfd*]. Friedrichsen 61, 193 *Hoheluft*. — Udflyttet fra Løstrup 1859 (Friedrichsen p. 193).

Hollehit, Kro og Hse [*hòləˈhìd*]. Kirkeb 1718 *Hollehit*; Kontraktb 1736 *Hollehädt*; Anschlag 1749 *Hollehitt*; 1751 SA C XII 1 Nr. 270 *Hollehütt*; Jb 1756 *Hollehiet, Hollehitt*; 1761 ArkSørup Harresby Nr. 22 *Hallehidt*; VSK Orig 1780 *Hollehidt Kroe, Hollehidts Hse*; Schröder II 258 *Hollehit*; Kok *Holdhid* (*Hollehit*); Gst 1858 *Holdhid*; Kat *Hollehit*; LA *Hollehitt*. — Imperativ af Vb. *holde* og Adv. *hit*, Sideform til *hid* „herhen", og saaledes et Kronavn med lignende Betydning som *Hold-an* og *Hold-bi*, hvorom se Inge Wohlert i Navnestudier II p. 66. Formen *hit*, der kendes fra „gammeldags og vulgært" Rigssprog (ODS), er ellers ikke overleveret fra den da. Dial. i Angel, men findes i Nørrejy.; H. M. Jensen, Et Vendelbomaal p. 65 anfører den som Sideform til [*hi*], Feilb. har den fra Vendsyssel og Agger i Sammensætningen *herhid*, og den er ogsaa kendt fra Østjy. (Todbjerg ved Aarhus). Af samme Oprindelse som Kronavnet er sandsynligvis Marknavnet *Hollehit* i Grumtoft S., (se ovfr. p. 121), men Udtalen [*-hìd*] og ældre Skrivemaader *-höyt, -hött* synes at vise, at sidste Led der er omtydet til Adv. *højt*; Neutrum af Adj. *høj* hedder i den da. Dial. *høtt* eller *hyet* (Hagerup[2] p. 42).

Holtlyk, Hs [*dəˈhòldˌlỳg*]. — Efter Naturnavnet *Holtlyk* i Harresby.

Iverslund, Gd og Hse [*i·vəɹsˈlùnd*]. RegMaarkær 1601 *Juers Luntt*; RegFlensb 1614—15 *Juerslunt*; 1671 SA C XII 3 Nr. 6 *den Krug zu Ivers Lundt*; Kirkeb 1689 *ivers lundt*; Jb 1723 *Iverslund, Ivers Lund*; VSK Orig 1780 *Iverslund*; VSK 1783 *Joerslund*; Schröder I 446, Gst 1858, LA *Iverslund*. — Navnet blev ogsaa i den da. Dial. udtalt med Efterledstryk (Hagerup[2] 133). Af Mandsnavnet *Iver*, glda. *Iwar*.

?Kelsig. Kirkeb 1687 Keelsig. — Læsningen usikker, men muligvis efter Naturnavnet *Kelsig* i Gammelby.

Kloster, forsv. Hse. Schröder II 70, Friedrichsen 208 *Kloster*. — I Mølmark. Ifl. Friedrichsen l.c. var Gaarden Timmesbol saa tæt sammenbygget med flere Huse, at man kaldte dem *Dat Kluster*, der senere blev til *Kloster*. Nty. *Kluuster* „Klumpen, Büschel"

bruges om „alles, was dicht zusammensitzt (Nüsse, Blumen, Haare, Fäden)" (Mensing). Det er laant til Sønderjy. i Formerne [*klystə(r), klustər*] og kan i Braderup bl.a. bruges om en Samling Huse (*it klystər hu·s*; se Feilb. under 2. *klyster*). Som Stednavn foreligger det i *Klyster* DS V 519 og, med Omtydning til *Kloster* ligesom her, i *Kloster* DS III 134.

Kærkoppel, Parcel. VSK Orig 1780 *Kiærkaabel* H; Schröder II 258 *Kjerkoppel*; 1864 ArkSørup Svendsby Nr. 21 *Freikathe in Kjærkoppel.* — Naturnavnet *Kærkoppel* i Svendsby. Forekommer som Tilnavn i Armenrechn 1717 (*Karn Kierkoppel*).

Lehmkuul, Hs. Schröder II 81 *Lehmkuhl*; SH 371 *Kathe zu Lehmkuhl.* — Efter Naturnavnet *Lehmkuul* i Søndensø.

Lindeburg, Cementvarefabrik. Friedrichsen p. 208 *Lindeburg.* — Ifl. Friedrichsen l.c. er Huset bygget 1895 af Jacob Carl *Lindeburg*, og Familienavnet er vel saaledes det primære.

Lipsdam, Hs [*lèbs'dam*]. 1828 ArkSvendsbygaard, Schröder II 291, JensenAng 357 *Lepsdamm*; LA *Lipsdamm.* — Efter Naturnavnet *Lipsdam* i Sørupskov.

Lykhave, Parcel. Schröder II 259 *Lückhave.* — I Svendsbymark. *Lyk*, se Bd. X.

Løstrup, Lb [*lø·sdrùb, lø·sdrəb*]. 25/6 1472 Rep² Nr. 3113 *Losstorp*; 3/7 1477 Rep² Nr. 4056 *Lostrop*; 3/5 1478 (c. 1700) Rep² Nr. 4177 *to Tostorpe* [sic]; RegFlensb 1483 *Lustorppe*; 20 el. 27/7 1486 DiplFl I 660 *Lostrup*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Loystorppe, Loystruppe*; RegFlensb 1499 *Lostorppe*; Opt 15. Aarh. *lløstorp*; RegMaarkær 1579 *löβdorf, löβdorff*; 1586 ArkRuntoft Urk II 5 *loestorp*; RegFlensb 1587 *Loestorpf, Loβorf* [sic]; RegFlensb 1592 *Losterup*; RegFlensb 1593 *Lösterup, Lösterop*; GeldReg 1621 *Löstrup, Löstrup Trindtt*; Mejer 1648 & 1649 *Lostrup*; Danckw 107 *Lösterup*; VSK Orig 1780 *Löstrup*; DAtl VII 386 *Løsterup*; VSK 1783 *Lostrup*; Schröder II 26 *Löstrup*; Gst 1858 *Løstrup*; LA *Löstrup.* — Vokalen i Forleddet kan være glda. *ø̄* eller glda. *y* med Lydaabning og Forlængelse foran *st*; jfr. [*tø·st*] tørstig i den da. Dial. (Feilb.). Under Forudsætning af oprindeligt *ø̄* kan første Led være Tilnavnet glda. *Lø̄s*, der er overleveret en enkelt Gang fra Løgumbogen; jfr. fsv. Tilnavn *Løse* (DgP). Der kunde dog ogsaa foreligge en Sammensætning direkte med Adj. *løs*, og man kan da tænke paa Betydningen „ledig", der kendes fra sv. Lovsprog; i Äldre Västgötalagen bruges det i Forbindelse med Jord, der bliver ledig ved en Landbos eller hans Kones Død: *dør landboe firi fardaghœ, þa œru tver løter løsir af bole hans*; *dør kona hans, þa œr þripiungœr løs af bole hans* (Ærfþær bolkær 24). En anden Betydning af Adj., der ogsaa kunde komme i Betragtning, er „uden fast Forbindelse med en større Helhed", anvendt om et Areal, der kun lejlighedsvis hører med til en Gaards Landbrugsareal. Denne Anvendelse synes at være dokumenteret fra Ænyda. og forudsættes muligvis i det *-løse* [*-lö·zə*], der indgaar i visse bornholmske Naturnavne (DS X p. XVIII f.). Af Adj. *løs* tolkes Navnet allerede i JensenAng p. 69, der antager, at det kunde skyldes, at Byen engang var løsrevet fra det store Markfællesskab, der udgøres af Nabobyerne Sørup, Sørup Skovby og Mølmark.

Löstrup Dingholz. Friedrichsen 68 *Löstrup-Dingholz.* — Se *Tingskov* ndfr.

Løstruplund, forsv. Bebygg. RegFlensb 1635—36 *Lösterup Lundt*; Kirkeb 1673 *in der Lund*; Armenrechn 1688 *lund.* — I Løstrup. Jfr. Naturnavnet *Lundlyk* stds.

Løstrupmark. Kontraktb 1735 *Löstrup Feld.*

Løstrup Mølle. Nybøl Reg 1599 *Lostorff Waβermühle.*

Maarkærdam, Gd. 1796 SA C XII 1 Nr. 580 *Mohrkirchteich*; Schröder II 291 *Moorkirchteich*; Kat *Mohrkirchteich.* — Ved *Maarkærdam* i Bøl S., Strukstrup H.; se Bd. VIII.

Maarkærskov, Hs. Dörfer³ 271 *Mohrkirchholz.* — Efter *Maarkær* i Bøl S.

Meierhof, Gd [*'maiəɹˌhòf*]. Dörfer³ 271 *Südenseer-Meierhof*; Oldekop V 112 *Südensee-Meierhof.*

Mosvad, Hs [*'mo·sˌvad*]. Mejer 1648 *Moeswath*; Mejer 1649, Danckw 107 *Moeβwatt*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Moos Wath*; DAtl

VII 386 *Moeswat*; Schröder II 335 *Mooswatt*; Kok *Mosvad* (*Muhsvaj*); LA *Mooswatt*. — I Søndensø. Af Sb. *Mose*.

Mølleskov, Hse [ˈmø·lənˌhòld]. Kirkeb 1668 *Mühlenholtz*; Kontraktb 1722 *Kahte im Mühlen-Holtz*; Jb 1723 *Mühlen holtz, Südenseer Mühlen Holtz*; HusbyTingb 1756 *im Südenseer Mühlen Holtze*; VSK 1783 *Mølleskov hse*; Dörfer[3] 274, 288 *Sörupmühlenholz, Südensee-Mühlenholz*; Schröder II 81 *Mühlenholz* (*Sörup-Mühlenholz*); Gst 1858 *Mølleskov*; Trap 493 *Mølskov*; LA *Mühlenholz*. — Efter Sørup Mølle.

Möllmarkstamm, Gd. Oldekop V 79 *Möllmarkstamm*.

Mølmark, Lb [ˈmʏ̀lˌma·g]. 23/3 1466 DiplFl I 570 *Molmark*; RegFlensb 1483 *Moyelmargke, Mayelmargke*; 7—13/1 1499 DiplFl I 723 *Moggelmark*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Moggelmarck, Moggelmark*; 1536 SA UrkBistSchlesw Nr. 70 *Molenmarcke*; RegGottorp 1540 *Molemarkt, Molemarckt*; RegGottorp 1542 *Moelemarckt*; RegMaarkær 1565 *Molemarck*; RegGottorp 1570 *Moelmarck*; RegGottorp 1572 *Mholemarck*; RegFlensb 1593 *Mölmarck*; RegFlensb 1601 *Mollemarch, Malmarck*; RegFlensb 1604—05 *Moilmarck*; Mejer 1648 *Mollmarck*; Mejer 1649 *Möllmarck*; Danckw 107 *Möhlmarck*; VSK Orig 1780 *Mölmark*; DAtl VII 386 *Møhlmark*; VSK 1783 *Molmark*; Vergleich 1801 *Sörup-Möllmarck*. Dörfer[1] 144 *Möhlmark* (*Møllmark*): Schröder II 73 *Möllmark*; Gst 1858 *Møglmark*; Trap 494 *Mølmark*; LA *Möllmark*. — Af Adj. glda. *mykil* „stor".

Mølmarkgaard. 23/3 1466 DiplFl I 570 *Moelmark garde*.

Mølmarkhus. VSK Orig 1780 *Mölmarks H*.

Nielyk, Hse [*ni·əˈlɣ̀g*]. — I Mølmark. Af nty. *nie* „ny"; jfr. Naturnavnet *Nylyk*.

Nie Schwensbyhof, Gd [ˈ*ni·swènsbyˈhòf*]. — Jfr. *Svendsbygaard* ndfr.

Norderkate, Hs [*dad nùɹdəɹˈkå·d*]. — Ved Svendsbygaard.

Nordgaard, Gd. Schröder II 26 *Norgaard*; Gst 1858 *Løstrupnordgd*; Kok *Nørgaard*.

Petersborg, Kro [ˈ*pe·dəɹsˌbùɹx*]. Dörfer[3] 17, Schröder I 82 *Petersburg*; Gst 1858 *Petersborg*; LA *Petersburg*. — I Bjerge. Ifl. Friedrichsen p. 176 bygget af *Peter* Hahn i 1825.

Pottenborg, Hs, tidl. Kro [ˈ*padənˌbùɹx*]. Kirkeb 1728 *Pottenburg*; VSK Orig 1780 *Pottenborg*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Pattenburg*; 1798 SA C XII 3 Nr. 112 *Pattburg*; Dörfer[1] 169, Dörfer[2] 187 *Pottenburg*; 1826 ArkGammelbygaard *Pattenburg*; Dörfer[3] 271 *Pattburg*; Schröder II 163 *Pottenburg* (*Padtburg*); JensenAng 360 *Pattenburg*; Kok *Patborg*. — I Vinderød. Sb. *Potte* med den fra Ty. laante Endelse *-en*; Navnet kunde maaske sigte til, at Pottehandlere overnattede her. Udtalen og de ældre Skrivemaader med *a* skyldes Indflydelse fra *Padborg* i Nabosognet Bøl, Strukstrup H.

Riggelsby, forsv. Lb. RegFlensb 1483 *Riggelsbu*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Rickelsbu*; 1577 ArkSvendsbygaard *Riggelßbuy*; RegFlensb 1593 *Riggelßbuj*; 1607 PastoratSørup *Riggelsbui*. — Om Beliggenheden se under Naturnavnet *Riggelsby* i Svendsby. Af Mandsnavnet glda. *Rīkulf*, rimeligvis et gammelt Laan fra ohty. *Ricwulf*; se Birte Hjorth Pedersen i Navnestudier II 33 f. og der cit. Litt.

Rostrup, forsv. Lb. Dag? 1471 (Udt. af Ulr. Petersen) Rep[2] Nr. 3020 *Roßdorff*; 1471 (16. Aarh. ÆDA V 507) *Rustorp*; 16 el. 23/7 1472 (Afskr.) JahrbLandesk IX 509 *Rosedorp*; RegFlensb 1483 *Rosdorppe*; RegFlensb 1499 *Roßdorppe*; 1536 SA UrkBistSchlesw Nr. 70 *Rößdorppe*; RegFlensb 1593 *Rusterup Edder Sudensehe*; RegFlensb 1595 *Rustrup Edder Sudensehe*; RegFlensb 1597 *Rostrup edder Sudensehe*; RegFlensb 1600—01 *Rostrop oder Sudensehe*; Rodeboeck 1608 *Rostrup*. — Er formodentlig omkring Aar 1600 lagt ind under Søndensø, jfr. RegFlensb 1593 ff. Forleddet kan være Gen. af Mandsnavnet glda. *Rōi(r)*, der blandt andet indgaar i Sognenavnet *Roslev*, Harre H. (DS IX 41 f.). En anden Mulighed er Plantenavnet *Rose*, der indgaar i *Rostrup*, Skamby S., Skam H. (24/2 1409 Rep[1] Nr. 5029 *Rosœndorp*) og sandsynligvis ogsaa i *Rostrup*, Gadbjerg S., Tørrild H. (udt. [*ʀu·əsdʀœb*], 1452 *Rosdrop*), der DS VIII 95 antages at være sammensat

med et af Mandsnavnene *Rōar* eller *Rōir*.

Rødekro. 1783 ArkSørup Svendsby Nr. 15 *im rothen-Krug*; 1795 ib. *bey Hollehit belegene Stelle Rothenkrug genannt.* — Ifl. Friedrichsen p. 158 kaldes Hollehit Kro i gamle Dokumenter og i den gamle Kirkebog *Roter Krug* eller *das rote Haus*. Navnet kan skyldes Kroens røde Tegltag, jfr. *Rødehus* p. 69, men i flere Tilfælde beror dette almindelige Kronavn utvivlsomt paa Opkaldelse.

Schauby Mühle. Friedrichsen 280 *Schauby-Mühle.* — I Sørup Skovby. Ifl. Friedrichsen l.c. bygget 1872.

Scheunen, Gd [*šy·nən*]. Schröder II 335 *„auf den Scheunen"*; Kat, LA *Scheunen*; Oldekop V 112 *Südensee Nebenhof, „auf den Scheunen"*. — „Nebenhof" til Søndensøgaard. „Vermutlich haben die Besitzer von Südenseehof hier Feldscheunen gehabt, in welche sie das hier geerntete Korn des langen Weges wegen unter Dach brachten" (Friedrichsen p. 279). Navnet bruges ikke mere.

Schloss, Hs. Friedrichsen 137 *„das Schloß"*. — Lille Hus ved Vejen til Kappel.

Schwensby Mühle. Friedrichsen 143 *Schwensby Mühle.* — Ifl. Friedrichsen l.c. bygget paa en Grund, købt til dette Formaal 1883. Om *Svendsby* se ndfr.

Silkmose, Hse [*silgmùs*]. Kirkeb 1720 *Sielckmoes*; Armenrechn 1765 *Sieleck Mooß, Sielick Mooß*; Armenrechn 1767 *Sielkmoos, Sieleckmoes*; Armenrechn 1768 *Silkmoers*; VSK Orig 1780 *Silkemose H*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Silkmoos*; Dörfer[3] 193 *Silkismoes*; Schröder II 73, 335 *Silkmoos* (*Silkmoor*); Kok *Silkmose* (*Silkmuhs*); LA *Silkmoos*; Oldekop V 79 *Selkmoos.* — Af et Sb. **Silk(e)* med Betydningen „Sump" el. lgn.; se under *Silkesvad* p. 96.

Skovbyled, Hs(?). Slewert 35 *by schowbus hecke.* — Se *Sørup Skovby* ndfr.

Skovs, forsv. Lb. Dag? 1471 (Udt. af Ulr. Petersen) Rep[2] Nr. 5020 *Schouwes*; 1471 (1552 ÆDA V 507) *Schaus*; 16 el. 23/7 1472 (Afskr.) JahrbLandesk IX 509 *Schouws*; 1536 UrkBistSchlesw Nr. 70 *Schouwes.* — Nævnes i Kilderne sammen med *Rostrup* ovfr. og har antagelig ligget i eller ved Søndensø. Snarest sammentrukket af et ældre **Skōghhūs*; jfr. *Skovse* i Skt. Mikkels Lands. og Ottestrup S., Slagelse H. (VJb 1231 *Scoghusas*).

Stabel, Hse [*sdafəl*]. Kirkeb 1687 *Stabbel*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Stabel*; 1797 ib. *Stabbel*; Schröder II 223, 335 *Stabbel, Staffel* (*Stabbel*); LA *Stabbel*; Oldekop V 112 *Staffel, Stabbel.* — Naturnavnet *Stabel*; se under Naturnavne i Søndensø.

Streng, Hse [*sdrèŋ*]. Kirkeb 1728 *Streng*; Kontraktb 1757 *auf Strenge*; VSK Orig 1780 *Strœng Hse*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Strenge*; U 1803 *Streng*; Dörfer[3] 193 *Strenge*; Schröder II 73 *Streng*; LA *Strenge.* — *Streng*, se Bd. X.

Svendsby, Lb [*swènsby, swènsby*]. RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Svensbu*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *Schwenßbuy*; Dag? 1482 (Udt. 18. Aarh.) Rep[2] Nr. 5142 *Schwenbuy*; sa. Dok (16. Aarh. ÆDA V 509) *Schuersbu*; RegFlensb 1483 *Swensbu*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Swensbu*; RegFlensb 1499 *Swenßbu*; udat. (16. Aarh. ÆDA V 513) *Suensbu*; 1577 ArkSvendsbygaard *Swenßbuy*; RegFlensb 1587 *Schwentzbuy*; RegFlensb 1593 *Swenßbuj*; RegFlensb 1600—01 *Schwensbuy*; KornReg 1621 *Schwensbue*; GeldReg 1621 *Schwenßbue, Schwennßbue*; Mejer 1648 *Swentzbuy*; Mejer 1649 *Swentzby*; Mejer 1650 *Swensby*; Danckw 107 *Schwensby*; DAtl VII 386 *Svensbye*; VSK 1783 *Svendsbye Gde Huuse og Parcel*; Schröder II 259 *Schwensbye*; Gst 1858 *Svendsby*; Kok *Svensby* (*Svönsby*); LA *Schwensby.* — Forleddet er Gen. af Mandsnavnet glda. *Swēn.* Udtalen [*swènsby*], der er optegnet i Stenbjerg, forudsætter en da. Udtale med [ö] som angivet af Kok; jfr., at Beboerne i et Dok c. 1704 betegner sig selv som *wier semplige schwönß Börer* (SA C XII 1 Nr. 487).

Svendsbygaard, Hgd [*swènsby'hòf*]. C. 1550 SA XVII Nr. 159 *Schwensbuigarde*; 1574 ArkBukhagen *Swenßbull*; 1577 ArkSvendsbygaard *Swenßbuygard*; 1586 ArkRuntoft Urk II 5 *Swensbujgard*; c. 1634 SA C XII 1 Nr. 471 *Schwensbuegarde*; Danckw 107 *Schwensby Dorff und Edelhoff*; Jb 1723 *Schwensbüe-Hoff*; DAtl VII 386 *Svensbye*

Herregaard; VSK Orig 1780 *Svendsbye Gd*; Schröder II 257 *Schwensbye*; Gst 1858 *Svendsbygd*; LA *Schwensbyhof*. — I Dok 1574 nævnes *Wulff van Aleueldt Erffgesetenn tho Swenßbull*; W. v. A. var ifl. JensenAng p. 262 Ejer af Svendsbygaard i 1586.

?Svendsbylund. Dörfer[3] 262 *Schwensbyelund, Schwenslund, Schwerslund* [sic]. — Jfr. *Svendsbyskov* ndfr.

Svendsbymark, Hse. 1826 ArkSørup Svendsby Nr. 5, Schröder II 259 *Schwensbyefeld*; LA *Schwensbyfeld*.

Svendsbyskov. Kontraktb 1697 *in Schwensbuy Holtz*.

Süderkate, forsv. Hs [*dad ˈsy·dəɹˌkå·d*]. Jb 1813 (1832) *die Süder-Kathe*; Schröder II 258, Kat *Süderkathe*. — Ved Svendsbygaard.

Søende, Hse [*seˈèn(·)*]. Kirkeb 1675 *Seeende*; Armenrechn 1703 *by dem Seende*; Armenrechn 1704 *Seende*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *bey See Ende*; VSK Orig 1780 *Söeende*; Schröder II 261, 336 *Seende, Weeende*; Gst 1858 *Søende*; Hagerup[2] 93 *Sjøœhn*; Kok *Søende* (*Sjoœhn*); LA *Seeende*. — Ved Vestenden af Søndensø. Navnet udtaltes med Efterledstryk ifl. Hagerup[2] p. 133.

Søndensø, Lb [ˈ*sy·dənˌse·*]. 1528 (16. Aarh. ÆDA V 529) *Sundense* (?); RegGottorp 1565 *Sudense*; RegMaarkær 1579 *Sudensehe, suden sehe*; Dok 1583 i RegMaarkær 1582 *Sundense*; RegFlensb 1587 *Sudensehe, zum Suden sehe*; RegFlensb 1600—01 *Südersehe*; GeldReg 1621 *Sudensehe, Sudennsehe*; Mejer 1648 *Sudensee*; Mejer 1649 *Südensee, Sudensee*; Danckw 107 *Südenseedorff*; DAtl VII 386 *Søndersøeby*; VSK 1783 *Sondensoe Gde*; Schröder II 336 *Südensee*; JensenAng 165 *Südensehe*; Gst 1858 *Søndersø*; Trap 493 *Søndensø* (*Søndersø*); Kok *Søndensø* (*Sønnensjo*); LA *Südensee*. — Første Led er Adv. glda. *sunnan* „syd for". Navnet er saaledes den oprindelige Betegnelse for Bebyggelsen Syd for Søen og dets Anvendelse som Sønavn (se under Naturnavne) sekundær; se H. Kuhn i ZSHG Bd. 85—86 p. 293 f. Ifl. Hagerup[2] p. 133 udtaltes Navnet med Efterledstryk.

Søndensøgaard, Hgd [*sy·dənse·ˈhòf*]. 29/3 1473 (Udt. 16. Aarh.) *Elckergardt itzunder Sudensehe genandt*; Dok 1583 i RegMaarkær 1582 *tho dem Meier haue to Sundensehe*; Danckw 104 *Süden-Seehoff*; VSK Orig 1780 *Sydensöe-gd.*; DAtl VII 386, 400 *Søndersøgaard, Sydensøe*; Schröder II 334 *Südensee*; Gst 1858 *Søndersø Gd*; LA *Südenseehof*. — Jfr. *Elkærgaard* ovfr.

Søndensømark. Kirkeb 1724 *Südenseer Feld*.

Søndensø Mølle. Gst 1858 *Søndersø Ml*; Friedrichsen 275 *Südensee-Mühle*. — Ifl. Friedrichsen l.c. bygget 1845.

Søndensøskov, Hse. Kirkeb 1681 *Südenseeholtz*; Kirkeb 1682 *Sudenseholt*; Jb 1723 *Süden Seer Holtz*; Dörfer[1] 215 *Südenseerholz*.

Sørup, Lb [*so·rəb*, da. *sjœrub* opt. i Hyrup]. Segl Beg. 14. Aarh. Beitr. z. Heimatkunde der Landschaft Angeln 1937 p. 22 *Siothorp*; 9/9 1338 (Cypræus) DiplDan 2 R. XII Nr. 108 *Siodorp*; s. Dok. (16. Aarh. ÆDA V 513, 523) *Sodorp, Siothorp*; 2/2 1339 (Afskr. 1579 efter Vid. 23/7 1383) DiplDan 2. R. XII Nr. 139 *Sodorp*; RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 575, 583; PontoppidanAnnales II 183, 193) *Syotorp, Syodrup*; RegCap (16 Aarh. LibQuotlib f. 10a, 11a) *Sotorp, Siotorp*; 20/6 1435 Stemann III 49 Sodorpe; 30/11 1436 Stemann III 56 Sodorp; 30/11 1436 Stemann III 57 *Zodorp*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Sodorp, Siodorp, Syodorp*; 25/10 1450 Stemann III 75 *Zodorp*; LibCens 1462 *Sodorp*; 3/9 1461 ActaPont III 314 *Sedorp*; Dag? 1471 (Udt. af Ulr. Petersen) Rep[2] Nr. 3020 *Zodorp*; 16 el. 23/7 (Afskr.) JahrbLandesk IX 508 *Sodorp* 13 el. 20/7 1478 Rep[2] Nr. 4249 *Zodorp*; 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315, 6—13/1 1499 DiplFl I 723 *Sodorppe*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Sodorppe*; udat. (16. Aarh. ÆDA V 513, 528) *Sodorp*; udat. (16. Aarh. ÆDA V 513) *Siotorp*; Zinsb 1509—15 *Sodorpp, Szodorppe*; 1523 (1526) DiplFl II 161, 164) *Sodorp*; 1524 Schötebock 26 *Sörup*; 1528 Schötebock 38 *Söderup*; 1528 (16. Aarh. ÆDA V 513, 528) *Sorup, Sodorp*; 1536 SA UrkBistSchlesw Nr. 70 *Sodorppe, Szodorppe*; Slewert 1538 *Soederup*; 1577 ArkSvendsbygaard *Sodorpp, Södorp*; 1586 ArkRuntoft Urk II 5 *Zorop*; RegFlensb 1587 *Sodorp*;

RegMaarkær 1590 *Syrup*; RegFlensb 1592 *Sedorf*; RegFlensb 1593 *Sörop*; 1596 Stemann III 310 *Södorp*; Mejer 1648 *Sorup*; Mejer 1649 *Sorup, Sörup*; Mejer 1650 *Sörup*; Danckw 107 *Sörup, Sörup-Kirch*; VSK 1783 *Søerup K og Gde*; Schröder II 291 *Sörup*; Gst 1858 *Sørup*; Hagerup² 93 *Sjør'p*; Kok *Sørup* (*Sjøhrp*); LA *Sörup*. — Efter Beliggenheden ved *Søndersø*.

Søruphede. 1607 PastoratSørup *Söruff heide*; Kontraktb 1694 *Söruppheyde*.

Sørupmark, Hse [*sø·rəbˈfèld*]. Kirkeb 1677 *Sörup Feld*(*t*?); VSK Orig 1780 *Söerupmark, Sörupmark H*; Schröder II 291, LA *Sörupfeld*.

Sørupmølle, Ml og Lb [*sørəbˈmø·l, sø·ɹbˈmø·l*]. RegFlensb 1593 *Windtmöle . . . Anno 92 erbuwett*; RegFlensb 1596 *Nyehardeß Windtmhole*; RegFlensb 1600—01 *Newharde Möhele, Nicharder Windtmull*; RegFlensb 1615—16 *Peter Godichsen bei der Mhuelen*; KornReg 1621 *Neuharde Windtmuhl*; KornReg 1621 *Die Windtmuhle zu Sörup*; Kirkeb 1689 *bei der Mühl*; 1703 SA C XIII 3 Nr. 103 *Sorupp Mühle*; Jb 1723 *bey Sörup-Mühle*; VSK Orig 1780 *Sörup Mölle, Söerup-Mölle, Söerups-Mölle-huuse*; Schröder II 291 *Sörupmühle*; Gst 1858 *Sørup Ml*; Kat, LA *Sörupmühle*.

Sørupskov, Gde og Hse [*sø·rəbˈhòld*]. RegMaarkær 1597 *Katthe bey Syruper Holtz*; Kirkeb 1694 *Sörupholtz*; Armenrechn 1702 *Sörup Holtz*; VSK 1783 *Søerup Skov Hse*; Schröder II 291 *Sörupholz*; Gst 1858 *Sørupskov*; LA *Sörupholz*.

Sørup Skovby, Lb [*ʃauby*]. RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 575; PontoppidanAnnales II 183) *Sckugby*; RegCap (16 Aarh. LibQuotlib f. 10 *skubuj*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Schugbu*; 19/4 1460 (RegChrI 143) *Sodorppe Schoubu*; 25/6 1472 Rep² Nr. 3113 *Schowebu*; 3/7 1477 Rep² Nr. 4056, 5/3 1478 (c. 1700) Rep² Nr. 4177 *Schoubu*; 13. el. 20/7 1478 Rep² Nr. 4249 *Schoubü, Zodorp Schoubu*; RegFlensb 1483 *Sch*(*a*?)*uwbu*; (*her*?) 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Schoubu*; RegFlensb 1499 *Schobuw*; RegMaarkær 1579 *serup schubuj*; RegMaarkær 1589 *Syrup schubui*; RegMaarkær 1593 *Zyrupschubui*; RegFlensb 1593 *Sörup Schoubuj, Sörop Schobuj*; 1596 Stemann III 310 *Schowbuy*; RegFlensb 1600—01 *Sorupschowbuy, Sorupschawbuy*; GeldReg 1621 *Sörup Schowbue*; Mejer 1648 *Schoubuy*; Mejer 1649 *Schowby, Schouby*; Danckw 107 *Schowby*; DAtl VII 386 *Skovby*; VSK 1783 *Skovbye*; Schröder II 223 *Schaubye* (*Sörup-Schaubye*); Gst 1858 *Sørup Skovby*; LA *Sörupschauby*.

Timmesbol, forsv. Gd. Schröder II 73 *das Timmesbohl*; SH 318 E *ein vertheiltes Bohl Timmesbohl*; Kok *Timmesbol*. — I Mølmark. Af Mandsnavnet *Timme*. Gaarden har ifl. Schröder l.c. Navn efter en „Diaconus" (Andenpræst) i Sørup, *Timm*, der døde 1617; han kaldes hos Kok II 402 og Friedrichsen p. 76, 208 *Timot*(*h*)*eus* eller *Tim*(*m*) *Schmidt*. Ifl. et Sagn i SH 318 H har Præsten boet paa *Timmestoft* i Mølmark, og ogsaa Friedrichsen p. 76 sætter dette Navn i Forbindelse med Timmesbol; se *Kaalgaardlyk* og *Timmestoft* under Naturnavne.

Tingskov, Gde og Hse [ˈ*dìŋˌhòld*]. RegFlensb 1617—18 *Mattias Tilsenn bej deme Dinge*; RegFlensb 1622—23 *Mathias Tilsen bej der Dingstede*; RegFlensb 1632—33 *Jeß Schneider bey Neuhardes ding*; Kirkeb 1663 *dingholtz*; Kirkeb 1676 *dingholt*; Kontraktb 1681 *dingholtz, Wester-Dingholtz*; Jb 1723 *Dingholtz*; 1750 ArkSørup Sørupskov Nr. 2 *Ding Holtz*; VSK Orig 1780 *Tingskov Huuse*; Schröder I 205, II 258 *Dingholz*; JensenAng 81 *Dingholz* (*Thingskov*); Kat *Dingholz*; LA *Sörup-Dingholz*. — Bebyggelsen ligger delvis i Kværn og Sterup Sogne, og Belæggene fra RegFlensb skal muligvis henføres til et af disse; Navnet forekommer som Tilnavn i Armenrechn 1700 *Hanß Tingschows* (Gen.). — Her var tidligere Nyherreds Tingsted (JensenAng l.c.); om dette minder ogsaa Naturnavnet *Tingdam* i Løstrup.

Træskovhus, Hs. VSK Orig 1780 *Træeskov H:*. — I Fladsby. Jfr. Naturnavnet *Trædkær* i denne By.

Ulvsbro, Hse [*vùlsˈbrỳx*]. RegFlensb 1643—44 *bey Vlßbrugck*; Kirkeb 1687 *wolffsbro*; Anschlag 1749 *bey Ulsbrück, an der Uhlsbrücke*; 1760 ArkGrumtoft Nr. 360 *bey Ules*

brüch; 1768 (Kok II 447) *Olufsbrük*; VSK Orig 1780 *Ulvsbroe Hse*; Jb 1813 (1832) *die Wulfsbrücker-Kathe*; Schröder II 258 *bei Wulfsbrück*; Kok *Volsbro* (=Fksp.); LA *Wolfsbrück*. — Bebyggelsen ligger delvis i Kværn S.; se derunder.

Veertel, Gd [*fɫdəl*]. — Synes at maatte være et nty. **Veertel*, hty. *Viertel*, her i saa Fald om en Fjerdedel af et Bol.

Vibholm, Gd [ˈ*vibˌhòlm*]. 1528 (16. Aarh. ÆDA V 529), SvineReg 1610 *Wibholm*; DomkapJb 1638 *Wybholm, Wybeholm*; Kirkeb 1686 *wipholm*; Kirkeb 1691 *wibholm*; 1695 SA C XII 1 Nr. 373 *Wiibholm*; Jb 1723 *Wiepholm*; Kontraktb 1734 *Wiebholm*; KI 1763 *Wipholm*; VSK Orig 1780 *Wiibholm Gd*; VSK 1783 *Vubholm*; Schröder II 223, JensenAng 357 *Wipholm*; Hagerup² 173 *Vyvholm*; Kok *Vibeholm* (*Vyvholm*); Kat, LA *Wipholm*. — Af Fuglenavnet *Vibe*. Jfr. ogsaa *Vibholm* som Naturnavn i Sørup Skovby.

Winderattfeld, Hse. Friedrichsen 220 f. *Winderattfeld*.

Vinderød, Lb [*vinərad*, da ˈ*vinjərad* opt. i Hyrup]. 20/6 1435 Stemann III 49 *Wynderot*; 1435 (16. Aarh. ÆDA V 519) *Winderadt*; u. D. 1435 (Westphalen IV 3186) *Hinderade* [sic]; 30/11 1436 Stemann III 56 *Winderath, Wynderath*; 30/11 1436 Rep¹ Nr. 6847 *Wynderath*; 2/3 1438 (Ulr. Petersen) Stemann III 59 *Viderott*; s. Dok (Afskr.) DiplFl I 472 *Widerott*; 11/9 1442 Rep¹ Nr. 7266 *Wynderat*; 25/10 1450 Stemann III 75 *Wynderot*; LibCens 1462 *Winderade*; 13 el. 20/7 1478 Rep² Nr. 4249 *Winrade*; 20 el. 27/7 1486 DiplFl I 659 *Wynderath*; SvineReg 1572 *Winderott*; DomkapReg 1586—87 *Winderahtt*; DomkapReg 1588—89 *Winderradt, Winderoth*; DomkapReg 1602—03 *Wynderath*; 1622 SA XIV Nr. 121 *Winderatt*; Mejer 1648 *Winderath*; Mejer 1649 *Winderath, Winderat*; Mejer 1650 *Winderath*; Danckw 107 *Winderatt*; Jb 1723 *Winrath*; Kirkeb 1759 *Winrad*; DAtl VII 386 *Vinderat*; VSK 1783 *Vinderath*; Schröder II 436 *Winderatt*; Gst 1858 *Venerød*; Trap 493 *Vinderad* (*Venerød*); Kok *Vinderad* (*Vinnraj*); LA *Winderatt*. — Samme Navn som *Vinderød*, Sb. i Strø H. (DS II 92). Forleddet er muligvis som i en Række andre Bebyggelsesnavne et Mandsnavn glda. **Windi*, se Eksemplerne i DgP I 1589; det der anførte *Vindelev* maa dog, som den ældste Form *Wenderløef* viser, være af anden Oprindelse. Mandsnavnet er ikke med Sikkerhed overleveret fra Middelalderen og kan ikke, som antaget i DgP, være identisk med det af Kok II 57 anførte sønderjy. *Vende*. En anden Mulighed er, at Forleddet er Gen. Pl. af Folkenavnet *Vender*, glda. *windær*, der indgaar i Navnet *Vindeby* i Borreby S., Svans (se Bd. IX). Den da. Udtaleform fra Hyrup er paavirket af den ty. Skriftform. Jfr. *Vinderyde* i Esgrus S.

Vinderødled, Hse [*vìnəradˈhèg*]. VSK Orig 1780 *Vinderath Leed*; Hagerup² 133 *Vinneradled*; Friedrichsen p. 221 *Winderattheck*.

Volsbro. Se ovfr. under *Ulvsbro*.

NATURNAVNE

Bjerge.

Aaager. Jb 1723 *Au Acker*.

Appelhofwisch [ˈ*abəlˌvìš*]. U 1812 *die Aepfelhofwiese*; U 1823 *Aepfelhofwiese*; Kat *Apfelhof*. — Nty. *Appelhof* „Æblehave".

Bavsland [ˈ*bausˌland*]. Jb 1723 *Baut-Land*; Kat *Bausland*. — Efter Udtalen at dømme af Subst. *Bukser*, sønderjy. [*bOw·s*] (Feilb.), der af og til indgaar i Stednavne, hvor det sigter til Arealets Form; jfr. f. Eks. *Bukserne* DS V 650 og DS VII 262. Paa den Maade er Forleddet forstaaet ved Optegnelsen 1933. Det er dog muligt, at Formen i Jb 1723 er oprindeligere og Navnet senere omtydet; i saa Fald af Subst. *Bugt* i Betyd-

ningen „Krumning, Bøjning". Feilb. anfører fra Sundeved Formen [*boxt*], men Sammensætningen *Knæbugt* „Hulningen under Knæet" udtales [*knæbåwt*].

Berglyk, Kat *Berglücke.*

Blocksbarg [ˈblògsˌba·x]. Kat *Blocksberg.* — Det højeste Punkt i Bjerge. Se under *Bloksbjerg* p. 35.

Bredled [breˈlai]. Jb 1723 *Brilley*; Kat *Oberste Brelay, Unterste Brelay.* — Areal ved en Vej, paa Grænsen til Sørup.

Bredmaj [broˈmai]. Jb 1723, U 1812, U 1823 *Bremay*; Kat *Bromay, 1ste Bromay, Hinterste Bromay.* — Se under *Bredmaj* p. 7.

Dreekant [*dre·kand*]. Kat *Dreieck.* — Nty. *Dreekant* „Trekant".

Egholm. Kontraktb 1736 *Eckholm*; Kontraktb 1741 *Eck-Hollm.* — Eng i Holmmaj.

Eng [*èŋ*]. Kat *Eng.*

Eskær [ˈèsˌkiæ·r]. 1577 ArkSvendsbygaard *Eßkier*; Jb 1723 *Eskier, Eßkier, Eeßkier*; Kontraktb 1740 *Eskier*; Kat *Iskier.* — Skov og Agerjord. Af Trænavnet *Esk.*

Eskærsbjerg [*èšrùsˈba·x*]. Jb 1723 *Eßkiers-Barg, Eßkiersbarg, Eschelsbarg*; Kontraktb 1727, NyherredTingb 1752 *Eschelsbarg*; Kat *Iskierberg, Oster-Escherberg, Wester-Escherberg.* — Stedet støder op til *Eskær.* Den moderne Udtaleform er omtydet efter Sognenavnet *Esgrus.*

Eskærsvang. Kontraktb 1740 *Eschelswang.* — Antagelig *Eskærs-* med samme Overgang af *r* til *l* i ubetonet Stavelse som i de ældre Former af *Eskærsbjerg.*

Gaaselyk. Jb 1723 *Goß Lück.*

Ham. Kat Hamm. — Tre Lokaliteter. *Ham,* se Bd. X.

Hesenkoppel. Kontraktb 1686 *die sogenante Kl. Hesen koppell.*

Holmmaj. Jb 1723 *Wester holmer May*; Kontraktb 1736 *Holm-May*; Kontraktb 1741 *Halle-May*; U 1812 *die Holmmayer Schiften.* — Jfr. *Egholm* ovfr.

Holzkoppel. U 1812 *die kleine Holzkoppel*; (her?) Kat *Hölzung.*

Hulkmaj. U 1823 *Hulkmay.* — Formen skal muligvis henføres til *Holkemaj* i Sørup.

Højlund [*ho·xəˈlùnd*]. Jb 1723 *Hoch Lund*; U 1812, Kat *Hohelund.* — Nu af nty. *hoch* „høj", men forudsætter utvivlsomt et dansk **Højlund.*

Kleenelyk [*kle·nəˈlỳg*]. Kat *Kleine Lücke, Kleine-Lücke.* — To Lokaliteter. Nty. *kleen* „lille".

Kleetoft. Kat *Kleetoft.* — Ty. *Klee* „Kløver". Kaldes nu *Claus Thomsens Toft* (Opt 1933).

Knudstoft. Jb 1723 *Knutstofft.*

Kolyk [*kùlg*] Jb 1723 *Kulck-Lücke*; Kat *Kuhlücke, Unterste-Kuhlücke, Oberste-Kuhlücke.* — Da Navnet betegner et større Areal Vest for Byen, er *Kolyk* sandsynligvis den oprindelige Form. Naar *Kolyk* allerede i 1723 har kunnet opfattes som et Enstavelsesord *Kulck* (hvortil man paany har føjet *Lücke*), beror det paa Indskuddet af Svarabhakti-Vokal i *lk*-Forbindelsen i den da. Dialekt (Hagerup² p. 129).

Krusdam [*kru·sˈdam*]. Kat *Krusdamm.* — Maaske af Slægtsnavnet *Kruse.*

Kummestoft [ˈkå·məsˌtòfd]. Kat *Kummestoft.* — Kunde maaske være af samme Oprindelse som *Kommers tofft* i Hvidbjerg S., Hassing H., („Kommers tofft og Gaardsted" 5/10 1475 (LDipl)); se DS V 186.

Kyllingager [*ky·mˈagər*]. Jb 1723 *Külling Acker*; U 1812 *Külnigagger*; U 1823 *Kühlingacker*; Kat *Küllingacker, Küllingackerholz.* — Støder op til *Kyllingager* i Svendsby. Af Subst. *Kylling.* Det da. [*y*] er optaget i Nty. som [*y·*], og efter Overgang af *ŋ* > *m* er *l*-et svundet foran *m* i [**ky·l(ə)m-*].

Lammehave. Kat *Lammhav.* — Nu *Smidtland*; se ndfr.

Lammehøj [ˈlamˌhy·]. Jb 1723 *Lammhüe*; Kontraktb 1727 *Lams-Hoy*; Kontraktb 1740 *Lamhoy*; Kat *Lammhy, Kleine Lammhy.*

Lange Hærvej. Verz 1731 *der sogenante Lange Herrweg.* — Ved Grænsen til Svendsby og maa være Navn paa (en Del af) Vejen til Kappel. Om *Hærvej* se under *Hærvejlyk* p. 49.

Langelund [*laŋəˈlùnd*]. Jb 1723 *Lange Lund*; U 1812 *Langlund*; Kat *Langelund.*

Langelyk [*laŋəˈlỳg.*[Kat *Langelücke.*

Lund. Jb 1723 *Lund, die Lund, in der Lund-Lücke*; Kat *Grosse Lund, Süderlund.* — *Lund,* se Bd. X.

Magensti. Jb 1723 *Maagen-Stich, Magen Stich.*

Mittellyk. Kat *Mittellücke.*

Mittlyk. Kat *Mittlücke.*

Moorwiese. Kat *Moorwiese.*

Møllerlyk. Jb 1723 *Mühlen Lücke*; U 1823 *die Müllerlücke.*

Norderfeld. Kat *Norderfeld.*

Nylyk. Jb 1723 *die neue Lücke*; Kat *Nielücke.*

Nørrebol [*nå·bəl*]. Jb 1723 *Nörbohl*; Kat *Nordbüll, Mittelste Nordbüll.* — Støder op til *Nørrebol* i Løstrup.

Nørrelyk [*nʌ̀ɯdəɹˈlʏ̀g*]. Jb 1723 *norder-Lücke*; Kat *Norderlücke.*

Nørretoft [ˈ*nʌ̀ɯdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *die norder Tofft, Nordertofft*; Kat *Nordertoft.* — To Lokaliteter i Kat.

Poldlyk [ˈ*pùlˌlʏ̀g*]. Kat *Pollücke.* — *Pold*, se Bd. X.

Prenlyk. Jb 1723 *prehn Lück, Prehn Lücke.* — Maaske af Sb. *Pren*, der kunde være brugt som Sammenligning om et Areal af spids Form; jfr. *Prenkrog Dam* og *Prenkær* DS III 57. Muligt er det dog, at Formerne i Jb 1723 er Fejl for **Prehns*, og i saa Fald er første Led Tilnavnet glda. *Prēn*, der forekommer i Herredet i SJb 1462 (DgP).

Riggelsby. Jb 1723 *Riggelsbüe.* — Se under *Riggelsby* i Svendsby.

Schusterlyk. Kat *Schusterlück.* — Ty. *Schuster* „Skomager".

Sivland [ˈ*si·vəɹˌland*]. Jb 1723 *Siever Land*; U 1812 *Sieverlund*; U 1823 *Sieverland.*

Smedetoft [ˈ*ʃmœ·ˌtòfd*]. Jb 1723 *Schmidt Tofft, Schmietofft*; Verz 1731 *Schmede Tofft*; U 1812 *aus der Schmiedetoft*; U 1823 *Schmedetoft, Schmiiedetoft*; Kat *Schmiedetoft.*

Smidtland [ˈ*ʃmìdˌland*]. — Samme Lokalitet som *Lammehave* ovfr. Af nty. *Smidt* „Smed".

Sniederlyk [ˈ*ʃni·dəɹˌlʏ̀g*]. Kat *Schneiderlück.* — Nty. *Snieder* „Skrædder".

Solbjerg [*sùlˈba·x*]. Jb 1723 *Sülbarg, Süllbarg*; Kat *Solberg.* — Nordøst for Byen. Forleddets oprindelige Form er usikker.

Solbæk. Kat *Solbeck.* — Areal ved Solbjerg.

Solkær. Jb 1723 *Sollkaar, Sollkarr.* — Antagelig af Sb. *Sol* „Sump", hvorom se Bd. X.

Stenbjerg Kirkekoppel. Kontraktb 1751 *so genannte Steinberger Kirchenkoppel.* — Se *Stenbjerg* under Bebyggelsesnavne i Stenbjerg S.

Streng. Jb 1723 *Streng, Streng Lücke.* — *Streng*, se Bd. X.

Stuvager [ˈ*sdu·ˌagəɹ*]. Jb 1723 *Stuffacker*; KI 1763 *Stuacker*; 1767 SA C XII 1 Nr. 274 *Stuff Acker Lücke*; KI 1768 *Stückacker*; Kat *Stuacker.* — *Stuv*, se Bd. X.

Svadderhøj. Verz 1731 *Schwadderhöy.* — Antagelig af et Sb. **Svadder*, Sideform til ænyda. *skvadder* „Sladder" (Kalkar efter Moth). Samme Forled indgaar sandsynligvis i *Svaderbro* DS VI 139.

Svendsby Redder. 1699 SA CXII 1 Nr. 371 *Schwensbuy-Redder*; c. 1712 ib. das *Redder zwischen Schwensbye und Barg.* — Se *Svendsby* under Bebyggelsesnavne. *Redder*, se Bd. X.

Sønderlyk. Jb 1723 *süder-Lücke, jn der süder Lücke.*

Søndertoft [ˈ*sy·dəɹˌtòfd*). Jb 1723 *jn der südertofft, kleine süder-Tofft*; Kat *Südertoft, Süder Toft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Tagkær [ˈ*tùlˌkiœ·ɹ*]. Jb 1723 *Tagkier*; Kat *Takier.* — Plantenavnet *Tag* „Phragmites". Udtaleformen er forvansket.

Tagmaj. Kontraktb 1736 *Tag May.* — Ifl. Kontraktb en Eng i Holmmaj.

Tingskov. VSK Orig 1780 *Tingskov.* — Se *Tingskov* under Bebyggelsesnavne.

Unterste Lyk. Kat *Unterste Lücke.*

Vesterlyk [ˈ*nʌ̀ɯdəɹ ˈvèsdəɹˌlʏ̀g*]. Jb 1723 *wester-Lücke, in der wester-L.*; Kat *Westerlücke, Norder Westerlücke, Süder Westerlück.*

Westertoft. Kat *Westertoft.*

Østerlyk [*o·sdəɹˈlʏ̀g*]. Jb 1723 *Oster-Lücke, die Oster Lücke*; Kat *Osterlücke.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Østermark. Jb 1723 *auff dem Oster Felde*; U 1812 *die Osterfelds-Lücke*; Kat *Osterfeld, Oberste Osterfeld, Unterste Osterfeld.*

Østertoft [ˈ*o·sdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *Ostertofft*; Kat *Ostertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Fladsby.

Abland. Kontraktb 1760 *auf dem Ablands Lande, in der Ablands-Straße.* — Jfr. *Abland* i Gammelby; der kan ikke være topografisk Sammenhæng med denne Lokalitet.

Bergkoppel. Kat *Bergkoppel.*

Bodelstoft. Se under Harresby.

Bremkær. Jb 1723 *Bremmkier,* (een Gang:) *Brennkier.* — Se under Bebyggelsesnavnet *Bremholm* i Sterup S.

Byeng [*biˈèŋ*]. Jb 1723 *Bie Eng-Lücken*; KI 1763 *Byeng*; 1780 SA C XII 2 Nr. 247 *Bying*; HolzTax 1787 *Boyeng*; Tax 1787 *Bieng*; Kat *Bieng, Biengholz.* — Nær Byen.

Böwerste Toft [ˈbø·vəsdə ˈtòfd]. Kat *Obere Toft.* — To Lokaliteter i Kat. Nty. *böwerst* „øverst".

Dammsbrück [*damsˈbrỳx*]. Kat *Dammsbrück, Dammsbrückwiese.* — Ved *Østerdam.*

Dreckkist [ˈ*drèg*ˌ*kìsd*]. Kat *Dreckkiste.* — Eng. Spøgende Sammenligningsnavn, der forudsætter et sammensat Sb. nty. **Dreckkist* med samme Betydning som nty. *Dreckkasten* „ein hölzerner Kasten, in dem auf dem Lande der aus den Zimmern zusammen gefegte Unrath und Hülsen u. dgl. eingeschüttet werden, und der alle Vierteljahr aufs Land ausgeleert wird um zu düngen" (Holst. Idiotikon III 336).

Egholt [ˈ*e·g*ˌ*hòld, sy·dəɹ* ˈ*e·g*ˌ*hòld*]. Jb 1723 *Eckolt-Lücken, in der kleinen Eckolt-Lücke*; Kat *Hinterste Eichholz, Süder Eichholz, Mittelste Eichholz, Vorderste Eichholz.*

Elmholt [ˈ*èlm*ˌ*hòld*]. Jb 1723 *Elmholt, Elmholt kier*; HolzTax 1787 *Ellen-Holz*; Tax 1787 *Ellemholtz*; Kat *Elmholz.* — Trænavnet *Elm.*

Englyk [ˈ*èŋ*ˌ*lỳg*]. Kat *Wiesenkoppel.*

Eskær [ˈ*ɬs*ˌ*kiœ·ɹ*] Kat *Eskier.* — Paa Grænsen til Oksager, Husby S. og rimeligvis samme Lokalitet som *Eskær* i denne By. Af Trænavnet *Esk.*

Fladsby Skov. Relation 1730 *die Flatzbuyer Fest-Höltzung*; KI 1768 *Flatzbyholz*; Schröder I 262 *bei der Flatzbyerhölzung.* — Se *Fladsby* under Bebyggelsesnavne.

Flyttom [ˈ*fly(t)*ˌ*tùm*]. Jb 1723 *Flüt(om?)*; Kat *Flüttum.* — Agerjord. Kan muligvis være et Imperativnavn **Flyt-om*, idet Udtalen med Tryk paa første Stavelse kan være uoprindelig.

Fælde [*fèlə*]. Jb 1723 *die Fell, jn der Felle*; Kontraktb 1753 *Fää(l?)*; Kat *Felle, Fehle, Klein Fehle, Gros-Fehle, Fehlewiese, Hinterste-Fellücke, Vorderste-Fellücke.* — Ved Fladsby Skov. Der er topografiske Sammenhæng mellem *Felle* og de øvrige i Kat nævnte Lokaliteter med Undtagelse af *Fehle*, der muligvis repræsenterer et **Fælled*, hvorom se Bd. X, medens der iøvrigt synes at foreligge Navnet *Fælde*; se Bd. X.

Fælled. Se under *Fælde.*

Grisholm [ˈ*xri·s*ˌ*hòlm, xri·shòlm*ˈ*vìʃ*]. Jb 1723 *Grießholm*; Kat *Griesholmholz, Griesholmwiese.* — Støder op til *Grisholm* i Gammelby.

Grootlyk. Kat *Grotlück.* — Nty. *groot* „stor".

Haracker. Kat *Haracker.* — Snarest af Sb. *Hare.*

Have. Jb. 1723 *die Haue.* — *Have*, se Bd. X.

Hejrelund [ˈ*hai*ˌ*lùnd, hailùnd*ˈ*vìʃ*]. Jb 1723 *Hegelund*; VSK Orig 1780 *Heylund*; Kat *Heierlund.* — Fuglenavnet *Hejre.*

Hole [*hu·l*]. Jb 1723 *die Hohl, die Holle*; Kat *Huul.* — Agerjord. *Hole*, se Bd. X.

Holm [*hòlm*]. Kat *Holm.* — Ved Grænsen til Gammelby og muligvis samme Lokalitet som *Holm* i denne By. *Holm*, se Bd. X.

Holt. Kat *Holt.* — *Holt*, se Bd. X.

Holtwisch [ˈ*hòld*ˌ*vìʃ*]. Kat *Holzwiese, Südliche Holzwiese.* — Nty. *Holt* „Skov".

Holzkoppel. Kat *Nördliche-Holzkoppel.*

Holzschift. 1807 SA C XII 1 Nr. 373, *in seinem sogenannten Holz-Schift Koppel.*

Holzstrasse. Kat *Grosse Holzstrasse.* — Vej.

?Höksdamm [*hỳgsˈdam*]. — Navnets Form og Beliggenhed tvivlsom.

Hørgaard. Jb 1723 *Hörgard*; Kat *Hörgaard.* — Sb. *Hørgaard* „Indhegning til Hør".

Kleinekoppel. Kat *Kleine Koppel.*

Kolyk. DomkapJb 1638 *die Kuhekoppell*; Jb 1723 *Mit Kohllück, Oster Kohlück*; Kat *Grosse-Kuhkoppel, Kleine-Kuhkoppel.*

Langholt. KI 1763 *Langholtz*; KI 1768 *Langeholz*; 1830 ArkSørup Fladsby Nr. 14 *Langholzschift*; Kat *Langholz.* — Skov.

Lorenskov. Kat *Lorenschau.* — Agerjord, der støder op til *Holt* ovfr. Efterleddet er antagelig *-skov*, og Forleddet kunde muligvis være Mandsnavnet *Lorenz*; der er ingen topografisk Forbindelse med det følgende Navn.

Lorenztoft [*lo·ɹnsˈtòfd*]. Kat *Lorenztoft.*

Lund [*də lùnd*]. Jb 1723 *die Lund, Lund Lücke*; Kat *Lund.* — *Lund*, se Bd. X.

Lushøj [*luˈsi*]. Jb 1723 *Lußhöff*; Kat *Laushöhe.* — Støder op til *Lushøj* i Gammelby; se dette.

Maj. Jb 1723 *jn der May*; Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X

Meltved [ˈ*mæ·lˌtwe·d*]. Kat *Oster-Mehltwedt, Wester-Mehltwedt.* — Adj. glda. *mæthal* „midter-".

Møllerlyk. Jb 1723 *Müller Lück, Müller-Lücke,* (her?) *Müller kuppel*; Kat *Norder-Müllerlücke, Süder-Müllerlücke.*

Neukoppel. Kat *Neukoppel.*

Norderholt [*nùɹdəɹˈhòld*]. 1772 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 275 *aus dem sogenannten Norderholtz vormals Stuhrschau genannt*; Kat *Norderholz.* — Til Grund ligger antagelig et da. **Nørreskov. Norderholt* og *Storskov* (se ndfr.) er nu forskellige Dele af Fladsby Skov.

Norderkoppel. Kat *Grosse-Norderkoppel, Kleine-Norderkoppel.*

Norderkær. Kat *Norderkier.* — To Lokaliteter.

Nylyk. Jb 1723 *die neue Lücke*; Kat *Neulücke.*

Nørrelyk. Jb 1723 *die 2 Norder-Lücke, in den beyden norder Lücken*; Kat *Norderlücke.*

Nørretoft. Jb 1723 *Nordertofft, norder tofften*; Kat *Nordertoft, Hintere Nordertoft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Osterkoppel. Kat *Osterkoppel.*

Piltoft [ˈ*piˈlˌtòfd*]. Jb 1723 *Pieltofft.* — Trænavnet *Pil.*

Pækkrog [*pòˈkro·x* el. *pùˈkro·x*; *bùgˈkro·x*]. Kat *Peckkog.* — Eng. Snarest af Plantenavnet *Pæk*; se under *Pækdam* p. 45.

Roggenberg. Kat *Roggenberg.* — Ty. *Roggen* „Rug".

?Rojkær [ˈ*råiˌkiæ·ɹ*]. HolzTax 1787 *Raukier*; Kat *Raakier.* — *Roj*, se Bd. X.

Rørkær [ˈ*ryˈɹˌkiæ·ɹ*]. Jb 1723 *Röhrkier*; Kontraktb 1753 *Rürkär*; Kat *Rürkier, Rohrwiese, Vorderste-Rohrwiese.* — Plantenavnet *Rør* „Phragmites". *Rohrwiese* ligger mellem Katastrets *Rürkier* og samme Navn i Gammelby og maa være en Oversættelse af det danske Navn.

Rørkær Bæk [*rỳgəˈbæ·g, rỳgəˈbèg*]. VSK Orig 1780 *Rykkebeks-broc*; Kat *Rückebeck.* — Ved *Rørkær.*

Rørkær Holm [*rỳgəˈhòlm*]. Skyldprot Flensb 1722 *Röhrkier-Holm*; Jb 1723 *Rückerholm, Rücker-Holm*; Kontraktb 1753 *Ruckerholm*; Kat *Rückeholm.* — Ved *Rørkær.* Støder op til *Rørkær Holm* i Gammelby.

Rørkær Lyk. Jb 1723 *Rücker Lücke.* — Nævnes i Jb lige efter foregaaende Navn.

Schoolkoppel [*dəˈʃo·lˌkùbəl*]. — Nty. *School* „Skole".

Skovdam [ˈ*ʃauˌdam*]. Kontraktb 1706 *Schawdamm*; Jb 1723 *die Schau Damm*; Kat *Grosse-Schaudamm, Kleine Schaudamm.*

Skovlyk. Jb 1723 *Schau Lücke, jn der Holtz Lücke.*

Stennebæk [*sdènəˈbæ·g, sdi·nəˈbèg*]. Jb 1723 *Stennebeck.* U 1842 *Stennebedt*; Kat *Stennebeck.* — Af Adj. *stenet*; jfr. *Stenetbæk* DS V 460.

Storskov [ˈ*xro·dˌhòld*]. 1772 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 275 *Norderholtz vormals Stuhrschau genannt*; Kat *Grosholz.* — Jfr. *Norderholt* ovfr.

Svinesti [ˈ*swi·nˌsdix*]. HolzTax 1787 *Klein Schwienstieg, Groß-Schwienstieg*; Kat *Hintere-Schwienstiegholz, Vordere-Schwienstiegholz.* — Areal ved Skov.

Süderlyk. Kat *Süderlücke.*

Sønderdam. Kontraktb 1736 *den süder Teich.*

Sønderkær. Jb 1723 *süderkier*; Kat *Süderkier.*

Søndertoft [ˈ*sy·dəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *jn der süder tofft*; Kat *Südertoft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Thomasholm [*to·masˈhòlm*]. Kat *Thomasholm.* — Skov. Der er ikke topografisk Forbindelse med *Thomaskær.*

Thomaskær. Jb 1723 *Thomas kier*; Kat *Thomaskier, Thomaskierwiese.*

(Her?) **Traunkær.** Friedrichsen 229 (efter ældre Kilde?) *Traunkjer.*

Trindmaj. 1709 ArkGammelbygaard *Trin Maye, Tren May.* — Adj. *trind* „rund".

?Trædkær. Tax 1787 *Treeckier*; Tax 1787 *Treerkier.* — Snarest af Sb. *Træde* „Trætte, Proces".

Unteretoft. Kat *Untere-Toft.*

Vanrad. Kat *Wannray.* — Se under *Vanraj* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Weidentoft. Kat *Weidentoft.*

Westerlyk. Kat *Hinterste Westerlücke, Vorderste-Westerlücke.*

Vesterskov. 1779 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 247, 1780 (Afskr.) PastoratSørup *Westerholtz.*

Vestertoft [*vèsdəɹˈtòfd*]. Kat *Westertoft.* — Tre Lokaliteter.

Visbygge [*vìsˈbyx, vèsˈbyx, vèsˈby, vìsby*]. Jb 1723 *Wisbück, Wissbück*; Skyldprot-Flensb 1750 *Wißbüe*; Kat *Wisbüg.* — Areal paa Grænsen til Gammelby; ifl. Opt 1935 er der vistnok gravet Sten op her. Sidste Led er *Bygge* „Bygning", hvorom se Bd. X. Forleddet kan være Sb. glda. *wist* „Opholdssted, Bolig", der indgaar i Sognenavnet *Visby* DS V 283.

Østerdam [*oˑsdəɹˈdam*] Jb 1723 *Oster Dam, Oster-Damm*; Kat *Süder Osterdamm, Norder Osterdam.* — Agerjord.

Østerlyk. Jb 1723 *Oster Lücken*; Kat *Osterlücke.* — To Lokaliteter.

Østermark. DomkapJb 1638 *ins Oster Veldt.*

Østertoft. Jb 1723 *Ostertofft*; Kat *Ostertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Gammelby med Gammelbygaard.

Aakær. DomkapJb 1638 *in dem Orte Auwkier.*

Abland [*aflansˈlỳg*]. 1636 (1732) PastoratSørup *opland auff Gammelbüy Abellandt*; 1683 ArkGammelbygaard *Gammelbuy Abelandt*; Jb 1723 *Ablands-kuppel*; c. 1730 SA C XII 1 Nr. 373 *in der Ablants Straße*; 1749 SA C XII 1 Nr. 276 *Obland*; 1755 (Afskr.) ArkGammelbygaard *auf dem Abeland*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Abtheilungs Koppel, Ablandslücke*; 1764 ib. *auf dem so genanten Ablande*; KI 1764 *Abland*; U 1788 *Ablans tück*; Kat *Ablandslücke.* — Forleddet er Sb. *Aabod*, hvorom se Bd. X. *Tück* i U 1788 er antagelig Skrivefejl for **lück.*

Agerlyk. 1794 SA C XII 1 Nr. 276 *Acker Lücke.*

Apelholm. 1546 SA UrkBistSchlesw Nr. 117 *Apelholm.* — Antagelig af Sb. *Abild* „Æbletræ".

Birkmose [*ˈbaˑgˌmoˑɹ*]. U 1833 *Birkmoor.* — Sb. *Birk*, nty. *Bark.*

Bremholm [*ˈbræˑmˌhòlm*]. — Uvis Beliggenhed. Første Led opfattes af Meddeleren, sandsynligvis med Rette, som Vb. [*bræˑm*] „gaa i Gæring" (om Hø), der forekommer i Stedets nty. Dial.; Mensing (under *bremen*) kender Ordet fra Nordfrisland. Det er i den moderne nty. Dial. optaget fra dansk *brœmme*; se ODS og Feilb. Jfr. iøvrigt Bebyggelsesnavnet *Bremholm* i Sterup S.

Bremtoft [*brèmˈtòfd, ˈbræˑmˌtùfd*]. 1636 (1732) PastoratSørup *Brömtofft*; (her?) Jb 1723 *Bruntofft*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Bremtofft, Bremtoft Koppel*; Kat *Bremtoft.* — Areal umiddelbart Sydøst for Byen. Jfr. *Bremholm* ovfr. Udtalen [*-tùfd*] er paavirket af Hty.

Broholm [*brùˈhòlm*]. Jb 1723 *Broholm*; Kat *Broholm, Hinter Broholm.* — Agerjord og Eng Sydvest for Byen ved Bondeaa.

Brunskær [*brunsˈkiœˑɹ*]. Jb 1723 *Bruns-Kier*, (her?) *b(o?)r(m?)kier*; 1759 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Brauns Kier*; U 1788 *Brues quir*; Kat *Brunskier.* — Af Mandsnavnet (Slægtsnavnet) *Brun.*

Brændtemaal. Kat *Brenntemaal.* — Lille Stykke Agerjord, der støder op til Skov.

Degneeng [*ˈkèsdəɹˌvlʃ*]. 1583 ArkGammelbygaard *ein wissche genomet Dehgen Enge.* —

I den moderne Udtaleform af nty. *Köster* „Degn" og *Wisch* „Eng".

Efhøj [*e·fi*]. U 1833 *Efhye, Nedder-Efhye*; Hagerup² 20 *Evy* (*Evehøj*); Kat *Efhy, Untere Efhy*. — I Gammelbygaard, ved Søndensø. Tolkes af Hagerup l.c. af Sb. *Eve*, sa. Ord som vn. *efja* „Dynd", medens Kok II 126 snarest vil forklare Forleddet som Kvindenavnet *Eva*. Udtalen viser imidlertid, at første Led maa være Gen. af Mandsnavnet glda. *Æbbi*; jfr., at *Ebbe* har Formen [*e·vi*] i Søvind (Feilb. Till.)

Elnav. 1749 SA C XII 1 Nr. 276 *El Nau.*

Englyk. Kat *Englücke.*

?Erikholt. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Erichholt Koppel, Erichholtz Koppel.* — Snarest Fejl for **Eich-* „Ege-".

Eskestub. Se ndfr. under *Stub.*

Felroj. 1546 SA UrkBistSchlesw Nr. 117-118 *Velrodt, velroth.*

Fettewiese. U 1833 *fette Wiese.* — I Gammelbygaard.

Forteland. 1583 ArkGammelbygaard *vp dem Fortlande binnen Keildsike*; Kontraktb 1684 *drey Ackern Fortlandts genandt Schwischen Keelsick und der See*; Kontraktb 1686 *das so genandte Fordt Land beym Heck belegen.* — I Gammelbygaard. *Forte*, se Bd. X.

Fruensmaj. Kat *Frauensmay.* — Forleddet er Gen. Sg. af Sb. *Frue* med efterhængt Artikel.

Fruerholm [ˈ*frauˌhòlm*]. U 1833 *Frauerholm*; Kat *Frauholm.* — I Gammelbygaard, paa Grænsen til Sørup. Udtaleformen forudsætter en da. Udtale [*fråw(ə)-*]; se iøvrigt *Fruerlund* p. 36.

Fælled [*fœ·ɹlə*]. 1764 SA C XII 1 Nr. 276 *auf.. der Fällig*; 1764 (Afskr.) ib. *die Fehle Oster Fehle*; U 1788 *Fäller*; Kat *Fehle.* — *Fælled*, se Bd. X.

Gammelbygaard Skov. Relation 1730 *die Gammelbuygarder Fest-Höltzung.* — Se *Gammelbygaard* under Bebyggelsesnavne.

Gammelby Skov. Relation 1730 *die Gammelbuyer Fest-Höltzung.* — Se *Gammelby* under Bebyggelsesnavne.

Gammelland. 1583 ArkGammelbygaard *Gammellandt.* — I Gammelbygaard.

Golthøj [ˈ*xùldˌhy·*, ˈ*xòldˌhy·*]. 1619 ArkGammelbygaard *goldthoye*; 1801 ib. *Golthy*; U 1833 *Gros-Gulthye, Klein-Gulthye*; Kat *Goldhy.* — I Gammelbygaard. Den første Udtaleform er formentlig den genuine. Af Dyrenavnet *Galt*; jfr. *Goltager* p. 188.

Grisholm [ˈ*xri·sˌhòlm*]. Kat *Griesholm.* — Tidligere Skov. Støder op til *Grisholm* i Fladsby.

Grootholt [ˈ*xro·dˌhòld*]. 1755 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Groß-Holtz*; U 1833 *Groses Holz*; Kat *Grosholz.* — To Lokaliteter. Nty. *groot* „stor".

Grosselyk. Kat *Grosse Lücke, Groslücke.* — To Lokaliteter.

Gundemaj. 1755 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Gunde May*; 1787 ib. *Gunnemay*; 1801 ib. *Gundemaj*; U 1833 *Gondemay*; 1845 ArkGammelbygaard *Gundemay.* — Af Mandsnavnet glda. *Gunni.*

Ham. Kat *Hamm.* — *Ham*, se Bd. X.

Have. (Her?) 1722 NerongWillkürsbriefe p. 89 *in der Hegede*; Tax 1787 *Koppel Haag.* — *Have*, se Bd. X.

Helleager. U 1833 *Helligacker.* — I Gammelbygaard. Der er antagelig topografisk Forbindelse med *Hellebjerg.*

Hellebjerg [ˈ*hèləˌba·x*]. 1583 ArkGammelbygaard *vp Hilgeberge*; U 1788 *H(el?)berborg*; 1827 (Afskr.) ArkGammelbygaard, Kat *Helleberg.* — Ved Søndensø, nær Gammelbygaard. Forleddet er Adj. *hellig*, saaledes som det er forstaaet i Dok 1583, hvor det gengives ved nty. *hillich.* Af samme Oprindelse er bl. a. *Helligbjerg* DS VI 411; om andre Eksempler se Olrik-Ellekilde, Nordens Gudeverden p. 479, 579 med Litt.-henv.

Hellenap. 1680 SA C XII 3 Nr. 6 *2 Acker Land Hellenapp genant.*

Heuerland. Kat *Häuerland.* — Ty. *Heuerland* „Lejejord".

Holm. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Holms Koppel, Holms-Lücke*; 1801 ArkGammelbygaard *Holm.* — *Holm*, se Bd. X.

Holt. Kat *Holt.* — *Holt*, se Bd. X.

Holtwisch [ˈ*hòldˌvìš*]. Kat *Holzwiese, Kleine Holzwiese.* — Nty. *Holt* „Skov".

Holzland. Kat *Holzland.*

Holzlyk. Holz Tax 1787 *seine sogenannte Holzlücke.*

Insel [*de ìnsəl*]. Tax 1787 *Jnsel-Holz*; U 1833, Kat *Insel*. — Lav, delvis skovbevokset Strækning ved Søndensø.

Jægereng. Jb 1723 *Jäger-Eng*; Kat *Iägerwiese*.

Kapel. Jb 1723 *Capell*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Cappel, Capeel*; U 1788 *Cappel*.

Kelsig [*ke·lsig*]. 1583 ArkGammelbygaard *Keildsike*; Kontraktb 1684 *Keelsick*; 1726 SA C XII 1 Nr. 373 *Keehlsig, Kielsieck*; Jb 1723 *keelsiek*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Kehlsick, Kehlsick lück, Kehlsick Eng, Kehlsick wisch*; 1771 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Kielsich*; U 1788 *Kehlsig*; 1816 ArkGammelbygaard *Keelsick, Kehlsick*; 1829 ib. *Kielsicker Koppel*; U 1833 *Kielsieg, Kielsiegmoor*; 1834 ArkGammelbygaard *Kielsicker-Redder*; 1845 ib. *Kielsick*; Kat. *Kielsieck, Kielsiekmoor*. — Sb. *Kilde. Redder*, se Bd. X.

Kelsig Krog [*ke·lsigˈkro·x, kiæ·ɹsiˈkro·x*]. 1583 ArkGammelbygaard *in Keildsigk kroge*; 1801 ib. *Kielsigkrog*; 1834 ib. *Kielsickkrog*; Kat *Kielsiekkrog*. — I den anden Udtaleform er Forleddet omtydet til *Kær. Krog*, se Bd. X.

Klüft [*klỳfd, dad klỳfd*]. 1755 (Afskr.) ArkGammelbygaard *das Klufft bey der See*; 1759 (Afskr.) ib. *die Klufft*; 1829 *ib.*, Kat *Klüft*. — Skrænter ved Søndensø. Nty *Klüft* „Kløft", der her gengiver et da. **Klev*, hvorom se Bd. X.

Kløvlyk [ˈ*klauˌlỳg*]. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Kleef-Lücke, Kleeff Lücke, Claaf Lücke*; Kat *Klaulücke*. — Agerjord, der støder op til Ormkær; der er ikke topografisk Forbindelse med *Klüft* ovfr. Af Sb. *Kløv(e)*, hvorom se Bd. X.

Kokager [[ˈ*kògˌagəɹ*]. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Kackacker*; Kat *Kockacker*. — Antagelig af Fuglenavnet jy. *Kok* „Hane".

Kristenkær [*krìsdənkiæ·ɹˈvìʃ*]. Jb 1723 *Christenkier, Christens-kier*; U 1788 *Ober Christenquir, Neder Christenquir*; Kat *Christenkier, Christenkierwiese*. — Skov og Eng i Gammelbyskov. Forleddet er uklart; der synes ikke at kunne være Tale om Vb. *kristne* „døbe". Muligvis skal Navnet sammenstilles med *Kristenskær* i Ø.-Løgum S., der DS VI 112 tolkes af Mandsnavnet *Kristen*, men som skrives uden *s* i Jb 1704 og to af Formerne fra U 1790.

Lammehave [ˈ*lamˌhau*]. U 1833 *Lammhauwe*; Kat *Lammhav*. — Eng umiddelbart ved Gammelbygaard.

Langager. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Langacker*.

Langelyk. Kat *Langelücke*.

Langtoft [ˈ*laŋˌtòfd*]. Jb 1723 *Langtofft*; Kat *Langtoft*.

Lushøj [*lus(h)y*]. Kat *Lushy*. — Ved *Lushøj* i Fladsby. Lushøj er et alm. Stednavn; ældst overleveret er *Lushøj* i Nørlyng H., 13. Aarh. Annales Ryenses *Lusoehoegh* (DS IX 147). Forleddet er Subst. *Lus*, der kan sigte til Bevoksningen eller maaske i nogle Tilfælde til Højens Lidenhed. *Lús(a)haugr* forekommer ogsaa i Norge (NG I 383) og som nordisk Stednavn i Yorkshire (*Loose Howe*), ligesom oe. *lūs* indgaar i Navne paa Høje og Bakker (EPNS V 80 f., XXVI 28). Jfr. ogsaa Bebyggelsesnavnet *Lyshøj* p. 175.

Maj [*de mai*]. Jb 1723 *jn der May*; Kontraktb 1760 *in der May-Lücke*; U 1788 *Maylück*; Kat *May*. — *Maj*, se Bd. X.

Mittellyk [ˈ*mìdəlˌlỳg*]. Kat *Mittlücke*.

Mittelwiese. Kat *Mittelwiese*.

Neuwiese. U 1833 *Neue und fette Wiese*; 1845 ArkGammelbygaard *Neuwiese*.

Norderkoppel [ˈ*nùɹdəɹˌkùbəl*]. Kat *Norderkoppel*.

Norderlyk. Kat *Norderlücke, Grosse Norderlück, Kleine Norderlück*.

Nordosttoft. 1818 ArkSørup Vinderød Nr. 4 *Nordosttoft*.

Nylyk [ˈ*ni·əˌlỳg*]. Jb 1723 *die neue Lücke*; Kat *Nielücke, Neulücke, Nielückholz*. — Tre Lokaliteter i Kat.

Nørretoft [ˈ*nùɹdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *nordertofft*; Kontraktb 1760 *die Nordertofft*; Kat *Nordertoft*. — Tre Lokaliteter i Kat.

Ormkær [ˈ*vùrmˌkiæˑr*]. KI 1763 *Gammelby Wurmkier*; U 1833, Kat *Wurmkier*. — Se under *Ormkær* p. 12.

Osten [*oˑsdən*]. — I Gammelbygaard. Kaldes i Kat *Osterlücke*.

Osterfeld [ˈ*oˑsdəɹˌfèld*]. Kat Osterfeld. — I Gammelbygaard.

Pebereng. Jb 1723 *Peper Eng.* — Se under *Pebertved* p. 162.

Peter Dues Redder. 1726 SA C XII 1 Nr. 373 *Peter Dues Redder*; 1728 ib. *Peter Duhes Straße.* — I Gammelby Skov. I Dok 1728 hedder det, at Vejen „auch ein Hoffweg ist nach Schwensbyhoff". *Redder*, se Bd. X.

Raahave. Jb 1723 *Rahauen*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Rahau Koppel*; U 1788 *Ranhau, Rahunnack* (sic); Kat *Raahau, Oberste Raahau, Unterste Raahau, Raahauwiese.* — I Gammelbyskov. Antagelig af Dyrenavnet *Raa.*

Rojholz. Tax 1787 *Royholz.* — I Gammelbygaard. *Roj*, se Bd. X.

Rørkær [[ˈrâiˌkiæ·ɹ]. Jb 1723 *Rührkier, Agger-Rührkier, Sammle Rührkier*; U 1788 *Rühr quir*; Kat *Rürkier.* — Plantenavnet *Rør* „Phragmites"; *Sammle* i Jb 1723 er jy. *sammel* „tilfælles" (Feilb. under *sammen*). I Udtaleformen er Forleddet omtydet til *Roj*. Jfr. *Rørkær* i Fladsby.

Rørkær Bæk. Se under Fladsby.

Rørkær Holm. U 1788 *Rickholm Holtz, Rickholm Mohr*; Kat *Rückeholm.* — Støder op til *Rørkær Holm* i Fladsby.

Schift. Kat *Schift.* Eng. *Schift*, se Bd. X.

Seelyk [ˈse·ˌlỳg]. U 1833, Kat *Seelücke.* — I Gammelbygaard, ved Søndensø.

Sellehave. Jb 1723 *Seellehaue, Seell Haue*; Kat *Selhav.* — Plantenavnet *Selje* „Pil".

Sienhøj. 1636 (KI 1763) *auf Gammelbye Abellandt bey Sien Hoy*; s. Dok (1732) PastoratSørup *Sienfoy.*

Skovkær. U 1788 *Schauquir*; Kat *Schaukier.*

Skovlyk [ˈʃau̯ˌlỳg]. Kontraktb 1760 *in der Sckau-Lück-Wieße*; U 1788 *Schaulücker*; Kat *Schaulück.*

Slicht [ʃlixd]. U 1833, Kat *Schlicht.* — Sb. nty. *Slicht* (Mensing), der maaske her gengiver et da. **Slet* „Slette". Til Grund kan ogsaa ligge da. *Slet* „Rydning", hvorom se Bd. X. Stedet støder op til *Stub* ndfr.

Smedbarg [ˈsmæ·ˌba·x]. — Nty. *Smed* „Smedje". Samme Lokalitet som *Süderholz* i Kat.

Steffenstoft. 1755 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Steffens Tofft*; 1783 (Afskr.) ib. *die sogenannte kleine Steffens Tofft*; Kat *Steffenstoft.*

Stichholm. Kat *Stichholm.* — Lille Stykke Agerjord, der støder op til Eng. Nty. *Stieg* „Steig, Pfad" (Mensing), der muligvis gengiver et da. *Sti.*

Stub [*sdùf*]. 1662 ArkGammelbygaard *Esche Stub*; 1683 ib. *von den Eschen Stubben*; 1815 ib. *Holzung Stoffe*; U 1833, Kat *Stuff.* — Gammelbygaard. Af Kilderne fremgaar det, at Navnet er et oprindeligt *Eskestub* „Stub af Ask".

Svinsryg. 1546 SA UrkBistSchlesw Nr. 117, 118 *jn deme slaghe Swyensrugge, swyns rugg.* — Snarest et Sammenligningsnavn *Svinsryg*, anvendt med samme Betydning som det ofte forekommende *Svineryg*; jfr. *Svineryg* DS IV 369, *Svinaryggen* OGB I 173. I Sammenligningsnavne, hvis Forled er et Dyrenavn, staar dette ofte i Gen.-form. I Nordslesvig forekommer saaledes *Hundshale* og *Rævshale* ved Siden af *Hundehale* og *Rævehale* og *Hundshoved* ved Siden af *Hundehoved* (DS III p. XXXI, XXXV). Mindre sandsynlig er en Sammensætning af Dyrenavnet *Svin* med Sb. *Ryg* i topografisk Betydning (se Bd. X).

Süderholm. U 1842 *Mittelste Süderholm.*

Süderholz. HolzTax 1787, Kat *Süderholz.*

Süderlyk. Kat *Süderlücke.*

Søndertoft [ˈsy·dəɹˌtòfd]. Jb 1723 *Südertofft*; Kat *Südertoft, Hintere Südertoft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Tessig. 1546 SA UrkBistSchlesw Nr. 117, 118 *Tessyck.* — Hvis Formen er rigtigt overleveret, skal Forleddet muligvis sammenstilles med det no. Elvenavn *Tessa* (NE p. 268; ældre Former NoB 1928 p. 170). Etymologien til dette Navn er dog ganske usikker.

Thomaslyk. Kat *Thomaslücken.*

Tiefewisch. Jb 1723 *jn den tieffen Wischen.* — Her eller i Fladsby.

Toftmaj [ˈtùfdˌmai]. Jb 1723 *Tofft May*; Kat *Toftmay.* — Udtalen [*tùfd-*] er hty.

Tranmaj [ˈtranˌmai, ˈtramˌmai]. 1780 SA C XII 1 Nr. 276 *Tranmay*; U 1788 *Träumay*; Kat *Tranmay.* — Antagelig af Fuglenavnet *Trane*; jfr. *Tranmaj* p. 139.

Trædkrog [ˈtræ·ˌkro·x]. Kontraktb 1687

eine kleine Acker Lücke in Treck Roye bey Außacker scheyde; Jb 1723, Kat *Träkrog*. — Udtalen *med* [æ·] viser, at Forleddet er Sb. *Træde* „Trætte, Proces".

Trællemaj [ˈtrèlə¡mai]. 1827 (Afskr.) ArkGammelbygaard *Trellemay*; 1845 ArkGammelbygaard *Trallmay*. — Maaske af Vb. *trælle* „arbejde haardt".

Tøgerstoft. U 1788 *Tögers toft*.

Unterste Lyk. Kat *Unterste Lücke*.

Wachtlyk. Kat *Grosse Wachtlücke, Kleine Wachtlücke*. — Paa begge Sider af Vejen til Oksager, paa Grænsen til denne By. Ty. *Wacht* „Vagt".

Veerkant. Kat *Vierkant*. — Nty. *Veerkant* „Firkant".

Vejlyk [*vailyg*]. (Her?) Verz 1819 *Weylück-Aue*; Kat *Weilück*.

Verlmaj [ˈve·dəl¡mai]. Jb 1723 *Werlmaj*; 1759 (Afskr.) ArkGammelbygaard *werl May*; Kat *Wedelmay*. — Forleddet er sikkert Plantenavnet *Hvir(ve)l* „Juncus squarrosus" (ODP I 790), der indgaar i flere nordslesvigske Stednavne, bl. a. *Hvirlmade* DS V 394. I Kat, som Udtaleformen er afhængig af, er første Led opfattet som nty. *Wedel* „Vadested" (Mensing under *Weddel*).

Westerlyk [ˈvèsdəɹ¡lÿg]. U 1833, Kat *Westerlücke*. — I Gammelbygaard.

Vestertoft [ˈvèsdəɹ¡tòfd]. Jb 1723 *Westertofft*; U 1788 *Westertoft, Nord Westertoft*; Kat *Westertoft*. — Fire Lokaliteter i Kat.

Westerwiese. Kat *Westerwiese*.

Østerkær [ˈo·sdəɹ¡kœ·ɹ]. 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Oster Kier*; Kat *Osterkier*.

Østerlyk. Verz 1731 *Oster Lücke*; 1764 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 276 *Nederste Osterlück*; Kat *Osterlücke, Vorderste-Osterlücke, Hinterste-Osterlücke*. — To Lokaliteter i Kat.

Østermaj. U 1788 *Oster May*.

Østertoft. Jb 1723 *Oster tofft*; Kat *Ostertoft*.

Harresby.

Agerskift [ˈå·rə¡ʃfd (?), ˈå·dəɹ¡ʃfd]. Jb 1803 *das Ackerschifft, daß große Ackerschifft, das kleine Ackerschifft, das Norder Ackerschifft, das süder Ackerschifft, das Wester Ackerschifft oder das lange Schifft*; 1853 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Ackerschift*; Kat *Aderschift*. — Eng ifl. Jb 1803. Udtalen maa bygge paa den forvanskede Form i Kat.

Allmanns. Kat *Allmanns*. — Se under *Allmanns* p. 158.

Beerstraat [*de* ˈbœ·ɹ¡sdrå·d]. — Nty. *beer* „Øl". Navnet sigter til, at Vejen fører til Hollehit Kro.

Bertelslyk. Jb 1803 *Bartels Lück*; Kat *Bertelslück*. — Mandsnavnet *Bertel*, nty. *Bartel*.

Bjergsager [*ba·s*ˈagəɹ]. Jb 1803 *Bergesacker-Lück*; ArkSørup Harresby Nr. 1 *Bargacker, Bargackerstraße, Bargacker Brücke*; Kat *Barsacker, Bars acker weg*. — Sb. *Bjerg*. I den oprindelige nty. Form [**ba·xs-*] maa Spiranten [*x*] være svundet i tryksvag Stilling.

Bodelstoft. 1610 SA C XII 1 Nr. 160 *der Bodelstofft*; Jb 1723 *Botel-Tofft*; KI 1763 *in ihrer Oster-Tofte Bolestoft genant*; Fæste Reg 1780 *Botelstoft*. — Ifl. en Kirkebog, der citeres i Dok 1610, skænket til Sørup Kirke af *Jes Schmitt* 1405. Snarest af Mandsnavnet glda. *Bōtulf*, kendt fra Tønder Amt i Formen *Botell* 1685 (DgP).

Borrissig. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Borris-Sick*.

Brook. Kat *Broock*. — Skov. *Brook*, se Bd. X.

Byrroj. Kat *Bürroy*. — Agerjord. Muligvis af Sb. *By*, men Stedet ligger ikke umiddelbart ved Byen.

Damsted. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *damstede nebst dem dam*. — Se Bd. X under *Dam* og jfr. *Harresby Dam* ndfr.

Durdøbbel. Kat *Durdüffel*.

Døveskift [*do·və*ˈʃfd]. Kontraktb 1745 *Dofe-Schifft*; Kontraktb 1746 *Dowe Schifft an der See*; Kat *Doveschift*. — Lavt Areal nær Vinderød Sø. Nty. *doof* „døv", der gengiver

da. *døv* med samme Betydning; jfr. under *Døvholm* p. 48.

Elkær. Verz 1731 *Ellkierbrücke*; Kontraktb 1746 *Elkier*. — Eng.

Englyk. Jb 1723 *jn der Eng-Lücke*.

?Fælled [*fœ·(ɹ)lə*]. Jb 1803 *die Fehloy, die Fehloy Lück*; Kat *Fehle*. — Lille Stykke Agerjord umiddelbart ved Harresbygaard. Opfattet som Ordet *Fælled* (se Bd. X), men maa, efter Formen i Jb 1803 at dømme, være af anden Oprindelse. Muligvis Sb. *Fælade*, der kendes fra Fjolde i Betydningen „Kostald" (Feilb.).

Fælledslyk [ˈ*fœ·rəɹsˌlỳg*]. 1813 ArkSørup Harresby Nr. 8 *die Fehles-Lücke*; Kat *Fehlelück*. — *Fælled*, se Bd. X.

Gaardtoft [ˈ*xå·(ɹ)ˌtòfd*]. Kat *Gaartoft*. — Støder op til Byen.

Gaastoft. Jb 1803 *Gaastoft*.

Gammeltoft. KI 1763 *Stuff-Land Gammeltofft genannt*.

Grossewiese. Kat *Grosse-Wiese*.

Græshave. Jb 1723 *Graßhau*; Jb 1803 *die Grashave Lück*.

Ham [*ham*]. Kat *Hamm*. — Tre Lokaliteter. *Ham*, se Bd. X.

Hardesbyhof Wiese. Kat *Hardesbyhofwiese*. — Se *Harresbygaard* under Bebyggelsesnavne.

Harresby Dam. Jb 1723 *Hardesbüe-Dam, Hardesbüe-Damm*. — Se *Harresby* under Bebyggelsesnavne. *Dam*, se Bd. X.

Harresby Skov. KI 1763 *Hardesbuy Holtz*.

Havegaard [ˈ*hauˌxå·ɹd*]. Jb 1723 *die Haugarde, Hau Garde-Lücken*; Jb 1803 *die Oster Hawgaar, die Wester Hawgaar, die süder Hawgaar*; Kat *Mittelste Havegaar, Wester Havegaar*. — Agerjord. *Havegaard*, se Bd. X.

Havrelyk. Jb 1803 *die Hafer Lück*; Kat *Haferlück*.

Hedelyk [ˈ*haidəˌlỳg*]. Jb 1723 *Heide-Lücke, jn der Heide Lücke*; Jb 1803 *die Heide Lück*; Kat *Heidelücke*.

Heidekoppel. Jb 1723 *die Heide-kuppel*.

Hellebæk. 1750 SA C XII 1 Nr. 279 *Hellebeck, Hellebeck Coppel*; Kat *Hellebek*; Friedrichsen 15 [efter ældre Kilde] *Hillebeck*. — Snarest af Adj. *hellig*. Jfr. *Hellebæk* p. 197.

Hellerskifte. Jb 1803 *das Hellerschifft*. — Eng. Nty. *Heller* „kleiner Fischteich" (Mensing).

Hingstlyk. Jb 1803 *die Holzkoppel Hingstlück genannt*; 1813 ArkSøgaard *die Hengst-Lükke*.

Holtlyk [*də* ˈ*hòldˌlỳg*]. Jb 1723 *jn der Holtz-Lücke*; Jb 1803 *die Holz-Lück, das Holzlück-Schifft*; Kat *Holzlücke*. — To Lokaliteter. Nty. *Holt* „Skov". Muligvis Gengivelse af et da. **Skovlyk*.

Holzkoppel. Jb 1723 *jn der kleinen Holtzkoppel*.

Holzland. Kat *Holzland*.

Holzschift. Kat *Grosholzschift*.

Hundetrug [ˈ*hùndˌtròx*]. Jb 1803, Kat *Hundtrog*. — Eng og Skov ifl. Jb 1803. Antagelig Sammenligningsnavn; Sb. *Hundetrug* kan i Jysk ogsaa bruges om „et sted på marken, hvor ploven er gået af jorden" (Feilb.). Sidste Led er oversat til det tilsvarende nty. *Trog*.

Hungersburg. Kat *Hungersburg*.

Højlyk. Jb 1723 *Hüe-Lücke, Hüe-Lücken*; Jb 1803 *die Hoy Lück*; Kat *Hochlücke*. — Støder op til *Højsten*.

Højsten [*ho·xˈsde·n*]. Jb 1723 *Hoch-Steen, Hüesteens-Lücke*; Jb 1803 *Hohenstein*; Kat *Hochstein*.

Indtægt Jb 1803 *die Eintigt*; 1813 ArkSøgaard *das Eintecht*; Kok *Indtœgt*. — Kok citerer fra en Jb Formen *Intheit*. Agerjord. *Indtœgt*, se Bd. X.

Kalvetoft [ˈ*kèlvəɹˌtòfd*]. Jb 1803 *die vorderste Kälbertoft, die hinterste Kälbertoft*; Kat *Kälbertoft*.

Kapteinstraat [*də kabˈtainˌsdrå·d*]. Kat *Kaptainstrasse*. — Nty. *Kaptein* „Kaptajn".

Kleineham. Jb 1803 *mit der kleine Hamm*.

Kleinelyk. Jb 1803 *die kleine Lück*; Kat *Kleine Lück, Kleinelücke*. — To Lokaliteter.

Kleinetoft. 1773 ArkSørup Sørupskov Nr. 12 *die sogenannte Kleine Toft*; Kat *Kleine Toft*.

Knudsgrøft. Verz 1731 *ein fußsteig Knuts-Grafft genandt*. — Paa Grænsen til Svendsby.

Koklyk. Se under Søgaard p. 215.

Koskift [*də* ˈ*koˌʃifd*]. Jb 1803 *das Kuhschifft*; Kat *Kuhschift*. — Eng i Jb 1803.

Kær [*kiæ·ɹ*]. Schröder I 358 *Kier*; 1867 ArkSørup Svendsby Nr. 18 *Hardesbykier*; Kat *Kier*. — *Kær*, se Bd. X.

Kätnerkoppel. (Her?) Jb 1803 *des Köttners Haußtofft*; (her?) Jb 1803 *die Kähtner Lück*; Kat *Käthnerkoppel*.

Langelyk [*ˈlaŋəˌlỳg*]. Jb 1803 *die lange Lück*; Kat *Langelück*. — To Lokaliteter.

Lund [*lùnd*]. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *lundt*; Jb 1723 *die Lund*; Jb 1803 *die Lund Lück*; Kat *Lund*. — Nu Agerjord. *Lund*, se Bd. X.

Maj. Jb 1723 *jn der May*; Jb 1803 *die May, die kleine May*; 1805 ArkSvendsbygaard *die sogenannte May-Lücke*; Kat *May*. — Flere Lokaliteter. *Maj*, se Bd. X.

Marklyk. Kat *Marklücke*. — Agerjord paa Grænsen til Svendsby. *Mark*, se Bd. X.

Marsch [*də maš*]. Kat *Marsch*. — Lavtliggende Agerjord, omgivet af Eng. *Marsch*, se Bd. X.

Mittelkoppel. Jb 1723 *Middelskuppel, jn der middelsten kuppel*; (her?) Jb 1803 *die hinter mittelste Lück, die vorder mittelste Lücke*; Kat *Hinterste-Mittelkoppel, Vorderste-Mittelkoppel, Mittelkoppelwiese*.

Mühlenkoppel. Kat *Mühlenkoppel*.

Mysk [*də myš, myš*]. Jb 1723 *Müsch, Mütsch*; Kat *Müsch*. — Agerjord paa Grænsen til Svendsby, hvorunder Navnet er opført i Jb 1723. Navnet *Mysk* forekommer to Gange i Nordslesvig, i det ene Tilfælde som Betegnelse for Agerjord med Vandhuller (DS IV 201, III 112). Det forudsætter et Appellativ **mysk*, nært beslægtet med jy. *Musk* „støvregn, tåge" (Feilb.), ænyda. *myske* „smaaregne, støvregne" (Varde-Egnen; Molb. Dial.-Lex. efter Moth), jy. *muske* „støvregne" (Feilb.), muligvis ogsaa, som antaget DS IV 201, med jy. *Musk* „Mug"; se om herhen hørende Ord ODS under *møsk*, Torp NEO under *musk, møysken*, Hellq. SEO² p. 1122 under *svartmuskig*. Det nord. **mysk* forekommer muligvis som Laaneord med terrænbetegnende Betydning i skotsk Dial. *misk* „a low, wet, untilled piece of land" (EDD); jfr. ib. *a low swampy valley called the Misk*. Herhen hører maaske ogsaa *Misk* i Nottinghamshire (c. 1300 *le Misk*; anderledes EPNS XVII 119). Ord indeholdende Roden **musk* indgaar i adskillige nordiske Stednavne, bl.a. i det no. Gaardnavn *Myskja* (NG XIII 205; jfr. Valter Jansson, Nordiska vin-namn p. 132), Elvenavnet *Muska* (NE p. 167), Sønavnet *Tørmuska* (NI I 262), sv. *Myssjö*, Jämtland (fsv. *Myskia*), muligvis oprindelig Navn paa en Vig (C. Lindberg i OUÅ 1937 p. 35 f.), Sønavnet *Muskan* (Hellq. Sjön. I 412), *Myskja*, ifl. Hellq. Sjön. III 75 muligvis et Sønavn fsv. **Myske* eller et Aanavn fsv. **Myskia, Muskedalen* (OGB XVIII 11f., XX:1 186 f.), *Muskeberget* (OGB XVI 177), *Muskö* (NoB 1945 p. 38) og *Muskviken* (OGB V 130).

Møllekær. Kontraktb 1740 *Möhl-Kier*. — Eng.

Nakholm [*ˈnagˌhòld*]. Jb 1803, Kat *Nackholm*. — Eng, omgivet af Skov. *Nakke*, se Bd. X. I Udtalen er sidste Led omdannet til *-holt*.

Naldmaj. Kat *Nallmay*. — Plantenavnet *Nælde*, i Jysk udtalt med *a*-Lyd.

Neuländer. Kat *Norderste Neuländer, Westerste Neuländer, Vorderste Neuländer*.

Niekoppel. Jb 1723 *die neue kuppel*; Kat *Niekoppelwiese*. — Nty. *nie* „ny".

Norderkoppel. 1773 ArkSørup Sørupskov Nr. 12 *die sogenannte Norder Koppel*.

Nordertoft. Kat *Nordertoft*. — To Lokaliteter.

Nylyk [*də ˈni·əˌlỳgən*]. Jb 1723 *Nie-Lücke, die neue Lücke*; Jb 1803 *die Neuelück, die Oster-Neuelück, die Wester-Neuelück*; Kat *Neulücke, Vorderste-Neulücke, Hinterste Neülücke, Nielücke, Nielück*. — Flere Lokaliteter.

Nørrelyk [*ˈnùɹdəɹˌlỳg*]. Jb 1723 *norder Lücke*; Kat *Norderlück*. — Fire Lokaliteter.

Nørremark. (Her?) 1761 SA C XII 1 Nr. 277 *auf dem Norderfelde*; Jb 1803 *die vorderste Norderfeld Lück, die hinterste Norderfeld Lück*; Kat *Norderfeld*.

Pagtlyk. Jb 1803 *die Pachtlück*; (her?) Kat *Paaschlück*. — Af Sb. *Pagt* „Forpagtning" eller Vb. *pagte*.

Pahllyk. Kat *Pahllück*. — Nty. *Pahl* „Pæl".

Pold [*də pùl*]. Jb 1723 *Pull*; Jb 1803 *die Poll Lück*; Kat *Poll*. — *Pold*, se Bd. X.

Ravnholt [ˈkrain¦hòld]. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Kleine Ravenholtz, Ravenholtzwische, die kleine Ravenholtz wische*; Jb 1803 *Rabenholz, Rafenholt, Rafensholt*; 1853 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Norder-Rabenholz, Süder-Rabenholz*; Kat *Rabensholz.* — Fuglenavnet *Ravn.* I Udtaleformen indgaar nty. *Kreih*, der baade kan betyde „Krage" og „Ravn" (se Mensing).

Rytterlyk. Jb 1723 *Reuter kuppel*; Jb 1803 *die Rüter Lück*; Kat *Reuterlücke.*

Rævemose [ˈråi¦mo·s, råimùs, råimùsˈlỳg]. Jb 1723 *Reu moes-Lücke, Reu-Moes-Lücke*; Verz 1731 *Räumoß*; Jb 1803 *Rewmooß*; Verz 1819 *Raumoor Graben*; 1845 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Ravmoos*; Kat *Reumoos, Grosse Reumoos, Kleine Reumoos, Reumooslück.* — Nær Gaarden *Rævemose* i Grumtoft S.; se ovfr. p. 118. Støder iøvrigt op til Svendsby, saa der er utvivlsomt ogsaa topografisk Forbindelse med *Rævemose* i denne By.

Salholt [ˈså·¦hòld, ˈsà·l¦hòld]. Jb 1723 *Salholt, Saalholt*; Verz 1731 Sahlholtz; Jb 1803 *Zahlholt, Zahlholt Lück*; Kat *Saalholt.* — Agerjord ved Landevejen til Husby paa Grænsen til dette Sogn. Formerne forudsætter en da. Udtaleform [*sa·l-*], der kan være Gen. Sg. eller Plur. af Subst. *Sal*; jfr. *Salholt*, Gd i Herning (Mandt 1610 *Salholtt*). Betydningen af *Sal* i Stednavne er iøvrigt uklar. I Forbindelse med *-holt* kunde Ordet maaske have Betydningen Fæbod, der af Sahlgren antages at foreligge i svenske Stednavne (NoB 1936 p. 312, OUÅ 1941 p. 5). Udtaleformen [ˈsà·-] med dissimilatorisk bestemt Svind af *l* er vistnok den genuine.

Schaaplyk [ˈšå·b¦lỳg]. Jb 1803 *die Schaafs Lück*; Kat *Schaflücke.* — Nty. *Schaap* „Faar"; sandsynligvis Gengivelse af et da. **Faarelyk.*

Seewisch [də ˈsc·¦vìš]. Kat *Seewiese.*

Skibsted. Jb 1803 *im Schiefstedt*; Kat *Schiffstätt.* — Eng i Nærheden af Vinderød Sø. Af Sb. *Skib* i Betydningen „Baad"; Ordet bruges ifl. Feilb. i nogle vestjy. Dial. om en Fiskerbaad, og ved Randers Fjord anvendes det om en fladbundet Pram til Transport af Hø. Betydningen „Baad" maa Forleddet ogsaa have i Sognenavnet *Skibsted*, Hellum H. (Kousgård Sørensen, Bebyggelsesnavne på -sted p. 113).

Skovlyk [də ˈšau¦lỳgən]. Jb 1723 *die Schau-Lücke*; Kat *Schaulücke, Hinterste Schaulück, Vorderste Schaulück.*

Skulder [ˈšòlə]. Kat *Schaller, Schulter.* — Sb. *Skulder* brugt som Sammenlignings-navn. Udtalen med [ò] og Skrivemaaden *Schaller* kan næppe forenes med et nty. *Schuller*, men forudsætter det danske Ord, udtalt med *å*-Lyd. *Skulder* udtales med *o*- eller *å*-Lyd i Fjolde (A. Bjerrum, Fjoldemålets lydsystem p. 83).

Smedeholm [ˈsmæ·¦hòlm]. 1750 SA C XII 1 Nr. 279 *Schmeyholm*; Jb 1803 *Schmidtholm, Schmidholm Lück*; Kat *Schmidtholm.*

Smedepold. Jb 1803 *Schmiedepollacker.*

Spitzschift. 1853 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Spitschift, Spitschifte*; Kat *Spitzschift.* — Nty. *Spitz* „Spids".

Stendels [*sdènəls*]. Jb 1723 *Stendels*; Kat *Grosse Stengels, Klein Stengels.* — Se under *Stendels* p. 28.

Streng [*sdrèŋ*, ˈsdrèŋ¦vìš]. Jb 1723 *Streng*; Kat *Streng, Strengwiese.* — *Streng*, se Bd. X.

Suderpold [ˈsurə¦pùl]. Kat *Suterpoll.* — Agerjord nær Byen. Sb. jy. *Suder* „Skomager" (Feilb.).

Süderkoppel. Jb 1723 *der forderste süder kuppel, der oberste Süder kuppel.*

Süderland. Jb 1723 *Süder-Land.*

Sølyk [*də* ˈse·¦lỳg]. Jb 1723 *die See-Lücke, Seekuppel, jn der Seekuppel*; Verz 1731 *Seekoppel*; Kontraktb 1745 *Seelucks-Schifft*; Jb 1803 *die Seelück, die See-Lücke, Seelück Kier, das See-Schifft, das kleine Seeschifft, das große Seeschifft*; 1813 ArkSøgaard *die große Seelükke, das grosse Seeschift*; Kat *Seclücke.*

Sønderlyk. Jb 1723 *die süder Lücken*; 1741 SA C XII 1 Nr. 357 *Suder Lucke, neue Suderlücke*; Jb 1803 *die große Süderlück, die kleine Süderlück, die Klew-Süderlück*; Kat *Süderlücke, Grosse Süderlücke, Kleine Süderlücke, Lange Süderlücke, Süderlückwiese, Kleesüderlücke.* — Flere Lokaliteter. *„Klew-Süderlück"*, i Kat omtydet til *Klee-* „Kløver-", ligger lige ved Harresbygaard og inde-

holder sikkert Sb. sønderjy. *Kleve*, Betegnelse for et Rum i Stuehuset; se Feilb.

Søndermark. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *ins Suder-Felt.*

Søndertoft. Jb 1723 *süder-tofft, in der süder tofft*; Kat *Südertoft.*

Tadderbjerg [*taləˈba·x*]. Jb 1723 *Tadderberg*; Jb 1803 *Tarderberg*; Kat *Taterberg.* — Sb. sønderjy. *Tadder* „Boghvede".

?**Tavleng.** Jb 1803 *Taulung*; 1813 ArkSørup Harresby Nr. 8 *Tauleng*; Kat *Taulung.* — Eng. Af Sb. *Tavl*, hvorom se Bd. X. Efterleddet er antagelig *Eng*; Formen i Kat kan direkte eller indirekte gaa tilbage til Jb 1803.

Trædland [*ˈtræ·ɹˌland*]. Jb 1803 *Treland Lück.* — Udtalen [*træ·ɹ-*] forudsætter en da. Udtale med lang *æ*-Lyd, og Forleddet maa da være Sb. *Træde* „Trætte, Proces".

Tvæng. KI 1763, Jb 1803, Kat Tweng. — Lille Skovstykke. Se under *Tvæng* p. 186 f.

Tüxenstoft [*tygsənsˈtòfd*]. Kat *Tüxenstoft.* — Slægtsnavnet *Tüxen.*

Vandløs [*ˈvå·dəɹˌlo·s*]. Jb 1803 *Wannlöß*; Kat *Wasserlos.* — Se under Bebyggelsesnavnet *Vandløs* p. 42.

Vanrad [*ˈvanˌròd*]. Kat *Wannratt.* — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Vejerlund. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *Veyerlundt.*

Westerberg. Kat *Westerberg.*

Vesterlyk. 1665 ArkSørup Harresby Nr. 1 *die wester lücke*; Kat *Westerlück.* — To Lokaliteter.

Vestertoft [*vèsdəɹˈtòfd*]. Jb 1723 *Wester-Tofft*; Kat *Westertoft.* — To Lokaliteter.

Vosselyk. Jb 1803 *Woßelück.*

Østerlyk [*də ˈo·sdəɹˌlỳg*]. Jb 1803 *die Osterlück*; Kat *Osterlück.*

Østertoft [*ˈo·sdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *Oster Tofften*; Jb 1803 *die Ostertoft*; Kat *Ostertoft.* — To Lokaliteter.

Løstrup.

Abland [*ˈå·bəɹˌland*]. Kontraktb 1692 *oblendt*; Jb 1723 *Abland, Abland-kuppel, Ablands Kuppel*; Jb 1723 *Ablands Lücke*; Kat *Abland, Hintere Abland.* — Se under *Abland* i Gammelby.

Armhuuslyk [*ˈa·mhusˌlỳg*]. Kat *Grosse-Armhauslücke, Kleine-Armhauslücke.* — Nty. *Armhuus* „Fattighus".

Baumgarten. U 1803 *Baumgarten.* — Ty. *Baumgarten* „Frugthave".

Bickbeerlyk [*ˈbigbe·ɹˌlỳg*]. Kat *Bickbeerlück.* — Nty. *Bickbeer* „Heidelbeere, Blaubeere" (Mensing).

Boshave [*ˈbo·sˌhau*]. Jb 1723 *Boßhau*; 1782 ArkSørup Bjerge Nr. 5 *im Dingholtz belegene Holtzkoppel Boes Hawe genant*; Kat *Boshave.* — Maaske af Sb. *Bod*, hvorom se Bd. X., her med yngre Gen. paa *-s.* Samme Forled er formodet i *Boskær* DS V 97.

Bredmaj [*bro(·)ˈmai*]. Jb 1723 *Bremay*; Kat *Bromay.* — Nær *Bredmaj* i Bjerge; se dette.

Breedewisch [*bre·dəˈvìš*]. Kat *Bredewisch.* — Nty. *breed* „bred".

Bruutschift [*ˈbru·dˌšìfd*]. Mensing IV 349 *Brut-[schift].* — Skovskifte i Tingskov. Nty. *Bruut* „Brud"; en Brud har faaet Skoven som Medgift (Opt 1935).

Busklyk. 1782 ArkSørup Sørupskov Nr. 2 *Busch-Lücke.* — *Busk*, se Bd. X.

Bygge. Kontraktb 1692 *in der Biug*; Jb 1723 *die Hauß mit Bügg.* — *Bygge*, se Bd. X.

Damlyk [*ˈdamˌlỳg*]. Jb 1723 *Dam Lücke*; Kat *Dammlücke.* — *Dam*, se Bd. X.

?**Dauerkær.** Jb 1723 *Dauerkier, Trauerkier.* — *Dauerkier* og *Trauerkier* synes efter Rækkefølgen i Jb at være samme Lokalitet.

Dingholzlyk. Kat *Dingholzlücke-Westertheil, Dingholzlücke-Ostertheil.* — Se *Tingskov* under Bebyggelsesnavne.

Dojmerdel [*ˈdåiməɹˌdìl*]. Jb 1723 *Doymerdeel*; Kat, Oldekop V 73 *Deumerdill.* — Agerjord. Forleddet synes at forudsætte et glda. **Doth-*, men er iøvrigt af uvis Oprindelse. Det midterste Led kunde være Sb. *Mark.*

Dreekant. Kat *Dreikant.* — Nty. *Dreekant* „Trekant".

Dwersack [ˈdwœ·ɹˌsag, ˈkwœ·ɹˌsag]. Kat *Quersack*. — Nty. *Dwersack* „Quersack", „Schultersack mit zwei Beuteln" (Mensing). Efter Arealets Form; Marken bestaar af to Stykker forbundet med en smal Strimmel paa Midten. Jfr. *Quersack* p. 181.

Elkær. Jb 1723 *Elkier*; Kok *Elkær*.

Elkær Dam [*èlkiœ·ɹˈdam, èlkiœ·ɹˈdam ˈau*]. Kontraktb 1687 *Ellkierdam*; 1710 ArkSørup Vinderød Nr. 4 *Elkerdahm*; Jb 1723 *Ellkierdam, Eskierdam*; Kontraktb 1729 *Elckdamm*; Kat *Ellkierdamm, Ellkierdammlauf*.

Faarlyk [ˈfå·ɹˌlỳg], Jb 1723 *die Vor Lücke*; Kat *Vorderlücke*.

Forskov [ˈfùɹdəɹˌšau]. Jb 1723 *vor das Holtz, Vors Holt*; Kat *Vorderschau*.

Fraukær. Kat *Fraukier*.

Frisestoft [*fri·səsˈtòfd*]. Kat *Friestoft*. — Af Slægtsnavnet *Fris, Fries*; der er ikke topografisk Forbindelse med *Frestoft* i Sørup.

Fuchskuhl. Jb 1723 *in der Holtzkuppel Fuchskuhl*; Kat *Fuchsgraben*. — Gengiver et da. **Rævegrav* eller **Rævekule*.

Gaasepold. Jb 1723 *Gänße Pohl, Gäntze Pohl*.

Gammellyk [ˈxaməlˌlỳg]. Kat *Vorderste Gammellücke, Hinterste Gammellücke*. — Skov og Agerjord.

Grasholt [ˈxrasˌhòld]. Kat *Grasholz*. — Nty. *Gras* „Græs".

Grossewiese. Kat *Grosse Wiese*.

Gryderkær. Jb 1723 *Grüderkier*. — *Gryder-* er muligvis et sammensat Stednavn med Sb. glda. *grȳt* „Sten" som første Led.

Gunkeshøj [ˈxùnəsˌhy·, kùŋgəsˈhy·]. Jb 1723 *Gunckeshüe*; SH 318 E p. 16 *Kongshoy*; Kat *Gunneshüe*; Die Heimat 1907 p. V *Kongenshy, richtiger Gunneshy*. — Ved Opt 1936 var [ˈxùnəsˌhy·] og [kùŋgəsˈhy·] Betegnelse for to forskellige Lokaliteter, men i Virkeligheden maa de være Former af samme Navn; Udtalen [*xùnəs-*] skyldes formodentlig Indflydelse fra Kat. Da Gunneshüe i Kat støder op til Fraukier, er *Gunkes-* snarest en Sammensætning paa *-kær*, og Forleddet kan være Mandsnavnet glda. *Gunni*. Die Heimat l.c. har et Sagn om Oprindelsen til Navnet: „auf einem daselbst belegenen Hünengrabe wurde eine Hexe Gunne verbrannt".

Ham. Kat *Hamm*. — To Lokaliteter. *Ham*, se Bd. X.

Hinterste Koppel. Kat *Hinterste Koppel*.

Hinterste Lyk. Kat *Hinterste Lück*.

Hjorthøj. Se under Sørup.

Holtkoppel [ˈhòldˌkùbəl]. KI 1763 *Holtz-Koppel*. — Nty. *Holt* „Skov".

Hundhøj. U 1803 *Hundhüy Lücke*.

Hældeager [ˈhèlˌagəɹ]. Jb 1723 *Hel Acker, Hell Acker*; Kat *Hellacker*. — *Hælde*, se Bd. X.

Høgebjerg [ˈhø·gəˌba·x]. Kontraktb 1692 *Hockbarg*; Jb 1723 *Höckbarg, Höeckbarg*; Kat *Hökeberg, Kleine Hökeberg, Hökebergholz*.

Højholt [ˈhyˌhòld]. Jb 1723 *Klein und groß Hücholt*; Kat *Oster Hüholz, Wester Hüholz*.

Højtoft. Jb 1723 *Hüe Tofft*.

Iverssig [ˈi·vəˌsix]. Kat *Ivesieg*. — Ved *Iverssig* i Sørup.

Jordtstoft. Kat *Iordtstoft* .— Af Slægtsnavnet *Jordt*.

Kalshule [*kalsˈhul*]. Kat *Kallshul*. — Se under *Kalshule* i Sørup.

Kampmose [*kambmùs*]. Kat *Kampmoos*. — Ved *Kampmose* i Sterup, Sterup S.; se dette.

Kapperalerstraat [*kabəˈrå·ləɹˌsdrå·d*]. — Vej i Løstrup By. Af nty. *Kapperal* „Korporal" (Mensing).

Kleinekoppel. Kat *Kleine Koppel*.

Kleine Wiese. Kat *Kleine Wiese*.

Knupp [*knùb*]. Kat *Knopp*. — Nty. *Knupp* „kleine Erhöhung", „erhöhtes Stück Land" (Mensing), samme Ord som jy. *Knop* „enhver lille forhøjning på jordens overflade større end en knold" (Feilb.).

Koende [ˈko·ˌèŋ]. Jb 1723 *Kuh Ende*; KI 1763 *Kuh-Ende*; Kat *Kuhende*. — Del af en Skov. I Udtaleformen er sidste Led omtydet til *-eng*.

Kohlbarg [ˈko·lˌba·x]. Kat *Kohlberg*. — Hvis Navnet er nyt, kan Forleddet være Sb. nty. *Kohl* „Kaal". Snarere foreligger der dog et da. **Koldbjerg*, sammensat med Adj. *kold*. Samme Navn forekommer i Nordslesvig, og om *Koldbjerg* i Broager S. oplyses, at

det er Navn paa ufrugtbar Jord (DS VII 100).

Kolstoft [*kalsˈtòfd*]. Slewert 1538 *Koltopt*; Jb 1723 *kolls Tofft.* — Af Mandsnavnet glda. *Kol*, der bl. a. indgaar i *Kolstrup*, Aabenraa (DS VI 4). Overgangen af *o* til *a* er betinget af den tryksvage Stilling.

Kolyk [*kùlg*]. Kontraktb 1692 *in der Kuhweyde*; Jb 1723 *Kuh Lücke, in der Kuhlücke*; Kat *Neue Kuhlück, Kleine Kuhlück, Alte Kuhlück.*

Kragsholt. Jb 1723 *Kragsholt, Kragsholtz*; Verz 1731 *Kragsholt.* — Ifl. Verz 1731 paa Grænsen mellem Løstrup og Sterup. Forleddet er snarest Gen. af Tilnavnet glda. *Krak* (DgP II under *Kraka*).

Kær [*kiœ·ɹ*]. Kontraktb 1745 *das so genendte Kier*; Kat *Kier.* — Tre Lokaliteter i Kat, delvis skovbevoksede. *Kær*, se Bd. X.

?Landmaet. Jb 1723 Landm(a?)et.

Langelyk. Kat *Langelücke.*

Langmaj [*laŋˈmai* el. *laŋmaiˈbrỳx*]. — Bro.

Langstreng. Jb 1723 *Langstreng.*

Laslyk [ˈ*las|lỳg*]. Kat *Lasslücke.* — Af Mandsnavnet *Las*, der forekommer i denne Form i Angel (Hagerup² 175).

Lerdel [*lœ·dəl*]. Vergleich 1801 *Lärdel, Lärdels, Lerdeel, Leerdeel*; Vergleich 1823 *Lädel*; Kat *Ledel.* — Støder op til *Lerdel* i Sørup (K 1777 *Ledels Aager*). Jfr. m.H.t. Udtalen *Lersig*, udt. [*lœ·six*], p. 185.

Lundlyk [ˈ*lùnd|lỳgən*]. Kontraktb 1692 *in d: Lund*; 1712 ArkSørup Løstrup Nr. 48 *der Kleine Lundt Lück*; Jb 1723 *Lund Lücke, die Lund Lücke, die kleine Lund Lücke*; Jb 1777 *Lund Lück*; U 1803 *die Lund Lück, Oster Lund Lück, wester Lund Lück*; Kat *Lundlücke, Norder Lundlücke, Süder-Lundlücke, Mittellundlücke.* — Flere Lokaliteter.

Lundtoft. Kat *Lundtoft.*

Løstrup Bæk. Schmidt 271 *Løstrup-Bækken.*

Løstrup Skov. Kontraktb 1736 *Lösterop-Holtz*; KI 1768 *Löstruphölzung.* — Se *Løstrup* under Bebyggelsesnavne.

Maj. Jb 1723 *in der May.* — *Maj*, se Bd. X.

Midtlyk. Jb 1723 *Midt Lücke*; Kat *Mittlücke.*

Mittellyk [ˈ*mìdəl|lỳg*]. Kat *Mittellück.* — [ˈ*mìdəl|lỳg*] er optegnet som Navn paa tre Lokaliteter. Den ene ligger ved *Midtlyk* ovfr.; de to andre hedder i Kat *Schaulücke* og *Süderholz.*

Niekoppel [ˈ*ni·|kùbəl*, ˈ*ni·ə|kùbəl*]. Kat *Neukoppel.* — Af nty. *nie* „ny".

Norderdiek [*nùɹdəɹˈdig*]. Kat *Norderteich.*

Norderschau. Kat *Norderschau.*

Nylyk [ˈ*ni·ə|lỳg*]. Jb 1723 *die neue Lücke*; Kat *Nielücke.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Nørrebol [*nå·bəl*]. Kontraktb 1687 *in Nordbohll des Oster Holtzes*; Jb 1723 *Nordbohl*; Kat *Nordbüll.* — Skov og Agerjord. Ved *Nørrebol* i Bjerge.

Nørrelyk. Jb 1723 *Norder Lücke, in der norder Lücke, eine kleine norder Lücke*; 1792 ArkSørup Sørupskov Nr. 2 *Norderfelds Lükke*; Kat *Norderlücke, hinterste Norderlücke, Vorderste Norderlücke.* — To Lokaliteter i Kat.

Nørretoft. 1792 ArkSørup Sørupskov Nr. 2, Kat *Nordertoft.* — To Lokaliteter.

Oksenstoft[*ògsəns|ˈtòfd*, ˈ*ògsəns|tòfd*, *agsəns-ˈtòfd*]. Kat *Axenstoft.* — Af Slægtsnavnet *Oxen.*

Pandskov [ˈ*pùɹn|ʃau*]. Jb 1723 *Panschau*; Kat *Paanschau, Kleine Paanschau.* — Samme Navn som *Pandskov* i Sørup, med hvilket der ikke er topografisk Sammenhæng. Forleddet er antagelig Sb. ænyda. *pande* „Jægergarn" eller det tilsvarende Vb. glda. *pannæ* „sætte Garn for, fange" (se Kalkar). Sb. er laant fra mnty. *pant*, Pl. *pande(n)* (Sch.-Lüb.). Formen i Kat gengiver formentlig en Udtale med langt [*å·*], der senere er opfattet som [*ùɹ*]; jfr. m. H. t. Lydudviklingen Vb. *pante*, mnty. *panden*, der i Fjoldemaalet udtales [*på·ŋ*] (Feilb.). Den af Pandskov i Sørup optegnede Udtale forudsætter Forkortelse af Vokalen i første Sammensætningsled, og af de ældre Former med *ai*, *ay* fremgaar det, at Navnet i den danske Dialekt har været udtalt med [*ŋ*]. Samme Forled indgaar muligvis i nordslesvigske

Stednavne; se under *Pandestedbjerg* DS VI 116 f. Jfr. ogsaa *Pandehave* DS II 76 f.

Pollund [*pùland, ˈpòˌland*]. Jb 1723 *Wester und Oster Pollund Lücken, Wester und Oster Pullund Lücken*; Kat *Westerpaland, Oster Paland.* — Forleddet kan være Sb. *Pold*, hvorom se Bd. X. En anden Mulighed er Sb. glda. *pūki* „Nisse" med Assimilation af *kl* til *ll* (se herom BrN GG II § 339) og Vokalforkortelse; i saa Fald kan Navnet sammenstilles med Bebyggelsesnavnene *Puglund* i Oddum S., N.-Horne H. (Dag? 1479 (Udt. 1539-46) Rep² Nr. 4539 *Pugelundh*) og *Puglund* i V.-Starup S., Skast H. Efterleddet *-lund* er, som oftere i ubetonet Stilling, omtydet til *-land*.

Puckslyk. Kontraktb 1756 *Pucks-Lücke.* — Hører til Iverslund. Af Slægtsnavnet *Pug, Puck*; se under *Pucklyk* p. 74.

Raahøj [*ròhy, ròxhy*]. Kat *Raahy.* — Støder op til *Raahøj* i Sørup. Af Sb. *Raa* „Stang, Grænse(-mærke)"; Udtalen [*ròx-*], der ogsaa er optegnet i Sørup, maa være uoprindelig.

Risperoj [*rìsbəˈrâi, rìsbəˈrai*]. Jb 1723 *Risper-Rüe*; KI 1763 *Risper-Roy*; Kat *Vorderste Rispereu, Hinterste Rispereu.* — Skov. Muligvis af Sb. da. *Risp(e)* „afrevet Strimmel" (ODS), no. *rispa* „Stribe, Ridse, Rift" (Aasen), vn. *rispa* f. „Rift, opreven Stribe" (Fritzner). Ordet er i saa Fald brugt med en lignende topografisk Betydning som sv. Dial. *rispa*, der indgaar i Stednavne i Betydningen „smal Jordstrimmel"; se f. Eks. *Rispåker* OGB IV 146, *Rispedalen* OGB XVIII 270 og *Risperud* SOV VIII 8. En anden Mulighed er dog, at der kunde foreligge en Parallel til mhty. *rispe* f. „Krat", nty. *rispen* (Pl.) „tørt Ris"; se om disse Ord Torp NEO p. 535, Kluge-Götze, Etym. Wb. under *Rispe*. Formen i Jb 1723 tyder paa, at Efterleddet oprindelig er *Ryde*, der senere er afløst af *Roj*.

Roj. Jb 1723 *Roy*; Kat *Hinter Reu.* — *Roj*, se Bd. X.

Schmidtstoft [ˈšmìdsˌtòfd]. Kat *Schmidttoft.*

Schoosterlyk [ˈšo·sdəɹˌlỳg]. Jb 1723 *Schuster Lücke*; Kat *Schusterlücke.* — Nty. *Schooster* „Skomager". Da Ordet forekommer som Laaneord i jy. *Skuster* (se Feilb.), er det tvivlsomt, om den da. Form af Navnet har været **Skuster-* eller **Skomagerlyk.*

Simonstoft [*simənsˈtòfd, simùnsˈtòfd*]. Kat *Siemenstoft.*

Skovlyk [ˈšauˌlỳg]. Jb 1723 *Schaulücke, Sckau-Lücke, die Holtz Lücke*; 1792 Ark-Sørup Sørupskov Nr. 2 *die sogenannte Holzlücke*; Kat *Schaulücke.* — To Lokaliteter i Kat.

Skovvad [ˈšauˌvad]. Jb 1723 *Schauwat Lücke*; Kat *Grosse Schauwatt, Kleine Schauwatt.* — Areal. Vejen fra Løstrup til Sørup Tingskov passerer et Vandløb her.

Skrigholm [ˈšri·ˌhòlm]. Kat *Schriegholm.* — Skov og Agerjord. Forleddet er formodentlig Sb. *Skrig* eller Vb. *skrige*, sigtende til daarlig Jord. Jfr. *Skrigsager* DS IV 356, hvor der henvises til, at Forleddene *Graad-* og *Græde-* har Relation til samme Forhold.

Stublyk. Kat *Stufflücke.* — I Tingskov.

Süderfeld. Kat *Süderfeld.*

Süderlyk. Kat *Süderlücke, Kleine Süderlücke.*

Süderwiese. Kat *Süderwiese.*

Sønderskov. Jb 1723 *Süder Schau*; Kat *Süderholz.*

Søndertoft [ˈsy·dəɹˌtòfd]. Jb 1723 *in der süder Tofft, die süder Hauß Tofft*; Kat *Südertoft, Kleine-Südertoft.* — Flere Lokaliteter.

Tingdam [ˈtìŋˌdam]. Jb 1723 *Tingdam*; NyherredTingb 1735 *Holtzkoppel Tingdamm*; Kat *Tingdamm.* — Skov i Tingskov.

Toftmaj. Jb 1723 *Tofft May.*

Tymose [ˈtyˌmo·s]. — Forleddet er forstaaet som Talordet *tyve*, idet det ved Opt 1935 oplystes, at tyve Mænd havde Mosen i Fællesskab. Talordet udtales [*tjyw·*] i den da. Dial. (Feilb.).

Vestertoft. Jb 1723 *in der Wester Tofft, Wester und norder Hauß-Tofften.*

Vollstoft. Jb 1723 *Volls Tofft.* — Første Led er maaske Fejl for **Wolles*, Gen. af Mandsnavnet *Ole*.

Vraaskov [*vròˈšau*]. Jb 1723 *in der Wraa*; Kat *Wraaschau.* — Agerjord, omtrent helt omgivet af Eng. *Vraa*, se Bd. X.

Østerdam. Verz 1731 *Osterdamm.*

Østermark. Jb 1723 *in Oster Felde.*

Østerskov. Kontraktb 1687 *Löstrupper Osterholtz, des Oster Holtzes*; Jb 1723 *in Oster Holtze.*

Østertoft. Jb 1723 *die Oster und süder Tofften*; Kat *Ostertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Svendsby med Svendsbygaard.

Altegruft. Jb 1756 *Wisch Land bey der alte Grufft.*

Apfelhofmaj. Jb 1813 (1832) *Aepfelhoffwiese*; 1813 (Afskr.) ArkSvendsbygaard *Aepfelhof May*; 1834 ArkSvendsbygaard *Apfelhofwiese.*

Bargerlund [*ba·xəˈlùnd*]. Anschlag 1749 *Barger Lund Koppel*; 1750 ArkSvendsbygaard *der Bargerlund-Koppel*; Jb 1813 (1832) *Wester Bargelund, Oster-Bargelund*; Kat *Osterbargerlund, Westerbargerlund.* — *Barger-* er Adj. til *Barg*, den ty. Form af *Bjerge* (se under Bebyggelsesnavne); Bargerlund støder op til denne By.

Blaasberg. 1834 ArkSvendsbygaard *Blaasberg.* — Læsningen usikker.

Bloomlyk [*dəˈblo·mˌlỳg*]. Kat *Blumlück.* — Nty. *Bloom* „Blomst".

Bojroj. Jb 1756 *Boyroth*; 1756 SA C XII 1 Nr. 279 *Beurat.* — Maaske af Mandsnavnet *Boje.*

Braakkuulstraat [*dəˈbrå·gku·lˌsdrå·d*].— Nu nedlagt Vej, ved hvilken der ifl. Opt 1935 blev brødet Hør. Nty. *Braakkuul* „Graben zum Dörren des Flachses" (Mensing).

Bulbro. Jb 1756 *Bollbrog, Bollbrog Schifft*; 1756 SA C XII 1 Nr. 279 *Boll Brüch.* — Sb. *Bulbro* „Plankebro". Jfr. *Bulbro* under Bebyggelsesnavne.

Bulbro Kær. Anschlag 1749 *Bollbrockier Koppel*; Jb 1813 (1832) *Oster Bohlbrokier, Wester Bohlbrokier*; Kat *Bohlbrokier.* — Ved Vejen til Bjerge.

Buschwischkoppel. Anschlag 1749 *Buschen Wisch-Koppel*; 1755 (Afskr.) ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Busch wieß Koppel*; 1756 ArkSørup Svendsby Nr. 23 *Buschen Wisch Koppel.* — En anden Lokalitet end *Buskkoppel.*

Buskkoppel [*ˈbùsʃˌkùbəl*]. Anschlag 1749 *Buschen Koppel, in der Busch-Koppel*; 1756 ArkSørup Svendsby Nr. 23 *Buschen Koppel*; Kat *Buschkoppel.* — Jfr. Bebyggelsesnavnet *Buskkoppel.*

Dreekant [*dre·kand*]. Kat *Dreikant.* — Nty. *Dreekant* „Trekant".

Eckkoppel. Kat *Eckkoppel.*

Eskær. Se under Bjerge.

?Faulland. Jb 1756 *faul Land in die May, faur Land.* — Appellativ?

Flagmose. Jb 1756 *Flachmoß, Flachmoß Wisch.* — *Flag*, se Bd. X.

Fælled [*fæ·ɹlə*]. K 1804 *die Fehle*; Jb 1813 (1832) *Grosse Fehrle, Klein-Fehrle*; Kat *Fehle.* — *Fælled*, se Bd. X.

Gammeltoft. Jb 1756 *Gammeltofft, Gammeltofft Wisch.*

Goscheslyk. Sl. 18. Aarh. Ark-Sørup Svendsby Nr. 15 *die sogenannte Goschen-Lücke*; Kat *Goscheslück.* — Af Slægtsnavnet *Gosch*, der kendes fra Byen (Friedrichsen p. 158).

Grootewisch [*de xroˑ(ˑo)dəˈvìʃ*]. K 1804 *die große Wiese*; Kat *Grosse Wiese.* — Nty. *groot* „stor".

Grosselyk. Kat *Grosselück.*

Grossetoft. Kat *Grosse Toft.*

Grossholz. Jb 1813 (1832) *die grosse Hölzung*; Kat *Grosholz.*

Grævet [*xræ·vəɹd*]. Anschlag 1749 *Graß Gräfel Koppel, die Gräfft-Wisch Koppel*; 1750 ArkSvendsbygaard *großen Gräfel-Koppel*; Jb 1813 (1832) *Oster Grävet, Süder Grävet, Norder Grävet, Mittelste Grävet*; Kat *Nordergrävet, Ostergrävet, Südergrävet.* — Agerjord, der støder op til Skov. De ældste Kilders *l* er sandsynligvis Fejl for *t*, og sidste Led maa da antages at være glda. *with*; se Bd. X under *Ved.* Forleddet kan muligvis være et glda. **græf* „Grav", identisk med østsv. Dial. *gräv* „grop, sank, gyttjig däld" (Wessman).

Ham. Kat *Hamm.* — Tre Lokaliteter. *Ham*, se Bd. X.

Haustoft. Jb 1723 *jn der süder Hauß Tofft.*

Heidekoppel. Verz 1731 *von der sogenanten Heidekoppel*; Jb 1756 *bey das Heidekoppel.*

Hjortmaj [*de ˈjòdˌmai*]. Kat *Iordtmay.*

Hollehitkoppel. Anschlag 1749 *Die Hollehitt Koppel, Die Zweite Hahlehitt Koppel*; 1761 (Afskr.) ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die Hallehitt Koppel, die Hallehet Wisch Koppel*; *die so genandte Lücke Wester Hollehitt*; Kat *Hollehittkoppel, Norder-Hollehittkoppel, Süder-Hollehittkoppel.* — Se *Hollehit* under Bebyggelsesnavne.

Hollehit Vad. 1772 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 387 *das sogenannte Hallehitter Watt an der Landstraße bey Schwensbye zwischen Flensburg und Gros-Quern.* — Jfr. *Vadlyk* ndfr.

Holländertoft. Anschlag 1749, 1750 ArkSvendsbygaard *Holländer Tofft.* — Se under *Holländerhof* p. 154.

Holtkoppel [*de ˈhòldˌkùbəl*]. U. A. [c. 1800] ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Norder-Holzkoppel, Süder Holzkoppel*; Kat *Holzkoppel, Hinter Holzkoppel.* — Nty. *Holt* „Skov".

Holtlyk [*de ˈhòldˌlỳg*]. (Her?) Verz u. A. *heholt Lücke*; Kat *Holzlücke.*

Højtoft. Kontraktb 1736 *Hügtofft*; Kontraktb 1752 *Hagtofft*; 1760 ArkSørup Svendsby Nr. 32 *Hiytofft*; Verz u. A. *Heutofft*; Kat *Süderheutoft.* — Forleddet er antagelig Adj. *høj* eller Sb. *Høj*, jfr. Skrivemaaden i Dok 1760; *g* i Kontraktbogens Former kan være Afskriverfejl for *y*.

Kalkamp. Kontraktb 1736 *Haber Land auf Kalkaup*; Kontraktb 1752 *Kalkanp*; Jb 1756 *Kallkamp*; Kat *Kallscamp.* — Maaske samme Navn som det nordslesv. *Kalekamp*, udt. [*æ kaˑlkamb*] i Burkal S., Slogs H.; Forleddet i Kalekamp antages DS V 628 at være Sb. *Karl* eller muligvis Mandsnavnet glda. *Kali.*

?Kaltoft. Kontraktb 1736 *Kaltoffts Wische*; Kontraktb 1752 *Koltoffts Wische.* — Der kan ikke være topografisk Forbindelse med *Kalvetoft* i Nabobyen Harresby.

Kapel. 1773 SA C XII 1 Nr. 279 *Gantz nahe zu Osten des hiesigen Dorfes . . ein kleines . . Grundstück die Capelle genannt.*

Kirkesti. Jb 1756 *bey der Kirch Steg.*

Kirketoft. 1782 (Afskr.) ArkSvendsbygaard *Pastorath Koppel, die Kirchtoft genannt.*

Kleenestraat [*kleˑnəˈsdrå·d*]. — Nty. *kleen* „lille".

Kleinekoppel. Jb 1723 *die kleine koppel*; Kat *Kleinekoppel, Kleinkoppel.* — To Lokaliteter i Kat.

Kleinetoft. Kat *Kleine Toft.*

Kohlhoflyk. Kat *Kohlhoflück.*

Koppel. Kat *Koppel.* — *Koppel*, se Bd. X.

Kyllingager [*kyˈ(·)ləŋˈaxəɹ*]. Jb 1813 (1832) *Kühlingagger, Kühlingaggerhölzung*; 1834 ArkSvendsbygaard *Külingagger, Kulingagger Koppel, Kölingagger Toft*; Kat *Küllingackerholz.* — Udtaleformen er usikker. Støder op til *Kyllingager* i Bjerge; se dette.

Kærkoppel. (Her?) 1756 SA C XII 1 Nr. 279 *Kier-Wisch-Koppel*; 1761 ArkSørup Harresby Nr. 22 *Kier Koppel*; Kat *Vorderste Kierkoppel, Hinterste Kierkoppel.*

Kötnerstoft. Jb 1723 *des Köthners-Tofft.* — Nty. *Kötner* „Kaadner, Husmand"; se Mensing.

Langelyk. Kat *Langelück.*

Maj [*mai*]. C. 1704 SA C XII 1 Nr. 487 *von daß Nordt und in die Ost*[*e*]*r Maey*; Jb 1723 *jn der May*; Jb 1756 *May*; 1756 SA C XII 1 Nr. 279 *May-Schifft*; 1761 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die Maylücke*; Kat *May, Nordermay, Südermay.* — To Lokaliteter i Kat. *Maj*, se Bd. X.

Mergelkuhllyk. Kat *Mergelkuhllück.* — Ty. *Mergelkuhl* „Mergelgrav".

Mittlyk. Kat *Mittlück, Mittlücke.* — Tre Lokaliteter.

Moorwiese. Kat *Moorwiese.*

Mosekoppel [*ˈmoˑɹˌkùbəl*]. Anschlag 1749 *die Maes Koppel*; Jb 1813 (1832) *Mooskoppel*; 1830 (Afskr.) ArkSørup Harresby Nr. 1 *der Moorkoppel*; Kat *Hintere Moorkoppel, Vordere Moorkoppel.*

Moselyk. 1764 ArkSørup Harresby Nr. 22 *Mohrlücke*; u. A. ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die Mohr-Lücke.*

Munk [*de mùng*]. Kat *Munk.* — Eng. I Nærheden af *Munkentoft* ndfr. og utvivlsomt Ellipse for et sammensat Navn paa *Munk-*. Navnene sigter antagelig til Domkapitelsgods; Kapitlet erhvervede Svendsbygaard i 1482 (JensenAng p. 262).

Munkentoft. Kat *Munkentoft.* — Jfr. *Munkenskov* p. 56.

Muusfall [*de mus'fal*]. Anschlag 1749 *Mushall Koppel*; K 1804 *die kleine Mausfalle, die große Mausfall, die mittelste Mausfall*; Kat *Musfall, Nordermusfall, Südermusfall.* —Nty. *Muusfall* „Musefælde" (Mensing), maaske Oversættelse af et da. Navn; jfr. *Musefælde* p. 198. Muusfall er et større Stykke Agerjord, hvis Form maa antages at have givet Anledning til Navnet.

Mühlenland. Jb 1756 *2 Ackern auf Muhlen Land*; 1757 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Mühlen Land.*

Mysk. Se under Harresby.

Möhlenkoppel [*de 'mø·lən,kùbəln*]. Anschlag 1749 *Mühlen Koppel*; K 1804 *die Mühlenkoppel*; Kat *Mühlenkoppel.* — Ved Sørup Mølle. Nty. *Möhl* „Mølle".

Möhlenstraat [*də 'mø·lən,sdrå·d*]. Friedrichsen 15 *die sogenannte Mühlenstraße,* — Vejen fra Svendsby til Sørup.

Niekoppel [*de 'ni·,kùbəln*]. Anschlag 1749 *Nie Koppel*; 1795 ArkSørup Svendsby Nr. 15 *Niekoppel*; Sl. 18. Aarh. ArkSørup Svendsby Nr. 15 *aus der Lundsgaarder Niekoppel*; K 1804 *die Niekoppel, die Norder Niekoppel, die kleine Niekoppel, die alte Niekoppel-Wiese*; Kat *Norder-Niekoppel, Süder-Niekoppel.* — Støder op til *Niekoppel* i Harresby. Nty. *nie* „ny".

Nylyk. Jb 1723 *Nie-Lücke*; 1780 ArkSørup Harresby Nr. 22 *die Neu Lücke.*

Nørrelyk. Jb 1723 *Norder-Lücke, jn der noder Lücke*; 1761 (Afskr.) ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die oster Norderlücke*; Kat *Norderlück.*

Nørremark. Jb 1756 *Norderfeldt, das Norderfeld.*

Nørretoft. Kontraktb 1736 *in der Norder-Tofft*; 1761 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die beyden Norder-Tofften.*

Osterkoppel. Kat *Osterkoppel.*

Osterlyk. Kat *Osterlück.*

Ostermoor. Kat *Ostermoor.*

Ostertoft. Kat *Ostertoft.*

Pebel. Kat *Piffel.* — Lille Areal med Dam umiddelbart ved Svendsbygaard. *Pebel,* se Bd. X.

?Persdamm. 1750 SA C XII 1 Nr. 279 *Perdamm*; Friedrichsen 15 [efter ældre Kilde] *Persdamm.*

Pold. Kat *Poll.* — *Pold,* se Bd. X.

Prahm. Jb 1723 *Prahm.* — Muligvis en forskrevet Form af *Perdamm.* Jfr. dog Navnet *Pram* DS V 169, ligeledes overleveret fra en enkelt Kilde.

Riggelsby [*rłxəlsby*]. 1577 ArkSvendsbygaard *Riggelsbuy Heck*; 1672 SA C XII 3 Nr. 6 *auff Rickelßbüyfelde,* Jb 1723 *Riggelsbuer-Feld*; Verz 1731 *Reggelsbuy Straße*; Anschlag 1749 *Reggelsbye Wisch-Koppel*; K 1804 *die Oster-Rechelsbye Koppel, die Wester Rechelsbye Lücke, die Rechelsbye Wiese Lücke*; Schröder II 258 *Richelsbyer Koppeln*; Kat *Richelsby*; AnglJahrb 1955 205 *Richelsberg.* — Areal mellem Svendsby, Harresby, Vinderød og Bjerge, hvor der i dette Aarh. er udgravet Fundamenter og Bygninger (AnglJahrb l.c.). Efter den forsvundne Landsby *Riggelsby*; se under Bebyggelsesnavne.

Rüterkoppel [*rydə'kùbəln*]. Anschlag 1749 *die Reuter Koppel*; K 1804 *die Oster Rüter Koppel, die Wester Rüter-Koppel, die Wester Rüter-Koppel Wiese*; Kat *Reuterkoppel.* — Nty. *Rüter* „Rytter".

Rævemose. Jb 1723 *Reumoes, Reumoeß*; Jb 1756 *Reumoß, Reumos-Lücke*; 1761 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Roymos Schifft*; 1780 ArkSørup Harresby Nr. 22 *Roymos*; u. A. ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Röymos.* — Se under *Rævemose* i Harresby.

Rønne [*de rən*]. Kat *Rönne.* — Eng og Ager, der hører til og støder op til Grumtoft. Maa være samme Lokalitet som *Rønne* i denne By, se ovfr. p. 145.

Schaaplyk ['*šå·b,lỳg*]. — Nty. *Schaap* „Faar".

Schenfeld. Sl. 18. Aarh. ArkSørup Svendsby Nr. 15 *Scheenfeld*; Kat *Schenfeld.* — Støder op til Lyshøj i Husby S. Samme Navn som *Sletfold* i denne By?

Schwennesens Koppel ['*swènəsəns 'kùbəl*]. Kat *Schwennesens Koppel.* — Ifl. Opt 1935 efter tidligere Ejer.

Skovlyk. Kontraktb 1736 *in der Norder Schau-Lüeck*; Verz u. A. *in der Schu(e?)lücke.* — Muligvis samme Lokalitet som *Skovlyk* i Harresby.

Skulder. Kat *Schulter.* — Støder op til *Skulder* i Harresby; se dette.

Smidtkoppel. Kat *Grosse-Schmidtkoppel, Kleine-Schmidtkoppel.* — Nty. *Smidt* „Smed".

Sommerstedskoppel. 1830 (Afskr.) ArkSørup Harresby Nr. 1 *Sommersteds Koppel.* — *Claus Jacob Sommerstädt* i Svendsby nævnes 1766 i ArkSørup Svendsby Nr. 23 og *Claus Sommerstedt* i Verz u. A.

Starager [ˈsdaɹˌagəɹ]. Anschlag 1749 *Schwin oder Starack Koppel*; Jb 1813 (1832) *Starracker*; Kat *Staracker.* — Af Fuglenavnet *Stær*, der ifl. Feilb. udtales med *a*-Lyd paa Als og i Braderup.

Stenskift. Jb 1756 *Stein und Quer Schifft in die May.*

Struksborg Lyk. Verz u. A. *Stuxburglücke.* — Formodentlig ved *Struksborg* i Nabobyen Dollerup; se ovfr. p. 138.

Swienkoppel. Anschlag 1749 *Schwin oder Starack Koppel*; Kat *Schwienkoppel.* — Nty. *Swien* „Svin". *Schwienkoppel* ligger ifl. Kat nær *Staracker.*

Süderkoppel. Kat *Süderkoppel.*

Süderroj. Kat *Süderroy.*

Sønderlyk. Jb 1723 *süder-Lücke, die süder Lücke*; Kat *Süderlück.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Søndermark. Kontraktb 1736 *von den Süder Felden*; 1757 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *auf dem Süder Feldt.*

Søndertoft. 1761 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *die Süder Tofft*; Kat *Südertoft.* — Flere Lokaliteter.

Tværskift. Jb 1756 *Stein und Quer Schifft in die May.*

Tørvemose. Jb 1756 *Torremoß, Torremos Acker.*

Vadlyk [*de* ˈvaiˌlʏg]. Kat *Wattlücke.* — Maa have Navn efter *Hollehit Vad* ovfr.

Vanrad. Jb 1723 *Wanrott.* — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Wegkoppel. Kat *Wegkoppel.*

Westerkoppel. Kat *Westerkoppel.* — To Lokaliteter.

Westerlyk. Kat *Westerlück.* — To Lokaliteter.

Westermoor. Kat *Westermoor.*

Westertoft. Kat *Westertoft.* — To Lokaliteter.

Wischkoppel. Anschlag 1749 *Klein Wisch Koppel*; Verz u. A. *der Wisch, Kier Koppel Wisch genandt.* — *Wisch*, se Bd. X.

Vraa [*vrå·*]. Jb 1723 *die Wraa*; 1751 ArkSørup Svendsby Nr. 25 *Lücke Wrae genandt*; Verz u. A. *Wra Lücke*; Kat *Wraa.* — Agerjord paa Grænsen til Dollerup. *Vraa*, se Bd. X.

Wulfsbrückeracker. Kat *Wulfsbrückeracker.* — Se *Ulvsbro* under Bebyggelsesnavne.

Vædel [*væ·dəl*, ˈbɒ·vəɹˌvæ·dəl]. Anschlag 1749 *Wedels Koppel, Wedels Wisch Koppel*; Jb 1813 (1832) *Vorderste Wedel, Oberste Wedel, Wedelwiese*; Kat *Wedel, Oberste Wedel, Wedelwisch.* — *Vædel*, se Bd. X.

Søndensø.

Aakær [ˈauˌkæ·ɹ]. Kat *Aukier.*

Aavad [ˈauˌvad]. U 1747 *Auwath Schifft, Auwadt schifft*; 1818 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 328 *Auewadt, Brücke bej Auwadt*; Kat *Auwatt.*

Abildskær [ˈabəlˌkæ·ɹ] 1744 SA C XII 1 Nr. 494 *Appelskier*; U 1747 *Appel Kier*; 1754 SA C XII 1 Nr. 150 *Appelskier*; Kontraktb 1755 *Awelskier*; Kat *Norder Appelkier, Süder Appelkier.* — Sb. *Abild* „Æbletræ", i de fleste Kilder gengivet ved nty. *Appel* „Æble".

Achtertoft [*de* ˈaxdəɹˌtɔf(d)].

Altetoft. Kat *Oster Altetoft, Wester Altetoft.*

(Her?) **Anager.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Anacker.*

Bargkoppel [ˈba·xˌkʊbəl]. 1744 SA C XII 1 Nr. 494 *die sogenandte Lücke Klein Barg*; U 1747 *das Kleine Barg-Coppel*; Kat *Berg.* — Det er usikkert, om Belæggene 1744 og 1747 hører herhen. Nty. *Barg* „Bjerg".

Barglyk [*de* ˈba·xˌlʏg]. Kat *Berglücke.* — To Lokaliteter.

Birkholm [ˈbɪɹgˌhɔld, ˈbɪɹgˌhɔlm]. U 1747, Kat *Birckholm.*

Bokholtkær. Kat *Bockholtkier.* — Dyrenavnet *Buk.*

Bolsmaj. Jb 1723 *Bohls May*; U 1747 *Bolles-May-Coppel.*

Boltoft. 1744 C XII 1 Nr. 494 *des so genandten Bohltoffts Ländereyen*; U 1747 *Bohlstofft.* — Hører ifl. Dok 1744 til et kongeligt Bondebol, der er lagt under Søndensøgaard. *Bol,* se Bd. X.

Bondebro [*bùnəˈbrỳx*]. 1799 SA C XII 1 Nr. 380 *die . . . Bonde Brücke.* — Se *Bondebro* under Bebyggelsesnavne.

Bondevad. 1772 SA C XII 1 Nr. 380 *Bonde-Watt.* — Vadested over Bondeaa, antagelig ved den nuværende *Bondebro,* idet Dok 1772 oplyser, at *jm Jahr* 1769 *ist die Anlegung einer Brücke im Bonde-Watt verfüget worden.* Det fremgaar dog af Bebyggelsesnavnet Bondebro, at en Bro maa have eksisteret langt tidligere paa dette Sted.

Bredmaj [*brèˈmai*]. 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Bremg* [sic]; Kat *Bremay.*

Bregnebjerg [ˈ*brœ·ᵍnˌba·x*]. Kat *Bregenberg.*

Bremmose [*brœ·mùs*]. C. 1630 SA C XII 1 Nr. 494 *Bremmoeß*; U 1747 *das Holtz-Coppel Bremmoes, Bremmoesdam, das Wisch-Coppel Brenmoes-May, Bremmoes May*; Kat *Breemoos.* — Se under Bebyggelsesnavnet *Bremholm* i Sterup S.

Brixestoft [*brigsˈtòfd*]. Kat *Brixestoft.* — Familienavnet *Brix.* Her skal tidligere have ligget en Gaard *Brixhof* (Opt 1935); jfr. under Bebyggelsesnavne.

Brixeswiese. Kat *Brixeswiese.*

(Her?) **Brotbjerg.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Brottberch.*

(Her?) **Brændbøge.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *brenböcke.* — Snarest Ptcp. af Vb. *brænde* og Kollektivet *Bøge* „Bøgebevoksning" eller Plur. af *Bøg.* Jfr. (?)*Brændbøge Stykke* DS III 76.

Bulbro [*boˑlˈbrỳx*]. Verz 1731 *Büllbrück*; U 1747 *das Coppel Böhlbrüg, Bohlbrüg.* — Se *Bulbro* under Bebyggelsesnavne.

Buleng [*bùlìŋ*]. C. 1630 SA C XII 1 Nr. 494 *den Bullenwisch*; U 1747 *Boll Eng, Boll Eng schifft, Norder Boll Eng, Süder-Boll Eng*; Kat *Bolleng.* — Sønderjy. *Bolle* „Tyr" (Feilb.).

(Her?) **Bøeseldam.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Böeßeldam.* — Eng *in der oster Kohe Coppell.*

Bølmaj. U 1747 *Böhlmay, Böhlmay Wisch.* — Se under *Bølmaj* i Sørup.

Dalager [ˈ*dalˌagəɹ*] Kat *Dallacker.*

Dam [*də dam*]. 1625 SA C XIV Nr. 121 *bi beiden dammen*; Kat *Damm.* — Her skal tidligere have været en Mølledam (Opt 1935). *Dam,* se Bd. X.

Dampold [*de* ˈ*damˌpåˑl*]. Kat *Dammpoll.* — Sidste Led er i Udtalen omtydet til nty. *Pahl* „Pæl".

Deggerbjerg. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Decherbarg.* — Se under *Deggerhøj* i Sørup.

Detlefsmaj [*deˑdlèfsˈmai*]. Kat *Detlefsmay.* — Ifl. Kat hed Ejeren *Detlefsen.*

Dutoft. Kat *Dutoft.* — Vel af Fuglenavnet *Due.*

Entenholm [ˈ*èndənˌhòlm*]. Kat *Entenholm.* — Ifl. den ene Meddeler hed Stedet tidligere [ˈ*èngənˌhòlm*].

Eslingsvad. VSK Orig 1780 *Eskilds Vad*; 1827 SA C XII 1 Nr. 328 *Eslingswatter-Au*; Kat *Eschriswatt, Eslingswatteraue.* — Jfr. *Eslingsvad* under Bebyggelsesnavne og se iøvrigt under *Eslingskov* i Maarkær Vesterskov, Bøl S., Bd. VIII.

(Her?) **Eusager.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Eußacker.*

Farskov [ˈ*fåˑɹˌʃau*]. Jb 1723 *Vorschau Kuppeln, Vorschau Lücken*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Oster-Varschau Lücke*; Kat *1ste Fahrschau, Oster-Fahrschau, Wester-Fahrschau, Norder-Fahrschau, Süder Fahrschau.* — Sb. *Faar.*

Gammeltoft. Jb 1723, U 1747 *Gammeltofft.*

Grootelyk [*de* ˈ*xroˑdəˈlỳg*]. Kat *Grosse-Lücke.* — Nty. *groot* „stor".

Grosseholz. U 1747 *das Große Holtz*; Kat *Grosse-Hölzung.*

Grossewiese. Kat *Grosse Wiese.*

Græsskifte. U 1747 *Gras-Schifft, Graß Lucke*; Kat *Gräschift.*

Ham [*ham*]. Kat *Hamm.* — Tre Lokaliteter. *Ham,* se Bd. X.

(Her?) **Havrebjerg.** 1625 SA C XIV Nr.

121 *Haber barch Ende.* — I *wester Kohe Copell.*

Himmellyk [ˈhɛmǝlˌlɣg]. Kat *Himmellücke.* — Forleddet er uklart, men muligvis af samme Oprindelse som i det uforklarede *Himmelager* DS III 101. Adj. glda. **hæmil* „afstumpet", der antagelig indgaar i *Himmelbjerg* p. 51, kan næppe komme i Betragtning her.

Hintertoft. Kat *Hintertoft.*

Hofkoppel [*de* ˈhɔfˌkʊəbǝl]. Kat *Hofkoppel.* — Ved Søndensøgaard.

Hojmseng. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Hoims Eng*; U 1747 *Hoimbs schifft.* — Sb. jy. *Hojum*, her i Betydningen „en smal strimmel eng på tværs af de andre lange og brede skifter" (Feilb. under *hvoddem*). Se iøvrigt om Ordet O. Widding i DF IV 117 ff.

Holtkoppel [ˈhɔldˌkʊbǝl, *de* ˈfø·ɹsdǝ ˈhɔldˌkʊbǝl, *de* ˈaxdǝɹsdǝ ˈhɔldˌkʊbǝl]. Jb 1723 *in der Holtz kuppel*; U 1747 *das Kleine Holtz-Coppel, das Kleine Holtz-schifft*; Kontraktb 1751 *in seiner kleinen sogenannten Holtskoppel Lücke*; Kat *Hinterste Holzkoppel, Vorderste Holzkoppel.* — Nty. *Holt* „Skov".

Holtland [ˈhɔldˌland]. Kat *Holzland.*

Holzlyk. Kat *Grosse-Holzlücke.*

Holzwiese. Kat *Holz wiese.*

Høgholt [ˈhø·gˌhɔld, *de* ˈhø·gˌhɔld, *hø·ghɔld*ˈmai, *de hø·ghold*ˈvɪš]. U 1747 *das Holtz Coppel Höchholtz, Höchholtz-Kier, Hochholt Kier, Höchholt May*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Höckholtz*; Kat *Höeckholz, Wester-Höeckholz, Oster-Höeckholz, Norder-Höeckholz, Süder Höeckholz, Vorderste Höeckholz, Bockholtkier* (sic), *Höeckholzmay, Hockholtwiese, Höeckholzwiese.*

Højholt [*hø·*ˈhɔld, ˈhyˌhɔld]. 1754 ArkSørup Sørup Nr. 3 *Hoyholt, Hoyholt-Maye*; Kat *Hüholz.* — Formen *Hoyholt-Maye* hører muligvis til det foregaaende Navn.

Hørgaard. Jb 1723 *Hörgard.* — Sb. *Hørgaard* „Indhegning til Hør".

Janstoft [*jamǝs*ˈtɔfd]. 1744 SA C XII 1 Nr. 494 *Iohanns Tofft, Iohannis Toft*; Kontraktb 1746 *Iohanns-Tofft*; Kat *Oberste-Iannstoft, Unterste-Iannstoft, Mittelste Iannstoft.* — Her stod ifl. Kontraktb 1746 et Hus. Af Mandsnavnet *Jan*, en bl.a. i Sønderjylland forekommende Form af *Johannes*; se DgP under *Ian.* Udtalen [*jamǝs-*] forudsætter et ældre [*janǝs-*].

Jelleshave [*jɛ̀rǝs*ˈhau]. U 1747 *Ielleshaff*; Kat *Ielleshaw.* — Af Mandsnavnet *Jelle*; se DgP under *Ielluf.*

Jemholt [ˈjɛ̀mˌhɔld, *jɛ̀mhɔld*ˈvɪš]. U 1747 *Iemholt-Ackier, Kl. Iemholt-Ackier, Westerte Iemholt-Ackier, Iemholt-Lück*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Iemholtz Lücke*; Kat *Jemholt, Vordere Iemholt, Hintere Iemholt.* — Antagelig af Mandsnavnet glda. *Iammi*, der indgaar i *Janderup*, Sb., V.-Horne H. (2/12 1295 DiplDan 2. R. IV Nr. 191 *Iamthorp*).

(Her?) **Jordager.** 1625 SA C XVI Nr. 121 *Jurdtacker.* — I Vestermark.

Kalvemose [*kalmùs*, ˈkalˌmo·s]. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Carl Moes*; U 1747 *Calle-Moes, Kalmoeß Koppel, Callemoes-Coppel, Callemoes-Schifft*; Kat *Kallmoos, Taube Kallmoos.* — *Taube* i Kat gengiver et da. *døv* eller et nty. *doof* med Betydningen „ufrugtbar"; jfr. under *Døvholm* p. 48.

Kalvemose Ager [*kalmùs* ˈagǝr, *kams*ˈagǝɹ]. Kat *Kammesacker.* — Ved *Kalvemose.*

Kleenelyk [*de* ˈkle·nǝˈlɣg]. Kat *Kleine Lücke.* — To Lokaliteter. Nty. *kleen* „lille".

Kleenschift [ˈkle·nˌšɪfd]. Kat *Kleinschift.*

Kleinefinn. U 1747 *das Kleine Finn, das sogenandte Kl. Finn.* — Skov.

Kleinehölzung. Kat *Kleine Hölzung.*

Kleinekoppel. 1755 SA C XII 1 Nr. 150 *in der sogenanten kleinen Koppel erbauete Kathe.*

Kleinetoft. Kat *Kleine Toft.*

Kleinewiese. Kat *Kleine Wiese.*

(Her?) **Knubberdelk.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *große Knubberdelch, Kleine Knubberdelh.* — Første Led er antagelig Adj. *knubberet*, kendt fra den da. Dial. i Angel i Betydningen „ujævn" (om Vej; Feilb.). Efterleddet er muligvis identisk med Sb. ænyda. *dilk* „ophøjet Stribe (i Huden)" (se Kalkar), jy. *Dilk* „tykt sted på garn, hvor tvindingen er ufuldkommen; udvækst, fold el. lign." (Feilb. Till.); jfr. ODS under *Dælk.* Aflydsformer med terrænbetegnende Betydning er vel sønderjy. *Dalk* „lavning paa marken"

(Feilb.) og no. Dial. *dulka* „liden Fordybning i Landskabet" (Ross).

Koholm. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Kohholm.*

Kokoppel. (Her?) 1625 SA C XIV Nr. 121 *in der Kohe Coppell, in der wester Kohe Coppell, in der oster Kohe Coppell*; DomkapJb 1638 *jn die Kuhe Coppell.*

Koppel. Kat *Koppel.* — *Koppel*, se Bd. X.

Krageng. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Crag Eng*; U 1747 *Krag Eng*; Kat *Krageng.* — Fuglenavnet *Krage.*

?Kroenmose. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Croen Moess.*

Kroogwisch [*de* ˈ*kro·x*ˌ*vìš*]. Kat *Krugwiese.* — Nty. *Kroog* „Kro". Efter *Søende Kro.*

Kræmmereng. Jb 1723 *Gremmereng, Gremmer Eng*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Cremer Engs Lücken*; Kat *Krämereng.*

Kulbæk [*ku*ˈ*bèg*]. Jb 1723 *Kuhlbeck*; U 1747 *Kuhlbeck, Kühlbeck, Kl. Kuhlbeck*; 1754 ArkSørup Sørup Nr. 3 *Kuhlbeck Koppel*; Kat *Kuhlbeck.* — Af *Kule*, se Bd. X.

Kulkær [ˈ*ku·l*ˌ*kæ·ɹ*]. 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Kuh kierr Lücke*; Kat *Kuhlkier.* — Der er ikke topografisk Sammenhæng med *Kulbæk. Kule*, se Bd. X.

Küsterkoppel. 1744 SA C XII 1 Nr. 494 *Küster-Koppel, Kuster-Koppel.* — Ifl. Dok 1744 skænket af Søndensø Gods til Degnekaldet i Sørup.

Kæmptoft [*kan*ˈ*tòfd, kam*ˈ*tòfdən*]. U 1747 *Kemptofft*; Kat *Kammtoft, Wester Kamtoft, Oster-Kammtoft.* — Sb. *Kæmpe*, her snarest anvendt som Tilnavn, med Overgang af *æ* til *a* i tryksvag Stilling og med Svind af *p* i Trekonsonantgruppe, i den ene Udtaleform tillige med Overgang af *m* til *n* foran t. Tilnavnet forekommer i Middelalderen bl.a. i Flensborg (*Eler Kempe* efter 11/3 1450, DgP II 553). Jfr. *Kæmpestoft* DS III 131.

Kær. Kat *Kier.* — Tre Lokaliteter. *Kær*, se Bd. X.

Landing. U 1747 *Landings-Schifft*; U[1] 1747 *das Schift Landing genandt.* — Sb. *Landing* „Bred", „Kant". Her muligvis om en Eng ved Bredden af Søndensø.

Langelyk. U 1747 *Lange-Lück*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *die sogenannten Langen Lücken.*

Langstreng [*laŋ*ˈ*sdrèŋ*]. Kat *Langstreng.*

Lassenstoft [*lasən*ˈ*tòfd*]. Kat *Lassenstoft.*

Lehmbarg [ˈ*le·m*ˌ*ba·x*]. Kat *Lehmberg.*

Lehmkuul [*de* ˈ*le·m*ˌ*ku·l*]. Kat *Lehmkuhl.* — Nty. *Lehmkuul* „Lergrav".

Lustholt [*dad* ˈ*lùsd*ˌ*hòld*] Kat *Lusthaus.* — Skovstykke ved Søndensøgaard.

Maj [*de mai*]. Jb 1723 *die May*; Kat *May, Mai.* — Flere Lokaliteter. *Maj.* se Bd. X.

Markvardsager [*ma·gùs*ˈ*agəɹ*]. Jb 1723 *Marquards Lücke*; 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Marquardts Lück, Marquardts Hausstedt*; Kat *Markusacker.* — Mandsnavnet *Markvard*, der allerede i Middelalderen sammenblandes med *Markus* (DgP under *Markwarth*).

Meierfeld. Kat *Meierfeld.* — Ty. *Meier* „Mejerist".

Merretsmaj. U 1747 *Meritzmay, Meritz-May.* — Kvindenavnet *Merret*; se DgP under *Margareta.*

Mittelfeld. U 1747 *Mittelfeldt, Mittelfeld.* — I Søndensøgaard.

Mittelste Koppeln. U 1747 *Mittelste Coppeln.*

Mitteltoft. Kat *Mitteltoft.*

Mittlyk [*de* ˈ*mìd*ˌ*lỳg*]. Kat *Mittlücke.* — Tre Lokaliteter.

Moorlyk. Kat *Moorlücke.*

Moorschift. Kat *Moorschifte.*

Moseholm [*mùs*ˈ*hòlm,* ˈ*mo·s*ˌ*hòlm*]. Kat *Norder Moosholm, Süder-Moosholm.*

Mosvad. 1701 SA A XX Nr 2074 *bey Moeßwath Brücke*; Jb 1723 *bey Moß Wat, die Lücke bey Mooßwat*; U 1747 *beym Moeswath, Moeswath Koppel, das Kleine Moeswath Coppel*; Kat *Mooswattkoppel.* — Se *Mosvad* under Bebyggelsesnavne.

Mühlenwiese. Kat *Mühlenwiese.*

Möhlkoppel [ˈ*mø·l*ˌ*kùbəl, de* ˈ*mø·l*ˌ*kùbəl*]. Kat *Mühlenkoppel.* — Nty. *Möhl* „Mølle".

Møllebjerg. Jb 1723 *Mühlenbarg*; U 1747 *Möllbarg Koppel.*

Mølleskov. Jb 1723 *Mühlenholtz*; 1744 SA C XII 1 Nr. 494 *Mühlen-Holtz Koppel oder Lücke*; U 1747 *Möllschaulück*; 1754 SA C XII 1 Nr 328 *Muhlenholtz Wiese*; KI 1763 *Müh-*

lenholtz; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Möllschau Lücke, Möllschau Kier*; Kat *Mühlenholzlücke, Hinterste Mühlenholzlücke, Vorderste Mühlenholzlücke.* — Jfr. *Mølleskov* under Bebyggelsesnavne.

(Her?) **Neuedemming.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Kleine Neue demmingh.* — I *Wester Kohe Coppell.*

Nierholm. Kontraktb 1746 *Wiesen-Land in Nierholm*; U 1747 *Niedtholm, Nudtholm, Niedtholm Schifft*; U[1] 1747 *Nüdtholm Schifft.*

Norderende. Kat *Norderende.*

Norderkoppel [ˈnùrdəɹˌkùbəl]. 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *das Nurder Koppel*; Kat *Norderkoppel.*

Norderstrasse. Kat *Norderstrasse.*

(Her?) **Nørrelyk.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *die Norder Luck oder Klein Kappell* [sic] *beim Hauß.*

Nørretoft. U 1747 *Nordertofft*; Kat *Nordertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Osterkoppel. Jb 1723 *Osterkuppel.*

Ostermoor [ˈo·sdəɹˌmo·ɹ]. U 1747 *das Oster-Torff-Mohr*; Kat *Ostermoor.*

Ostertoft. Kat *Ostertoft.* — Flere Lokaliteter.

Parfenne. Kat *Parfenne.*

Parzelle [paˈse·l]. Kat *Parcele.*

Præstbjerg [ˈpre·sdəɹˌba·x]. U 1747 *Prestbarg Koppel*; Kat *Priesterberg.*

Pugmaj [pùxˈmai]. Verz 1731 *Pochmay.* — Sb. *Pugge* „Tudse" (ODS; jfr Hagerup[2] under *Pug*).

Ralsbjerg [ˈro·ɹsˌba·x]. Jb 1723 *Rallsbarg*; 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Rahlsberg*; 1744 ib. *Stahlsburg Lücke*; 1748 ib. *Ralsberg*; Kat *Rohlsberg.* — Har antagelig i den da. Dial. været udtalt med lang *a*-Lyd, optaget i Nty. som [å·], der i Kat, hvoraf den optegnede Udtale antagelig er influeret, er opfattet som en *o*-Lyd. Forleddet kan være Gen. af et Sb. glda. **rathul*, Afledning af glda. **rath*, vn. *rǫð* f., der i no. Stednavne synes at betyde „Grusryg, Grusbanke" (NG Indl. p. 73). Et beslægtet fsv. **radhla* foreligger ifl. Jöran Sahlgren i sv. *Rala*, 1411 *i Radhlo* (NoB 1927 p. 48 f.). Jfr. m. H. t. Overgangen **rathul-* > *ra·l-* Sb. *Adelvej*, i Sønderjy. (Tønder) udtalt [*a·lvæj*] (Feilb.). Ordet **rathul* kan muligvis ogsaa foreligge i *Rale* (Mejer 1641 *Raddelgung*), der DS VI 476 formodes at være en Sammensætning paa *-dal.*

Risholm. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Risholm.*

Rokholt [ˈrògˌhòld]. Jb 1723 *Rogkholt, Rogckholt*; Kat *Nördliche Rockholt, Südliche Rockholt.* — Plantenavnet *Rokke* „Equisetum" (Jenssen-Tusch p. 79, ODP I 535).

?**Roksten.** Kontraktb 1722 *Rogcken-Stein*; U 1747 *Kacksteen.*

Rossackerwiese. Kat *Rossackerwiese.*

Ruglyk [ˈròxənˌlỳg]. Kontraktb 1722 *in der so genendten Rogcken Kuppel*; Jb 1723 *Rogcken kuppel*; U 1747 *die Holtz-Coppeln Raulück*; Kat *Roggenlücke.*

Rødeng [*rỳdəŋ*]. Jb 1723, U 1747 *Röd Eng*; Kat *Rödeng.*

Sandkuullyk [ˈ*sandku·lˌlỳg*]. Kat *Sandkuhlkoppel.* — Nty. *Sandkuul* „Sandgrav".

Schaaplyk [*de* ˈ*šå·bˌlỳg*]. Kat *Schaflücke.* — Nty. *Schaap* „Faar".

Seekoppel [ˈ*se·ˌkùbəl, de* ˈ*se·ˌkùbəl*]. Kat *Oster Seekoppel, Wester Seekoppel.*

Selmark. 1616 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Sellmarck*; U 1747 *Silmarck, Silmarck Holtz*; 1748 SA C XII 1 Nr. 494 *ein so genanntes Sillmarck . . . ist eine Höltzung.* — Ornum til Søndensøgaard. Sb. *Scærmark* med dissimilatorisk bestemt Overgang *r* > *l* i første Stavelse.

Skovlyk. U 1747 *Schaulück.*

Skræppeskifte. U 1747 *Schrep-schifft.* — Plantenavnet *Skræppe.*

Skulder. U 1747 *Scholler, Scholder*; Kontraktb 1751, 1755 SA C XII 1 Nr. 150 *Schuller*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Scholler Holtzung*; Kat *Schulter.* — Se under *Skulder* i Harresby.

Sloge [ˈ*šlo·xˌkùbəl,* ˈ*slo·xˌvìš*]. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Schlogs Land*; 1724 SA C XII 3 Nr. 100 *bey der so genandten Schlogs-Brücke*; U 1747 *Schlog schifft*; 1832 Pastorat-Sørup *Schlog.* — Ved *Sloge* i Sørup; se ndfr.; Formen [ˈ*slo·xˌvìš*], der i Opt 1935 er lokaliseret til Søndensø, hører vist snarest dertil. I Dok 1724 omtales ved Slogs-Brücke *ein kleines Fisch-Wehr*, og i Dok 1832 en *Fischcanal in Schlog.*

Smedkoppel [*de ˈsmæ·ˌkùbəl*]. — Nty. *Smed* „Smedje". Samme Lokalitet som *Smidttoft*.

Smidttoft [ˈ*ʃmìˌtòfd*]. Kat *Schmidttoft*. — Nty. *Smidt* „Smed".

Sprægenskifte. U 1747 *Spregen-Schifft*. — Plantenavnet jy. *Sprægen* „Rhamnus frangula".

Stabel [*sdafəl*]. U 1747, 1754 ArkSørup Sørup Nr. 3 *Stabbel*; Kat *Stabbel, Klein Stabbel*. — Agerjord ved Stabel i Sørup-Skovby; se ndfr. Sb. *Stabel* „Pæl", her i den fra glda. Lovsprog kendte Betydning „Grænsepæl"; jfr. Jyske Lov I 46: *sæær mærkt mæth steen æth mæth stapæl* (DgL II 104). I denne Betydning er Ordet almindeligt i Stednavne.

Staunkoppel. Kat *Staunkoppel*. — Ifl. Opt 1935 blev Vandet tidligere stemmet op for en Vandmølle, der laa her. Formen er da muligvis Fejl for **Staukoppel*.

Stengelskær [*sdèŋəlsˈkæ·ɹ*]. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Stengels Kier*; U 1747 *Stengelskier, Lang-Stengels Kier, Kurtze-Stengels-Kier*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Groß Stengels kierr*; Kat *Stengelskier, Gros Stengelskier, Klein Stengelskier*. — Omdannelse af **Stende(l)s*, se under *Stendels* p. 28.

(Her?) **Stolling.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *Kleine Stolling*. — Ager.

Storkdam. U 1747 *Storckdam*.

Stubdel. 1723 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Stobdell*. — Ager.

Stæreng. 1755 SA C XII 1 Nr. 150 *Sterr-Wiese*. — Plantenavnet *Stær* „Star, Carex".

Svinholt [*swi·nhòldˈvad*]. Jb 1723 *Schweinholt Wat*; U 1747 *Schwinholtz-Lück, Schwienholtz Lucke, Schwinholtz-Wath*; [Rids ved] 1754 SA C XII 1 Nr. 328 *Schwein-Holtz-Wadt Lücke, Schwien Holtz-Wadt Lucke*; Kat *Schwienholtwatt*.

Svinvraa [*swi·nˈvra·, de swinˈbrå·* el. *ˈswi·nˌbrå·, de swinbrå·ˈkæ·ɹ*]. U 1747 *Schwinwrae*; Kontraktb 1748 *Schwienwraa*; 1784 SA C XII 1 Nr. 281 *Schwinwraa kierr*; Kat *Schwienwraa, Norder-Schwienwraa, Süder Schwienwraa, Wester-Schwienwraa, Schwienwraakier*.

Südenseer Aue. Kat *Südenseer Aue*. — Se under Strukstrup H., Bd. VIII. Del af *Bondeaa*.

Süderende. Kat *Süderende*.

Sølyk [ˈ*se·ˌlỳg, de ˈse·ˌlỳg*]. Jb 1723 *See Lücke*; U 1747 *Seelück-Coppel*; Kat *Seelücke*. — To Lokaliteter i Kat.

Søndensø [ˈ*sy·dənˌse·*]. 1568 SA A XVII Nr. 933 *Sudensehe*; DomkapJb 1638 *Suden See, Sudensehe, Südenseer See*; Danckw 104 *den Süden-See*; 1724 SA C XII 3 Nr. 100 *Südenseer-See*; KI 1763 *Süden-See*; K 1777 *Südersee*; DAtl VII 364, 386, 401 *Sydensøe, Søndersøe, Sydersøe*; Dörfer[3] 288 *Südenseer See*; JensenAng p. 24 *der Süden-See*; Gst 1858 *Søndersø*; LA *Süden-See*; Oldekop V 113 *der Südensee-Söruper See*. — Opkaldt efter Landsbyen *Søndensø*; se under Bebyggelsesnavne.

Søndensø Skov. Relation 1730 *die Sudenseer Fest-Höltzung*.

Søndertoft. U 1747 *Südertofft*; Kat *Südertoft*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Sørup Sø. 1566 SA UrkSchlesw C Nr. 103 *Sorup sehe, Sörup sehe*; VSK Orig 1780 *Søerup Søe*; Schröder II 335 *den Söruper-See* (*Südenseer-See*). — Andet Navn paa *Søndensø*. Se *Sørup* under Bebyggelsesnavne.

Tagkær Aa. 1827 SA C XII 1 Nr. 328 *die Tachkierer- . . . Au*.

Tegelerkoppel [*de ˈte·xələ(ɹ)ˌkùbəl*]. Kat *Ziegelkoppel*. — Nty. *Tegeler* „Teglbrænder".

Tiefewisch. Jb 1723 *in der tieffen Wische, in den tieffen Wischen*.

Toftmaj. U 1747 *Tofft-May*; Kat *Toftmay*.

?Tompedam [*tùmbəˈdam, tùməlˈdam*]. Kat *Tompedamm*. — Eng.

?Torstager. Jb 1723 *Torstacker*; U 1747 *Tastacker-Coppel*.

Trunager [ˈ*tru·nˌagəɹ*]. Jb 1723 *Trun Ackers Lücken*; U 1747 *Trunacker Koppeln*; Kat *Truhnacker, Oster Truhnacker, Wester Truhnacker, Südliche Truhnacker, Westliche Truhnacker, Östliche Truhnacker*. — Se under *Trunager* p. 205.

(Her?) **Tved.** 1625 SA C XIV Nr. 121 *große twet*. — *Tved*, se Bd. X.

Tyksbjerg [ˈ*tygsˌbaˌx*]. Jb 1723 *Tücksbarg*; U 1747 *Tüxbarg Coppel, Tuxbarg Koppel*; Kat *Tüxberg*. — Forleddet er maaske Gen. af Sb. *Tykke* „Tykning"; se DS III p. LXII.

Unterste Koppel. Kat *Unterste Koppel, Unterste-Koppel.* — To Lokaliteter.

Vesterdam [*vèsdəɹˈdam*]. Kat *Westerdamm.* — Agerjord i Mølleskov.

Westerkoppel. U 1747 *Wester Coppel.*

Vesterkær. C. 1630 SA C XII 1 Nr. 494 *Wester kier*; U 1747 *das Holtz-Coppel Wester Kier.*

Vesterlyk. 1616 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *der Westerlücken*; Kat *Westerlücke.*

Vestermark. 1616 (1749) SA C XII 1 Nr. 494 *Wester Felde.*

Westermoor [ˈvèsdəɹˌmo·ɹ]. 1727 *das Wester-Torfmohr*; Schröder II 336 *auf dem Westermoore*; Kat *Westermoor.*

Westertoft. Kat *Westertoft.* — Flere Lokaliteter.

Vestervraa. Jb 1723 *Westerwraa*; U 1747 *Westerwra, Westerwrae.*

Wiesenkoppel. Kat *Wiesenkoppel.*

Vinkær [ˈvi·nˌkœ·ɹ]. Kat *Winkier.* — Eng ved Søndensøgaard. Forleddet er snarest Plantenavnet *Hvene*, og Udtalens [*i·*] gengiver da den da. Dialekts *ie*-Diftong.

?Vyrdelmaj. U 1747 *Würdel-May, Wurdel-May*; U¹ 1747 *Würdel-May schifft.*

Østerlyk. 1723 (1749) *Oster Lück*; Kat *Osterlücke.* — To Lokaliteter i Kat.

Østermark. U 1747 *Osterfcld, Osterfeldt*; Kat *Osterfeld.*

Sørup med Mølmark, Sørupskov og Sørup Skovby.

Ackerlyk. Kat *Ackerlücke.* — I Sørupskov.

Alland. K 1777 *Ahle Land*; Jb 1777 *Ahl-Landt*; U 1777 *Ahlland*; U 1806 *Alands-Lücke.* — I Sørup Skovby. Første Led er muligvis, trods Skrivemaaden med h i 1777, Sb. *Al* (Jordarten), i Angel udtalt *Alle* (Hagerup² p. 3). Kaldes i Kat *Neulücke.*

Alte Baustelle. Kat *Alte-Baustelle.*

Arkelspang [*a·gəlˈsbaŋ*]. Opt c. 1730 *Arckels spang*; 1746 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *Arckels Spang acker*; KI 1763 *Arckels-Spong, Arckels-spang*; Müllenhoff¹ 116 *Arkelspang*; Kat *Norder Arkelsspang, Süder Arkelspang.* — Stenbro og tilstødende Areal ved Bondeaa paa Grænsen til Ryde i Satrup S. Muligvis af Mandsnavnet glda. *Ar(n)kil* (DgP under *Arnketil*) jfr. *Arkelsmaj* i Stenbjerg, Stenbjerg S.

Arnsbjerg. 1607 PastoratSørup *Arensbergh*; 1612 ib. *Arnßberg*; 1625 ib. *Arnsbergk*; KI 1763 *Arensberg.* — Ligger ifl. Dok 1607 paa „Söruff heide, Winderadt, Schwenßbui, Riggelsbui vnnd Barger Veldtmarck". Se under *Arnsbjerg* p. 195; der kan ikke være topografisk Sammenhæng med denne Lokalitet.

Ballevig [*baləˈvi·, bèləˈvy·*]. 1672 SA C XII 3 Nr. 6 *Baldewieck*; 1677 ib. *Baldewick*; Jb 1723 *Bardewick*; K 1777, Jb 1777 *Ballewies, Ballewiegs May*; Kat *Ballewig.* — Engstrækning i Mølmark ved Elkærdam Au. Det er usikkert, om Forleddet er Ordet *Balle*, hvorom se Bd. X.

Biholt [ˈbi·ˌhòld]. Tax 1787 *Ackerkoppel Biholt genannt*; 1849 ArkSørup Sørupskov Nr. 49 *Bieholz*; Kat *Biholz, Kleine Biholz, Grosse Biholz.* — I Sørupskov, ifl. Tax 1787 med *einige kleine Streubäume.* Sb. *Bi.*

Bjerglyk [ˈba·xˌlỳg]. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Berglück*; Jb 1723 *Barg Lücke*; Kat *Berglücke.* — I Sørup Skovby.

Blusager. 1611 (KI 1763) *Bloß Acker*; 1674 SA C XII 3 Nr. 6 *Bloß-Acker*; Jb 1723 *Bloß Acker*; Kok *Blåsager* (= *Fksp.*); Kat *Blosacker.* — Lille Areal ved Sørup By tilhørende Kirken. Af Sb. *Blus* i den fra Glda. kendte Betydning „Kirkelys" (Kalkar I, Tillæg p. 38). Ordet indgaar ofte i Navne paa Kirkejord, og Anledningen maa være den, at de paagældende Jordstykker har været henlagt til Kirkens Forsyning med Lys; se Gunnar Knudsen i NoB 1934 p. 100 ff.

Blustoft. C. 1692 „Extract aus dem Kirchen-Buche" SA C XIII 1 Nr. 1 *Bloßtofft.* — Muligvis samme Lokalitet som *Blusager.*

Bondeskær. Slewert 1538 *bundes kar.* — Af Mandsnavnet (Tilnavnet) glda. *Bōndi.*

Bredland [*brì(l)ˈland*]. K 1777 *Bre Land*; Jb 1777, Kat *Breeland.* — I Mølmark.

Bredmaj. Opt c. 1730 *Bremay*; KI 1763 *Bre-May in der Kuh-Lück*; U 1820 *Bremay.*

Bregnebjerg. Opt c. 1730 *Breckenbarg, Brecken Barg*; 1759 PastoratSørup *Breckenbarg, Bregen Berg Lücke*; KI 1763 *Bre[c]kenborg, Unter Breckenbarg*; K 1777 *Bregen-Bierre*; Kat *Bregenbro.* — I Sørup Skovby.

Brixes. Kat *Brixes.* — Gen. af Slægtsnavnet *Brix.*

Brosdam [*brùsˈdam*]. Jb 1723 *Brustdam*; Opt c. 1730 *Broßdam wisch*; 1759 Pastorat-Sørup *Brosdam*; 1759 SA C XII 2 Nr. 242 *Brusdam, Broßdam*; KI 1763 *Brosdamm Wisch*; Kat *Brosdamm.* — Se det flg. Navn.

Brosroj. Jb 1723 *Broß Roy*; Opt c. 1730 *Broß röy*; 1741 SA C XII 2 Nr. 247 *Broesroy*; NyherredTingb 1749 *Brors Roy*; KI 1763 *Broßroy*; U 1803 *Broß Ray*; U 1806 *Broßroy*; Kat *Brosroy.* — I Sørupskov. Agerjord og Skov, der støder op til *Brosdam.* Antagelig af Mandsnavnet glda. *Brōthir.*

Brudeseng [*brysèŋ*]. Kat *Brüseng.* — To smaa Lokaliteter i Sørupskov med c. ½ km.s Afstand, den ene en Skov ved et lille Vandløb. Ifl. Sagnet kørte en Brud engang over Brudeseng og druknede (Opt 1935). *Brudeseng* er et almindeligt Stednavn, bl. a. i Nordslesvig (se Registret i DS III), og til flere af Lokaliteterne med dette Navn er der, ligesom til andre Steder med Navne paa *Brud-*, knyttet Sagn om væltede Brudevogne eller omkomne Brude; se Gunnar Knudsen i DSt 1935 p. 161 ff. Om *Brud-* i Stednavne se ogsaa T. E. Karsten i DSt 1936 p. 184 f. med Litt.-Henv. Ordet *Brud* har ofte *y*-Vokal i Sammensætninger i Jysk, og glda. *y* forudsættes ogsaa i anglerda. [*bröxəm*] „Brudgom" (Feilb.).

Bækmaj. K 1777 *Beckmay*; Jb 1777 *Beck May.*

Bøgsten. K 1777, K² 1777, Jb 1777 *Bögsteen*; U 1777 *Bogsteen*; 1813 ArkSørup Mølmark Nr. 16 *Böögsteen*; U 1820 *Boogsteen.* — Areal Vest for Sørup By, i Kat kaldet *Toft.* Forleddet er Sb. *Bygge* „Bygning", hvorom se Bd. X.

Bølmaj [*bùlˈmaj*]. Jb 1723 *Bohl May*; K 1777 *Böhl May*; K² 1777 *Böhlmay*; Jb 1777 *Bohl May*; Udregn 1777, U 1777 *Böhl May*; 1789 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 280 *Bohlmay*; Vergleich 1801 *Böllmay*; Kat *Bollmay.* — Eng i Sørup Skovby paa Grænsen til Søndensø og antagelig identisk med det ulokaliserede *Bølmaj* i denne By, i U 1747 skrevet *Böhlmay.* Navnet har da snarest glt. *ō* i Forleddet, der kan være glda. **bōli*, muligvis i den fra sv. Dial. kendte sekundære Betydning „frugtbar Eng i Nærheden af Gaarden". Den moderne Form kan skyldes Omtydning til sønderjy. *Bolle* „Tyr" eller Paavirkning fra det nærliggende Bebyggelsesnavn *Bulbro.*

Dam. K 1777 *Damm*; (her?) Ausr 1777 *Damm Holz.* — Ved *Damsted* ndfr. *Dam*, se Bd. X.

Damlyk. Kat *Dammlücke.*

Damsager. Jb 1723 *Dams Acker, Damms Acker*; Vergleich 1801 *Dams Ackers Heck*; Kat *Matzes Dammsacker, Alte Dammsacker.* — I Sørup Skovby.

Damsted [ˈ*damˌsdœ·d*]. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *damstedt*; K 1777 *Dammstädt*; U 1777 *Dammstedt, Dammstedt Mohr*; U 1847 *Dammsteditschift*; Kat *Dammstedt.* — To Lokaliteter, i Mølmark og i Sørupskov ved Lipsdam. Se Bd. X under *Dam.*

Damvad. 1773 SA C XII 1 Nr. 280 *Damwats Mittelste Koppel*; K 1777 *Damwaeys Lück*; Jb 1777 *Damm Wais Lück*; Vergleich 1801 *Damm wad*; U 1847, Kat *Dammwattslücke.* — Ved en Vej i Sørupskov.

Deggerhøj [*dèxəˈhy·*]. KI 1763 *Deger Hoy*; K 1777 *Decher Hoy*; K² 1777 *Decker Höy*; Vergleich 1801 *Decherhüy*; U 1806 *Groß-Decherhoy, Klein-Decherhoy*; Kat *Deggerhy.* — I Sørup Skovby. Forleddet er et fra Nty. laant Ord for „Djævel", der forekommer i forskellige Former i jy. Dialekter. Formen her og i *Deggerbjerg* i Søndensø svarer til det vendsysselske *Dægger*; jfr. DS III 43 under *Deggersten.*

Degnetoft [ˈ*diˑənˌtòfd, de* ˈ*diˑənˌtòfd*]. Kat *Dientoft.* — I Sørup Skovby. Her boede *Degnen* før 1864 (Opt 1935).

Düsternbrook [*dysdəɹˈbroˑg*]. Kat *Düstern brook.* — Lille Eng i Sørup Skovby. Opkaldelse efter *Düsternbrook* ved Kiel; ifl.

Opt 1935 er Navnet nyt, givet ved Opmaalingen til Kat. Jfr. *Ellerbek* ndfr.

Ebbesmose [*ɪbəsˈmo·ɹ*]. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Ibbes Moeß*; Kat *Ebbesmoor, Oster Ebbesmoor, Wester Ebbesmoor.* — I Sørupskov. Antagelig af Mandsnavnet *Ebbe.*

Egelund [ˈi·xˌlùnd, ˈi·xəˌlùnd]. Kat *Igelund.* — Samme Lokalitet som *Egelyk.*

Egelyk. K 1777 *Iich Lück*; Udregn 1777 *Iech Lück.*

Ellerbek [ˈèləɹˌbèg]. — I Sørup Skovby. Opkaldelse efter *Ellerbek* ved Kiel; Navnene *E.* og *Düsternbrook* (se ovfr.) er formentlig givet paa samme Tid.

Fehrlyk. KI 1763 *bey Arckels-Spong in der Fehrlück.*

Ferberstoft [*fèrbəɹsˈtòfd*]. Kok *Ferberstoft* (*Ferreståvt*); Kat *Färberstoft.* — Skal ifl. Kok II 129 have Navn efter en Diakon *Ferber*, som døde 1759. Diakonens Navn var ifl. Friedrichsen p. 76 *Magnus Ferber*; han var Andenpræst i Sørup 1729—59. Ordet *Farver*, hvormed Familienavnet er identisk, hedder i den da. Dial. i Angel *Færrer* (Hagerup² p. 21).

Finklyk [ˈfìngˌlỳg]. Kat *Finklücke.* — To Lokaliteter, den ene i Udkanten af en Skov. Fuglenavnet *Finke.*

Finningsheck. Vergleich 1801 *Finnings Heck*; Vergleich 1814 *Finings Heck.*

Fischteich. K 1777 *Fisch-Teich.*

Fladsbyled. Opt c. 1730 *bej Flatz büj Heck*; KI 1763 *Flolsbuy Heck* [sic]. — Se *Fladsby* under Bebyggelsesnavne.

Fladsby Lyk [*flasbyˈlỳg, fladsbyˈlỳg*]. 1752 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *Flatzbywegacker*; 1757 PastoratSørup *Flatz Böy Weg aker*; KI 1763 *Flatzby Lücke, Flatzbyweg-Lüke*; KI 1768 *Flatzby-Lücke*; c. 1830 PastoratSørup *Flatzby-Lücke, Flatzbywegl.*; Kat *Flatzbylücke.* — Da Fladsby Lyk støder op til *Fladsby* og ligger ved Vejen fra Sørup til denne By, er det formodentlig samme Lokalitet, som i Kilderne kaldes *Flatzbywegacker, Flatzbyweg-Lükke* etc.

Fladsby Sti. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Flatzby Kirchstieg*; Opt c. 1730 *Flatzbüy Kirchstieg*; 1746 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *Flatzby Stieg.*

Flægmaj. KI 1763 *Pflegmay, Flech-May*; U 1802 *Flegmay, Flegmayschift*; Hagerup² 23 *Flægmade*; Kok *Flekmade*(*-maj*); Kat *Plegmay.* — Sb. *Flæg*, Navn paa forskellige Vandplanter.

Frauenschuh. AnglJahrb 1932 64 *der Frauenschuh.* — I Tingskov. Sten, hvor der ifl. Müllenhoff[1] p. 545 er en Fordybning, der minder om et Aftryk af en Kvindesko.

Frestoft. K 1777, Jb 1777 *Frees Tofft.* — Kaldes i Kat *Südertoft.* Af Tilnavnet *Frese*, mnty. *Vrese*; Formen *Vrese* optræder i Angel 1450 (DgP II under *Fris*).

Frieholt [ˈfri·ˌhòld]. Kat *Freiholz.* — Jfr. *Frieholt* p. 44.

Gammelby Mose. 1704 (Afskr.) *Gammelby Moeß*; Jb 1723 *Gammelbue mooss, Gammelby Mohr kuppel*; KI 1763 *Gammelby-Mohr Lücke*; K 1777 *Gammelbuy Moos Lück*; U 1803 *Gammelbuymohr*; Kat *Gammelbymoor, Gammelbymoorlücke, Grosse Gammelbymoorlücke, Kleine Gammelbymoorlücke.* — Se *Gammelby* under Bebyggelsesnavne.

Goldhøj. Jb 1723 *Goldhüfft Lücke*; 1755 SA C XII 1 Nr. 280 *Goldhüj Coppel*; K² 1777 *Goldhöy*; Jb 1777 *Gold Hoy*; U 1820 *Goldhoy.* — Da alle Kilderne har *Gold-*, forudsætter Formen næppe et da. *Guld-* (jfr. *Guldmaj* ndfr.). Snarest af Adj. *gold*; af samme Oprindelse er maaske *Goldhøj* DS VI 430.

Grootholt. Se ndfr. under *Storskov.*

Grue [*de xru·*]. — Kløft. *Grue*, se Bd. X.

Grønhøi [ˈxranˌhy·, xranˈhy·]. K 1777 *Grün Hoy*; Vergleich 1801 *Grönhüy strasse*; U 1812 *Gronhüy*; U 1847 *Grönhye*; Kat *Grönhy.* — I Mølmark.

Gudel [*xuˈde·l*]. K 1777, Jb 1777 *Guh Deel*; Kat *Gutdeel.* — Agerjord i Mølmark. Første Led er antagelig Adj. *god.*

Guldmaj [ˈgulˌmai (ˈxulˌmai?)]. Jb 1723 *Gulmay*; Opt c. 1730 *Gull May*; 1763 PastoratSørup *Gull-May*; KI 1763 *Guhlmay*; U 1802 *Gullmay*; U 1806 *Guhlmay*; Kok *Gulmade* (*Guhlmaj*); Kat *Guhlmay.* — To Lokaliteter i Kat. Af Sb. *Guld*, sandsynligvis efter Bevoksning med gulblomstrede Planter. Samme Navn i Nordslesvig DS VI 446, 460, DS VII 268.

Ham [*ham*]. K 1777, Kat *Hamm.* — *Ham*, se Bd. X.

Hausstelle. Jb 1723 *alten Hauß-Stedte*; KI 1768 *eine kleine Koppel . . . in Schauby die Hausstelle genannt*; Kat *Hausstelle, Alte Hausstelle.* — To Lokaliteter i Kat.

Have. Jb 1723 *Storhau*; Opt c. 1730 *Groß Haff Holtz schifft*; 1741 SA C XII 2 Nr. 247 *Groß Have*; 1757 PastoratSørup *groß Haff*; KI 1763 *Groß Hoff in Sörupholtz, Groß Haf, Großhaf*; HolzTax 1787 *Groß-Haag, Klein-Haag*; 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 159 *Klein Haug*; U 1803 *Klein Hagen*; U 1806 *Großhav*; 1822 PastoratSørup *Groß-Hof*; Kat *Kleinhave, Groshave.*

Havsted [ˈhå·vəɹˌsdæ·d]. Jb 1723 *Hoffstedt Lücke*; Kat *Haferstelle.* — Agerjord i Løstrup, paa Grænsen til Mølmark. Formodentlig et **Havsted*, hvor første Led er opfattet som da. *Havre* og gengivet ved nty. *Hawer*. Det temmelig almindelige da. Marknavn *Havsted* forudsætter et Appellativ glda. **haghstath* „Indhegning", sammensat med glda. **hagh*, samme Ord som fsv. *hagh* n. „Gærde, Indhegning" (Söderwall). Ældst overleveret er **haghstath* i Naturnavnet *Blankahagsthat bech* i et Diplom 1158—77 i Esrumbogen, se iøvrigt Kousgård Sørensen, Bebyggelsesnavne på -sted p. 71.

Hiblyk [ˈhi·fˌlỳg]. — Syd for Tarmose Høj.

Hjorthøj [ˈjòdˌhy·, jòdˈhy·]. Jb 1723 *Jordhüe, Oster und Wester Jordhüe*; Opt c. 1730 *Jordt Höj Wester Copel, Oster Copel daselbst*; 1757 PastoratSørup *Jorthöy*; KI 1763 *Oster Jordhoy, Wester Jordhoy, Jordty Oster Koppel, Jordty Wester Koppel*; K 1777 *Iort Hoy*; 1822 PastoratSørup *Oster Jordhöft, Wester Jordhöft*; Kok *Hjorthøj* (*Jotthy*); Kat *Hinterste Jordhy, Vorderste Jordhy.*

Holkemaj [*hògəˈmai*]. K 1777, Jb 1777 *Holcke May*; Estim 1778 *Holkier May*; U 1820, Kat *Holkemay.* — Støder op til *Holt* og *Langholt* ndfr., og Navnet er da snarest et oprindeligt **Holtkær-* med Svind af *t* i Trekonsonantgruppe.

Holt [*de hùld*]. K 1777, Kat *Holt.* — To Lokaliteter i Kat, den ene ved *Langholt* ndfr. Jfr. m. H. t. Udtalen *Holt* p. 203. *Holt*, se Bd. X.

Holvad Lyk. Jb 1723 *Hollwat Lücke.* — I Sørup Skovby.

Holzkoppel. Jb 1723 *die Holtz kuppel*; (her?) HolzTax 1787 *die Holzschifte*; U 1803 *die große Holtz Koppell.*

Horslyk. K 1777 *Hos Lück*; Jb 1777 *Hoss Lück*; Kat *Hosslücke.* — Af Sb. *Hors* „Hest".

Hubjerg [ˈhu·ˌba·x]. Jb 1723 *Hubarg, Hübarg*; Kat *Huberg, Norder Huberg, Süder Huberg, Hubergwiese.* — I Sørup Skovby. Snarest af et Sb. glda. **hūk* „Hjørne, Fremspring", samme Ord som no. Dial. *huk* m. „en brat Krumning; især: en brat indbøiende Bue eller dyb Vig i Horisontalplanet; skarp Kurve" (Ross) og formelt identisk med jy. *Hug* „Drøbel" og Laaneordet *Huk* „Forbjerg, Odde". Ordet indgaar i *Huholt* paa Als (udt. *hu*(·)-, *hu·x*-, se DS VII 256), og et terrænbetegnende **hūk*- forudsættes i -inge-Navnene *Hygum*, V.-Nebel S., Skast H. (1310 *Hyging*) og *S.-Hygum*, Sogneby i Frøs og Kalvslund H. (1327 *Hyking*; anderledes DS IV 596). Samme eller beslægtede Ord indgaar desuden i *Hukered*, Halland (SOH 220) samt i adskillige no. og sv. Stednavne, bl.a. no. *Huke* (1338 *a Huki*, NG XII 126), sv. *Huke* (1550 *Huku*), *Hukorna* (OGB II 123, III 254). Om Assimilation af oprindeligt *k* med en følgende Konsonant se BrN GG II § 339.

Hussted. Kok *Hustsed* [sic] (*æ Husstej*). — Sb. *Hussted* „Sted, hvor et Hus har staaet". Ifl. Kok II 194 har Præstegaarden ligget her til 1822.

Hælde [*hèl*]. Jb 1723 *Hell Lücke*; U 1803 *Hell*; Kat *Hell, Hellwiese.* — I Mølmark. *Hælde*, se Bd. X.

Hældeskov [*hèlˈšau*]. Kat *Hellschau.* — Ved *Hælde.*

Høj [*də hy·, de ˈhy·ˌkùbəl*]. K² 1777 *Hoy*; Kat *Hye.* — *Høj*, se Bd. X.

Højheck. Vergleich 1801 *Hüyheck.* — Ved Løstrup Skel.

Højholm [*hy·ˈhòlm*]. K 1777 *Hoy Holm*; U 1820 *Hoyholm*; Kat *Hyholm.* — I Mølmark.

Højholt. 1754 SA C XII 1 Nr. 280 *Hoyholt, Hoyholt Maye*; 1755 ib. *Hoyeholt Maye*; Estim 1778 *Hoyholt.*

Højlyk. K 1777 *Hoy Lück, Höy Lück*; Jb 1777 *Hoye Lück*; U 1777 *Hoye Lück, Hoge*

Lück; U 1812 *die Hüy Lücke*; Kat *Norder-Hylücke, Süderhylücke.*

Hølbæk. Opt c. 1730 *bej Hölbeck*; 1754 SA C XII 1 Nr. 280 *Kuhlbeck Koppel*; 1757 PastoratSørup *Hollbeck*; KI 1763 *Holbek*; K 1777 *Höllbeck*; Kat *Hüllbeck.* — *Høl*, se Bd. X.

Iverslyk. Opt c. 1730 *Jvers Lück*; KI 1763 *Jvers Lücke.*

Iverssig. K 1777, Jb 1777 *Iuwers Sieg*; U 1820 *Jverssiig, Jverssieg*; Kat *Ivesiig.* — I Mølmark. Støder op til *Iverssig* i Løstrup.

Kaadsted. Opt c. 1730 *Kahtsted.* — Navn paa et Areal. *Kaadsted* bruges i den da. Dial. i Betydningen „Kaad" (Feilb. under *kodsted*), men har antagelig her Betydningen „Sted, hvor der har ligget et Kaad"; jfr. Navne som *Gaardsted, Hussted* m. fl. Om *Kaad* se Bd. X.

Kaalgaardlyk [*ko·lhòfˈlỳg*]. 1674 SA C XII 3 Nr. 6 *die Kahligard-Lücke*; K 1777 *Kallgar Lück*; U 1820 *Kallgaard Lücke*; SH 318 E p. 6 *Kalkerlyk*; Kat *Kohlhoflück.* — Mark i det nordøstlige Mølmark, Nord for Vejen fra Sørup til Sterup. Af Sb. *Kaalgaard* „Have"; SH 318 E beretter følgende Sagn: „auf Kalkerlyk soll eine Kirche gestanden haben. Der Prediger soll gewohnt haben auf Timmestoft und hätte Herr Timm geheißen." Jfr. *Timmestoft* ndfr.

Kalshule [*kalˈsu·l*]. Vergleich 1801 *Kallsuhl*; U 1806 *Kallshuel*; Kat *Kallshuul.* — Agerjord ved en smal Engstrækning, nær *Kalshule* i Løstrup. Sidste Led er Sb. *Hole*, hvorom se Bd. X, i den da. Dial. udtalt med Diftong. Forleddet er snarest Gen. af *Kalv*, muligvis anvendt som Personnavn.

Kalvemose. U 1806 *Kallemoos-Wiese.* — I Sørup Skovby.

Kelkær [*ˈki·lˌkœ·ɹ*]. K 1777 *Keel Kier*; Jb 1777 *Keel Kier, Keel kier Schift*; Estim 1778 *Kielkyer, Kielkyerschifft*; U 1803 *Kehlkierschift*; Kat *Keelkier.* — I Mølmark. Skov i 1777 og 1803. Af Sb. *Kilde.*

Kelmaj. KI 1763 *K(i?)hl May.*

Kiellyk [*ˈki·lˌlỳg*]. Kat *Kielslück.* — Nty. *Kiel* „Kile". Marken løber ud i en Spids.

Kirkelyk [*ˈka·gˌlỳg*]. 1719 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *Kirch Lück, Kirch lücke*; KI 1763 *Kirch-Lück, die Kirchen-Lücke*; Kok *Kirkelykke* (*Kirklyk*); Kat *Kirchlücke, Oberste Kirchlücke, Unterste Kirchlücke.* — Ved Sørup *Kirke.*

Kirkemaj [*ˈka·gˌmai*]. Opt c. 1730 *Kirch Maj Wisch*; K 1777 *Kirck May*; U 1777 *Kier May*; Kat *Kirchmay.* — I Nærheden af *Kirkelyk.*

Kirketoft. Opt c. 1730 *Kirchtofft*; KI 1763 *die Kirchen-Toft*; 1851 PastoratSørup *Kirchentoft*; Kok *Kirketoft* [*Kirktåvt*]. — Antagelig en af de Lokaliteter, der kaldes *Kirchlücke* i Kat.

Kleinestrasse. Vergleich 1801 *die Kleine Strasse zwischen die Dammen.*

Kleinschift. Estim 1778 *Kleinschifft.*

Kog. HolzTax 1787 *in der Koppel Koog.* — *Kog*, se Bd. X.

(Her?) **Kokager Vej.** C. 1730 SA C XII 1 Nr. 373 *Kockackerstraße.*

Kokær [*ˈko·ˌkiœ·ɹ*]. U 1780 *Kokyer, Kuhkier, Kuhkyer.*

Kolyk [*kùlỳg* el. *kùləg*]. DomkapJb 1638 *in die Kuhekoppell*; 1704 (Afskr.) PastoratSørup *in der Süder- und Wester Kuhweide*; 1752 SA C XII 2 Nr. 242 *in dem Wester Kuhlück*; KI 1763 *Kuh-Lück, in der Kuhlück nach der See zu*; U 1806 *Wester-Kolk.*

Kongenshøj [*ˈkùŋəlsˌhy·*]. K 1777 *Kongens Höy*; Jb 1777 *Kongenshoy.* — I Mølmark ved Vejen fra Sørup Skovby til Sterup, nær Grænsen til denne By.

?Kontager. 1751 SA C XII 1 Nr. 280 *Kontacker.* — Ved Sørup Mølle. Der kan maaske læses *Kant-*.

Koppel. Kat *Koppel, Oberste-Koppel, Mittelste Koppel, Unterste Koppel.* — Mange Lokaliteter. *Koppel*, se Bd. X.

Kragkær [*ˈkra·xˌkiœ·ɹ*]. K 1777 *Krag Kier, Krag Kier May*; 1789 ArkSørup Løstrup Nr. 45 *Kragkier, Klein-Kragkier*; Kat *Kragkier, Norder Kragkier, Süder Kragkier, Kragkiermay.* — Fuglenavnet *Krage.*

Kreuzweg. Vergleich 1801 *Kreutzweg*; Kat *Kreuzweg.* — Mark ved Sørup By.

Kusbjerg [*ˈku·sˌba·x*]. Opt c. 1730 *Kuß Barg*; 1746 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *Kußbarg*; KI 1763 *Koßborg*; K 1777 *Kuhs Bierre*; K² 1777 *Kuhr Bierre*; U 1777 *Kuhs*

Bier; Kat *Kuhsberg*. — Antagelig af Sb. glda. *kusœ* „Bussemand" (Peder Laale), fsv. *kuse*, samme Ord som sv. Dial. *kuse* „en som sätter farhåga, någon husbonde, herre, förman" (Axel Kock, Östnordiska och latinska medeltidsordspråk II 63); det sv. Dialektord anvendes ogsaa som Betegnelse for Fanden og forskellige Dyr, bl. a. Ulv og Bjørn (Rietz). Ordet antages at indgaa i forskellige sv. Stednavne, bl. a. *Kusberg* (SOV VI 148) og *Kusåsen* (SOSk VII 97). Mindre sandsynligt er vel et Ord svarende til no. Dial. *kus* „Pukkel", nævnt som muligt Forled i sv. *Kuseberg* OGB XVI 174. Jfr. ogsaa *Kusebjerg Fold* DS VI 523.

Kyflyk [ˈkyfˌlyg]. K 1777 *Küff Lück*; U 1777 *Kuf Lück, Küf Lück*; U 1820 *Köf Lücke*; Kat *Küfflücke*. — I Mølmark, paa Grænsen til Sterup S. Snarest af Sb. ænyda. *kyffe* „Kippe" (Kalkar), et Laan fra mnty. *kuffe*.

Küsterkoppel. K 1777 *Küster Koppell.* — Hedder i Kat *Koppel*.

Kær [*kiœ·ɹ*]. Jb 1777, Kat *Kier*. — *Kœr*, se Bd. X.

Langdiek [*laŋˈdig*]. K 1777 *Lang Dick*; Jb 1777 *Lang Dick, Lange Dick*; U 1820 *Langdiek*; Kat *Langdieck, Langdiekerweg*. — Skovareal i Sørupskov; støder op til en Eng. Det nty. *Diek* gengiver antagelig da. *Dige* i Betydningen Dam, se Bd. X.

Langestrasse. Vergleich 1801 *die lange Strasse bis Brantweins krug*.

Langfredag. K 1777 *Lang Freytag*; U 1820 *Langfreidag*; Kat *Langfreitag*. — Areal Vest for Sørup Kirke. Et oftere forekommende Marknavn paa da. Omraade. Eksempler er sammenstillet af Gunnar Knudsen i NoB 1934 p. 105 og af E. Bruhn, Ägonamn i Rönnebergs härad p. 168 f.; ældst overleveret er *Langfredag* i Farup S., Ribe H. (1348 *Langh fredagh*, DS III 141). I nogle Tilfælde kan Navnet maaske betegne Jord, der er skænket til Afholdelse af Langfredagsprædiken, f. Eks. *Langfredag* i Borbjerg S., Hjerm H., der nævnes som Kirkegods c. 1597—98 (P. Skautrup i Sprog og Kultur IV 28). Normalt er *Langfredag* dog ikke Navn paa Kirkejord, og Anledningen til Navngivningen kan da være den, at Arbejdet paa Marken er sent og besværligt (Kr. Hald, Vore Stednavne 2. Udg. p. 221). Ogsaa Arealets Form kan være Anledningen; jfr. sv. *Långe fredag, Långfredagen*, der er Navne paa langstrakte Agre (Friberg, Ortnamnen i Kållands härad p. 27, OUÅ 1941 p. 32). Denne Navngivningsgrund kommer dog ikke i Betragtning her. Jfr. ty. *Karfreitagsäcker* (Rheinhessen; her citeret efter NoB 1940 p. 180).

Langholt [ˈlaŋˌhòld, *laŋhòldˈʂfd*]. 1741 SA C XII 2 Nr. 247 *im langen Holtz*; KI 1763 *das lange Holtz oder Groß-Holz*; K 1777 *Langholt, Lang Holt, lang Holz Schift*; Kat *Langholz, Langholzschift*. — Jfr. *Holt* ovfr.

Langkoppel. Kat *Langkoppel*.

Langlund [*laŋəˈlùnd*]. Jb 1723 *Kl. und Gr. Langlund*; 1833 PastoratSørup, Kat *Langelund*.

Langlyk. Estim 1778 *Langelick Sckifft*; Kat *Langelücke*.

Langmose [ˈlaŋˌmo·ɹ]. KI 1763 *Lang-Maaß*; Kat *Langmoor*.

Langstreng. Kat *Langstreng*.

Langvad [*laŋˈvad*]. K 1777 *Langway, Lang Way*; Jb 1777 *Langweg, Langwey*; U 1777 *Langwey, Langwey Schift, Lang Way Schift*; U 1820 *Langweg*; U 1847, Kat *Langwatt*. — Paa Vejen fra Mølmark til Sørupskov.

Lerbjerg [ˈle·mˌba·x]. Vergleich 1801 *Lierberg*; Vergleich 1814 *Lierbarg*; Kat *Lehmberg*.

Lerdel [*læ·dəl*]. K 1777 *Ledels Aager*; Jb 1777 *Leedels Ager*; U 1803 *Ledehl*; Kat *Ledel*. — Se under *Lerdel* i Løstrup.

?Lillebrog. K 1777, K² 1777 *Lille Brog*; U 1777, Jb 1777 *Lille Broy*; U 1780 *Liellebro May*; 1808 ArkSørup Sørupskov Nr. 13 *Lillebro*. — Agerjord i Sørupskov. Kaldes i Kat *Toft*.

Lillelyk. K 1777 *Liel-Lück*; U 1820 *Lille Lücke*. — Kaldes i Kat *Kirchmay*, medens det tilgrænsende *Kirck May* paa K 1777 i Kat kaldes *Koppel*.

Lillemose. K 1777 *Liel Moos*; Jb 1777 *Lille Moos*.

Lindesig [*llnəsix*]. Kat *Lindesieg, Lindesiigstrasse*.

Lipsdam [*lèbsˈdam*]. Opt c. 1730 *Leps dam*; KI 1763 *Lipsdam, Leps-damm*; Jb

1777, U 1777 *Leps Damm*; 1789 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 280 *Leps-Damm Schicht*; U 1803 *Lebtsdamm*; U 1806 *Lepsdamm*; 1831 (Afskr.) ArkGrumtoft Nr. 153 *Lepsdammwiese*; U 1847 *Lepsdamm*; Kat *Lipsdamm*. — Mose. Se under det flg. Navn.

Lipsslet [*lìbˈʃlixd, lèbˈʃlixd*]. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Lipschlatt Moeß*; Opt c. 1730, KI 1763 *Lepschlet*; K 1777 *Leps Schleet*; K² 1777 *Leeps Schleet*; U 1777 *Leps Schlett*; Kat *Lipsschlicht*. — Agerjord ved Skov nær *Lipsdam*. Den genuine Udtale [*lèbs-*] og de ældre Skrivemaader viser, at Navnene har gammelt *æ*. Til Grund ligger et usammensat Stednavn **Læp*, identisk med Sb. *Lap*, der i den da. Dial. udtales med *æ*-Lyd (Feilb.). Samme Ord indgaar i *Læpshave* og *Læpsled* paa Als; se DS VII 304, hvor disse Navne og *Lipsdam* i Sørup med Urette tolkes af sønderjy. *Læp* „Lap", anvendt som Øgenavn, eller af et Mandsnavn **Lep*, vn. Tilnavn *Leppr*. Sb. *Lap* kan have Betydningen „Odde, Næs" (ODS), og er antagelig ogsaa her brugt om et Fremspring i Terrænet, maaske et Skovhoved. Betydningen „Næs" har Ordet i *Lappen* ved Helsingør (DS II 2) og i *Lappen* eller *Odden* i Grevinge S., Ods H., omtalt i Lyder Høyers Beskrivelse af Grevinge Sogn, 2. Udg. p. 128 Fodn. a. Om *lapp, läpp* i sv. Stednavne se E. Lidén i NoB 1935 p. 130 ff.

Lundlyk. Se under Løstrup.

Maarkær Dam. Opt c. 1730 *Mohrkirch dam*; KI 1763 *Mohrkirchen-Damm, Mohrkirchdamm*; U 1777 *Mohrkirch Teich Lück*; (her?) 1803 ArkStenb Stenbjerg p. 11 Nr. 4 *Morbeckdamm*; 1808 ArkSørup Nr. 13 *die Mohrkirch-Lükke*. — Ved *Maarkær Dam* i Bøl S., Strukstrup H, se Bd. VIII.

Maj [*mai*]. K 1777, Kat *May*. — Tre Lokaliteter i Kat. *Maj*, se Bd. X.

Markskel [ˈma·gˌʃèl]. K 1777 *Marck Schel*; U 1777 *Marcks Scheel*; Kat *Markschell*. — Tre Lokaliteter, den ene paa Grænsen til Løstrup, de andre paa Grænsen til Sterup i Sterup S. Udtaleformen [ˈma·gˌlỳg], som ogsaa er optegnet, beror sikkert paa en Fejlhuskning.

Mellem Dammene [*mìləˈdam*]. Opt c. 1730 *zwischen die damm*; KI 1763 *Wischen* [sic] *die Damm oder die Neue Lücke*; K 1777, Jb 1777 *Melle Damm*; Vergleich 1801 *zwischen die Dammen*; Kat *Melledamm*. — Støder op til *Lipsdam*.

Mittelste Koppel. Kat *Mittelste Koppel*.

Mittlyk [ˈmìdˌlỳg]. Kat *Mittlücke*. — Fire Lokaliteter.

Moorlyk. 1822 PastoratSørup *die kleine Moer Lücke, die Große Moer Lücke*; Kat *Moorlücke*.

Møllebjerg [ˈmø·lənˌba·x]. K 1777 *Möll-Bierre*; U 1820 *Möllbierre*; Kat *Mühlenberg*. — I Mølmark. Her har der ifl. Opt 1935 tidligere ligget en Mølle.

Møllerlyk. 1751 SA C XII 1 Nr. 280 *die Müllerlück*. — Hørte ifl. Dok til Sørup Mølle.

Mølmarkheck. Vergleich 1801 *Möllmarkheck*. — Se *Mølmark* under Bebyggelsesnavne.

Mølmark Skov. Relation 1730 *die Mühlmarcker Fest-Höltzung*.

Neue Schift. KI 1763 *Das neue Schift*. — Skovskifte i Sørupskov.

Norderende. Kat *Norderende*.

Norderlyk. Kat *Norderlücke*. — To Lokaliteter.

Norderschift. Kat *Norderschift*.

Norderwiese. Kat *Norderwiese*.

Nordskov. Estim 1778 *Norschau*; U 1803 *Norderholtz Lücke*. — I Mølmark.

Notbjerg [ˈnùdˌba·x]. K 1777 *Not-Bierre*; K² 1777 *Not Bierre*; Jb 1777 *Noth bierre*; Kat *Nottberg*. — Maa sammenstilles med Sognenavnet *Notmark*, Als, der DS VII 292 antages at indeholde et Personnavn, muligvis det samme som i ty. *Nottleben*. Af et nord. Personnavn **Notti*, **Nutti* findes næppe sikre Spor; jfr. dog sv. *Nöttorp*, Skaraborgs län, der tolkes af fsv. *not, nut* „Nød", sv. *nöt* „Kreatur" eller af et dertil hørende Mandsnavn **Nøt(e)*, men som 1435 skrives *Nottathorp* (Orig.; SOSk XIII 165 f.). Derimod forekommer et Mandsnavn *Nhott* = oe. **Hnott* i Middeleng. (12. Aarh.), og et oe. **Hnotta* indgaar i Stednavne (EPNS VIII 58, 267; Ekwall DEPN 4. Udg. p. 345), og det til Grund liggende Adj. oe. *hnot(t)* „skaldet" kendes ligeledes som Stednavne-

led (EPNS XXV 254). Sandsynligvis indeholder *Notmark* og *Notbjerg* et med oe. *hnott* identisk Adj. glda. **nuttær, *nottær* med lignende Betydning; om beslægtede Ord i Nordisk se Torp NEO p. 465 under *nustren*.

Nylyk [ˈ*ni·əˌlỳg, ni·əˈlỳg*]. Tilføjelse 1747 i Opt c. 1730 *bey der Nien Lucke*; K 1777 *Nye Lück*; Jb 1777 *Nie Lück, Ny Lück*; U 1806 *die Neue Lücke*; U 1847 *Nyelück*; Kat *Nielücke, Neulücke*. — Flere Lokaliteter.

Nørremaj. K 1777, Jb 1777 *Norder May*. — Ved den ene af Lokaliteterne *Maj* ovfr.

Nørretoft [ˈ*nùɹdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *in der norder Tofft, die kl. nordertofft*; K 1777 *Norder Tofft*; Vergleich 1801 *Norder Tofft steg*; Kat *Nordertoft*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Od [*òɹ*]. Opt c. 1730 *daß od in Morkirch dam*; Design c. 1778 *Odden oder Suden de Dam*; 1828 PastoratSørup *die Odde*; U 1847 *Aar*; Kok *Odde (ær Årr)*; Kat *Kleine Odde, Grosse Odde*. — *Od*, se Bd. X.

Osterlyk. Kat *Osterlücke*.

Pandskov [ˈ*panˌšau*]. K 1777, Jb 1777 *Payn Schau*; Estim 1778 *Paienschau*; U c. 1812 *Payeschaulücke*; U 1847 *Paanskov*; Kat *Paanschau*. — Se under *Pandskov* i Løstrup.

Piltoft. Jb 1723 *Pieltofft*; KI 1763 *Pieltofte*; Kok *Piltoft(-tåvt)*; Kat *Piiltoft*.

Platzholz. U 1803 *das Kleine Platzholtz*; Kat *Platzholz, Erste Platzholz, Hinterste Platzholz*. — Agerjord i Sørupskov. Jfr. *Pladseløkke*, Bornholm, der antages at være sammensat med *Plads* i Betydningen „Byggested, ryddet Sted i Skov el. Udmark" (DS X 328).

Priesterland. K 1777 *Priester Land*.

Pus [*de pu·s*]. Kat *Puus*. — Den sydligste Del af Mosen *Lipsdam*. *Pus*, se Bd. X.

Raahøj [ˈ*ròxˌhy·*]. K 1777 *Liel Rohoy, Stor Rohoy*; U 1777 *Lille Rohoy, Stor Rohoy*; Kat *Raghöh*. — Ved *Raahøj* i Løstrup; se dette.

Rabennest [ˈ*rå·ᵇmˌnèsd*]. Vergleich 1801 *zum Rabennest*; U 1847, Kat *Rabennest*. — I 1847 Skov, nu Agerjord. Navnet gengiver muligvis et da. **Ravnerede*.

Rogholt. Jb 1723 *Rogkholt, Rogckholt*.

Rævegrav. Tax 1787 *Koppel Revegrav*; U 1806 *Räugrau-Lück*; 1831 (Afskr.) Ark-Undevad Nr. 153 *Räugraukoppel*; Kat *Reugraw, Norder-Räugraw, Süder-Räugraw*. — I Sørup Skovby.

Rødsand [ˈ*roˑdˌsand, roˑdˈsand*]. Opt c. 1730 *Röβand*; KI 1763 *Rohand* (!); K 1777 *Röh-Sand*; U 1777 *Rothsand*; U 1812 *Rothsand Koppel*; Kat *Rothsand*.

Røgel [*rèxəl*]. Kat *Rüggel*. — *Røgel*, se Bd. X.

Sammelskift [ˈ*saməlˌšfd*]. Jb 1723 *Sammelschifft*; KI 1763 *Sammelschifte, Sammel Schift Süder- und Nordertoft*; Kok *Sammenskift (Sammelskivt)*; Kat *Sammelschift*. — To Lokaliteter i Kat. Af jy. *sammel* „tilfælles" (Feilb. under *sammen*).

Schaapkoppel [ˈ*šåˑbˌkùbəl*]. Kat *Schafkoppel*.

Schaaplyk [ˈ*šåˑbˌlỳgən*]. — Samme Lokalitet som *Smidtlyk* ndfr. Af nty. *Schaap* „Faar".

?Schafholz. 1738 PastoratSørup *in dem so genandten Schoffholtz*; 1739 ib. *Schaaffholtz*. — I Sørupskov. Gengiver maaske et da. **Faarskov*.

Schiften [*šifdən*]. — *Schift*, se Bd. X.

Schinnerbarg [ˈ*šinəˌbaˑx*] Kat *Schinderberg*. — Af nty. *Schinner* »Person, der flaar selvdøde Kreaturer« (jfr. Mensing); her har ifl. Opt 1935 tidligere boet en saadan.

Schioller. Verz 1731 *Schioller*. — „Holzkoppel" paa Grænsen til Bøl S.

Schoolkoppel [ˈ*šoˑlˌkùbəl*]. Kat *Schulkoppel*. — I Sørup By. Nty. *School* „Skole".

Schullyk. 1808 ArkSørup Sørupskov Nr. 13 *die norderste Schullücke*. — I Sørupskov.

Seelyk [ˈ*seˑˌlỳg, ˈseˑˌkùbəl*]. U 1820 *die große Seelücke*; Kat *Seelücke, Norder-Seelücke, Süder-Seelücke*. — Ved Søndensø. Et da. **Sølyk* ligger antagelig til Grund.

Silkmose Lyk [*silgmùs, silgmùsˈlỳgən*]. Kat *Silkmooslücke*. — Se *Silkmose* under Bebyggelsesnavne.

Skovby Lyk [*šaubysˈlỳg*]. K 1777 *Schaubuy Lück*; U 1806 *Schaubyelücke*; Kat *Schaubylück, Hinterste-Schaubylücke, Mittelste Schaubylücke, Wipholm Schaubylück*. — Se *Sørup Skovby* og *Vibholm* under Bebyggelsesnavne.

Skovby Mose. 1722 SA C XII 1 Nr. 160 *Schauby Mohr.*

Skovby Skov. Relation 1730 *die Sörup Schaubuyer Fest-Höltzung.*

Skovlyk [ˈʃauˌlỳg]. K 1777 *Schau Lück, Mitt Schau Lück, Nerderst Schau Lück, Oberst Schau Lück, Norder Schau Lück, Süder Schau Lück*; Jb 1777 *Schau Lück, Mittelste Schau Lück, Nedderste Schau-Lück, Owerste Schau-Lück, Norder Schau Lück, Süder Schau Lück*; Estim 1778 *Schauslück, Neyerschau Lück*; U 1847 *Norderskovlücke*; Kat *Schaulücke, Norder Schaulücke, Süder Schaulücke, Wester Schaulücke, Oster Schaulücke.*

Sloge [ʃlo·x]. Jb 1723 *Schloeg, Schlug, Schlog*; Opt c. 1730, KI 1768, K² 1777 *Schlog*; U 1777 *Schlog, Schlog Schift*; U 1802 *Sloog, Schloog*; Kok *Slog*; Kat *Schlog.* — Eng ved *Sloge* i Søndensø. *Sloge*, se Bd. X.

Smedebjerg. Jb 1723 *Schmidebarg, Schmiede barg.*

Smidtlyk [ˈʃmidˌlỳg]. Kat *Kleine Schmidtlücke, Grosse Schmidtlücke.* — Nty. *smidt* „Smed".

Sodelsgab [sùrəˈʃaf, sùrəˈʃafd]. K 1777 *Sodelsgab*; K² 1777 *Soldelsgab*; U 1777 *Sodelsgab, Sadelsgab*; Estim 1778 *Sodelsgab, Soddelsgab*; U 1820 *Soddelsgab*; U 1847 *Sodelsgab*; Kat *Sottelsgab.* — Støder op til *Sodelsgab* i Aneby, Sterup S. Eng og Skov ifl. Jb 1777, nu Agerjord. Efterleddet er Sb. *Gab*, i den da. Dial. udtalt [*gaf*], der i Forbindelse med det foregaaende *s* giver den nty. Udtale [-*šaf*]. Forleddet er uklart, men kunde muligvis være et **Sodal*, hvor *d* er behandlet som oprindeligt *t* i intervokalisk Stilling; jfr., at *b* i Navnet *Nybøl, Nebel*, glda. *Nȳbōli*, normalt faar samme Udvikling som *p* i intervokalisk Stilling i den paagældende Dialekt.

Sommerschift. 1822 PastoratSørup *Sommerschift.* — Maaske Fejl for *Sammelskift* ovfr.

?Sotkær. Jb 1723 *Sollkarr*; K 1777, Jb 1777 *Sott Kier*; U 1847 *Sottkier.*

Stabel [*sdafəl*]. 1736 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 280 *Stabbel*; 1755 ib. *Stabbelkoppel*; K 1777 *Staffel Lück*; Jb 1777 *Stafel Lück*; U 1777 *Stabell Lück*; Vergleich 1801 *Stabelweg, Staffelweg*; U 1802 *Stobbelslükke*; U 1803 *Stabbel Lück*; Kat *Stabbel, Vordere Stabbel, Hintere Stabbel.* — Se under *Stabel* i Søndensø.

?Stennehule. Verz 1731 *Stennehöel*; Vergleich 1801 *Stennehuhl.* — Af Adj. *stenet.*

Stordam. Jb 1723 *Stordam.* — I Sørup Skovby.

Storskov [ˈxro·dˌhòld]. Opt c. 1730 *Groß Holtz*; KI 1768 *das lange Holz oder Großholz*; K 1777 *Stor Schau*; Jb 1777 *Stor schau, Store Skou*; Estim 1778 *Stoir Sckau*; Kat *Grossholz, Grosholz, Grossholzkoppel, Grosholzkoppel.* — *Stor Schau* paa K 1777 svarer til Katastrets *Schaulück* (se ovfr. under *Skovlyk*) og *Norderende.*

Strengstoft [*sdrèŋ*]. U 1803 *die streng Lück*; Kat *Strengstoft.* — Efter Bebyggelsesnavnet *Streng.*

Suderland. 1704 (Afskr.) PastoratSørup, Kat *Suderland.* — Sb. jy. *Suder* „Skomager" (Feilb.).

Surdel. K 1777 *Sudel*; Vergleich 1814 *Surdels strasse*; Kat *Sudel.*

Surholm [ˈsu·ɹˌhòlm, su·ɹhòlmˈvìʃ]. K 1777 *Suhr Holm*; Jb 1777 *Suur Holm*; Kat *Suurholm.* — Eng og tilstødende Agerjord.

Surkal [ˈsu·ɹˌkal]. Kat *Suurkall.* — Lille Eng i Sørup Skovby. Navnet skal rimeligvis sammenstilles med det alsiske Marknavn *Surkaal*, udt. [ˈsu·xəl], Jb 1774—79 *Suhlkols Hauge*; Kat *Suurkohl* (DS VII 409). Om dette, saaledes som Opslagsformen antyder, er identisk med Plantenavnet *Surkaal*, er dog usikkert.

Süderlyk. Kat *Süderlücke, Unterste Süderlücke.* — To Lokaliteter.

Süderwiese. Kat *Süderwiese.* — Jfr. ndfr. under *Søndermaj.*

Søbjerg. Jb 1723 *Seebarg*; Kat *Seeberg.* — Ved *Søndensø.*

Sønden Dammen. K 1777 *Süden de Damm*; Jb 1777 *Süden den Damm.*

Sønderende. Jb 1777 *Süder Ende*; U 1820 *Süderende.*

Sønderkær. K 1777 *Sünner Kier*; U 1847, Kat *Süderkier.*

Søndermaj [*sy·dəɹˈdig*]. K 1777 *Sunner-May*; Jb 1777 *Sünder May*; 1813 ArkSørup Mølmark Nr. 16 *die Südermay*; U 1820 *Sön-*

der May; Kat *Süderwiese*. — Af to Lokaliteter *Süderwiese* i Kat er den ene identisk med *Søndermaj*. I Udtaleformen er *Maj* gengivet ved nty. *Diek* „Dam".

Søndertoft [ˈ*sy·dəɹˌtòfd, sy·dəɹˈtòfd*]. Jb 1723 *Süder Tofften, in der süder Tofft*; K 1777 *Sünner Tofft*; Kat *Südertoft*. — Flere Lokaliteter.

Sørup Lyk. Vergleich 1801 *Söruplöck*; U 1803 *die Sörup Lück*; Kat *Söruplücke*. — Se *Sørup* under Bebyggelsesnavne.

Sørup Skov. RegMaarkær *Sørupholtz*; KI 1768 *Sörupholz*; VSK Orig *Sörup Skov*; Kat *Sörupholzlücke*.

Taarnhøj. Friedrichsen 62 *Taarnhy* (*Turnhöhe*). — Det højeste Punkt i Sognet.

Tarballe. K 1777 *Tahrballe*; K² 1777 *Fahrballe*; U 1777 *Tahrballe*; Kat *Zaballig*. — Maaske af sønderjy. *Tadder* „Boghvede". Der er ikke topografisk Sammenhæng med det flg. Navn.

Tarmose Høj [ˈ*ta·məˌhy·*]. K 1777 *Tahrmohr-Hoy*; K² 1777 *Tahrmohr Höy*; Jb 1777 *Fahr Mohrhoy*. — Jfr. *Timmestoft* ndfr.

Timmeslyk [*tìməsˈlỳg*]. K 1777 *Timmer Lück, Timmers Lücker*; K¹ 1777 *Timm Lücker, Timmes Lück*; U 1777 *Timmes Lück, Timmes Lücken, Mittelste Timmes Lück*: Kat *Timmeslücke*. — Af det almindelige sønderjy. Mandsnavn *Timme* (DgP). Ifl. Opt 1935 har Marken været ejet af en Præst, der boede i Mølmark, men denne Tradition hører i Virkeligheden til *Timmestoft* ndfr.

Timmesstrasse. Vergleich 1801 *Timmes straße*.

Timmestoft [*tìməsˈtòfd*]. SH 318 E p. 6, Kat, Friedrichsen 208 *Timmestoft*. — Da Timmestoft er samme Lokalitet som *Tarmose Høj* ovfr., beror *Timmes-* muligvis paa Omdannelse af et ældre [**tamәs-*], i saa Fald under Paavirkning af Gaardnavnet *Timmesbol*, hvormed Timmestoft er sat i Forbindelse; se under Bebyggelsesnavne. Der er ikke topografisk Sammenhæng med *Timmeslyk* ovfr.

Toftmaj. Jb 1723 *in der Tofft May*. — I Mølmark.

Tolvege [*tòlˈi·xə*]. — Støder op til Skovlyk ved Storskov. Navnet forstaas af Meddeleren som „tolv Ege".

Trandel [*tra·nəl*]. Jb 1723 *norder Trandeel, süder Trandeel*; Kat *Trandeel*. — Agerjord ved Langmose. Antagelig af Fuglenavnet *Trane*.

Trymmel. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Trümmel*. — Agerjord i Mølmark. Se under *Trømmelsbjerg* i Nisvraa, Esgrus S.

Tygeslyk. Jb 1727 *Tyches Lücke*; Opt c. 1730 *Tügs Lücke*; 1741 SA C XII 2 Nr. 247 *Töges-Lück*; KI 1763 *Tyges Lücke, Tyckes Lücke*; (her?) Tax 1787 *Tückslück*; (her?) HolzTax 1787 *Tücklücke*; Kat *Tyveslücke, Tyveslück*. — Skov. Formerne fra Tax 1787 er lokaliseret til Vinderød.

Underbjerg [ˈ*ynəˌba·x*]. 1704 (Afskr.) PastoratSørup *Unebarg*; K 1777 *Vhne Bierre*; K¹ 1777 *Ühnebierre*; K² 1777, Jb 1777 *Uhne Bierre*; Udregn 1777 *Uhnebierre*; U 1803 *Mittelste Ünebarg Lück*; Kat *Oberste Unterberg, Unterste Unterberg*. — Forleddet er muligvis, trods det manglende *r* i de ældre Former, Præp. *under*, der i Sundeved udtales [*yn·ə*] (Feilb.); *Under Bjerg*(*et*) forekommer flere Steder som Marknavn i Nordslesvig (se Registret i DS III). En anden Mulighed er dog, at der kunde foreligge samme Ord som i Landsbynavnet *Undevad*; se ovfr. p. 119.

Usbjerg. Jb 1723 *Usbarg*. — I Sørup Skovby.

Vanrad. Vergleich 1814 *Wannroy*; Kat *Wannratt*. — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Vedstol. U 1777 *Wittstol*; Jb 1777 *Wittstoll, Wittstock*. — Se under *Vedstol* p. 15.

Vesterlyk. Kat *Westerlücke*.

Vestermark. 1752 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 242 *das Wester Feld*.

Vestertoft [ˈ*vèsdəɹˌtòfd*]. Jb 1723 *in der Wester Tofft*; K 1777 *Wester Tofft*; Kat *Westertoft*.

Westerwiese. Kat *Westerwiese*.

Vibholm. K 1777, U 1777 *Wiefholm May*; 1789 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 280 *Wieff Holm*; Kat *Wipholm, Wipholmmay, Wipholmtoft*. — Se *Vibholm* under Bebyggelsesnavne.

Vinbæk [ˈ*vinˌbèg*]. Jb 1723 *Win Beck, Wind Beck*; NyherredTingb 1732 *Winbeck*;

K 1777 *Wiennbeck*; Jb 1777 *Winnbeck*; U 1802 *Wienbeks schift*; U 1803 *Winbeck, Winbeck wise* [sic]; Verz 1819 *Winsbeck*; Kat *Winbeck.* — Agerjord og Eng ved en Bæk med stærkt bugtet Løb. Forleddet er snarest Adj. *vind* „skæv"; jfr. *Vindebæk*, Lb., Fanefjord S., Møn (1513—33 *Wynnæbæck*), hvor en saadan Tolkning ogsaa stemmer med Naturforholdene.

Vosseslyk. Vergleich 1801 *Vosses Löcken.* — Af Slægtsnavnet *Voss.*

Vædellyk [*de ˈvœ·(l)ˌlÿg*]. U 1802 *Wählüks redder*; U 1806 *Wehllücke*; Kat *Wahllücke.* — Ved *Vædelmaj.*

Vædelmaj. Jb 1723 *Weel May*; Opt c. 1730 *Well Maj*; KI 1763 *Wehlmay, Wehl-May*; Kat *Wehlschift.* — Lille Engstykke; Vejen fra Sørup til Sørup Skovby fører over en Bæk her. *Vædel*, se Bd. X.

Ærtekær [ˈ*œ·ɹdˌkiœ·ɹ*]. Kat *Erdkier.* — Støder op til *Ærtekær* i Sterup, Sterup S.

Østerkær. K 1777, Jb 1777 *Oster Kier*; Kat *Osterwiese.* — I Mølmark.

Østertoft [ˈ*o·sdəɹˌtòfd*]. Jb 1723, K 1777 *Oster Tofft*; Kat *Ostertoft.* — I Mølmark. To Lokaliteter.

Vinderød

Abnahme. Se ndfr. under *Høges Aftægt.*

?Atlundsgab [*adlùndˈšaf*]. Kat *Ablundsgaff.* — Agerjord. Jfr. m. H. t. Efterleddet *Sodelsgab* ovfr. under Sørup.

Bagkleve [ˈ*bagˌlai*]. — Lille Stykke Agerjord, helt omgivet af høje, levende Hegn. Se under *Bagkleve* p. 193.

Basroj [ˈ*basˌrâi*]. Jb 1803 *Basray*; Kat *Basroy, Basroykier.* — Muligvis af Sb. *Bast* med Svind af *t* i Trekonsonantgruppe.

Beede [*be·də*]. Kat *Beede.* — Agerjord.

Birkelsvraa [*bègəsˈvrå·*]. HolzTax 1787 *Birckels Wroh*; Kat *Osterbirkelswraa, Westerbirkelswraa.* — *Birkels-* er antagelig et sammensat Stednavn, hvis første Led er Trænavnet *Birk.* Her er Skov ifl. HolzTax 1787.

Bloksbjerg [ˈ*blògsˌba·x*]. Tax 1787, Kat *Blocksberg.* — Se under *Bloksbjerg* p. 35.

Blumenkoog. Kat *Blumenkoog.* — Lille Stykke Agerjord og Eng paa Grænsen til Svendsby. Opkaldelse efter *Blumenkoog* i Faretoft S., Bøking H. Bd. II.

Bockbarg [ˈ*bùgˌba·x*]. Kat *Bockmühlenplatz.* — Her stod tidligere en Stubmølle, ty. *Bockmühle* (Opt 1935). Ordet er optaget i Da.; jfr. *Bukmølle* DS V 613.

Bockkoppel. Kat *Bockkoppel.* — Ved *Bockbarg.*

Borresig [*bùrəˈsig*]. Kat *Borresieck.* — Forleddet kan være Sb. *Borg*, glda. *burgh.*

Braabjerg [ˈ*brå·ˌba·x*]. VSK Orig 1780 *Braaebierg*; Kat *Braberg.* — Antagelig af Sb. *Braade*, hvorom se Bd. X.

Bredmaj. K 1801 *Bree-May*; Kat *Bromay.* — Jfr. m. H. t. Overgangen fra *Bred-* til *Bro- Bredmaj* p. 7.

Damsted [*damsdæ·dˈvìš*] HolzTax 1787 *die Wiese Dammstedt*; Kat *Dammstedt.* — Se Bd. X under *Dam.*

Diekkoppel. Kat *Diekkoppel.* — Skov. Nty. *Diek* „Dam", se Bd. X.

Dieklyk [ˈ*digˌlÿg*]. Kat *Dieklück.* — Skov ved *Diekkoppel.*

Dreieck. Kat *Dreieck.*

Dämmungslyk [ˈ*dèməlsˌlÿg, ˈdèmùŋsˌlÿg*]. Verz 1731 *Neudemmungsheck*; Kat *Dämmungslück, Grosse Dämmungslück, Kleine Dämmungslücke.* — Areal paa begge Sider af Vejen fra Vinderød til Fladsby. Udtalen [ˈ*dèmùngsˌlÿg*] er optegnet i Fladsby.

Favrholt [ˈ*få·xəlˌhòld*]. HolzTax 1787 *Vauerholz*; Kat *Vogelholz, Vogelholz koppel, Vogelholzwiese.* — Skov. Forleddet er, som Formen i HolzTax 1787 viser, Adj. *fager*; *Favrholt* er et alm. da. Stednavn. Den moderne Form skyldes Omdannelse til [*faul-*], der er opfattet som da. Dial. [*fawl*] „Fugl" og derefter gengivet ved nty. *vagel.*

Fælled [*fæ·ɹlə*]. Kat *Fehle.* — *Fælled*, se Bd. X.

Gravbod [ˈ*xrauˌbùɹx*]. Mejer 1648 *Gravitboem*; Tax 1787 *Holzkoppel Grauboy*; Kappel

SH 24 H *Grauboy*; SH 318 E p. 8, JensenAng 206 f. *Gravbye*; Kat *Gravburg*; AnglJahrb 1934 p. 97 *Grauburg, de Grauburg.* — Ifl. Kappel SH 24 H „alte Hofstelle oder Schloß, mit einem Graben umgeben, auf einer mit Holz bewachsenen Jnsel in und am Winneratter See". JensenAng oplyser følgende: am Winderatter See in der Hölzung ist ein Burgplatz und der Platz heißt Gravbye. Die Gräben sind noch erkennbar und vereinigen sich mit dem See. Das zunächst westlich anstoßende Feld heißt Westergaard. Da to af hinanden uafhængige Kilder har Formen *Grauboy*, er sidste Led antagelig Sb. *Bod*, anglerda. *Bòj* (Hagerup² p. 9), hvorom se Bd. X. Hos Jensen er Efterleddet omtydet til *-by* og senere til *-burg*.

Grootelyk [ˈɤro·dəˌlỳg]. Kat *Grosselück, Grosselücke.* — To Lokaliteter i Kat. Af nty. *groot* „stor".

Grootholt [ˈɤro·dˌhòld]. Relation 1730 *die Winderatter Fest-Höltzung*; HolzTax 1787 *Grosholz, Grosholtz*; Kat *Grossholz.* — Snarest Gengivelse af et da. **Storskov*.

Ham. Kat *Hamm.* — *Ham*, se Bd. X.

Holt. Tax 1787 *das so genanndte Holdt.* — Skov. *Holt*, se Bd. X.

Holtlyk [ˈhòldˌlỳgən]. Verz 1731 *Holtzlücke*; Kat *Holzlücke, Grosseholzlücke, Kleine Holzlücke, Süderholzlück, Westerholzlück.* — *Grosseholzlücke* støder op til *Grootholt* ovfr. Af nty. *Holt*, der maaske gengiver da. *Skov*.

Holtstraat [*de* ˈhòldˌsdrå·d]. Kat *Holzstrasse.*

Holzkoppel. Kat *Holzkoppel.*

Holztoft. Se ndfr. under *Høgtoft.*

Husum [*hu·sùm*]. Kat *Vorderhusum, Hinterhusum.* — Agerjord sydøst for Vinderød By. Dat. Pl. af Sb. *Hus*. Om Navnet, der forekommer flere Steder i Ny H., se Kristian Hald, Stednavne paa -um p. 128.

Huuskoppel [ˈhu·sˌkùbəl]. — Tre Lokaliteter, i Kat kaldet henholdsvis *Norder toft, Ostertoft* og *Spikertoft*. Nty. *Huus* „Hus".

Hylacker [ˈhylˌagəɹ]. Kat *Hüllacker.* — Af Trænavnet *Hyld*. Navnet kan være nty., da Trænavnet forekommer som da. Laanеord i Nty. (Mensing under *Hül*).

Hylderoj Kat *Hülleroy.* — Trænavnet *Hyld*. Der er ikke topografisk Forbindelse med *Hylacker*.

Høges Aftægt [ˈhø·gəs ˈafˌnæ·md]. HolzTax 1787 *Holzkoppel Höges Aftegt*; Kat *Abnahme.* — Formodentlig Jord, der har været tillagt en Aftægtsmand; jfr. *Afnehmslyk* p. 206. *Høges* er Gen. af Slægtsnavnet *Høg*, der i Angel ogsaa forekommer i den nty. Form [*hø·g*]; jfr. *Höecklyk* p. 197.

Høgtoft [ˈhø·gˌtòfd]. Kat *Hinterholztoft, Vorderhölztoft.* — Ligger ikke langt fra *Høges Aftægt* og indeholder formodentlig samme Slægtsnavn. Skrivemaaderne i Kat er sikkert at betragte som forvanskede Former af *Høgtoft*.

Kaalgaardlyk. K 1801 *Kallgahr-Lück*; Kat *Kohlhoflück.* — Sb. *Kaalgaard* „Have". Der er ikke topografisk Sammenhæng med *Kaalgaardlyk* i Sørup.

Kandesvraa [*kanəlsˈvrå·*]. Kat *Kandeswraa.* — Af Slægtsnavnet *Kande*, der kendes fra Svendsby i Formen *Kanni* 1499 (DgP II under *Kanne*). Om Indskud af *l* foran *s* se under *Gundelsby* i Gelting S.

Karklyk. Kat *Karklück.* — Nty. *Kark* „Kirke". Ligger ved *Karkstraat*.

Karkstraat [ˈka·gˌsdrå·d]. — Vej til Sørup Kirke.

Kistenlyk [ˈkɪsdənˌlỳg]. Kat *Kistenlück.*

Kleineham. (Her?) K 1801 *der kleine Wiese*; Kat *Kleine Hamm.*

Kranztoft [ˈkransˌtòfd]. Kat *Kranztoft.* — Sb. da. *Krans* eller ty. *Kranz*, i Forbindelse med *-toft* snarest i dets Anvendelse som Slægtsnavn.

Kälbertoft. Kat *Kälbertoft.*

Langelyk [ˈlaŋəˌlỳg]. Kat *Langelücke.*

Maj [*de mai*]. Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X.

Mittlyk. Kat *Mittlücke.* — To Lokaliteter.

Moorling [*mo·ɹlɪŋ*]. Kat *Moorling.* — Agerjord og Eng. Sidste Led er maaske da. *Lyng*, i tryksvag Stilling omtydet til Suffixet *-ling*; jfr. Sammensætningen *Moselyng* DS VII 212.

Moorlyk. [ˈmo·ɹˌlỳg]. Kat *Moorlücke, Moorlück.* — Tre Lokaliteter.

Möllerlyk [ˈmèləɹˌlỳg]. Kat *Müllerlücke, Grosse Müllerlücke, Kleine-Müllerlück.* —

To Lokaliteter i Nærheden af Sørup Mølle. Nty. *Möller* „Møller".

Nab [*naf*]. Kat *Naff, Naffwiese.* — Odde i Vinderød Sø. *Nab*, se Bd. X.

Nielyk [ˈ*xro·də ˈni·əˌlỳg, ˈkle·nə ˈni·əˌlỳg*]. Kat *Grosse-Nielück, Kleine Nielück.* — Nty. *nie* „ny".

Norderfeld. Kat *Norderfeld.*

Norderkoppel. Kat *Norderkoppel.*

Nørrelyk. K 1801 *Norder-Lück*; Kat *Norderlücke.*

Nørretoft. K 1801 *die Norder Toft*; Kat *Nordertoft, Norder toft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Osterkoppel. Kat *Osterkoppel.* — To Lokaliteter.

Ostertoft. Kat *Ostertoft.* — To Lokaliteter.

Ottestoft. Kat *Ottestoft.* — Mandsnavnet *Otte.*

Poldlyk [*pùlỳg*]. Kat *Pollück.* — *Pold*, se Bd. X.

Rønneholm [ˈ*rỳnˌhòlm*]. Kat *Rönnholm.* — Udtalen med [*ỳ*] tyder paa, at Forleddet er Sb. *Rønne*, hvorom se Bd. X.

Schafkoppel. Kat *Schafkoppel.*

Schoolkoppel [ˈ*ʃo·lˌkùbəl*]. Kat *Koppel.* — Nty. *School* „Skole".

Schüttoft [ˈ*ʃỳdˌhòf*]. Kat *Schüttoft.* — Snarest af nty. *Schütt* „Skytte", eventuelt anvendt som Familienavn. I Udtaleformen er sidste Led omtydet til nty. *Hof.*

Sillelund. Verz 1731 *Sillelu*[*n*ʔ]*d.* — Plantenavnet *Selje* „Pil".

Smedbarg [ˈ*ʃmæ·ˌba·x*]. Kat *Schmiedeberg.* — Nty. *Smed* „Smedje" (Mensing).

Spiekertoft [ˈ*sbigəˌtòfd*]. Kat *Spikertoft.* — Ved Vinderød By. Af nty. *Spieker* „Pakhus".

Spitzlyk [ˈ*sbìdsˌlỳg*]. Kat *Spitzlück.* — Nty. *Spitz* „Spids".

Stenklep [ˈ*sde·nˌklìb*]. Kat *Steenklipp.* — Agerjord. Kaldes nu [ˈ*sde·nˌlỳg*].

Sølyk [ˈ*se·ˌlỳg*]. Tax 1788, Kat *Seelücke.*

Sønderlyk [ˈ*sy·dəɹˌlỳg*]. K 1801 *die Süder Lück*; Kat *Süderlück, Süderlucke, Süderlücke.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Søndertoft [*sy·dəɹˈtòfd*]. K 1801 *die süder Toft*; Kat *Südertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Tobøge [ˈ*vèsdəɹ tùˈbø·g, ˈo·sdəɹ tùˈbø·g*]. Tax 1787 *Toböeg*; Kat *Tobök, Westertobök, Ostertobök.* — I 1787 Skov, nu Agerjord. Forleddet er antagelig Talordet *to.*

Toft. Kat *Hinterste Toft, Vorderste Toft.*

Vanrad [ˈ*vanˌròd*]. Verz 1731 *Wann Ray heck*; Kat *Wannratt.* — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Vejkær [ˈ*vaiˌkæ·ɹ*]. Kat *Weikier.* — Ved Vejen fra Vinderød til Fladsbyskov.

Westerfeld. Kat *Westerfeld.*

Vestergaarde [ˈ*vèsdəɹ ˈxå·ɹ*]. Tax 1787 *Holzkoppel Wester Gaarde*; SH 318 E p. 8, JensenAng 207 *Westergaard*; Kat *Westergaarde.* — Jfr. ovfr. under *Gravbod.*

Westerkoppel. Kat *Norder-Westerkoppel, Süder-Westerkoppel.*

Westerlyk. Kat *Westerlück.* — To Lokaliteter.

Vestermose [ˈ*vèsdəɹˌmo·ɹ*]. VSK Orig 1780 *Vester-moese*; Kat *Westermoor.*

Vinderød Mose. Kontraktb 1752 *Winderath Mohr.*

Vinderød Sø [*vlnəradəɹˈse·*]. 1435 (16. Aarh. ÆDA V 519) *Winderat sehe*; 1564 SA UrkSchlesw C Nr. 96 *Winderath sehe*; Mejer 1648 *Windratt see*; Mejer 1649 *Winderattsee, Winderatsee*; 1650 SA A XVII Nr. 961 *Winderohtt Sehe, auf dem Winderrohter Sehe*; Danckw 104 *Winderatsee*; HusbyTingb 1733 *Wind-Ratt-See*; 1736 (Afskr.) SA C XII 3 Nr. 100 *Winratter See*; VSK Orig 1780 *Vinderath Søe*; DAtl VII 364, 386 *Vinderatsøe, Winderatsøe*; JensenAng 24 *der Winderatter See*; Gst 1858 *Venerød Sø*; Kat, LA *Winderatter See.* — Se *Vinderød* under Bebyggelsesnavne.

Ærtebjerg [ˈ*æ·rdˌba·x*]. Kat *Erdberg.*

Østerlyk. K 1801 *Oster-Lück*; Kat *Osterlück, Osterlücke.* — Tre Lokaliteter.

Østermose [ˈ*o·sdəɹˌmo·ɹ*]. VSK Orig 1780 *Østermoese.*

KVÆRN SOGN.

Kilder.

ArkEsgrus	Se under Esgrus S.
ArkGelting	Se under Gelting S.
ArkGrumtoft	Se under Grumtoft S.
ArkKværn	Kværn Sognearkiv.
ArkStenb	Se under Stenbjerg S.
Beschr 1789	Beschreibung der aus den . . . zum Guthe Nübel gehörigen Friedrichsthaler Hof-Ländereyen gemachten Parcelen i „Conditiones wornach die zu dem . . . Meyerhofe Friedrichsthal gehörige in Parcelen getheilte Ländereyen . . . zum öffentlichen Aufbot gebracht werden sollen". Schleswig 1789.
Conditiones u. A.	Conditiones Wornach die Ländereyen des bisherigen Pachthofes zu Nübel . . . verlicitirt werden soll. Afskr. ArkKværn.
GlücksbMastReg 1667	Se under Munkbrarup S.
GlücksbReg 1668	Se under Munkbrarup S.
Jb 1685	Se under Munkbrarup S.
Jb 1688	Jordebog uden Titel. Paa nyere Omslag staar, antagelig taget fra det gamle Omslag: Alte Land Maaeße de A° 1688 über Groß Qveerner Oster Feld. SA C XII 1 Nr. 285.
Jb 1756	Se under Munkbrarup S.
Jb 1784	Erd-Buch über die zu dem . . . Guthe Friedrichsthal gehörige Ländereyen. 1784. SA Abt. 25 Nr. 37, Fasz. 8.
Jb 1787	Extract aus dem Lundsgaarder Erdbuch. 1787. ArkGrumtoft Nr. 343.
Jb u. A.	Erd-Buch von dem Dorfe Callebuy. Afskr. SA C XII 3 Nr. 187.
K 1784	Carte von dem . . . Dorfe Callebuy. 1784. SA 402 A 4 Nr. 306. Nogle Navne fra et andet Kort samme Aar ib. Nr. 305.
KB 1674 ff.	Kirchenbuch (Taufregister etc.). 1674 ff. PastoratKværn.
KI 1766	Querner Kirchen-Inventarium. 1766. SA C XII 2 Nr. 192.
KI[1] 1766	Kirkeinventar uden Titel. 1766. PastoratKværn.
KR c. 1700	Kirchenrechnung c. 1700. PastoratKværn. Optegnelserne om Pastoratsjorden bygger paa ældre Opmaalinger el. lign., hvis Alder anføres.
NybølReg 1599	Nubeler Haur Register. 1599. SA A XX Nr. 3515.
Opt 15. Aarh.	Optegnelse fra 15. Aarh. paa Pergamentblade indsat i et Bind, der bl. a. indeholder „Christligke Kercken Ordeningen De yn den Fürstendömen Schleßwig Holsten etc. schal geholdenn werdenn. Nahgedrücket tho Schleßwieck M.DCI". Øverst paa første Blad staar „Anno domini ducent verhundert souen vnde Sostuch" [1477], og Optegnelserne er vel omtrent fra denne Tid.
Opt c. 1500	Lidt yngre Tilføjelse til ovenstaaende Optegnelse.
PastoratKværn	Dokumenter i Kværn Pastoratsarkiv.
Regnsk 1616	Copey Claws Hoyers Rechnung der einnahm vnd Außgabe Nüblichen Roggen Gersten Weitzen Buchweitzen Habern. 1616. SA A XX Nr. 3210.

U 1800	Vermeß, Bonitir und Auseinandersetzungs Jnstrument über die Ländereien des Bonden Hufners Peter Nic. Jacobsen in Groß Quern. 1800. Afskr. ArkStenb Bredegade p. 51.
U c. 1809	Bonitir- und Auseinandersetzungs-Jnstrument über die Hufen-Ländereien des Halb-Hufners Peter Paulsen in Klein-Quern. Udat. Afskr., men Rigtigheden attesteret 1809 og antagelig fra dette Aar. ArkStenb Bredegade p. 52 Nr. 125.
U 1835	Bonitir- und Auseinandersetzungs-Jnstrument über die Querner Pastorat-Ländereyen. 1835. PastoratKværn.
Udregn c. 1784	Ausrechnungs Protocol von dem . . . Dorfe Callebuy. [C. 1784]. SA Abt 25[1] Nr. 47.
Udregn u. A.	Ausrechnungs Protocol von dem Guthe Friedrichsthal. SA Abt 25 Nr. 37 Fasz. 5.
Verz 1731	Se under Sørup S.
Verz 1852	Verzeichniß der auf dem Gute Nübel vorhandenen Erbfeste-Stellen und Parzelen. 1852. SA C XII 3 Nr. 190.

Meddelere.

Hatlund	Thomas Martensen, Hatlund, f. sts. 1865. Nogle Navne efter Johannes Petersen, Hatlund, f. sts. 1891. Opt. 1935.
Havernæs	N. Tollgaard, Havernæs, f. sts. 1864. Opt. 1935. Hans Thomsen, Havernæs, f. i Nordgaardskov 1850 (har opholdt sig mange Aar i Aarøsund, men hans danske Udtaleformer er vist ægte nok). Opt. 1933.
Kalleby	Theodor Matzen, Kalleby, f. sts. 1876, og hans Søn Peter Matzen, f. sts. 1902. Nogle Navne efter Andreas Jürgensen, Rojkær, f. sts. 1854. Opt. 1935.
Lille Kværn	Claus Schlott, Lille Kværn, f. sts. 1868. Opt. 1935.
Store Kværn	Johannes Thiesen, Store Kværn, f. sts. 1895. Opt. 1935.
Philipsdal	Heinrich Jessen, Stenbjergskov, f. 1866 i Bredegade (har tjent 17 Aar paa P.). Opt. 1934.
Vesterholm	Jacob Möllgaard, Vesterholm, f. sts. 1868. Opt. 1935.

BEBYGGELSESNAVNE.

Abeland, Hs [ˈå·bəɹˌland]. — Efter Naturnavnet *Abeland* i Kværn.

Bjergemark, Hs [ˈba·xˌfèld]. JensenAng 354 *Bargfeld.* — Ved *Bjergemark* i Sørup S.; se dette.

Braade, Gd [*de brå·*]. — Efter Naturnavnet *Braade* i Hatlund.

Butkær, Hse [ˈbùdˌkiœ·ɹ]. — Naturnavnet *Butkær* i Nybøl.

Böwerdörp [ˈbø·vəɹˌdø̀ɹb]. — Del af Kalleby. Nty. *böwer* „over-".

Böwerdörp [ˈbø·vəɹˌdø̀ɹb]. — Del af Store Kværn.

Deepegruft, Gd [*de·bəˈxrùfd*]. Schrøder I 449 *Tiefengruft*; LA *Tiefegruft*; Oldekop V 63 *Tiefengruft.* — Nty. *deep* „dyb". Efter Naturnavnet *Dybgrue* i Kalleby.

Elkær, Hse [ˈèlˌkiœ·ɹ]. — Naturnavnet *Elkær* i Kværn.

Frederiksdal, Gd [ˈfri·rəgsˌtå·l, ˈfri·ɹgsˌtå·l]. KB 1753 *Fridrichsdahl*; 1767 SA C XII 1 Nr. 269 *Friedrichdahl, Frederichsdahl*; Gude 120 *Friderichsthal*; DAtl VII 387 *Friderichsdal*; VSK 1783 *Frideriksdal*; Dörfer[1] 67 *Friedrichsthal* (*Sophienhof, Kastrup*); Schröder I 288 *Friedrichsthal*; Gst 1858 *Frederiksdal*; Kok *Fredriksdal*; LA *Friedrichsthal.* — Mejergaard og Jagtslot. Opkaldt efter Hertug *Frederik* (*Friedrich*) af Glücksborg (1701—66), der byggede en ny Hoved-

bygning paa Gaarden i 1750 (Gude l.c.). Jfr. *Kastrup* og *Sophienhof* ndfr.

Grebsholt, Hse [ˈ*xræ·fsˌhòld*, da. *gröwsåld* opt. i Hyrup]. Dörfer[1] 75, 170, Schröder I 319, II 113 *Gräfsholz*; Gst 1858 *Grøftsholt*; Kat, LA *Gräfsholz.* — Naturnavnet *Grebsholt* i Nybøl.

Hatlund, Lb [ˈ*hadˌlùnd*]. 19/4 1460 (RegChrI 143) *Hattelund*; 25/6 1472 Rep[2] Nr. 3113, 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Hattelunt*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177, 13. el. 20/7 1478 Rep[2] Nr. 4249, RegFlensb 1483 *Hattelund*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Hattelundt*; RegFlensb 1499 *Hattelundt*; Opt 15. Aarh. *Hattelund*; Opt c. 1500 *hattelunt*; 22/3 1511 SA C XII 1 Nr. 460 *Hattelundt, Hattelund*; Slewert 1538 *Hattelundt*; RegFlensb 1593 *Hattelundt, Hattelundtt*; GeldReg 1621 *Hattelundtt*; Mejer 1648 & 49, Danckw 107 *Hattelundt*; DAtl VII 387, VSK 1783 *Hattelund*; Schröder I 362 *Hattlund*; Gst 1858 *Hatlund*; LA *Hattlund.* — Forleddet antages af flere Forfattere at kunne være Gen. af et Mandsnavn glda. **Hatti*, saaledes af Sv.Aakjær (Grænsevagten VI 138), Hald (bl. a. i Sydslesvig II 82) og Laur (Die Ortsnamen in Schleswig-Holstein p. 269). Det samme Personnavn, en Parallel til ohty. *Hatto*, antages at indgaa i Sognenavnet *Hatsted* i S.-Gøs H.; se Kousgård Sørensen, Bebyggelsesnavne på -sted p. 76 og der cit. Litt. samt under *Hatsted* Bd. V. En formel Mulighed er ogsaa Tilnavnet glda. *Hat(t)* i den gamle Gen.form paa *-a(r)*; Tilnavnet er sjældent i glda., men har Paralleller i de andre nordiske Sprog; se DgP II 423 f. Sv. Aakjær l. c. nævner dog ogsaa Muligheden af, at Forleddet er Ordet *Hat*, brugt om en Terænformation, og dette er den mest sandsynlige Forklaring, saaledes at de gamle Kilders *Hatte-* maa antages at repræsentere et glda. **hatta(r)*, Gen. Sg. af dette Ord. Ordet anvendes almindeligt i Stednavne over hele Norden om Fjeld- eller Bakkeformationer; se herom bl. a. NG Indl. p. 59, Gunnar Knudsen i Festskr. Vilh. Andersen p. 339 ff. og Dag Strömbäck i NoB 1935 p. 135 ff. At denne Brug er gammel i Norden fremgaar af *ing*-Afledninger som da. *Hatting* (DS VIII 38) og sv. *Hättinge* (Sahlgren, Kölingared p. 9; Ståhle, Ortnamnen på -inge p. 509). I England er Brugen af *hat* om Bakkeformationer dokumenteret fra oe. Tid (*to þam hætte* 956; se EPNS XIX 55, XXV 219). Under Forudsætning af, at Forleddet her er Appellativet, maa det sigte til den store Bakke, *Skærsbjerg*, med Gravhøj paa Toppen, Angels højeste Punkt, der ligger umiddelbart ved Byen.

Hatlundmose, Hse [*hadlùndˈmo·ɹ*]. Dörfer[1] 85, 170 *Hattelundmoor*; Trap 500 *Hatlundmose.*

Havernæs, Lb [*hå·vəɹˈnìs, hòfəɹˈnìs, hafeɹˈnìs*]. 7—13/1 1490 SA UrkMohrkirchen Nr. 11 *Hobernesße*; Paaskr. paa s. Dok *Hobbernesße*; 22/3 1511 SA C XII 1 Nr. 460 *Habernis, Haberniß*; 1555 (Afskr.) ArkEsgrus Esgrus Skovby *vp Hobberniße*; RegFlensb 1621—22 auff *hahberrnisse*; Reg 1634—35 *Haberniß, auff Haberniße*; Mejer 1648 *Habernyß*; Mejer 1649 *Haberneß, Habernys, Habernyß*; Mejer 1650 *Haberniß*; Danckw 107 *Haberniß, Heborniß*; Jb 1723, Gude 118 *Haberniß*; DAtl VII 387 *Habernes*; VSK 1783 *Habernæs*; Schröder I 344 *Habernis* (*vormals Habermesse*); Gst 1858 *Havernæs*; Kok *Havernæs* (*Havvernæs*); LA *Habernis.* — Naturnavn i nogle af de ældste Kilder. Udtalen [*hòfəɹˈnìs, hafəɹˈnìs*] er optegnet i Stenbjerg S. Hvis Udtalen med [*f*], som angivet af Meddeleren, er den genuine, tyder den paa, at Navnet i den da. Dial. har været udtalt med [*f*], og paa denne Udtale tyder ogsaa et navneforklarende Sagn, der berettes af Gude l. c.: „Die Sage heißt: es habe ehedem zu Steinberg Kirchspiel gehöret und keinen besonderen Namen gehabt; der Querner ihr Viehhirte aber, Namens Niß sey in alten Zeiten mit der Steinberger ihrem Hirten in einen Streit gerathen, und von dem letzteren erschlagen worden. Diesen Mord zu büßen, hätten die Steinberger den Quernern ermeldtes Stück Land frey geschenkt. Das sollten sie haben für Niß, Haur for Niss, und davon habe es den Namen". En da. Udtale med [*f*] eller eventuelt med [*v*], jfr. Udtaleangivelsen hos Kok, udelukker, at Forleddet kan være Plantenavnet *Havre* eller, hvad Sv. Aakjær

nævner som en Mulighed i Grænsevagten VI 138, et Sb. svarende til vn. *hafr* „Buk"; mod Plantenavnet taler iøvrigt den Omstændighed, at Næsset i ældre Tid ikke var opdyrket; jfr. JensenAng p. 352 og det ovfr. citerede Sagn. Den nuværende nty. Udtale med Efterledstryk tyder snarest paa, at *Haver-* er et sammensat Stednavn, men Oprindelsen er ganske uklar.

Hesselhøj, Gd. Schröder II 113 *Hisselhöi*. — Naturnavnet *Hasselhøj* i Nybøl.

Hjørngaard. Se under Naturnavne i Kværn.

Horstkoppel. Dörfer[3] 93 *Holzvogtstelle für das Gehege Horstkoppel*. — Naturnavnet *Horskoppel* i Frederiksdal.

Jungfernkate, Hs. Kontraktb 1729 *so genannte Jüngfern-Kahte, Junfern-Kahte*. — Ty. *Jungfer* „Jomfru".

Jørgensby, Gde [*jɔ·ɹnsby*]. — I Store Kværn. Formodentlig Opkaldelse efter *Jørgensby* p. 37.

Kalleby, Lb [*kalǝby*, da. *kalǝby* opt. i Nykirke]. 20/6 1435 Stemann III 49 *Kalebü*; 30/11 1436 Rep[1] Nr. 6847 *Call*[*ebu*]; 25/10 1450 Stemann III 75 *Kalebü*; Mejer 1648 *Kallebuy*; Mejer 1649 *Kahlebuy, Kalleby*; Danckw 102, 107 *Kallby, Kalleby*; KB 1674 *Kalbuy*; DAtl VII 387 *Kalleby*; VSK 1783 *Kallebye*; Schröder I 448 *Kallebye* (*Callebye*); Gst 1858, LA *Kalleby*. — Se under Sognenavnet *Kalleby* i Strukstrup H., Bd. VIII.

Kastrup, Gd [*kasdrùb*]. KB 1686 *vf Castrop*; Gude 120, Schröder I 288, JensenAng 254 *Kastrup*. — Et andet Navn paa Frederiksdal, men oprindelig Navn paa en lille Bebyggelse, hvoraf halvandet Bol blev nedlagt, da Gaarden blev bygget (JensenAng p. 254 f.). Det almindelige Stednavn *Kastrup* maa, i alt Fald i de fleste Tilfælde, antages at være et oprindeligt **Karlsthorp*, af Mandsnavnet glda. *Karl*, hvor *l* er svundet i Trekonsonantgruppe, hvorefter *rs* er assimileret til *ss* (BrN GG § 335.5). Jfr. Sognenavnet *Kastrup* i Hammer H., VJb 1231 *Kaarlsthorp*, c. 1370 *Karsthorp*.

Kastrup Mølle. Jb 1756 *wegen der Casteruper Mühle*.

Krogdam, Hs [*krå·xdam*]. — Naturnavnet *Krogdam* i Kværn.

Kværn, S., **Store Kværn**, Lb [*kwæ·ɹn*]. 20/1 1411 DiplFl I 176 *Qweerne*; LibCens 1462 *Querne*; 25/6 1472 Rep[2] Nr. 3113 *to Qwerne*; 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *to Querne*; 13. el. 20/7 1478 Rep[2] 4249 *to Qwerne*; RegFlensb 1483 *Groten querne*; 3—9/7 1483 (Voss) Rep[2] Nr. 5262 *to Querne*; 20 el. 27/7 1486 DiplFl I 660 *tho Qwerne*; 7—13/1 1490 SA UrkMohrkirchen Nr. 11 *tho Querne*; 30/10 1494 Rep[2] Nr. 7752 *to Querne*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *tho Querne, tho Qwerne*; RegFlensb 1499 *Querne*; Opt 15. Aarh. *to querne, to qwerne*; Zinsb 1509—15 *Querne*; 22/3 1511 SA C XII 1 Nr. 460 *Quern*; u. D. 1511 (17. Aarh.) PastoratKværn *Queren, Groß-Queren*; Opt før 1517 (17. Aarh.) PastoratKværn *tho Queren*; 1519 ArkGelting *Qwerne, to qwerne*; 1524 DiplFl II 161, 164 *Qwerne*; 1525 SA UrkBistSchlesw Nr. 60 *to grotenn qwerne*; 1526 Schötebock p. 29 *tho Qwerne*; Slewert 1538 *Querne*; RegFlensb 1587 *Querne, Grote Querne*; RegFlensb 1593 *Quern, Grote Querne, Grote Quern*; Plovsk 16. Aarh. *thom qwernne*; RegFlensb 1600—01 *Grote Qwern, Grote Qweren*; GeldReg 1621 *Grote Querne, Großenn Querne*; KornReg 1621 *Großquern, Großequern*; Mejer 1648 *Querum, gr. Querum*; Mejer 1649 *Querum, Großen quern*; Mejer 1650 *Quern, Querum*; Danckw 107 *Querum-Kirche, Großen Querum*; DAtl VII 387 *Store Quern*; VSK 1783 *St. Qvern*; Dörfer[1] 170 *Gros-Queren*; Schröder II 168 *Groß-Quern*; Gst 1858 *Kvœrn*; Kok *Kvœrn* (*Kvœren*); LA *Gr. Quern*. — Den da. Udtale var „Kvæn" ifl. Aleth Hansen (Gamle folks fortællinger om det jyske almueliv, Tillægsbd. VI 392). Navnet er en Bøjningsform af Sb. glda. *kwœrn* i Betydningen „Mølle". Ordet er ret sjældent i da. Stednavne; et af de ældst overleverede Eksempler er Sognenavnet *Kvœrndrup* i Sunds H. (efter 1348 (Afskr.) *quernthorp*; DS XIII 48). Arkæologisk menes Møller (Skvætmøller) at kunne paavises i Danmark i Begyndelsen af vor Tidsregning (A. Steensberg); se KLNM IX 538 ff. og der citeret Litteratur.

Lille Kværn, Lb [ˈ*kle·n*ˌ*kwœ·ɹn*]. RegFlensb 1483 *lutke querne*; 1525 SA UrkBistSchlesw Nr. 60 *to lutken qwerne*; RegFlensb

1587 *Lutke Querne*; RegFlensb 1593 *Lötke Quern, Lötke Querne*; RegFlensb 1600—01 *Lutke Qwern, Lutke Qweren*; KornReg 1621 *Lutkequern*; 1639 (JensenAng 117) *Lütje Quern*; Mejer 1648 *lut. Quern*; Mejer 1649 *Lutkequern*; Mejer 1650 *Quere* [sic]; Danckw 107 *Lütken-Querum*; DAtl VII 387 *Lille Quern*; VSK 1783 *Lille Qvern*; Dörfer[1] 170 *Kleinqueren, Klein-Queren*; Schröder II 168 *Klein Quern*; Gst 1858 *Lle Kvœrn*; LA *Kl. Quern*.

Kværnaa. NybølReg 1599 *Quernow*; Mejer 1648 *Queraa*; Mejer 1649, Danckw 107 *Quernaa*.

Kværnmark, Hs. KB 1675 *Clauß Jacobsen ufs Feld*; Kontraktb 1707 *Querennfeld*.

Kværnskov. Reg 1634—35 *quernholtz*; Jb 1723 *Queern Holtz*; Schröder I 363, Oldekop V 93 *Quernholz*. — Jfr. *Kvœrn Skov* under Naturnavne i Kværn.

Led, Hs. KB 1681 *Mett in de Lay*.

Lillemajled, Hs [*limə'lai*]. — Naturnavnet *Lillemaj Led* i Kalleby.

Munkenskors, Hse [*mùŋxùs'kòs*]. RegFlensb 1630—31 *Kahte bey Munckels Kreutze*; Dörfer[3] 117, Schröder I 363 *Munkeskors*; JensenAng 354, 365 *Munkenkors, Munkenskors*; LA *Munkenskers*; Oldekop V 93 *Munkeskors*. — Ogsaa som Naturnavn i Kværn, i Nærheden af Stenbjerg Kirke. Skønt de ældre Skrivemaader har *l*, behøver dette ikke at være oprindeligt, men kan bero paa et senere Indskud foran *s* i tryksvag Stavelse; se under *Gundelsby* i Gelting S. I saa Fald Gen. *Munkes-* af Sb. *Munk*. Udtalens [*ù*] i anden Stavelse forudsætter Formen med (kakuminalt) l, hvorimod [*x*] synes at maatte bero paa Fejlhøring eller Forvanskning.

Mølledam, Hs. 1797 SA C XII 1 Nr. 580, Schröder I 288 *Mühlendamm*; Gst 1858 *Mølledam*; Kok *Møldam*; LA *Mühlendamm*. — Tidligere to Huse; her var Teglværk ifl. Dörfer[1] 147. Naturnavnet *Mølledam* i Frederiksdal.

Møllerlyk, Parcel. Schröder I 288, SH 359 *Müllerlück*; Oldekop V 97 *Möllslück*. — Naturnavnet *Møllerlyk* i Frederiksdal.

Nedderdörp ['*nœ·rə‚dø̀ɹb*]. — Del af Kalleby. Komparativen nty. *nedder* „nedre" (se Mensing).

Nübel Heckkate, Hs. Gude 123 f. *die Nübeler Heckkathe*. — Maaske samme Sted som *Rødeled* ndfr. Jfr. ogsaa *Led* ovfr.

Nybøl, forsv. Hgd [*ny·bəl*]. 5/1 1423 (Voss Excp. af Kejserproc. 1424) DiplFl I 329 *den hoff to Nubele*; 3—9/7 1483 (Voss) Rep[2] Nr. 5262 *Nybel*; 1525 SA UrkBistSchlesw Nr. 60 *Nubell*; Slewert 1538 *Nybul*; Landreg 1543 *Nubell*; FrowkennSchatt 1548 *Nubbell*; Landreg 1626 *Nübbell*; Mejer 1648 *Nybullhoff*; Mejer 1649 *Nyboll, Nybollhoff*; Mejer 1650 *Nyboll*; Danckw 102, 107 *Niebullgarde, Niebollhoff*; Jb 1685 *Nübell Lehn*; DAtl VII 387, 875 *Nübel* (*Nybelgaard*); VSK 1783 *Nyebøl*; Schröder II 113 *Nübel*; Gst 1858 *Nybøl*; Kok *Nybøl* (Folkespr.: *Nyvvel*); LA *Nübel*. — Parcelleret og Bygningerne nedbrudt 1755 (Gude p. 119). Navnet bruges ogsaa om *Nybølmark* og som Kommunenavn.

Nybølmark, Gde [*ny·vəl'fèld*]. Jb 1685 *Nübellfeldt*; Schröder II 113 *Nübelfeld*; Gst 1858 *Nybølmark*; LA *Nübelfeld*.

Nybølskov, Hs(e). RegFlensb 1632—33 *Nubelholtz*; 1634 SA C XII 1 Nr. 471 *Kotener bey Nubelholtz*; Jb 1685 *Nübell Holtz*; KB 1703 *Nübelholt*; Jb 1723 *Niebüll-Holtz*; Kontraktb 1742 *Nibul-Holtz, Niebul-Holtz, Niebüll-Holtz*; Kontraktb 1744 *Nöbüll-Holtz*.

Philipsdal, Gd [*'fil̀b‚sdå·l*]. KB 1718 *Philipsdahl*; Jb 1723 *Philips-Thal*; Gude 120 *Philipsthal*; DAtl VII 387, VSK 1783 *Philipsdal*; Schröder II 160 *Philippsthal*; Gst 1858 *Philipsdal*; Kok Filïpsdal; LA *Philippsthal*. — Oprettet som Mejergaard af Hertug Ernst *Philip* i 1712 (JensenAng p. 255) og opkaldt efter denne. Jfr. ndfr. under *Pinnikland*.

Pinnikland, forsv. Gde. NybølReg 1599 *Pinniglandt*; GlücksbMastReg 1667 *Pinnickland*; Jb 1685 *Pinnicklandt*; KR c. 1700 *jm Koppel oder in Pinnikland*; Kok *Penniksand* [sic]. — Ifl. KR „2 Bohlen; diese wurden zum Meyer-Hoff 1712 vom Hertzog gemacht"; jfr. *Philipsdal*. Forleddet er antagelig samme Ord som jy. *Pinnek* „lille stykke af madvarer", „en person med få kræfter", ogsaa i Forbindelsen [*æn lil'ə pen'ək*] „om

en lille fugl eller fisk" (Feilb.). Her maa Navnet i saa Fald sigte til Jordens Ringhed; jfr. Naturnavnet *Pinnikkoppel* i Philipsdal.

Povlstoft, forsv. Gd. Kontraktb 1684 *die alt Bawstädte im Paulß Tofft*; Kontraktb 1716 *die freye Bau-stedte in Paulstofft imgleichen die anitzo darauf befindl. Gebäude.* — Endnu som Naturnavn i Kværn.

Prehnsbol, Gd. NyherredTingb 1736 *von dem sogenanten Prehns Bohl*; Kontraktb 1754 *von dem so genannten Juncker Prehnschen Bohl in Groß Quern.* — Jfr. under Naturnavnet *Prehnstoft* i Hatlund.

(Her?) **Pushof,** Gd. Müllenhoff[1] 207 *bei Nübel in Angel auf Pushof.*

Raschengut, Gd. Die Heimat 1928 p. 33 *das sog. Raschengut.* — I Vesterholm. Af Slægtsnavnet *Rasch.*

Rojkær, Lb [ˈråiˌkiæ·ɹ, da. *råj·kjɜ* opt. i Nykirke]. NybølReg 1599 *(B?)ol(t?)h(z?)eer*; Mejer 1648 & 49 *Röikier*; Danckw 107 *Roikier*; KB 1679 *by Roikier*; Jb 1723 *RöyKier*; Kontraktb 1728 *Recker*; Gude 121 *Roykier*; VSK 1783 *Raakiær Hse*; Schröder II 198 *Roikiär*; Gst 1858 *Raakjær*; Trap 500 *Røikjær (Raakjær)*; Kok *Rødkær (Röjkær)*; LA *Roikier.* — *Roj*, se Bd. X.

Ruhetal, Hs. JensenAng 353 *Ruhethal.* — Opkaldelsesnavn; jfr. *Ruhetal* p. 106.

Rævegrav, Hse [ˈfùsˌɹråˑf]. Gst 1858 *Rævegrav*; Oldekop V 97 *Fuchsgraben.* — Naturnavnet *Rævegrav* i Kalleby.

Rødeled, Hs [roˑdəˈhèg]. NybølReg 1599 *auf dem roten Hecks, bey dem Roden Hecke*; JensenAng 313 *„beim rothen Heck"*; Gst1858 *Rødeled.* — I Nybøl; ogsaa som Naturnavn.

Sik [*sìg*]. — Del af Store Kværn By. Jy. *Sik* „lavning i marken, lille vandløb" (Feilb.) eller det tilsvarende nty. *Sick* „Bodensenkung", „sumpfige Niederung" (Mensing under *Siek*).

Skjold, Hse [*šoˑl, šioˑl*]. NybølReg 1599 *Schioll*; RegFlensb 1615—16 *Scholde*; 1634 SA C XII 1 Nr. 471 *Schiold*; RegFlensb 1634—35 *Schioll*; Mejer 1648 *Schioldt*; Danckw 107 *Schiöl Freyhauß*; Jb 1669 *Schioll*; KB 1679 *Schioild*; 1703 SA C XII 3 Nr. 111 *Schiohll*; KB 1721 *Scoil*; KB 1722 *Schoil*; Jb 1723 *Schiöl*; KB 1743 *Schoil*; DAtl VII 387 *Skiol*; VSK 1783 *Skiold*; Dörfer[1] 170, 186, Schröder II 131, 226 *Schiöl*; Gst 1858 *Skjold*; Kok *Skjold (Skjâll)*; LA *Schiöl.* — Den sidste Udtaleform, der er opt. i Stenbjerg S., gengiver en da. Udtale med lang Vokal og palatalt [*l*]. Sb. *Skjold*, brugt om en Bakke; se Bd. X.

Skærsbjerg, Hse [ˈšæˑɹsˌbaˑx, *šæˑɹs*ˈbaˑx]. KB 1686 *by Schersberg*; Kontraktb 1715 *auf Schertzberg*; Jb 1723 *auff Schersberg, auff Seersbarg*; KB 1726 *schertz-berg*; Kontraktb 1736 *Schersbarger Krug*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Schersbarg*; Dörfer[3] 225, Schröder II 168 *Scheersberg*; JensenAng 353 *auf dem Schersberge*; Gst 1858 *Skærsbjerg.* — Naturnavnet *Skærsbjerg* i Kværn.

Sophienhof, Gd. Mejer 1648 & 49 *Sophienhoff*; Danckw 102 *Sophienhoff Meyerhoff und Mühl*; Jb 1685 *Sophienhoff, Sopffienhof, Sophienhoffs Lehn*; Kontraktb 1736 *Sophienhoff.* — Ældre Navn paa Frederiksdal. Gaarden er bygget af Hertug Philip i 1628 og opkaldt efter hans Gemalinde *Sophia* Hedevig (1605—60); jfr. Gude p. 120.

Sophienhofsmølle. GlücksbReg 1668, Jb 1685 Sophienhoffsmühl.

Tadeland. (Her?) Kontraktb 1748 *Tadeland*; SkyldprotOhrfeld 1789 *Tooland.* — I Vesterholm. *Tooland* er henført til Stenbjerg S.

Tharn. KB 1674 *Erich Rasch up de tharn*; KB 1709 *Anna tho de tharn.*

Tiefegruft. Se ovfr. under *Deepegruft.*

Tingskov, Hse [ˈdìŋˌhòld]. GeldReg 1621 *Mattiaß Tiellsenn bej der Dingstede*; Reg 1634—35 *beym Dinge*; Jb 1669 *beym Dingehauß, im Ding Holtz*; KB 1715 *dingholt*; Jb 1723 *Dingholtz*; Gst 1858 *Tingskov*; LA *Quern-Dingholz.* — Se under *Tingskov* i Sørup S.

Ulvsbro, Hs. KB 1685 *Wulfs-brüg*; Kontraktb 1712 *Wulffs Brücke*; Kontraktb 1724 *bey Wolffs-Brücke*; Kontraktb 1728 *bey Olluffs-Brücke*; Kontraktb 1754 *bey Ulsbrück*; Dörfer[1] 170, 243 *Wulfsbrücke, Wolfsbrücke*; Schröder II 131 *Wolfsbrück.* — Ogsaa som Naturnavn i Kværn. Ved Bebyggelsen *Ulvsbro* i Sørup S. og Naturnavnet *Ulvsbro* i Dollerup, Grumtoft S. p. 139. De ældste Skrive-

maader tyder paa, at Forleddet er Gen. af Sb. *Ulv* eller af Mandsnavnet glda. *Ulf*. Hvis Koks Oplysning om den da. Udtale er rigtig, kan den, ligesom Formen *Olluffs-* i Kontraktb 1728, være Udtryk for, at Forleddet senere er omtydet efter Mandsnavnet *Ole*, jy. *Volle*.

Vejgab, Gd [ˈvai̯ˌɣab]. 1789 ArkGrumtoft Nr. 343 *Weygab*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Weggab*; Dörfer[3] 93 *Weigel* [sic]; Schröder I 288 *Weigab*; Oldekop V 97 *Weingab*. — Naturnavnet *Vejgab* i Kalleby. Ved *Vejgab* i Grumtoft S. p. 119; se dette.

Vesterholm, Lb [ˈvèsdəɹˌhòlm]. 16 el. 23/7 1472 (Afskr.) JahrbLandesk IX 507 *Holm*; RegFlensb 1483, 8/10 1499 SA Urk-Mohrkirchen Nr. 14 *Holme*; RegFlensb 1499, Slewert 1538, RegGottorp 1565 *Holm*; RegGottorp 1572 *Holm, Hohlm*; RegFlensb 1587 *Holme*; RegFlensb 1592 *Holmen*; RegFlensb 1593 *Holm, Holme*; RegFlensb 1611—12 *Westerholm*; KornReg 1621 *Holm, Westerholm*; GeldReg 1621 *Holme, Hollme*; Mejer 1648 & 49, Danckw 107 *Westerholm*; Jb 1669, KB 1675 *Holm*; DAtl VII 386, VSK *Vesterholm*; Schröder II 425 *Westerholm*; Gst 1858 *Vesterholm*; LA *Westerholm*. –Ved Østerholm i Sterup S. Eksemplerne paa det usammensatte *Holm(e)*, er samlet her, da det ikke altid kan afgøres, hvilket Sogn de skal henføres til.

Westerholz, Hse. Schröder I 288, Oldekop V 97 *Westerholz*. — Naturnavnet *Westerholz* i Frederiksdal.

Westertoft. LA *Westertoft*.

Vittesbol, Gd. 15. Aarh. (JensenAng 201 efter Dok „aus dem Querner Kirchen-Archiv") *en gud belegen in grote Querne genömet Wittes Boel*; u. D. 1511 (17. Aarh.) Pastorat-Kværn *Guth belegen in Groß-Queren genandt Wittes Bohl*. — Af det vistnok fra Frisisk laante Mandsnavn glda. *Witte* (DgP).

(Her?) **Volbergaarde.** NybølReg 1599 *Wolbergaarde*. — Muligvis Naturnavn.

Wolfkate, Hs [ˈvùlfˌkå·d]. — I Kalleby. Ejeren hed *Wolf* (Opt 1935).

NATURNAVNE.

Frederiksdal.

Apfelhof. Kat *Apfelhof*.

Bergkoppel. Kat *Bergkoppel*.

Blocksiek. Kat *Blocksieck*. — Gengiver maaske et da. **Bloksig*. Om *Block, Blok* se Bd. X.

Dreieck. Kat *Dreieck*.

Grossekoppel. Kat *Grosse Koppel*.

Grossewiese. Kat *Grosse Wiese, Grosse Wiesen Koppel*.

Hjortkoppel. Kat *Hjortkoppel*.

Holmmaj [*de* ˈhòlˌmain]. Jb 1784 *Holm-Mäy*; Beschr 1789 *Hollmay*; Udregn u. A. *Holm May, Holmmay, Hollm May*; Kat *Hullmay*. — Nær *Holm* i Kalleby.

Holzwiese. Kat *Holzwiese*. — To Lokaliteter.

Horskoppel [ˈhòɔsˌkùbəl]. GlücksbReg 1668 *Hors Coppell*; Jb 1685 *Horß Coppell*; Jb 1784 *Horst-Koppel*; Beschr 1789 *Horstkoppel*; 1796 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 282 *bei der K. Horstkoppel*; Schröder I 288, JensenAng 352 *Horstkoppel*; Gst 1858 *Horskobbel*; Kat *Gehege Horstkoppel*; LA *Horstkoppel*. — Skov. Sb. *Hors* „Hest", omtydet til ty. *Horst*.

Huusgraaf [ˈhu·sˌɣrå·f]. Kat *Hausgraben*. — Grav eller Dam ved Gaarden Frederiksdal. Af nty. *Huus* „Hus" og *Graaf* (Mensing under *Graben*).

Høj. Kat *Hye*.

Højkoppel. Kat *Hyekoppel*.

Klingkoppel. Kat *Klingkoppel*. — Langt, smalt Stykke Agerjord. Maaske af nty. *Kling* „Knivsblad" (Mensing).

Klüft [*klỳfd*]. Kat *Klöft*. — *Klüft*, se Bd. X.

Koppelbjerg. K 1784, Beschr 1789 *Kop-*

pelbarg; 1796 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 282 *Knoppelberg*; Kat *Koppelberg, Erster Koppelberg, Zweiter Koppelberg.* — Ved *Horskoppel.*

Lakspold. Jb 1784, Beschr 1789 *Laxpull*; 1796 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 282 *Laxbüll, Laxpüll*; Kat *Laxpul.* — Areal ved Vandløb og Huusgraaf ovfr.

Langager. Jb 1784, Beschr 1789 *Langager*; Udregn u. A. *Langager, Langacker*; Kat *Langacker.*

Langkoppel. Kat *Langkoppel.*

Lillekoppel. 1783 SA Abt 25[1] Nr. 2 *Klein Koppel*; Jb 1784 *Nörrlille Koffel, Sünner Lille-Koffel*; Udregn u. A. *Norder Lillekoppel, Süder-Lillekoppel, Nörrlille koffel, Sünner Lille Koffel*; Beschr 1789 *Norder-Lillekoppel, Süder-Lillekoppel*; 1792 SA C XII 1 Nr. 282 *Norderklein koppel, Norder Lille Koppel*; Kat *Kleine Koppel, Kleine Koppelholz, Kleine Koppelwiese.*

Lillelyk. Jb 1784 *Lille-Lück*; Udregn u. A. *Lille Lück.*

Majbæk. Jb 1784 *Mäybeck*; Beschr 1789 *Maybeck.*

Munkeslyk. Beschr 1789 *Munkeslücke.* — Af Sb. *Munk*, eventuelt som Tilnavn.

Mühlenkoppel. Kat *Norder Mühlenkoppel, Oster Mühlenkoppel, Süder Mühlenkoppel, Wester Mühlenkoppel.*

Mühlenwiese. Kat *Mühlenwiese.*

Møllebæk. Beschr 1789 *der Mühlenbach*; Kat *Mühlenbach.*

Mølledam [ˈmø·lənˌdig]. Jb 1784 *Mühlendamm*; Jb 1784 *der Mühlen-Teich*; Beschr 1789 *Mühlendamm, aus dem Mühlenteich*; Udregn u. A. *Möhlendamm, Muhlendamm*; Kat *Mühlendamm.* — Her har der tidligere ligget en Vandmølle (JensenAng p. 18).

Møllerlyk. 1783 SA Abt 25[1] Nr. 2 *die Müllerlücke*; Jb 1784, Beschr 1789 *Möllerlücker*; 1792 SA C XII 1 Nr. 282 *Müllerlücken.*

Mølsmaj. Beschr 1789 *Möllsmay*; Udregn u. A. *Mölls May, Möllesmay.* — Fejl for *Mølle-?* Jfr. *Mühlenwiese* ovfr.

Mørkenslyk. — Ved *Mørkenslyk* i Nykirke S.; se dette.

Norderkoppel. Jb 1787 *Norder-Koppel.*

Nordertoft. Kat *Norder Toft.*

Osterkoppel. Kat. *Oster Koppel.*

Ostertoft. Kat *Oster Toft.* — To Lokaliteter.

Saffranwisch [ˈsafərå·nˌviš]. Kat *Safran.* — Nty. *Saffran* „Safran". Engen var saa dyr, at en Underdommer (Amtsrichter) ved Salget ironisk spurgte, om der voksede Safran i den (Opt 1934).

Schafkoppel. Kat *Schafkoppel.*

Schulland. Kat *Schulland.*

Silletved. 1784 SA C XII 1 Nr. 120 *Silwidt*; Jb 1784 *Selletwede*; Beschr 1789 *Selletwedt*; Kat *Silletwe, Silletweholz.* — Ved *Silletved* i Kalleby, se dette.

Stortoft. Jb 1784 *Stour Toft.*

Süderholz. Jb 1784 *Süder-Holz*; Beschr 1789 *Koppel Süderholz*; Kat *Süderholz, Süder Holz, Nieder-Süderholz.* — Gengiver vel snarest et da. **Sønderskov.*

Süderkoppel. GlücksbReg 1668 *Süder Coppel*; Kat *Süder Koppell.*

Südertoft. Kat *Süder Toft, Südertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Wegholz. Kat *Wegholz.* — Ved Vejen til Kalleby.

Westerholz. Jb 1784 *Westerhold*; Beschr 1789 *Koppel Westerholz*; Kat *Westerholz, Erster Westerholz, Zweiter Westerholz.* — Gengiver vel snarest et da. **Vesterskov.*

Westertoft. Kat *Westertoft, Wester Toft.* — Flere Lokaliteter.

Windelbarg [ˈvìnəlˌba·x]. — Bakke af Form som en Vindeltrappe. Jfr. Bakkenavnet *Vindelsten* p. 76, i den nuværende nty. Udtaleform [ˈvìnəlˌba·x].

Ziegelmeisterkoppel. Kat *Oster Ziegelmeister Koppel, Wester Ziegelmeister Koppel.* — Ty. *Ziegelmeister* „Arbejdsleder paa Teglværk".

Østerlyk. Jb 1784 *Osterlück.*

Hatlund.

Armenhauslyk. Kat *Armenhaus, Armenhaus Lücke.* — Ty. *Armenhaus* „Fattighus".

Arnkule [ˈa·nˌku·l, *de* ˈkle·nə ˈa·nˌku·l]. 1661 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Arnkuhl*; Kat *Ahrnkuhl, Klein Ahrnkuhl, Gross Ahrnkuhl.* — Se under *Arnkule* p. 195.

Braade. Jb 1723, Kontraktb 1756 *in der Brade*; 1756 ArkStenb Gintoft p. 54 Nr. 17 *Brahe Lücke*; 1777 (Afskr.) ib. p. 55 Nr. 18 *Brahde, Brahde Lücke*; Kat *Brade, Westerbrade.* — Agerjord. *Braade*, se Bd. X.

Bruerland. Kontraktb 1728 *Brauer-Land*; Kat *Brauland, Osterbrauland, Unterbrauland.* — Ved *Bruerland* i Gintoft, Stenbjerg S.; se dette.

Brundemose. Jb 1723 *Brundemos*; Kat *Bronnemoor.* — Maaske af Sb. glda. *brun(n)* „Brønd"; Ordet kendes i nordjy. Dial. i Betydninger som „stor trind fordybning på marken, hvor der samles vand om foråret", „lav strækning, der står under vand om vinteren" (Feilb. fra Vendsyssel og Salling). En anden Mulighed er et Sb. glda. **brunni* „Svedje"; jfr. under *Brunde* DS VI 245.

Bundscho [*bùnəˈʃo·*]. Kat *Bunscho.* — Ved *Bundtoft.* Sidste Led er muligvis da. *-skov*, i tryksvag Stilling udtalt [*-sgo*], idet den nuværende nty. Udtale kan være paavirket af Skrivemaaden i Kat.

Bundtoft [ˈ*bùnˌtòfd*]. 1672 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Bundtoft*; Jb 1723 *Bundtofft*; Kat *Bundtoft.* — Snarest af Sb. *Bonde.*

Butkær. Jb 1723 *Butkier*; Kontraktb 1736 *Both-Kier*; 1797 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 450 *Bottkier*; 1834 SA C XII 2 Nr. 196 *Bodkjer*; U 1835 *Bothkier.* — Adj. *but* „stump". Jfr. *Butkær* p. 127.

Dietsellyk [ˈ*didsəlˌlỳg*]. Kat *Diestellück.* — Nty. *Dietsel* „Tidsel" (Mensing under *Diessel*).

Egeskov [ˈ*iˌʃau*]. Kat *Ischar.* — Støder op til *Egeskov* i Kværn. Katastrets Form er Fejl for **Ischau.*

?Egholm. Jb 1723 *Eckholm.*

Elkær [ˈ*èlˌkiœ·ɹ*]. (Her?) Jb 1723 *Eskier*; Kat *Ellkyr.*

Faartoft. NyherredTingb 1729 *bey der Groß Stein-Fohr-Tofft*; 1731 (Afskr.) Nr. 463 *bey der Groß Stein Fehr Toft*; SA C XIII 1 Kontraktb 1737 *Fartofft, Fahrtofft*; Kontraktb 1738 *Fahrtofft.* — *Groß Stein* er den store Hatlundsten; jfr. ndfr. under *Stenlyk.*

?Fladel [*fliˈde·l*]. Kat *Fladehl, Klein-Fladehl, Gross-Fladehl, Norderfladehl, Süderfladehl.* — Agerjord, der støder op til Eng.

Frøntoft. Jb 1723 *Frähn-Tofft.* — Antagelig af Mandsnavnet glda. *Frændi*, i Middeldalderen kendt bl. a. fra Flensborg (DgP).

Ham. Kontraktb 1748 *in dem Tofft oder sogenandter Hamme.* — *Ham*, se Bd. X.

Hatlund Mose. Jb 1723, Kontraktb 1758 *Hattlund Mohr*; Kat *Moor.* — Se *Hatlund* under Bebyggelsesnavne.

Have. Jb 1723 *die Haue*; Kontraktb 1756 *in der Koppel Schmidtstofft und der Hawe.* — *Have*, se Bd. X.

Heukoppel. Kontraktb 1738 *in der Heu-Koppell.*

Hollunderlyk. Kat *Hollunderlücke.* — Ty. *Hollunder* „Hyld".

Horskær [ˈ*hòsˌkœ·ɹ*]. Jb 1723 *Horsckier*; Kat *Hoskyr.* — Sb. *Hors* „Hest".

(Her?) **Horslyk.** 1731 ArkStenb Gintoft p. 54 Nr. 8 *Haars Lücke.* — Maaske i Gintoft, Stenbjerg S.

Hussted [ˈ*husˌsdœ·d*]. Kontraktb 1756 *ein in der Brade belegenes Stück land die alte Hauß Stelle genannt*; Kat *Hausstelle.* — *Die alte Hauß Stelle* i Kontraktb er en anden Lokalitet end *Hausstelle* i Kat.

Hustoft. Jb 1723 *die Hauß Tofft.*

Højtoft [ˈ*hyˌtòfd*]. Jb 1723 *Hütofft*; SkyldprotFlensb 1725 *Korte Hoche Tofft*; NyherredTingb 1732 *Hüe-Tofft*; Kat *Hoitoft.*

Jürgenslyk. Kat *Jürgenslücke.*

Klaus Kristensens Ager. Kontraktb 1723 *den so genandten Clauß Christensen Acker.*

Kleinhügel. Kat *Kleinhügel.*

Kleintoft. Kat *Klein Toft.*

Kolbjerg [ˈ*koˌba·x*]. 1661 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *buschwerk . .bey Kohlberg*; Jb 1723 *Groß Kohlberg, Kl. Kohlberg*; Kon-

traktb 1736 *Kohlberg Heck*; Kat *Kleenkohlbarg, Kirchkohlberg, Osterkohlberg, Schiolkohlberg.* — Antagelig af Adj. *kold*, i den da. Dial. udtalt med lang Vokal; jfr. *Koldkaad* p. 26, i ældre Kilder skrevet *Kohl-*. I den moderne Udtale er *l* svundet og Forleddet omtydet til nty. *Koh* „Ko". *Schiolkohlberg* i Kat indeholder Bebyggelsesnavnet *Skjold.*

Kolyk [*de kùlỳg*]. Kat *Kollück, Kuhlücke.* — To Lokaliteter i Kat.

Korslyk [*kusˈlỳg*]. 1661 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Korß Lücke*; Jb 1723 *Korß Lück, Korß Lücke*; NyherredTingb 1729 *Kars-Lucke, Kors-Lucke*; Kontraktb 1731 *Kaars-Lücke*; Kontraktb 1737 *Koslück*; Kontraktb 1757 *Kars-Lücke*; Kat *Korslücke, Hinterste Korslücke.* — Agerjord paa Grænsen til Kalleby. Anledningen til Navnet er ukendt, men maaske kunde der være Tale om et Kors anvendt som Grænsemærke; jfr. Artiklen *Kors* i KLNM. Udtaleformen er forvansket.

Krüzwisch [*kry·dsˈvìš*]. Kat *Kreuzwisch.* — Nty. *Krüz* „Kors". Støder op til *Korslyk.*

Kule [*de ku·l*]. Jb 1723 *in der Kuhle*; Kat *Kuhlwiese.* — *Kule*, se Bd. X.

Kylsager. Jb 1723 *Külls Acker, Kühls-Acker*; Kontraktb 1731 *Kulls-Acker*; 1731 (Afskr.) ArkStenb Gintoft Nr. 9 p. 54 *Kuhls-Acker*; 1734 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Kühls Acker.*

Kær. Kontraktb 1723 *das Kier.* — *Kær*, se Bd. X.

Lammehave [*lamˈhòf*]. Jb 1723 *Lamhau, Lamm Haw*; Kat *Lammhaff.*

Langager [ˈ*laŋˌagəɹ*]. Jb 1723 *Lang-Acker*; Kat *Langacker.*

Langelyk. Kat *Langelück.* — To Lokaliteter.

Langvrette. Kontraktb 1688 *Langwreet*; SkyldprotFlensb 1727 *langweht*; Kat *Langdrert, Mittelste Langdrert, Oberste Langdrert, Unterste Langdrert.* — Agerjord.

Lyk. Kat *Lück.* — *Lyk*, se Bd. X.

Løgelholt. NyherredTingb 1731 *Lögelholtz*; Kat *Schlüsselholz.* — Nu Agerjord. Se under *Løgelager* p. 87 og *Løgelsmose* p. 150.

Maj. Jb 1723 *in der May*; Kat *Maiwiese.* — *Maj*, se Bd. X. Kaldes nu [*de vìš*] eller [ˈ*xro·də ˈvìš*] (Opt 1935).

Moorkoppel [ˈ*mo·ɹˌkùbəl*]. Kat *Moorkoppel.*

Moorwiese. Kat *Moorwiese.*

Möhlbarg [*de ˈmø·lˌba·x*].Kat *Mühlenbarg, Ostermuhlenberg, Westermuhlenberg.* — Nty. *Möhl* „Mølle".

Möhllyk [*de ˈmø·lˌlỳg*]. Kat *Müllerlück.* — Her skal ifl. Opt 1935 have ligget en Mølle.

Neulyk. Kat *Neulücke, Grosse Neulücke, Kleine Neulücke.*

Nordlyk [ˈ*nùɹˌlỳg*]. Jb 1723 *Norder-Lücke, Norder Lück*; SkyldprotFlensb 1726 *in der Norder-Lücke*; Kat *Norderlück, Norderlücke, Hinterste Norderlücke.*

Nørretoft [ˈ*nùɹdərˌtòfd*]. Jb 1723 *Norder Tofft*; Kat *Nordertoft, Hinterste Nordertoft, Vorderste Nordertoft.*

Oberste Toft. Kat *Oberste Toft.*

Ondkær [ˈ*ùnˌkiœ·ɹ*]. Kat *Ohnkyr, Ohnkyrwiese.* — Adj. *ond* i Betydningen „vanskelig, besværlig".

Orkær. Kat *Ohrkyr, Ohrkyrwiese.* — Paa Grænsen til Gintoft, Stenbjerg S. Der er ikke topografisk Forbindelse med det foregaaende Navn.

Ostermoor. Kat *Ostermoor.*

Ottved [ˈ*òˌtvè*]. Jb 1723 *Ohwed, Odtweidt*; Kat *Ottwitt.* — Agerjord. Forleddet er antagelig Gen. af Mandsnavnet glda. *Otti*, og Efterleddet er *Tved*, hvorom se Bd. X.

Peter Jessens Lyk. Kat *Peter Jessenslücke.*

Pillyk [ˈ*piˌlỳg*]. 1672 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *in die Pillücke*; Jb 1723 *die Piellücke*; 1762 ArkStenb Gintoft p. 54 Nr. 13, Kat *Pilück.* — Ved *Pillyk* i Gintoft, Stenbjerg S. Af Trænavnet *Pil.*

Pold. Kontraktb 1748 *des Kohlhoffes und dabey liegenden Poll Landes*; Kontraktb 1757 *nebst dem Poll oder Stück Landes süden vor dem Kohlhof.* — *Pold*, se Bd. X.

Prehnstoft [*prìnsˈtòfd*]. SkyldprotFlensb 1724 *Prehns-Tofft*; 1734 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Preenstofft, Prehnstofft*; Kat *Prinstoft.* — Slægtsnavnet *Prehn.* Ifl. Dok 1661 (SA C XII 1 Nr. 463) sælger Christian Friedrich von Prehn 3 Mark Guld i Lille

Kværn og Hatlund Mark til Herredsfogden i Nyherred Wilhelm Piper.

Rojkær Ager. (Her?) 1677 SA C XII 3 Nr. 6 *Land bey Rokiell*; Jb 1723 *bey Roy-Kier, Roykier*; Kontraktb 1728 *Royckuracker*; Kat *Roikieracker*. — Se *Rojkær* under Bebyggelsesnavne.

Roteheckslyk. Kat *Rothheckslück*. — Ved *Roteheck* i Nybøl.

Rottehale [ˈrùdˌhòlm]. 1729 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Rathal*; 1734 (Afskr.) ib. *Rathall*; Kontraktb 1758 *ein Stück Land auf Hattlund Mohr Rotthall genannt*; Kat *Rutthose*. — Sb. *Rottehale*, anvendt som Sammenligningsnavn. Sidste Led er forvansket i Kat og i Udtalen omdannet til *-holm*.

Rødbjerg. 1638 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 2 *Röberch*; Kat *Rühberg*. — Af Adj. *rød*; jfr. *Rødbjerg* p. 212.

Rødeng. 1672 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Roding*; Jb 1723 *Röd Eng, Rödd Eng*; SkyldprotFlensb 1724 *Röd Eng*; 1728 (1799) ArkKværn *Röddeng*; Kontraktb 1729 *Roddeng, Rödding*.

Schiftwisch. Kontraktb 1736 *die Schifft Wische in Both-Kier*. — Appellativ?

Siptoft [ˈsìbˌtòfd]. Kat *Sipptoft*. — Forleddet er muligvis laant fra eller samme Ord som mnty. *sip(p)e* „feuchtes Land, Niederung" (Sch.-Lüb.); jfr. *Sipkær* DS V 103 og *Sibhave* ovfr. p. 137. Siptoft ligger ved *Krüzwisch* ovfr.

Skovlyk. Jb 1723 *die Holtz Lücke*, (her?) *die Schaff Lücke*; Kontraktb 1728 *Schau-Lücke*. Kontraktb 1752 *Schau Lücke*.

Skærsbjerg Lyk [*šæ·ɹsba·x*ˈ*lỳg*]. Kat *Scheersberglück*. — Ved *Skærsbjerg* i Kværn; se dette.

Smaahøj. Se under Kalleby.

Smedstoft [*de* ˈ*smìˌtòfd*]. Kontraktb 1738 *Schmidts Tofft*; Kontraktb 1756 *Schmidtstofft*; Kat *Schmidttoft*. — Ved Hatlund By.

Smidtpohl [ˈ*šmìdˌpo·l*]. Kat *Schmidtpol*. — I Hatlund Mose. Af nty. *Smidt* „Smed" og nty. *Pohl* „Pøl".

Snej. 1672 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *die Schney*; SkyldprotFlensb 1724 *das .. sogenandte Schney*; Kontraktb 1729 *Schneede*. — Eng. *Snej*, se Bd. X.

Steinberg Lyk. Kat *Steinberglücke*. — Efter Nabosognet *Stenbjerg*.

Steinberg Wiese. Kat *Steinbergwiese*.

Stenlyk [ˈ*sde·nˌlỳg*]. 8. Bericht vaterl. Altert. 11 *de grote Steenskoppel*; Kat *Steinlücke*; Die Heimat 1908 p. 182 *de grote Steenkoppel*; AnglJahrb 1954 p. 89 *Steens Lück oder De grote Steens Koppel*. — Paa Grænsen til Gintoft, Stenbjerg S. Her laa indtil 1841 den store Hatlundsten; se om denne Aug. F. Schmidt, Danmarks Kæmpesten p. 354 ff. med Litt.-henv. Jfr. *Storsten Faartoft*.

Storsten Faartoft. Se ovfr. under *Faartoft*.

Svinehave [*swi·n*ˈ*hau*]. Jb 1723 *die Schwein-Haue*; Kat *Schwienhauiv* (sic).

Süderwiese. Kat *Süderwiese*.

Sønderballe. 1729 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 463 *Süderballis Lücke, de Süderballis Lücke*; Jb 1723 *Süderballig*; Kontraktb 1731 *die Süder-ballgs-Lücke*; 1758 SA C XII 1 Nr. 254 *bey Suderballig*. — Maaske oprindelig Navn paa en Del af Hatlund By.

Sønderlyk [ˈ*sy·dəɹˌlỳg*]. Jb 1723 *in der Süder Lücke*; Kat *Süderlück, Süderlücke*. — Tre Lokaliteter i Kat.

Søndertoft. Jb 1723 *süder Tofft*; Kat *Südertoft*.

Timmesdam [*tìməs*ˈ*dam*?]. Kat *Timmesdamm*. — Af Mandsnavnet sønderjy. *Timme* (Kok II 52).

Trübsal. Se under *Vanrad*.

Ulvsager. Opt 15. Aarh. *Wlfes acker in deme felde to Hattelund*.

Vanrad [ˈ*vanˌråi*]. Jb 1723 *Wanrey, Wanrey Lück*; Kontraktb 1737 *die Lücke Trübsahl genanndt*; Kat *Wannroi*. — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV. *Trübsal* er antagelig her en Gengivelse af det da. *Vanrad*; se iøvrigt om Navnet under *Trübsal* p. 153.

Vesterlyk. Jb 1723 *wester Lück*.

Havernæs.

Alte Hausstelle. Kat *Alte Husstelle.* — Formen *Husstelle* er paavirket af nty. *Huus.*

Bondholm [ˈbùnd‿ˌhòlm]. Kontraktb 1724 *Bund-Holm*; Kontraktb 1725 *Bundholm*; Kontraktb 1758 *Bondholm*; 1804 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 460 *Bundholm*; JensenAng 25 *Bondholm*; Kat *Bontholm.* — Eng ved Kysten ved *Bondholm* i Nykirke. Af Sb. *Bonde.*

Bonskær. Kat *Die Bonskjær.* — Agerjord ved Skov.

Bredeng. Kontraktb 1725 *Bre Eng*; Kontraktb 1746 *Bræeng*; Kontraktb 1751 *Breeng.*

Brentkuler. 1555 (Afskr.) ArkEsgrus Esgrus Skovby *einen Acker Holtes up Hobberniße belegenn vnnde die Brentkulen genompt.*

Broeng. Kontraktb 1725 *Wiese bey der Brücke*; 1804 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 460 *die Brückenwiese.*

Brægenstoft [da. *brœ·xənsˈtawd*]. — Kan muligvis være et **Bredengs-* (jfr. ovfr.), idet en nty. Udtale [*brœːŋs-*] kan være gengivet ved da. [*brœ·xəns-*].

Damkær [ˈ*dam‿ˌkiœ·ɹ*, da. ˈ*dam‿ˌkjœ·r*]. Kat *Damkjær.*

Edwiese. 1804 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 460 *die Edwiese.*

Gaastoft [ˈ*xo·s‿ˌtòfd*, da. ˈ*gå·s‿ˌtawd*]. Kat *Goostoft.*

Gavl. Kontraktb 1725 *Frey-Land Gabel genand.*

Grootelyk [*də xro·dəˈlỳg*]. Kat *Die Grote Lüke.* — To Lokaliteter. Nty. *groot* „stor".

Grøft [*xrỳfd, xrỳfdˈba·x*, da. ˈ*synər‿ˌgröwd*]. Jb 1723 *die Lücke Gröget, Grö*[*f?*]*et*; Kontraktb 1758 *auf der Grifft*; Kontraktb 1760 *Grufft*; Kat *Norder-Grift, Süder-Grift.* — Gamle Rævegrave (Opt 1934). *Grøft*, se Bd. X.

?Hakkelsbjerg [ˈ*hagəls‿ˌba·x*, da. ˈ*hagəls‿ˌbjɛrə*]. Kat *Hackens-Berg.*

Hansenslyk [ˈ*hansens‿ˌlỳg*]. Kat *Hansens Lüke.*

Havernæs Eng. K[1] 1781 [Nykirke], Jb 1806 [Nykirke] *Habernisser Wiese.* — Se *Havernæs* under Bebyggelsesnavne.

Hedeskifte. Kontraktb 1746 *Hee-Schifft*; K u. A. [Nykirke] *Heschift*; Jb 1806 [Nykirke] *Heeschift.*

Hjørneng [*vỳ.ɹnəŋ*]. 1750 ArkNykirke 56/57 *Hörn-Eng*; Kontraktb 1751 *Werming* (*Werning?*); Oest 1759 *eine Wiese auf den Mayen am Strom belegen die Wörning genannt, Wörning*; 1766 ArkNykirke 56/57 *Wereng*; KI 1782 [Nykirke] *Wörneng*; 1791 ArkNykirke 56/57 *Werning.* — I Havernæs, men hører til Nykirke. Af Sb. *Hjørne*, jfr. *Hjørngaard* i Kværn.

Holt [*də hùld*]. Kat *Holt, Das Holt.* — To Lokaliteter. *Holt*, se Bd. X.

Huslyk [da. ˈ*hu·s‿ˌlyg*]. Kat *Hus-Lüke.*

Huuk [*də hug*]. — Fremspring paa Kysten, samme Lokalitet som *Storhøj* ndfr. *Huuk*, se Bd. X.

Høj [*də hø·*, da. *hy·*]. Kat *Hüh-Lüke.*

Johann Hinrichs Lyk. Kat *Johann-Hinrichs-Lüke.*

Kirkevej. Kontraktb 1746 *den Habernißer Kirch und Strand-Weg.*

Klev [*klỳfd*, da. *klöw·*]. Kat *Die Klift.* — Strandskrænt. *Klev*, se Bd. X.

Kløverlyk [*də* ˈ*kle·vəɹ‿ˌlỳg*, da. ˈ*klöwə‿ˌlyg*]. Kat *Klevelüke.*

Kær [*kiœ·ɹ*]. Kat *Kjær.* — To Lokaliteter. *Kær*, se Bd. X.

Kæreng [da. ˈ*kjœ·ɹ‿ˌœŋ*]. Kat *Kjærwiese.*

Langager [ˈ*laŋ‿ˌagəɹ*, da. ˈ*l0ŋ‿ˌaxəɹ*]. Kat *Langacker.*

Langkær [da. ˈ*l0ŋ‿ˌk(j)œ·ɹ*].

Maj [*mai*, ˈ*mai‿ˌvlš*]. Kontraktb 1724 *auff der May*; Kontraktb 1760 *auf der sogenannten Maye*; Kat *Maiwiesen.* — *Maj*, se Bd. X.

Midtlyk [ˈ*mìd‿ˌlỳg*]. (Her?) Kontraktb 1751 *die Mittelste Koppel*; Kontraktb 1751 *an der Mittel Lucke*; Kat *Mitt-Lücke, Mitt-Lüke.* — To Lokaliteter i Kat.

Midtvej [*də* ˈ*mìd‿ˌvai*]. — Vej.

Müllerlyk. Kat *Müller-Lüke.*

Neukirchner Aue. Kat *Neukirchner-Aue.* — Sognenavnet *Nykirke.*

Nordgaard Skov. Se under Gintoft.

Nybro. Se under Gintoft.

Nylyk [*ni·əˈlỳg*]. Kat *Ny-Lüke.*

Nørrelyk [ˈnùɹdəɹˌlỳg, da. ˈnörəˌlyg]. Kontraktb 1751 *Haus Tofft oder Norder Lücke, (her?) die Norderste Koppel*; Kat *Norder-Lüke, Wester-Norder-Lüke, Oster-Norder-Lüke.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Osterlyk. Kat *Oster-Lüke.*

Overgang [*də* ˈɔ·vəɹˌxanx, da. *åwəgaŋ*]. Jb 1723 *Övergang*; Kat *Uebergang, Oster-Uebergang, Wester-Uebergang.* — Agerjord ved Engstrækning paa Grænsen til Gintoft. *Overgang* vel i Betydningen „et sted, hvor man går over en grøft, bæk el. lign." (Feilb.).

Peter Tønnesens Koppel. Kontraktb 1759 *die bey Habernis belegene sogenandte Peter Tönnesens Koppell.*

Povlsager [ˈpaulsˌagəɹ, da. ˈpawlsˌaxəɹ]. Kat *Paulsacker.*

Rundsig [*rùnˈsi·x*]. Jb 1723 *Rond-Sieck*; 1760 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 8 *auf .. Rund-Siege*; 1804 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 460 *Rundsick, jn der Rundsicker Wiese, die Rundsicker Moorwiese*; Kat *Rundsich.* — Adj. *rund.*

?Rødsig. Kontraktb 1747 *Röesick.*

Rørmose [*rø·ɹmùs, rỳɹmùs*]. Kat *Rörmoos.* — Plantenavnet *Rør* „Phragmites".

Salteng [*sòldəˈvìšən*, da. *saldæŋ*?]. Kat *Saltewisch.* — Støder op til *Salteng* i Nordgaardskov, Stenbjerg S.

Sammellyk [*de ˈsaməlˌlỳg*]. Kat *Sammler-Lüken.* Adv. jy. *sammel* „tilfælles" (Feilb. under *sammen*).

Schaaflyk [ˈšɑ̈·fˌlỳg]. Kat *Schaaf-Lüke.* — Skal ifl. Opt 1935 have Navn efter en Ejer.

Skovholt [ˈšauˌhòld, da. ˈsgåwˌh0ld]. Jb 1723 *Schauholtz*; Kat *Schauholt, Norder-Schauholt, Süder-Schauholt.*

Skovlyk. Kat *Die Schau-Lüke.*

Sned [*də snai*, da. *snaj*]. Jb 1723 *Schney*; Kontraktb 1748 *Schney-Lücke, Schnay Lücke*; Kat *Schnei.* — Agerjord, der støder op til Skovholt. *Sned*, se Bd. X.

Storhøj [ˈsduˑɹˌhy, da. ˈsdoˑəˌhyˑ]. JensenAng 18 *Storhøj*; Kat *Storhoy (Wester, Oster)*; Gst 1858 *Storehøj.*

Stormaj. 1804 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 460 *die große Wiese, die große May, auf der großen May-Wiese.*

Sumpf. Kat Der *Sumpf.*

Sønderlyk. Jb 1723 *die Süder-Lücke*; (her?) Kontraktb 1751 *Süder Coppel, die Süder Koppel*; Kat *Süder-Lüke, Wester-Süder-Lüke, Oster-Süder-Lüke, Nieder-Süder-Lüke, Ober-Süder-Lüke, Unter-Süder Lüke.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Søndertoft [da. ˈsynəɹˌtåwd]. Kat *Süder-Toft.*

Tiefekær. Kat *Tiefe-Kjær.* — Gengiver vel et da. **Dybkær.*

?Trelemoor. 1805 SA C XII 1 Nr. 460 *T(r?)elemohr.*

Ulsager. 1636 (1779) ArkStenb Nordgaardskov p. 46 Nr. 1 *Vlsacker, Vllsacker, Wlsacker*; Kontraktb 1681 *Uls Acker*; Kontraktb 1682 *Uhlßacker*; SkyldprotFlensb 1728 *Ulsacker*; Kontraktb 1759 *die Lücke Ulsacker.* — Forleddet er antagelig Gen. af Dyrenavnet *Ulv.*

Vesterlyk [da. *væsdəɹˈlyg*]. Jb 1723 *die Wester Lücke*; Kat *Wester-Lüke.* — To Lokaliteter i Kat.

Westertoft. Kat *Wester-Toft.*

Viesig [*veˑs* [sic], da. *viˑsəŋ*]. Kat *Wiesich.* — Plantenavnet *Vie* „Vidje, Pil".

Wisch. Kat *Die Wisch.* — *Wisch*, se Bd. X.

Østertoft [da. ˈøsdəɹˌtåwd]. Kat *Oster-Toft.*

Kalleby,

Agerlyk. K 1784 *Agerlück*; Jb u. A. *Aggerlück*; Kat *Akkerkoppel.*

Ammesland [ˈamәsˌland]. Jb 1756 *das sogenannte Amnetz Land*; Verz 1852 *das Ammenzland, das Ammenz land*; Kat *Ammersland.* — Muligvis af Sb. glda. *ammit* (1450; se Kalkar IV 88) „Embede, Haandværk"; Formen svarer til mnty. *ammet, ammit* (Sch.-Lüb. under *ambacht*). En anden Mulighed er dog, at *Ammes-* kunde være

Gen. af det ikke med Sikkerhed lokaliserede *Amhole*; se under Kværn.

Annestoft. Udregn c. 1784 *Annestaut*; K 1784 *Annestoft*; Jb u. A. *Annestaut, Annestaut May*; 1830 (Afskr.) ArkKværn *Annestoft*; Kat *Anderstoft*. — Kvindenavnet *Anne*.

Apfelhof. Kat *Apfelhof*.

Arnkule. K 1784 *Ahrenkuhl*; Jb u. A. *Ahren kuhl, Unner Ahrenkuhl*; 1832 (Afskr.) ArkKværn *Koppel Arrenkuhl*. — Se under *Arnkule* p. 195.

?Baajyg. Udregn c. 1784 *Baajüg*; Jb u. A. *Baa(s?)ück*. — Eng. Maaske en Forvanskning af Sb. *Buddike*, der bruges som Sammenligningsnavn paa smaa Arealer; jfr. *Bojek* p. 99.

Bagelyk [*ba·xˈlỳg*]. K 1784 *Bage Lücker*; Jb u. A. *Bagelücker*; Kat *Baggerkoppel*. — *Bage-* kan være Komp. af Adv. *bag*, men Navnet er maaske snarere et da. **Bag æ Lyk*; jfr. det flg. Navn.

Bagemaj. K 1784 *Bage May*; Jb u. A. *Baggemay*. — Formen gengiver et da. **Bag æ Maj*; paa K 1784 støder *Bage May* op til *May*.

Bergkoppel. Kat *Bergkoppel*.

Borreskær. Udregn c. 1784 *Borreskierre*; Jb u. A. *Borriskierre*; K 1784 *Borreskier*.

Bossumsig. Udregn u. A. *Büssumsieg, Büssumssieg, Bussumssieg*; K 1784 *Bossumsieg*; Jb u. A. *Boßmussieg, Bußmussieg, Boßmessieg*; 1820 (Afskr.) ArkKværn *Bossumsiek*; Kat *Busmesieg*. — Det midterste Led er uklart, men kunde være *Mose* eller *Maj*; Stedet støder op til *Lillemaj* ndfr. Forleddet er muligvis det samme som i *Bossø* (se under Philipsdal), men der er ikke topografisk Sammenhæng med denne Lokalitet.

Bruunemoor [*brùnəˈmo·ɹ*]. — Muligvis af nty. *bruun* „brun" med Vokalforkortelse i ubetonet Stilling.

Büterlyk. K 1784, Jb u. A. *Büterlück*; (her?) Udregn c. 1784 *Bosterluck*. — I den sydligste Del af Marken, paa Grænsen til Hatlund. Af nty. *büter-* „uder-" (jfr. Mensing under *buter* og *büter-welsch*); gengiver vel et da. **Uderlyk*.

Bøflekær [*bùfləˈkiæ·ɹ*]. Udregn c. 1784 *Böflekierre, Böffle kierre*; K 1784 *Böflekierre, Böffelkier*; Jb u. A. *Böfle kierre*; Kat *Baulekier*. — Skov og Agerjord. *Bøfle-* er antagelig et sammensat Stednavn og skal muligvis sammenstilles med *Bøffel-* i det sundevedske *Bøffelkobbel* (DS VII 78).

Dampold [ˈ*dam|pùl*]. U 1835 *Dammpoll*; Kat *Dammkoppel*. — *Dammkoppel* er muligvis en anden Lokalitet end *Dampold*. *Dam*, se Bd. X.

Duelyk. Udregn c. 1784 *Duwlück*; K 1784 *Duvlück*; Jb u. A. *Düvlück*; Kat *Duhkoppel*. — *Duhkoppel* er Navn paa to Lokaliteter i Kat; den ene er identisk med *Duelyk* og støder op til *Duepold* i Philipsdal.

Dybgrue. Udregn c. 1784 *Düfgruff*; K 1784 *Düvgruv, Düff gruv*; Jb u. A. *Düfgruf*. — Kløft. Jfr. *Deepegruft* under Bebyggelsesnavne.

Ellyk [ˈ*èl|lỳg*]. Udregn c. 1784, K 1784 *Eelslück*; Kat *Ellkoppel*.

Faarlyk. Udregn c. 1784, K 1784 *Faarlück*; Kat *Schafkoppel*. — *Schafkoppel* er Navn paa tre Lokaliteter i Kat; een af dem er identisk med *Faarlyk*.

Feld. Udregn c. 1784 *Op Feld*; K 1784 *Upt Feld*; Jb u. A. *Aptfeld, Uptfeld*; Kat *Feld*. — Navnet er formodentlig et da. *Fælde* „Rydning", hvorom se Bd. X. *Upt* dvs. *up dat* paa K 1784 gengiver den da. Dialekts „*aa æ*".

Flaarvej [*flå·ɹˈvai* (*flòrˈvai*?)]. Kat *Verwei*. — Lille Areal ved Vejen fra Hatlund til Rojkær. Efterleddet er antagelig Ordet *Vej*; efter Naturforholdene at dømme kan der ikke have været et *Vad* her.

?Fresmose. Udregn c. 1784 *Frens Moos*; K 1784 *Freesmoos*; Jb u. A. *Frenßmoos*; Kat *Friedensmoor*. — Hvis Formen paa K 1784 er den oprindelige, kan Forleddet være Tilnavnet *Frese* (jfr. under *Frestoft* i Sørup, Sørup S.), der af Kat er opfattet som da. **Freds-*.

Fælled [*fæ·ɹlə*]. Kat *Fehle, Vierle*. — *Fælled*, se Bd. X.

Grootelyk [*xro·dəˈlỳg*]. — Nty. *groot* „stor".

Grootesood [*xro·dəˈso·d*]. — Areal med en Brønd. Nty. *Sood* „Brønd".

Grossetoft. Kat *Grosse Toft*.

Grossewiese. Kat *Grosse-Wiese.*

Grubenkoppel. Kat *Grubenkoppel.* — Ved den ene af Lokaliteterne *Grue* ndfr.

Grue [*de xru·*]. K 1784 *Grulück*; Jb u. A. *Gruuvlück*; Kat *Gruh, Gruf.* — I Kat to Lokaliteter, den ene (*Gruh*) identisk med *Grulück* paa K 1784. *Grue*, se Bd. X.

Gruuskoppel. Kat *Grusskoppel.* — Støder op til *Grydsbjerg* ndfr. Nty. *Gruus* „Grus".

Grydsbjerg [*xry·sba·xˈsdi·x*]. Udregn c. 1784 *Gräs Bierre*; K 1784 *Grüsbierre, Grüsbierresieg*; Jb u. A. *Gräßbierre, Gräsbierre Sieg*; Kat *Grussberg.* — Forleddet er Gen. af Sb. glda. *griūt* n. „Sten". *Sig*, se Bd. X.

Grydsmaj [*xry·sˈmain*]. K 1784 *Grüs May*; Jb u. A. *Gräßmay*; Kat *Grüssmay.* — Ved *Grydsbjerg.*

Ham. K 1784 *Hamm.* — Eng umiddelbart ved Byen. *Ham*, se Bd. X.

Hambra. Kat *Hambra.* — Lille Areal ved Rojkær By. Efterleddet er snarest Ordet *Vraa* med Overgang *vr* > *br*, se under *Foldbro* p. 171 f. Om *Ham* og *Vraa* se iøvrigt Bd. X.

Hat. Udregn c. 1784, Jb u. A. *Hatt.* — Jfr. det flg. Navn.

Hatvig Sig. Udregn c. 1784 *Hattwig Sieg*; K 1784 *Hattewigsieg*; Jb u. A. *Hattewig siegt.* — Lille Areal ved en Vejforgrening, formodentlig ved *Hat* ovfr., der da kan antages ligesom i nordslesvigske Stednavne at have betegnet et trekantet Agerstykke; jfr. under *Hoot* p. 148. Det midterste Led kan være Ordet *Vie* „Vidje(-bevoksning)" eller muligvis en forskrevet Form af *Vej. Sig*, se Bd. X.

Hauswiese. Kat *Hauswiese.*

Hecklyk. Udregn c. 1784, K 1784 *Hecklück*; Kat *Heckkoppel.* — Paa Grænsen til Philipsdal, ved Vejen til denne Gaard. *Heck-* gengiver antagelig et da. **Led-*.

Hennesheck. 1785 ArkKværn *mit den Dorf- oder sogenannten Hennes-Hecken.* — I Kalleby By. *Henne*, af glda. *hæghnath*, bruges om den indhegnede Jord i Modsætning til Fælleden; jfr. Vide 1723 fra Vesterholm (SA C XII 1 Nr. 357): *die Zäune zwischen Henne und Fehle.* Jfr. ogsaa *Hegned* ODS Bet. 2: indhegnet omraade; spec. (paa fællesskabets tid) indhegnet del af bymarken; vang. Glda. *hæghnath* indgaar ogsaa i *Hennebjerg* p. 9; se dette.

Hinterste Koppel. Kat *Hinterste Koppel.* — To Lokaliteter.

Hochkoppel. Kat *Grosse Hochkoppel, Kleine Hochkoppel.*

Holkær. K[1] 1781 [Nykirke] *Holl Kierre*; Jb 1806 [Nykirke] *Hollkier*; Kat *Hullkier.* — Af jy. *Hol* „Hul".

Hollännerwisch [ˈ*hòlènəɹˌviš*]. Kat *Holländerwiese.* — Nty. *Hollänner* „Hollænder", her i Betydningen „Mejeriforpagter"; se Mensing II 864.

Holm. K 1784, Kat *Holm.* — To Lokaliteter i Kat. *Holm*, se Bd. X.

Holteshøj [*hòləsˈhy·*]. Udregn c. 1784 *Holteshöy, Lilleholteshöy*; K 1784 *Holteshöy, Lilleholteshoy*; Kat *Oster Holteshye, Wester Holteshye.* — Forleddet er Gen. af Sb. *Holt*, hvorom se Bd. X., eller muligvis af et Slægtsnavn *Holt.*

Holzkoppel. Kat *Holzkoppel.* — Skov.

Hundstavn [ˈ*hùnˌsdau*]. Udregn c. 1784 *Hundsstaun*; K 1784 *Hundstaun*; 1853 ArkKværn *Hundstaven*; Kat *Hundstau.* — Forleddet er Sb. *Hund.* Efterleddet er antagelig Sb. glda. *stofn*, jy. *Stovn* „Stub", eller en dermed beslægtet Tostavelsesform *Stovne* (se Feilb.); Hundstavn ligger ved Skoven Bøflekær. Det udlydende *-n* er blevet opfattet som nty. Pl.-endelse, og man har derefter nydannet Sing.-formen *-stau.*

Hungerborg. Udregn c. 1784 *Hungerburr, Hungerburre*; K 1784 *Hungerburr*; Jb u. A. *Hungerbierr.* — Agerjord. Se under *Hungerborg* i Gintoft, Stenbjerg S.; der er ikke topografisk Sammenhæng med dette Navn.

Huusgraaf [ˈ*husˌxrå·f*]. — Af nty. *Huus* „Hus" og *Graaf* „Grøft" (Mensing under *Graben*).

Hvalpkær [ˈ*valbˌkiæ·ɹ*]. Udregn c. 1784 *Wöllöbkier, Wöllebkier*; K 1784 *Wöllebkierre*; Jb u. A. *Wöllebkier, Wöllebkierre*; Kat *Welbier, Welpkierwiese.* — Areal nær Byen. Af Sb. *Hvalp*, der i de fleste sønderjy. Dial. udtales med æ-Lyd. Denne Udtale angives ogsaa af Hagerup[2] p. 39 fra Angel (*Hvællep*), men de ældre Former af Navnet her tyder

paa en da. Udtale med *ø*-Lyd. Paafaldende er den optegnede Udtale med *a*-Vokal; den kunde muligvis bero paa, at Medd. har vidst, at Ordet i Alsisk (se Feilb., Till.) eller i da. Rigssprog udtales med *a*-Lyd.

Hyrdeland. K 1784 *Hierlann, Unner Hierlann*; Jb. u. A. *Hierlann, Unner Hierlann*; 1823 ArkKværn *Unnere Hierland*; Kat *Hinter-Heuerland, Ober Heuerland.* — Af Sb. *Hyrde*, i den da. Dial. udtalt *Hihr* (Hagerup[2]).

Hyttetang. Udregn c. 1784, K 1784 *Hüttetong*; Jb u. A. *Hüttetang.* — Temmelig smalt Agerstykke. Da *Hüttetong* paa K 1784 støder op til *Süder Hütthaut* (se ndfr. under *Højtoft*), er Forleddet antagelig det samme som i dette Navn og ikke Sb. *Hytte.*

Højholt [ˈhy·ˌhòld]. Kat *Hyholt.*

Højtoft [ˈhỳˌtofd]. Udregn c. 1784 *Hütthaut, Süderhüthaut, Hötthausmäy*; K 1784 *Hütthaut, Süder Hütthaut, Hütthaut May*; Kat *Hütthof, Hüttoft.* — *Maj*, se Bd. X.

Hønkær. Udregn c. 1784 *Höhnkierr*; K 1784 *Höhnkierre.* — Sb. *Høne.*

Johannesberg. Kat *Iohannesberg.* — Kaldes paa K 1784 *Toft.*

Jürgensmoor. Kat *Iürgensmoor.* — I Nærheden af *Jürgenstoft.*

Jürgenstoft [ˈjỳɹnsˌtòfd]. Kat *Iürgenstoft.* — Kaldes paa K 1784 *Süderlück.*

Kleenkoppel [ˈkle·nˌkùbəl, ˈkle·n ˈkùbəlˌhòld]. GlücksbReg 1668 *Kleine Coppell*; Kat *Kleine Koppel, Kleine-Koppel.* — Flere Lokaliteter. Nty. *kleen* „lille".

Kleinewiese. Kat *Kleine Wiese.*

Klev [*klɬɹf*]. Udregn c. 1784 *Kleeflücker, Kleefslücker*; K 1784 *Kleflück, Kleeflück*; Jb u. A. *Kleeflücker*; 1819 ArkKværn *die Kleeflücke*; Kat *Klevkoppel.* — Agerjord, der skraaner ned mod en Eng. *Klev*, se Bd. X.

Kolyk. 1669 (KR c. 1700) *Kallebuy Wester-Kohlück.*

Koppel. Kat *Koppel.* — *Koppel*, se Bd. X.

Kragtorn [*krai*ˈ*do·ɹn*]. Udregn c. 1784 *Kragtwornlück*; K 1784, Jb u. A. *Kragtworn*; Kat *Kreidamm.* — Plantenavnet *Kragetorn* „Ononis" (ODP II 136).

Krim [*krìm*]. Kat *Krim.* — Agerjord, der paa K 1784 kaldes *Westerlück.* Opkaldelsesnavn; jfr. Bebyggelsesnavnet *Krim* p. 23.

Kurzesland. Kat *Kurtzes Land.*

Kær. Udregn c. 1784, K 1784 *Kierre.* — Samme Lokalitet som *Süder-Wiese* i Kat. *Kær*, se Bd. X.

Langekoppel. Kat *Lange Koppel.*

Langtved [ˈlaŋˌtwæ·ɹ]. Udregn c. 1784 *Langtwed, Langtwede, Langtwedt, Langtwet, Langtwedsick, Langtwetsick*; K 1784 *Langtwede, Lang twedesieg*; Kat *Langtwedt.* — Agerjord.

Lassenskoppel. Kat *Lassenskoppel.*

Lerbjerg [ˈle·mˌba·x]. K 1784 *Leerbierre*; Kat *Leeberg.*

Lillelyk. Udregn c. 1784 *Lillück, Lille Lück*; K 1784 *Lille Lück.* — To Lokaliteter; den ene kaldes *Oster-Koppel* i Kat.

Lillemaj [ˈlɬləˌmai]. Udregn c. 1784 *Lillemay, Lillemaylück*; K 1784 *Lill Maylück, Lillemaylück*; 1785 ArkKværn *Lillemaysik*; Kat *Kleine Wiese, Kleinwiesen Koppel.*

Lillemaj Led [*lməˈlai*]. Udregn c. 1784 *Lillmayler*; K 1784 *Lille Maylee*; 1817 SA C XII 1 Nr. 473 *Lillmaylei*; Kat *Limmelei, Limmeheck.* — Ved Vej; støder op til *Lillemaj.*

Maj. K 1784, Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X.

?Marbæk. GlücksbReg 1668 *M*[*a* ?]*hrbeck.*

Meldam [*mèldam*]. Udregn c. 1784, K 1784 *Milledamm.* — Støder op til *Stenbjergdam* ndfr.. Adj. glda. *mœthal* „midter-".

Melksted [ˈmèlgˌsdœ·]. Kat *Milchstelle.* — Nty. *Melksted* „eingehegter Platz, wo die Kühe zum Melken zusammengetrieben werden" (Mensing).

Midtlyk. K 1784 *Mittlück*; Jb u. A. *Mittluck.*

Mittelkoppel. Kat *Mittelkoppel.* — To Lokaliteter.

Mittelste Koppel. Kat *Mittelste Koppel.* — To Lokaliteter.

Moorkoppel. Kat *Moorkoppel, Norder Moorkoppel.* — Flere Lokaliteter.

Moorstraat [ˈmo·ɹˌsdrå·d].

Moorwiese. Kat *Moorwiese.* — To Lokaliteter.

Moselyk. Udregn c. 1784, K 1784 *Mooslück.*

Mühlendamm. Kat *Mühlendamm.* — Støder op til *Meldam* og beror vel paa en Misforstaaelse af dette Navn.

Möhlkoppel [ˈmø·lˌkùbəl]. Kat *Mühlenkoppel.* — To Lokaliteter.

Møllersmaj. Udregn c. 1784 *Möllers May*; K 1784 *Möllers may.* — Samme Lokalitet som *Hullkier* i Kat.

Norderkoppel. Kat *Norder-Koppel, Norderkoppel.* — Flere Lokaliteter.

Norderstrasse. 1785 ArkKværn *in der Norderstraße.*

Nordertoft. Kat *Nordertoft, Norder-Toft.* — To Lokaliteter, der ikke er identiske med *Nørretoft* ndfr.

Norderwiese. Kat *Norder Wiese.*

Nybøl Mose [*ny·vəlˈmo·ɹ*]. NybølReg 1599 *Nubel Maeß, die große Maeß*; Kat *Nübelmoor, Nübel-Moorkoppel.* — Se *Nybøl* under Bebyggelsesnavne.

Nüekoppel [ˈ*ny·əˌkùbəl*]. Kat *Neue Koppel.* — To Lokaliteter i Kat. Af nty. *nü* „ny".

Nylyk. K 1784 *Nielück*; 1800Ark Kværn *die so genante Neu Lücke*; Kat *Neukoppel.* — To Lokaliteter paa K 1784; den ene er identisk med *Neukoppel* i Kat, den anden hedder i Kat *Westerfeld.*

Nørrelyk. Udregn c. 1784 *Nörrlück, Nörrelück, Norderlück*; K 1784 *Nörrlück, Norderlück*; Kat *Norderkoppel.* — To Lokaliteter paa K 1784.

Nørretoft. K 1784 *Nordertoft, Norder Toft*; Jb u. A. *Nörrtoft, Nordertoft.*

Oberkoppel. Kat *Ober-Koppel.*

Oberste Koppel. Kat *Öberste Koppel.*

Ondkær. Udregn c. 1784 *Ondekierre*; K 1784 *Onde Kier*; Jb u. A. *Ondekier, Onde kierre.* — Adj. *ond* i Betydningen „vanskelig, besværlig".

Osterkoppel. Kat *Oster-Koppel, Oster Koppel.* — Flere Lokaliteter.

Ostertoft. Kat *Ostertoft, Oster Toft.* — Flere Lokaliteter.

Philipstaler Wiesen. K 1784 *Philipsthaler Wiesen.* — Se *Philipsdal* under Bebyggelsesnavne.

Raavstraat [ˈ*råˑfˌsdråˑd*]. —Ved denne Vej, paa Hatlund Mark, laa tidligere et Hus, hvis Ejer hed *Raav* [*råˑf*] (Opt 1935).

Raffel [*rafəl*]. Udregn c. 1784 *Raffel, Raffelluck, Raffelsmay*; K 1784 *Raffel, Raffellück, Raffelsmay*; Kat *Raffel.* — Agerjord, der støder op til Grydsbjerg. Navnet forudsætter et Appellativ glda. **rabbœl*, identisk med det **rabbel*, der indgaar i sv. Dial. (Bohuslän) *stenrabbel* og *bergsrabbel* „samling av små berg" (OGB IV 135). Ordet er beslægtet med sv. Dial. *rabbe* „lemningar efter en mur eller stengärdesgård", **rabb* i *rabb-slåtter* „stenbunden äng, som bär föga gräs" (Rietz p. 519), vn. *rabbi* „langstrakt Banke bestaaende af Grus og Sand" (Fritzner), no. Dial. *rabb, rabbe* „en høi Banke eller Jordryg; en langstrakt Vold, især med Steengrund" (Aasen); se om herhen hørende Ord Torp NEO p. 508.

Rojkær. K 1784 *Roykier, Süder Roykier, Nörr Roykier*; Jb u. A. *Roikierre, Süder-Roikierre, Norder Roikierre*; Kat *Süderreikierkoppel, Norderreikierkoppel.* — *Süder-* og *Norderreikierkoppel* i Kat er samme Lokalitet som *Süder, Nörr Roykier* paa K 1784. Ved Bebyggelsen *Rojkær. Roj*, se Bd. X.

Rojkær Ager [*råikiæˑrˈagəɹ*]. K 1784 *Roykier ager*; Kat *Roikierakker.*

Rojkær Dam [*råikiæˑɹˈdig*] NybølReg 1599 *Roikier dam, Roicher teich*; GlücksbReg 1668 *Roykierdam*; Kat *Roikierdiek.* — Samme Lokalitet som *Philipstaler Wiesen* ovfr.

Rojkær Lyk [*råikiæˑrˈlỳg*]. K 1784 *Roykierlück, Roykier Lücker*; Jb u. A. *Roikierlück, Roykierlück.*

Rundewiese. Kat *Runde Wiese.*

Rævegrav. K 1784 *Rau-Gru*; Udregn c. 1784 *Rau Gruu*; Jb u. A. *Räugrau, Räu-Grauw*; Kat *Fuchsgraben, Fuchsgrabenkoppel.*

Sammellyk. K 1784 *Sammel Lücker*; Jb u. A. *Sammlelücke, Sammlerlück*; Kat *Sammelkoppel.* — Jy. *sammel* „tilfælles" (Feilb. under *sammen*).

Sandryde [ˈ*sènəˌryˑ*]. K 1784 *Sanderoy*; Jb u. A. *Sanneroy*; Kat *Sanderü.* — Efterleddet synes oprindelig at være *Roj*, senere afløst af *Ryde*; om *Roj* og *Ryde* se Bd. X. Udtalen med [*è*] kunde muligvis skyldes Indflydelse fra et Sb. **Sænde* „Sandstrækning"; jfr. *Sænde* DS IV 339.

Schafkoppel. Se ovfr. under *Faarlyk*.

Schlossenheck. 1827 (Afskr.) ArkKværn *von Schloßenheck bis Schmahy Scheide Wester ende.* — Da *Smaahøj* (se ndfr.) ligger lige Øst for Vejen fra Kalleby til Hatlund, maa *Schlossenheck* ligge ved denne Vej. Gengiver antagelig et da. **Laasled*; se under *Laasled* p. 66.

Schoolwisch [ˈʃo·lˌviʃ]. Kat *Schulwiese.* — Nty. *School* „Skole".

Sieben. Kat *Sieben.* — Lille Jordstykke, hvis Form minder om et Syvtal.

Silletved [silᵊˈtwi·]. K 1784 *Selletwede, Stor Selletwede, Lille Selletwede*; 1801 SA C XII 1 Nr. 117 *Siltwedt.* — Ved *Silletved* i Frederiksdal. Af Plantenavnet *Selje* „Pil".

Sivhave [ˈsèfˌhau, ˈsìfəl]. K 1784 *Siefhaff, Sifhafmay*; Jb u. A. *Sifhof, Siffhaft*; 1819 (Afskr.) ArkKværn *Siffhaff*; Kat *Seefall, Hinterste Seefall, Vorderste Seefall.* — [ˈsèfˌhau] og [ˈsìfəl] er optegnet som Navne paa to nærliggende Arealer, men da Katastrets *Seefall* er samme Lokalitet som *Siefhaff* paa K 1784, er *Seefall* formodentlig en Forvanskning af dette Navn, og Udtaleformen [ˈsìfəl] maa i saa Fald antages at være paavirket af Katasterformen.

Skakkesmaj. 1733 ArkKværn *Schackes May*; K 1784 *Schackesmay*; Udregn c. 1784 *Skackesmay, Sckackes May*; Jb u. A. *Stackesmay.* — Af Slægtsnavnet *Skak* (*Schack*). I Dok 1733 omtales Bygningen af et Hus i S.

Slet. Kat *Schlert.* — Agerjord paa Grænsen til Hatlund. *Slet*, se Bd. X.

Smaahøj. Kontraktb 1723 Schmahoy; Verz 1731 *Schmähoy*; NyherredTingb 1750 *Smaahoy bey Hattlund belegen*; Conditiones u. *A. Schmalz Höft*; Jb 1756 *Schmah-Hoft, Schmah-Höfft, Schmah-Höfft Koppel*; U c. 1809 *Wester-Schmahy, Oster Schmahy*; 1823 (Afskr.) ArkKværn *Schmahy Scheide*; Kat *Schmahöft.* — Paa Grænsen til Hatlund og sandsynligvis samme Lokalitet som *Smaahøj* p. 137. Adj. glda. *smā*(*r*) „lille".

Smidttoft. Kat *Schmidt-Toft.* — Nty. *Smidt* „Smed".

Stakkelland. K 1784 *Stackellann*; Jb u. A. *Stackelslann*; Kat *Staggelland.* — Sb. *Stakkel.* Formodentlig Jord henlagt til fattiges Underhold. Jfr. ogsaa under *Stakkelland* i Nybøl.

Steenrönn [sde·nˈrøn] — Kløft. Nty. *Steen* „Sten".

Stenbjerg Dam [sdèbɔˈdam]. NybølReg 1599 *Steinbardam*; 1724 SA VIII Nr. 29 *Stenper damm*; Jb 1756 *Groß Stemper Damm, Klein Stemper Damm*; K 1784 *Stemper damm, Stemperdamm*; 1823 ArkKværn *die Lücke Stemperdamm oder Lillelück*; Verz 1852 *Gr. Stemperdamm, Kl. Stemperdamm*; Kat *Stemperdamm, Norder Stemmperdamm, Süder Stemmperdamm.* — Eng og Agerjord, ifl. Opt 1935 en gammel Fiskedam. Der er sandsynligvis topografisk Sammenhæng med det flg. Navn.

Stenbjerge. Regnsk 1616 *jn Stein bergen.*

Stisbjerg [ˈsdi·sˌba·x]. K 1784 *Stiegsbierre*; 1791 ArkKværn *Kleine Lücke Stiesberg genant*; 1856 (Afskr.) ArkKværn *Stiegsberg, Stiegsbierre*; Kat *Stiegsberg, Stigberg.* — Af Sb. *Sti.* Der gaar en Gangsti tværs over Arealet.

Stork [sdòɹg]. K 1784 *Storck, Ober Storck*; Kat *Stork, Ober-Stork, Nieder-Stork.* — Agerjord, der støder op til Maj og Bagemaj. Af uvis Oprindelse; mindre sandsynlig forekommer Ellipse for et sammensat Navn paa **Stork-*, selvom *Storkarna* og *Storckenn* (saaledes 1569) forekommer som Marknavne i Skaane (NoB 1942 p. 28, 32).

Svorenholm. Kat *Schwornholm.* — Agerjord og Eng. Af Partcp. *svoren* eller, mindre sandsynligt, det tilsvarende nty. *swaren*, sigtende til Edsaflæggelse i en Retssag.

Süderholt [ˈsy·dəɹˌhòld]. Kat *Ober-Süderholz.* — Ved *Süderholt* i Frederiksdal.

Süderkoppel. Kat *Süder Koppel, Süderkoppel.* — Flere Lokaliteter.

Süderstrasse. 1785 ArkKværn *das Heck bey der Süder straße.* — I Kalleby By.

Süderwiese. Kat *Süder-Wiese.*

Sønderlyk. K 1784 *Sünderlück, Süderlück, Süder Lück*; Jb u. A. *Suderluck, Süderluck, Sünnerlück*; 1832 (Afskr.) ArkKværn *Süderlück.* — Fire Lokaliteter paa K 1784, den ene identisk med *Jürgenstoft* ovfr.

Søndertoft. K 1784 *Südertoft, Süder Toft*; Jb u. A. *Südertoft*, (her?) *Süders*(*u?*)*ttaut*;

Kat *Süder Toft, süder Toft.* — Flere Lokaliteter.

Teichholz. Kat *Teichholz.* — Ved en Dam i Byen.

Toftmaj. Udregn c. 1784 *Toft mäy*; Kat *Toftwiese.* — To Lokaliteter i Kat,

Tornlyk [ˈdùɹnˌlỳg]. K 1784, Jb u. A. *Twornlück*; Kat *Norder-Dornenkoppel, Süder Dornenkoppel, Kleine Dornenkoppel.*

Trindholt [*tri·nˈhòld, ˈtri·nˌhòld*]. K 1784 *Trinhold, Trinholt*; Udregn c. 1784 *Trinhold, Trienholt*; Kat *Triinholt.* — Adj. *trind* „rund".

Trübsal. Kat *Triebsal.* — Se under *Trübsal* p. 153.

Tryffelsryde. K 1784, Udregn c. 1784 *Trüffelsrüy*; (her?) Jb u. A. *Trüffelsmay.* — En Del af *Westerfeld* i Kat. Forleddet er antagelig det samme som i de alsiske Navne *Trøffelhave, Trøffelholm,* der i DS VII 220, 343 er tolket af Sb. *Trøffel,* Navn paa en Svampeart.

Tuer [*tu·ɹ*]. K 1784, Udregn c. 1784 Thur; Kat *Tue.* — *Tue,* se Bd. X.

Ulskov. 1822 ArkGrumtoft Nr. 91 *Uhlschau.*

Vandløs. K 1784 *Wannlos*; Jb u. A. *Wannelos.* — En Del af det Areal, der i Kat kaldes *Mühlendamm.* Se under Bebyggelsesnavnet *Vandløs* p. 42.

Vejgab. K 1784 *Weegaff*; Jb u. A. *Weegaf*; 1856 (Afskr.) ArkKværn *der Weggab-Lücke*; Kat *Weigabskoppel.* — Areal ved en Vejforgrening. Se *Vejgab* under Bebyggelsesnavne.

Westerkoppel. Kat *Westerkoppel, Wester Koppel.* — Flere Lokaliteter.

Vesterlyk. K 1784 *Westerlück, Westerluck.* — Tre Lokaliteter, den ene identisk med *Krim* ovfr.

Vestermark [ˈvèsdəɹˌfèld]. K 1784 *Westermarcklück, Westermarcks lück*; Udregn c. 1784 *Westermarck*; U 1835 *in der Westermark*; 1853 ArkKværn *Westerfeldsmarken*; 1856 ArkKværn *aus der Westermarkslücke*; Kat *Westerfeld, Hinter-Westerfeld, Vorder Westerfeld, Schul-Westerfeld.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Vestertoft. K 1784, Kat *Westertoft.*

Westerwiese. Kat *Wester Wiese.*

Wiesenkoppel. Kat *Wiesenkoppel.*

Wolfslyk. K 1784 *Wolfs Lück*; Udregn c. 1784 *Wolfslück.* — Af et Slægtsnavn *Wolf* eller muligvis Gengivelse af et da. **Ulvslyk.* Jfr. *Ulvsløkke* DS VII 118.

Vraa [*vrå·*]. Opt 15. Aarh. *vn vppe lutk wrae*; K 1784 *Wraalück*; 1823 ArkKværn *die Wraalücke*; 1853 ib., Kat *Wraa.* — *Vraa,* se Bd. X.

Kværn.

Abeland [ˈå·bəɹˌland]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *ins Abeland, ins Abelandt*; c. 1676 (KR c. 1700) *O(l?)land*; Kontraktb 1713 *abelandt*; Vide 1722 SA C XII 1 Nr. 357 *das Abeland*; Jb 1723 *bey Ablant-Zeune*; U 1800 *Aabeland*; Kat *Aberland.* — Formen i Dok c. 1676 skal formentlig læses *Obland.* Se under *Abland* i Gammelby, Sørup S.

Achtertoft [ˈaxdəɹtòfdˌsdrå·d]. Kat *Achtertoft.*

Ackerwisch. 1806 SA C XII 2 Nr. 195 *der Ackerwisch beim Hause.* — Appellativ?

(Her?) **Ambystoft.** Opt 15. Aarh. *Ambyes toft.* — Øst for *Amhole* ndfr.

(Her?) **Amhole.** Opt 15. Aarh. *Amhole.*

Barg. Kat *Kl. Barg, Bargefeld.* — Nty. *Barg* „Bjerg".

Barglyk. Kat *Barglück.*

Benneroj [*bùnəˈhy·*]. 1676 (KR c. 1700) *Benneroy*; Jb 1688 *benderü, Benderoü, Bendereü, benderoü Acker u. Wisch, Benderoü barg, Bendereu berg Acker*; Kat *Bennehy.* — Af Plantenavnet *Benved,* i Sønderjyll. bl.a. i Formen *Benne* (ODP I 566). I denne Form indgaar det i Bebyggelsesnavnet *Benneris* paa Als (1662 *Benvidriß,* DS VII 202). I Kat, som den nty. Udtaleform antagelig er paavirket af, er Efterleddet omdannet til *-høj.*

Besser. 1676 (KR c. 1700) *Südert beßer.*

Bienenstock. Kat *Bienenstock.* — Lille Stykke Agerjord ved Skov. Ty. *Bienenstock* "Bikube".

Blibjerg [ˈ*bli*·ˌ*ba*·*x*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Blieberg, blieberg luk*; Jb 1723 *Blieberg, Bliebarg*; Kontraktb 1756 *Bleiberg*; KI 1766 *große Bliebarg, kleine Bliebarg*; U 1835 *Gros-Blieberg, Oster-Blieberg, Süder-Blieberg, Wester-Blieberg*; Kat *Blieberg (vörste, achterste, Mittste, Oster, Süder, Wester, Grosse).* — Forleddet er muligvis Sb. *Bly*, der i Sønderjy. kan udtales med *i*-Vokal (Feilb.). Ordet synes i no. og sv. Stednavne at kunne sigte til Lokaliteternes blygraa Farve; jfr. f. Eks. sv. *Blysten* OGB IV 106 og no. *Blylotten, Blytjern* NI I 24 f. Snarere dog af Adj. *blid* „mild", sigtende til gunstige klimatiske Forhold; jfr. *„dæn blied Oer"* eller *„dæn blied Stei"*, Navn paa en tør Stribe Jord i Vinkel S., Middelsom H. (Opt 1922). Samme Forled indgaar i skaansk *Bliedalen* (E. Bruhn, Ägonamn i Rönnebergs härad p. 14) og muligvis i bornholmsk *Blikulle* (DS X 392).

Blokhus. Jb 1688 *Blockhauß*; Kat *Blockhus.* — Agerjord ved Vej til Stenbjerg. Sb. ænyda. *blokhus*, vel snarest om befæstet bygning.

Bobholm. Jb 1688 *Bob holm.*

Boreholm. Jb 1688 *bore holm.*

Braade [ˈ*brå*·ˌ*hòld*]. KR c. 1700 *die Brade*; Verz 1731 *Brahde*; KI 1766 *die Brade*; U 1835 *Brade.* — „Holtz Lücke" ifl. KI 1766. [ˈ*brå*·ˌ*hòld*] er samme Lokalitet som *Sønderballe* og støder op til *Braade* i Hatlund. *Braade*, se Bd. X.

Bredmaj. Jb 1688 *Bre May*; 1834 SA C XII 2 Nr. 196 *Bre May Schift*; U 1835 *Bredemay*; Kat *Bredmai.*

Bremerskrog. Jb 1688 *Bremers Krock*; Jb 1723 *Bremerskrog, Bremers Krog*; NyherredTingb 1747 *Bremes Krog*; U 1800 *Bremmeskrog*; Kat *Bremerkrog, Bremerkrogerstrasse.* — Støder op til *Bremerskrog* i Vesterholm; se dette. Der er ikke topografisk Forbindelse med *Bredmaj* ovfr.

Brødager. Kat *Brüracker.* — Støder op til *Brødrøgel*; se dette.

Brødrøgel [ˈ*bry*·ˌ*rðxəl*]. Jb 1688 *Bröd Rögel, Brödrögel May*; Kat *Brüchröggel, Brürroggen.* — Af Sb. *Brød*(*e*) „opbrudt Jord", se Bd. X.

?Buskbommaj [*bùsbùˈmai*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Nort Buschbom May*; Kat *Bosbemay.* — Lille Areal ved Vejen fra Kværn til Hatlund. Muligvis af Plantenavnet *Buskbom*, der er kendt som nyere, folkeetymologisk Omdannelse af *Buksbom* (ODP I 232).

Buskroj. Jb 1723 *jn der Holtz-Lücke . . . Busch Roy.* Verz 1731 *Buchs Roy.*

Bygballe. Jb 1723 *bey der Lücke Bückballig, Höltzung in der Bückballie*; c. 1748 SA C XII 2 Nr. 195 *Quern Kirchen Holtz Schift Bügballig genannt*; KI 1766 *Bügballig*; KI[1] 1766 *Bugballig*; 1785 SA C XII 2 Nr. 195 *Bögballig.* — Snarest af Sb. *Byg.*

?Byllerbjerg [ˈ*by*·*lən*ˌ*ba*·*x*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Bullerbierre*; Kat *Bülenberg.* — Forudsætter maaske en da. Udtale [*bylər*-], hvis [*y*] er gengivet ved nty. [*y*·], og hvor *r* i den ubetonede Stilling er gaaet over til eller opfattet som *n.* Der er ikke topografisk Sammenhæng med *Byllerkær.*

?Byllerkær. Jb 1688 *Klein Buller Kier*; Kat *Byöllekier.*

Bæk. Jb 1723 *Holtz-Schifft Beeck*; c. 1748 SA C XII 2 Nr. 195 *die Beck, die Beeck*; KI 1766 *Beck.*

Bösebrücke. NyherredTingb 1737 *des weges über der so genandten Böβen-Brücke nach dem Querner Oster-Holtz.* — Sikkert Oversættelse af et da. **Ondbro*, af Adj. *ond* i Betydningen „vanskelig at passere". Jfr. *Ondbro* DS III 107, DS VI 347, *De onde Broer*, nævnt i Sorø Lensregnskab 1610—11 (DF III 38), samt sv. *Onde broar* (OGB I 155). M. H. t. Betydningen kan jævnføres færøsk *Argi Stiggjur* (Matras i Aarb. 1933 p. 64).

Dalsager. C. 1676 (KR c. 1700) *Dals Agger*; Jb 1723 *Dals Acker, Dalls-Acker. Daalls-Acker.*

Dam. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Wisch vnndt Busch ins Süder feldt in de dam, ins Oster feldt bey de dam.* — *Dam*, se Bd. X.

?Damhale. 1669 (KR c. 1700) *Damhoil.* — *Dam*, se Bd. X.

Dammwisch [ˈ*dam*ˌ*vìš*]. Kat *Dammwiese.* — *Damm*, se Bd. X.

Damsted. Jb 1688 *Damstedt, Damstedt Wischs* (sic); Kat *Dammstedt.* — Se Bd. X under *Dam.*

Dannenholt [ˈ*danən¡hòld*]. — Nty. *Danne* „Naaletræ"; se Mensing.

Diedrichstrianskoppel. Kat *Diedrichstrianskoppel.* — Navnet er forskrevet i Kat.

Dingholz. Kat *Dingholz, Gr. Dingholz, Kl. Dingholz.* — Efter Bebyggelsesnavnet *Tingskov*; se dette.

Dogenicht. 1676 (KR c. 1700) *dogenicht*; Jb 1723 *1 Acker Dögenicht genandt.* — Sb. mnty. *dogenicht* „Døgenigt" (Sch.-Lüb.), her som nedsættende Betegnelse for daarlig Jord. Da Navnet forekommer i to af hinanden uafhængige Kilder, er det næppe en ty. Gengivelse af et da. Navn med lignende Betydning, men Ordet har formodentlig været indlaant i den da. Dial. i Angel.

Dreiherkoppel [ˈ*draiəɹ¡kùbəl*]. — Nty. *Dreiher* „Drejer" (Mensing). Samme Lokalitet som (en Del af) *Brødrøgel* ovfr.

Drengager [ˈ*drèɳ¡agəɹ*]. Jb 1688 *Dreng Acker, Drenck Acker, Drenck Acker Wischs* (sic); Kat *Drainacker.* — Sb. *Dreng*, antagelig i Betydningen „Karl".

?Dæmning. Jb 1688 *bey der demning?* — Læsningen er meget usikker.

Egebjerg [ˈ*e·gə¡ba·x*]. 1676 (KR c. 1700) *Jgbierre*; Jb 1688 *Eigbarg, Eygbarg, Eigberg*; U 1835 *Oster-Eckebarg, Wester-Eckebarg*; Kat *Eckeberg.*

Egholm [ˈ*e·g¡hòlm*]. Jb 1688 *Eygholm, Eig holm, Eichholm*; Jb 1723 *in der Holtz-Lücke Egholm*; Kat *Eichholm, Wester-Eichholm, Oster-Eichholm.*

Egskov [ˈ*i·¡ʃau*]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Jeßgauf, bey Jesgauf Hecke*; c. 1661 ib. *Iesgauf*; Jb 1723 2 *Kuppeln Jsschau, beyde Jschauen*; Kat *Ischau.*

Elkær [ˈ*èl¡kiæ·ɹ*]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Elkier*; 1676 (KR c. 1700) *Elkier, Elkier Agger*; Jb 1688 *Elkier, Ellkier, Osten Ellkier, Ellkier Acker, hinter Elkier*; Kat *Elkier, Elkiel, Hinterste Elkiel.*

Ellyk. Kat *Ellück.*

Eskær [ˈ*ès¡kiæ·ɹ*]. Jb 1723 *die Norder und Süder Eskier*; Kat *Norderiskier, Süderiskier.* — Af Trænavnet *Esk.*

Fantestorn. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 (*F?*)*antesthoren*; c. 1661 ib. *Santeshorn*; Jb 1688 *Fantestorn, Fantestworn, Fantes Tworn, Fantes Tworn Wischs* [sic]. — Forleddet er Gen. af Sb. glda. *fant* „svend, tjener", ænyda. *fant* „knøs, dreng; tosse, fjante; tigger" (Kalkar), eller det dermed sammenhørende jy. *Fanter* „en løjerlig fyr" (Feilb.); glda. *fant* forekommer ogsaa som Tilnavn (DgP). Ordet har her snarest Betydningen „Tigger, Landstryger", og Navnet kan da sammenstilles med *Kællingtorn* i Skjød S., Houlbjerg H, der efter en, formentlig rigtig, Tradition har Navn af, at Tiggersker holdt til her (DS IX 242).

Fedderhøj. Kontraktb 1713 *fedderhoy.* — Maaske Fejl for **Fedders-*, af Mandsnavnet *Fedder.*

Fireled. C. 1676 (KR c. 1700) *by fiere ley am zaun.* — Talordet *fire* og Pl. af Sb. *Led.*

Flejerkær. C. 1676 (KR c. 1700) *Fleier Kier, Fleier Kier Wisch.* — Formen forudsætter, hvis den er korrekt overleveret, snarest et glda. **Flœthræ-*; jfr. fra Sundeved Vb. *vejre*, udt. [*vœj·ə*], overfor Sb. *Vejr*, udt. [*vœ·ə*]. Forleddet kan da være identisk med no. Dial. *fledra* „tynd fraløst Skive, Flis, Flænge" (Ross p. 182; jfr. Torp NEO under *fledra* og *flerra*); om muligt beslægtede Ord i sv. Stednavne se Hellq. Sjön. I 136 og N. Ödeen, Studier i Smålands bebyggelsehistoria p. 78.

Flensborgvej. 1676 (KR c. 1700) *am Flenburger* [sic] *Weg.*

Flæklund. Jb 1688 *Flecklundt*; Jb 1723 *Wieße Flecklund.* — Sb. *Flæg*, Navn paa forskellige Vandplanter, i Angel udtalt [*flek*] (Feilb. under *fleg*).

Fortland. 1669 (KR c. 1700) *Fort-land.* — *Forte*, se Bd. X.

Frisager. 1676 (KR c. 1700) *Frieß agger*; Jb 1688 *Frieß Acker, Friß Acker.* — Antagelig af Tilnavnet *Fris*, der er kendt fra Angel i Middelalderen (DgP).

(Her?) **Frændebjerg.** Opt 15. Aarh. *frendebergh.* — Af Sb. glda. *frændi* „Frænde", muligvis som Mandsnavn; jfr. *Frøntoft* i Hatlund.

Fuglshøj. Kappel SH 24 ff. *Vogels Hügel bey die Kirche Quern.* — Gravhøj.

Fulsig. U 1800 *Fuhlsig.* — Adj. *ful* „raadden" (ODS).

Galgebjerg [*xalix'ba·x*]. Jb 1723 *auff den Galgberg*; NyherredTingb 1743 *Galg-Berg*; U 1835 *Galgenbarg*; Kat *Galliberg.* — Ifl. Opt 1935 samme Lokalitet som *Galgelyk*, der ligger Sydvest for Kværn By, godt 1 km fra *Galgekær. Galgebjerg* tilhører ifl. Tingbogen 1743 Iess Gundesen i Tingskov.

Galgekær. Kat *Gallikier.* — Ved Tingskov.

Galgelyk ['*xalix,lyg*, *xalix'lyg*]. Kat *Gallilücke.*

Gammeltoft. U 1835 *Gammeltoft.*

Glückstadt. Jb 1688 *gluckstadt*; Kat *Glückstadt.* — Agerjord ved Hatlund Mose. Opkaldelse efter Fæstningen *Glückstadt* i Holsten, grundlagt 1617 (Oldekop); her er Navnet muligvis ironisk ment.

Grootemoor ['*xro·də,mo·ɹ*]. Kat *Gr. Moor.* — Nty. *groot* „stor".

Grydhøj ['*xry,hy*]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Grüede Hüe*; 1691 SA C XII 1 Nr. 481 *Grüde-Höy*; 1699 (KR c. 1700) *Gr(u?)de hoy*; U 1800 *Grürhöy*; Kat *Grühy.* — Se under *Grydhøj* p. 98.

Græsholm ['*xras,hòlm*]. Jb 1688 *Greßholm*; Jb 1723 *Gräßholm*; Kat *Grasholm.*

Grønvej. Jb 1688 *beym Grünen Weck.*

?Hatlund Kosti. C. 1676 (KR c. 1700) *Hattlund (C?)usteig.* — Se *Hatlund* under Bebyggelsesnavne.

Hattlundmoor. Kat *Hattlundmoor.* — Efter Bebyggelsen *Hattlundmoor.*

Hattlundmoorer Wisch [*hadlùndmo·rəɹ-'viš*].

Havpos [*haupòsd'sdrå·d*]. Jb 1723 *Haupoß*; Kat *Hauptpost.* — Agerjord nær Kværn By. Antagelig af Sb. *Have*, hvorom se Bd. X., og Plantenavnet *Pors*, her i Betydningen „porsbevokset Areal".

Hintertoft. Kat *Hintertoft.*

Hjørngaard ['*vèn,xå·ɹd*, '*vèn,xå·ɹ*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Worngaard*; Jb 1723 *Wöhngard*; SH 318E p. 10 *Vörngaard*; Kat *Wöhngaard.* — Agerstykke af uregelmæssig Form Øst for Byen. Af Sb. *Hjørne*, i Angel udtalt [*vörn*] eller [*hyr·n*] (Feilb.). Her skal ifl. JensenAng p. 125 have ligget en adelig Gaard.

Holm. Jb 1723 *Höltzung in der Holm*; Kat *Holm.* — *Holm*, se Bd. X.

Holm Maj. Jb 1723 *Holm May.*

Holt. Jb 1688 *holt, Hoult*; Jb 1723 *das Holt.* — *Holt*, se Bd. X.

Hulvej. C. 1676 (KR c. 1700) *Westert dem Holweg, Ostert dem Holweg.*

Hundhæng. 1676 (KR c. 1700) *Hund heng*; Jb 1688 *hunheng, Hun heng.* — Efterleddet er maaske et Sb. sønderjy. *Hænge* „Hængedynd"; jfr. *Hængeholm* DS VII 197.

Høj. 1669 (KR c. 1700) *By de Hoy.*

Hønkær ['*hø·n,kiæ·ɹ*]. U 1800 *Höenkier*; Kat *Höhnkier.* — Fuglenavnet *Høne.*

Kalvehave ['*kalə,hau*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Kalhaff-Roi*; Kontraktb 1714 *Kallehoff*; Jb 1723 *Callehoff*; U 1800 *Kallehay* [sic]; Kat *Kallehav.* — *Roj*, se Bd. X.

Kalvesti. Kat *Kallestig.* — Agerjord ved Skov.

Kelbjerg. C. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Kehlberg*; 1661 ib. *K(o?)hlberg.* — Af Sb. *Kilde.*

Kilager. Jb 1688 *Kiel Acker.* — Maaske af Sb. *Kil(e)*, hvorom se Bd. X.

Kirchkoppel ['*kiɹx,kùbəl*]. Jb 1688 *beym Kirch*; Kat *Kirchlück.* — Ved Kværn Kirke.

Kirkebro ['*ka·g,bryx*]. Opt 15. Aarh. *kerkebrug* (antagelig rettet fra *kerkebroe*); Kat *Kirchbrück.* — Agerjord ved Vejen fra Kværn til Lille Kværn.

Klein Querner Lücken. Kat *Kl. Querner Lücken.* — Støder op til Lille Kværn, ty. *Klein Quern.*

Kleintoft. Kat Kl. Toft.

Kobberhøj. 1669 (KR c. 1700) *Kopperhoy.* — Se under *Kobberbjerg* p. 52.

Kolyk. 1676 (KR c. 1700) *by dat Kohlück Hek.*

Kors ['*kòs,lyg*]. 1676 (KR c. 1700) *Aufs Kors*; Jb 1688 *auffs Kors, auffm Kos*; (her?) KR c. 1700 (*hor?*)*ßagger*; Kat *Gr. Korslück, Kl. Korslück.* — Agerjord ved Korsvej.

Korteland. C. 1676 (KR c. 1700) *dat Korte land.*

Kragelyk [ˈkrå·kˌlỳg]. Kat *Kraklück.* — Fuglenavnet *Krage.*

Kragstoft [ˈkrìsˌtòfd]. Jb 1723 *Krags Tofft, Krogs-Tofft*; Kat *Kragstoft.* — Af Tilnavnet *Krag*, der forekommer i Holm, dvs. Nabobyen Vesterholm eller Østerholm i Esgrus S., i Sk 1483 (*Las Krak, Peter Krak*; Sønderjy. Skatte- og Jordebøger p. 224). Udtalen [*krìs-*] er formodentlig opstaaet i en Sideform med Efterledstryk.

Krig [*de kri·x*, ˈaxdəɹsdə ˈkri·x, ˈfɔ·ɹsdə ˈkri·x]. Jb 1723 *Krieg, Wester-krieg, Osterkrieg*; Kat *Kleinkrieg, Vorderkrieg, Hinterkrieg, Kriegwiese.* — Agerjord paa Grænsen til Sørup S. *Krig*, se Bd. X.

Krog [*kro·x*]. Jb 1688 *Krock*; Jb 1723 *in der Krog*; U 1800 *Groß Krog, Klein Krog*; Kat *Krog, Kl. Krog, Gr. Krog.* — *Krog*, se Bd. X.

Krogdam. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *krok dam*; c. 1661 ib. *Krogkdam*; Jb 1723 *Krogdamm*; Kat *Kragdamm, Gr. Kragdamm, Kl. Kragdamm.* — Støder op til *Krig*; der er ikke topografisk Sammenhæng med *Krog* ovfr. *Krog*, se Bd. X.

Krøglyk. Jb 1723 *Krog-Lücke.*

Kroonholt [ˈkro·nˌhòld]. Kat *Kronholz.* — Antagelig af nty. *Kroon* „Trane".

Kværn Skov. Jb 1723 *Quern-Holtz.* — Se *Kværn* under Bebyggelsesnavne.

Kærmose. Jb 1723 *Kier Mooß.*

Lammehave. Kat *Lamhav.*

Langelyk [ˈlaŋəˌlỳg]. Kat *Langelück, Langelücke, Osterlanglücke.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Langemoor [ˈlaŋəˌmo·ɹ]. Kat *Lange Moor.*

Langerønne. Jb 1688 *lange Rönde, beym langen Ronde.*

Langholt [ˈlaŋˌhòld]. Jb 1723 *Lang Holt, Langholtz*; Kontraktb 1747 *in der Lücke Langholtz*; Kat *Langenholz.*

Lehmkuhle. Jb 1688 *Lem Kul.* — Oversættelse af da. **Lergrav* eller **Lerkule.*

Lie. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *auff lie jns Abelandt*; c. 1676 (KR c. 1700) *vf liege.* — Antagelig Sb. *Li* „Skraaning", hvorom se Bd. X.

Lisbetslyk. 1676 (KR c. 1700) *Ostert Monkels Korß jn lisbetten lukk.* — Kvindenavnet *Lisbet.*

Lund [*de lùnd*]. Jb 1688 *beym lund, beym lond, lund Acker, Lond Acker, londt Eck*; Jb 1723 *die Lund, die kleine Lund, in der großen Lund*; KI 1766, Kat *Lund.* — *Lund*, se Bd. X.

Lønsk Maj [ˈlènsˌmai (lènsˈmai?)]. Kat *Lundsmay.* — Nær *Lønsk* i Nybøl; se dette.

Magisterholz. Kat *Machisterholz.* — Formen i Kat forudsætter en nty. Udtale med [*x*]. En *Magister* Georg Andersen var Præst i Kværn i 17. Aarh. (H. N. A. Jensen, Kirchl. Stat. p. 1023). Jfr. *Preesterholt* ndfr.

Maj. Jb 1723 *in der May*; Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X.

Mandslet [ˈmansˌlỳg]. 1669 (KR c. 1700) *Klein Manschlet*; Jb 1723 *Höltzung . . . auff Mannschlett*; Kat *Manschlett.*

Markeng. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *im feldtwische*; Jb 1688 *Marck Wisch.*

Mittoft. Kat *Mittoft.*

Molsager. C. 1676 (KR c. 1700) *Moels Agger.*

Mose [*mo·ɹ*, ˈfɔ·ɹsdəˌmo·ɹ]. Jb 1723 *in den beyden Mooßen*; Kat *Erste Moor.*

Mosedam [ˈmo·sˌdam]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Moes dam*; Jb 1688 *Mosdam, Moßdam*; Jb 1723 *Mooßdamm, Moßdamm*; U 1835 *Moosdamm*; Kat *Moosdamm, Moordamm.* — To Lokaliteter i Kat, den ene ved Hatlund Mose.

Moselyk. Jb 1723 *die Mooß Lücke*; U 1800 *Moorlücke*; U 1835 *Mooslücke*; Kat *Moorlück.*

Munkenskors. 1676 (KR c. 1700) *Monkels Korß*; Jb 1688 *Munckels Korß, Munckels Koß, Monckels Kors*; Jb 1723 *Munckels-Kars*; 1728 SA C XII 1 Nr. 373 *Munckeskaß*; 1868 ArkStenb Bredegade p. 70 Nr. 4 *Munkenskou*; Kat *Munkerskos.* — Se *Munkenskors* under Bebyggelsesnavne.

Möhlkoppel [ˈmø·lˌkùbəl]. — Nty. *Möhl* „Mølle".

Møllebjerg. 1669 (KR c. 1700) *auf dem Mohlen berg.*

Nebenlyk. Jb 1723 *in der Neben Lücke.*

Nederlyk. Jb 1723 *die Nieder Lücke.*

Norderlyk. U 1800, Kat *Norderlück.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Nylyk [ˈni·əˌlỳg]. Jb 1723 *Neulücke, jn der neuen Lücke, die neu Lück*; U 1785 *Nie-Lücke*; Kat *Nielück, Nieelück, Neulück.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Nørreskov. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *im Norder Holtz*; Jb 1688 *Norder holt, Noderholt, Noder holtz*; U 1800 *Norschau*; Kat *Narschau.*

Nørretoft [*nùɹdəɹˈtòfd*]. Jb 1723 *der Norder Tofft*; Kat *Nordertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Ondbro. Se under *Bösebrücke.*

Pisdam [ˈ*pìsˌdam*]. 1676 (KR c. 1700) *Pisdam*; Jb 1688 *Piβdam, Piβ dam rü*; Kat *Pisdamm.* — Sb. *Pis*; Navnet sigter antagelig til Lokalitetens Lidenhed. *Ryde*, se Bd. X.

?Poldeng. Jb 1688 *Mos dam Pol Wisch.* — *Pold*, se Bd. X. Jfr. *Mosedam* ovfr.

Povlstoft [ˈ*paulsˌtòfd*]. Kat *Paulstoft.* — Jfr. *Povlstoft* under Bebyggelsesnavne.

Preesterholt [ˈ*pre·sdəɹˌhòld*]. — Af nty. *Preester* „Præst". Samme Lokalitet som *Magisterholz* ovfr.

Qualader. 1676 (KR c. 1700) *Qual-ader.* — Identisk med hty. *Quellader* „Vandaare". Jfr. m. H. t. a-Formen mnty. *qual* „aufgestautes Wasser" (Sch.-Lüb.).

Quernfeld [ˈ*kwœ·ɹnˌfèld*]. Kat *Vorderste Quernfeld.* — Se *Kværn* under Bebyggelsesnavne.

Ranfemting. Opt 15. Aarh. *Ranfemtyngk in deme felde to qwerne.*

Ravnholt [ˈ*rå·ᵇmˌhòld*]. Jb 1723 *Rabenholtz*; Kat *Rabenholz.*

(Her?) **Ringelsten.** Opt 15. Aarh. *Ryngelsteen.* — Af Sb. *Ringel* „ringformet hob af sten, tørv olgn." (ODS) eller muligvis af Verb. ænyda. *ringle* „klirre" (Kalkar).

Roj [*råi*]. Jb 1688 *daβ Roye*; Jb 1723 *Roy, jn der Roye*; 1739 SA C XII 1 Nr. 152 *Roylück*; KI 1766 *roy Lücke*; Kat *Roy, Röy.* — To Lokaliteter. — *Roj*, se Bd. X.

Rotkær. U 1835 Rothkier.

Rottehale. 1669 (KR c. 1700) *Osten Rothoil, Westen Rothoil*; Kat *Rottholl.* — Smalt Agerstykke; se under *Rottehale* i Hatlund. Der er ikke topografisk Forbindelse med denne Lokalitet.

Rævshøj [ˈ*rausˌhø·*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Roeffs Hoy*; Gude 121 *Reweshoye*; Jb 1723 *Reusseu*; SH 318E p. 10 *der Revshye* (*Fuchsberg*); c. 1830—40 SA C XII 1 Nr. 1 *Rewershy*; 4. Bericht vaterl. Altert. 20 *Räweshoy*; 8. Bericht vaterl. Altert. 24 *Rävenshoi oder Räbensberg*; Kat *Royshy.* — Gravhøj nær Kirken. Af Dyrenavnet *Ræv*; jfr. *Rævshøj* p. 28.

Savsdel. Jb 1688 *Wisch in Saußdeil, Saus deill.* — Maaske af Sb. *Saks* og i saa Fald snarest om en Saks til Dyrefangst.

Schafstoftlyk. Kat *Schafstoftlücke.*

Schift [*ʃìfd*]. Kat *Schifft.* — Eng. *Schift*, se Bd. X.

Skjold Lyk. Kontraktb 1744 *Schioler-Lück.* — Se *Skjold* under Bebyggelsesnavne.

Skovlyk. Jb 1723 *jn der Holtz lücke beym Dingholtz*; KI[1] 1766 *die kleine Holtz lücke*; Kat *Schaulücke.* — *Holtz lücke* i Jb 1723 er en anden Lokalitet end *Schaulücke* i Kat.

Skovvad. 1676 (KR c. 1700) *Ostert dat Schauwat.*

(Her?) **Skæggeager.** Opt 15. Aarh. *vppe frendebergh in scheggeacker.* — Ifl. Opt Vest for Amhole. Snarest af *Skæg*, anvendt som Plantenavn. Et nordslesv. *Skægfenne* angives at have Navn efter Planten *Katteskæg* „Nardus stricta" (DS V 214 f.)

Skærsbjerg [ˈ*ʃœ·ɹsˌba·x*]. 1510 (Sach II 115) *Skärisbjerg*; 1605 (Sach II 115) *Skiresberg*; Danckw 107 *der Schierberg*; c. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Scheersbarg*; 1661 ib. *scheerβ Berg*; Kontraktb 1714 *Schertzberg*; Jb 1724 *Scheersberg, Scherrsberg, Höltzung auf Schersbarg*; Kontraktb 1751 *Schersbarg*; Gude 121 *der Schiersberg*; DAtl VII 364 *Skierberg*; VSK 1783 *Schiersbierg*; Schröder II 168 *Scheersberg*; JensenAng 30 *Schiersberg oder Schersberg*; Kok *Skærsbjerg* (*Skæssbjerre*); Kat *Scheersberg*; LA *Scheers B.* — Bakke med Gravhøj paa Toppen. Forleddet er muligvis Gen. af et Sb. glda. **skærf*, samme Ord som sv. Dial. *skärv* „stenrös; en hög af stenar och lösa klippstycken" (Rietz p. 616). Ordet forekommer usammensat i Sognenavnet *Skärv* i Västergötland (SOSk XII 35) og i Landsbynavnet *Skär* i Onsjö H., Skaane (Dag? 1394 Rep[1] Nr. 3966 *Skærff*); i en Del af Bleking er det almindeligt i Betydningen „Skær, Holm"

(Ohlsson, Blekingskusten p. 7 f., 44 f.). Om Ordets Etymologi se Hellq. SEO² under *skärva*. Af samme Oprindelse er muligvis det uforklarede *Skœrsbjerg*, Als (DS VII 213).

Slaasdel [ˈslòsˌsdèl] Jb 1688 *Schlasteil*; Jb 1723 *Schlastell*; Kat *Schlostell*. — Lille Areal, ifl. Opt 1935 tidligere Sump, ved Korsvejen, der har givet Navn til *Kors* ovfr. Sidste Led er *Del*, hvorom se Bd. X, med tidlig Vokalforkortelse i 2. Sammensætningsled. Forleddet kan være Vb. *slaas*.

Smedetoft. Jb 1723 *2 Schmede Töffte, in der Kleinen Schmede Tofft.*

Smøl. C. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *Schmöl*; 1661 ib. *jns Süderfeldt in Schmöhle.* — Der er antagelig topografisk Sammenhæng med *Smøl* i Vesterholm; se dette.

Solbærdam. Jb 1723 *Salber-Dam, Salber Damm*; Kat *Solberdamm.* — Areal ved Langholt. Sandsynligvis af Plantenavnet *Solbær*, i Sundeved udtalt [*sal·bœ*] (Feilb.).

Stenager. Jb 1688 *Sten Acker.*

Stenbæk. Kat *Steinbeck.* — Areal, der støder op til *Stenbœk* i Vesterholm.

Stenhøj [ˈ*sde·nˌhø·*]. SA C XII 1 Nr. 481 *bey der Stein Hüe*; KI 1766 *Steen Hüe*; 1834 SA C XII 2 Nr. 196 *Stenehøy*; U 1835 *Steenhoy*; Kat *Steenhy.*

Storkhøj [ˈ*sdòlgˌhø·*]. C. 1676 (KR c. 1700) *Stork Hoy*; Kat *Storkhy.*

Straatenland. 1669 (KR c. 1700) *Straten land.* — Nty. *Straat* „Gade". Forudsætter vel et da. **Gadeland* eller **Gadejord.*

Stykskær. Jb 1688 *Stücks Kier*; U 1800 *Stüskier*; Kat *Stückskier.* — Forleddet synes at være Gen. af Sb. *Stykke*, uvist i hvilken Betydning; jfr. Bd. X.

(Her?) **Svennerdam.** Tilf. 16. Aarh. i Opt 15. Aarh. *Swenner'dam.*

(Her?) **Svonnebornsager.** Opt 15. Aarh. *vppe frendebergh . . in Swonnebornsacker.*

Süderwisch. Kat *Süderwisch.*

Sølskær. Jb 1723 *der Sölskier*; Kontraktb 1744 *Solkier*; Kat *Sülskier.*

Sønderballe. Jb 1688 *Süderbalg*; Jb 1723 *Süder-Ballieg, süder ballie*; Kat *Süderballig.* — Skov.

(Her?) **Søndereng.** Opt 15. Aarh. *Sunder wysck.*

Sønderholm [ˈ*sy·dəɹˌhòlm*]. Jb 1723 *süderholm*; Kat *Süderholm.* — Agerjord.

Sønderlyk. Jb 1723 *in der süder-Lücke*; Kat *Süderlück.* — To Lokaliteter i Kat.

Søndermark. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *ins Süder feldt*; Kat *Süderfeld.*

Sønderroj. Jb 1688 *Süder Roy.*

Søndertoft. Jb 1723 *Süder Tofft*; Kat *Südertoft.* — To Lokaliteter i Kat.

Tidselbjerg. C. 1676 (KR c. 1700) *Distelbierre.*

Tingbro. Jb 1723 *bey der Ding-Brücke.* — Jfr. med dette og de følgende Navne *Tingskov* under Bebyggelsesnavne.

Tingkoppel. Jb 1723 *jn der Ding Kuppel*; Kat *Dingholzkoppel.*

Tinglyk. Jb 1723 *in der Ding Lücke*; Kat *Dingholzerlück.*

Tingvej. C. 1730 SA C XII 1 Nr. 373 *der Dingweg.*

?Tirifled. KI 1766 *Tirifley*; KI¹ 1766 *Tyriney* [sic].

Trædholt. Se under Nybøl.

Tusroj. Jb 1723 *Tuß-Reu*; 1825 ArkStenb Bredegade p. 53 Nr. 138 *Tusruy.* — Antagelig af Dyrenavnet *Tudse.*

Tutved. Jb 1688 *Tutwed, Tu Twedt.* — Af Sb. *Tue.*

?Uberager. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *vber Acker*; Jb 1723 *Uber Acker.* — I Vestermark.

(Her?) **Udager.** Opt 15. Aarh. *vdacker.* — I Ringelsten.

Ulvsbro. 1687 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 371 *Wulffs-Brügge, Wulffsbrugge, Wulffsbrücke, Wulffsbrügge*; 1694 ib. *Wulffsdamm oder Brücke.* — Se *Ulvsbro* under Bebyggelsesnavne.

Utidig. 1834 SA C XII 2 Nr. 196 *Untide Lücke*; U 1835 *Utidi-Lücke*; Kat *Untiede.* — Agerjord paa Grænsen til Hatlund. Antagelig et oprindeligt **Utidiglyk*, af Adj. *utidig* „utjenlig, daarlig, ringe" (ODS Bet. 2).

Vadkær U 1800 *Waykier*; Kat *Weikier.* — Areal paa begge Sider af et Vandløb. *Vad*, se Bd. X.

Vang. 1669 (KR c. 1700) *by dat rothe Hek oder up Wong.* — *Vang*, se Bd. X.

Venemose. C. 1676 (KR c. 1700) *Wien*

moeß, Ween Moeß Wisch. — Plantenavnet *Hvene*; se under *Venemose Lyk* p. 77.

Veslingbjerg. U 1835 *Weslingberg a. Westerkoppel, Weslingberg b. Osterkoppel.* — Se under *Veslingbjerg* p. 157.

Westerkoppeln. Kat *Westerkoppeln.*

Vesterlyk [ˈvèsdəɹˌlỳg]. KR c. 1700 *die Wester lükk*; U 1835 *Oster-Westlücke, Wester-Westlücke*; Kat *Westerlück, Gr. Westerlück, Kl. Westerlück, Gr. Westerlücke, Kl. Westerlücke, Westerlücke.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Vestermaj. U 1800 *Westermay*; (her?) Kat *Westerwiese.*

Vestermark [ˈvèsdəɹˌfèld]. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *ins Wester feldt*; Kat *Westerfeld, Kl. Westerfeld, Gr. Westerfeld.*

Vestertoft [ˈvèsdəɹˌtòfd]. Jb 1723 *Wester und Norder-Tofft*; Kat *Westertoft.*

Østerkilde [ˈo·sdəɹˌke·l]. C. 1676 (KR c. 1700) *Oster Kiel*; Jb 1723 *Oster Keel*; Kat *Osterkier.*

Østerlyk. Jb 1723 *in der Oster Lücke*; Kat *Osterlücke.*

Østermark. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *ins Oster feldt*; Kat *Osterfeld.*

Østerskov [ˈo·sdərˌhòld]. NyherredTingb 1737 *dem Querner Oster-Holtz*; Tax 1788 *Osterholz*; U 1800 *Osterholz-Westerende, Osterholz Österende*; Kat *Osterholz.*

Østertoft. 1661 SA C XII 1 Nr. 481 *auff der Öster tofft*; Jb 1723 *in der Oster Tofft*; Kat *Ostertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Nybøl med Lille Kværn.

Achterbuten. Kat *Achter Buten.* — Forudsætter et Adv. nty. **achterbuten* „bagude"; jfr. *Achterbuten* p. 46.

Altemoor. Conditiones u. A. *der sogenannte Alte Mohr.*

Bargertoft [*ba·xəˈtòfd*]. — Kunde maaske være et da. **Bag æ Toft*, men da Stedet ligger ved *Rotbarg* ndfr., er Forleddet snarest et til nty. *Barg* dannet Adj.

Beklyk. Kat *Beklyk.* — Nty. *Bek* „Bæk".

Bjergryde [*bèˈry·*]. Kat *Bjerreryn.*

Boomhof [ˈ*bo·mˌhòf*]. Kat *Bomhoff.* — Nty. *Boomhof* „Frugthave".

?Brakkoppel. Conditiones u. A. *Brock Koppel*; 1756 ArkKværn *die Brock Koppel*; Jb 1756 *in der Brack Koppel.* — Snarest af Sb. *Brak*, nty. *Braak.*

Bulbro. Regnsk 1616 *jn einem Kampe Boelbrug.* — Sb. *Bulbro* „Plankebro".

Buten dat Heck. Kat *Butend Heck.* — Ved Vejen til Dollerup. Nty. *buten* „udenfor" og *Heck* „Led".

Butkær [*bùdˈkiæ·ɹ, ˈpre·sdəɹ ˈbùdˌkiæ·ɹ*]. U c. 1809 *Bottkier, Oster-Bottkier, Wester Bottkier*; Kat *Bortkajr* [sic], *Bi Bortkjar.* — Støder op til *Butkær* i Dollerup p. 127; se dette.

Byglyk [*de ˈbyxˌlỳg*]. U c. 1809 *die kleine Gersten-Lücke.*

Bütthausstelle. U c. 1809 *Bütthausstelle, die Bütt-Hausstelle.* — Maaske Fejl for **Lütt-* „Lille-".

Dalsager [ˈ*dalsˌagəɹ*]. Kat *Dallsacker.*

Dam [*de dam*]. Jb 1723 *Dam Hau, Damm Hau*; Kat *Damm.* — *Dam*, se Bd. X.

Elkær. 1761 SA C XII 1 Nr. 286 *Ellkier.* — Kan muligvis være Fejl for det flg. Navn.

Eskær [ˈ*isˌkiæ·ɹ*]. Kat *Eschkjär.* — Støder op til *Eskær* i Kværn; se dette.

Fælled [*fæ·ɹlə*]. — *Fælled*, se Bd. X.

Gammeldam. NybølReg 1599 *Gammeldam.*

Grebsholt. NybølReg 1599 *Graßolt dam*; Regnsk 1616 *bey greues Holtze*; Verz 1731 *Graffsolt*; Conditiones u. A. *Norder-Gräftholtz, Süder Braftholtz* [sic]; Jb 1756 *die Norder Gräfft Koppel, die Süder Grafft Holtz-Koppel*; Verz 1852 *Norder-Gräfsholz.* — Ogsaa som Bebyggelsesnavn, udt. [ˈ*xræ·fsˌhòld*]. Ved *Grebsholt* i Dollerup p. 129; se dette.

Grootewisch. Kat *Grote Wisch.* — Nty. *groot* „stor".

Gyde [*gy·*]. U c. 1809 *die Gühr-Lücke*; Kat *Goy.* — Agerjord paa Grænsen til Kværn. *Gyde*, se Bd. X. Udtaleformen er muligvis fejlskrevet for [*xy·*].

Hagenhøj. 1761 SA C XII 1 Nr. 286

Hagenhöy. — Forleddet er Gen. af Mandsnavnet glda. *Hākun.*

Hasselhøj [ˈ*hasəlˌhy·*]. NybølReg 1599 *Haßelhuj*; Regnsk 1616 *Haßelhoye*; Conditiones u. A. *Haassel Holtz*; Jb 1756 *Theil der Haaßel-Holtz Koppel*; 1819 ArkKværn *Hasselhoy*; Kat *Hasselhoi, Oster-Hasselhoi, Wester-Hasselhoi.* — Da Schröder har Formen *Hisselhöi* som Husnavn (se *Hesselhøj* under Bebyggelsesnavne), er Forleddet antagelig Trænavnet *Hessel*, der i Kilderne er erstattet med det nty. *Hassel.*

Holmaj. NybølReg 1599 *Holmaj der Muhlenteich.* — Jy. *Hol* „Hul".

Holt [*dad hòld*]. Kat *Holt.* — *Holt*, se Bd. X.

Holtkoppel. Kat *Holtkoppel.*

Holtlyk [ˈ*hòldˌlỳg, de* ˈ*hòldˌlỳg*]. Kat *Holtlyk.* — To Lokaliteter, den ene Skov.

Huusste [ˈ*hu·sˌsdæ·*]. Kat *Huusstell.* — I Lille Kværn By. Ifl. Opt 1935 har her tidligere ligget en Gaard. Se under *Huusste* p. 130.

Højlyk [*de* ˈ*hyˌlỳg*]. U c. 1809 *Hyelücke*; Kat *Hojlyk.*

Hørland [*hòland*]. Jb 1723 *Höer-Land*; Kat *Flachsland.*

Jenskær [ˈ*jènsˌkiæ·ɹ*]. Kat *Ies Ienskjar.*

Kalkær. U c. 1809 *Kollskier*; Kat *Bagge-Karkel.* — Snarest af Sb. *Kalv. Bagge* er enten Komparativen *bagre* eller Gengivelse af et da. **bag æ.* Navnet viser samme Udvikling til *Karkel* som det flg. Navn, med hvilket der ikke er topografisk Sammenhæng.

Kalkær Holt. Conditiones u. A. *das Kalcker Holtz*; Kat *Karkelholt.*

Keltoft. Kat *Kjeltoft.* — Antagelig af Sb. *Kilde.*

Kleintoft. Kat *Klein Toft.*

Klof. Kat *Klof, Klof-Wisch.* — Agerjord og Eng ved et Vandløb. Navnet kan være nty. *Klöf* „Kluft, Spalte" (Mensing), men er maaske snarest et da. **Klev*, hvorom se Bd. X.

Krebskoppel. 1724 SA A VIII Nr. 29 *in der Süder Krebs Koppel.*

Kær [*kiæ·ɹ*]. Kat *Kjär.* — *Kær*, se Bd. X.

Königliche [*de kø·nixlixə*]. — Agerjord i Lille Kværn, hvoraf en Del var kongelig, medens Resten hørte til det adelige Gods Nybøl (JensenAng p. 353).

Langager. Regnsk 1616 *die lange Acker bey Quern felde*; 1761 SA C XII 1 Nr. 286 *auf Langacker genandt.*

Langelyk. Kat *Lange Lyk.*

Langvrette [*laŋˈdræ·ɹd*]. U c. 1809 *die Lücke Langwräth.* — Agerjord, der støder op til *Langvrette* i Hatlund. Navnet skrives der *Langdrert* i Kat, og det er denne Skrivemaade, der har paavirket Udtaleformen. Jfr. *Stakkevrette* ndfr.

Las Thorsens Holt. Kat *Lass Thordsens Holt, Achter Lass Thordsens Holt.*

Lersig [*læ·six*]. Kat *Läsig.*

Lund [*lùnd, de lùnd*]. Jb 1723 *die Lund*; Kat *Lund, De Lund.* — To Lokaliteter. *Lund*, se Bd. X.

Lüttewisch. Kat *Lüttje Wisch.* — Nty. *lütt* „lille".

Lønsk [*lènš*]. Jb 1723 *Loüsch.* — Agerjord ved *Lønsk Toft* ndfr. og ved *Lønsk Maj* i Kværn. Formen i Jb 1723 er Fejl for **Lönsch.* Af uvis Oprindelse, men kunde muligvis være et **Lønskov*, af Trænavnet *Løn*, med Reduktion af Efterleddet i Sammensætningerne med *Toft* og *Maj.*

Lønsk Toft [ˈ*laŋsˌtòfd*]. Jb 1723 *Loüsch Tofft*; U c. 1809 *Lönnstoft, Lünstoft.*

Mittlyk. Kat *Mittlyk.*

Norderbarg [*nùɹdəɹˈba·x*]. Kat *Norder Barg.*

Nordertoft [*de* ˈ*nùɹdəɹˌtòfd*]. Kat *Nordertoft, Klene Nordertoft.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Norderwisch. Kat *Norderwiese, Norderwisch.* — To Lokaliteter.

Nordwesterlyk. Kat *Nordwesterlyk.*

Nydam. NybølReg 1599 *Newdam.*

Nylyk. 1819 ArkKværn *in Hasselhoy belegenen Nielücke*; Kat *Nye Lyk.* — To Lokaliteter.

Nørrelyk. Jb 1723 *die Norder Lücke, ein Wischkoppel norder Lück genandt*; Kat *Norder lyk, Norderlyk, Nörre Lyk.* — Flere Lokaliteter.

Oolde Graslyk. Kat *Ole-Graslyk.* — Nty. *oold* „gammel".

Ostertoft. Kat *Ostertoft.*

Peder Lund sien Morslock [*pe·dəɹ ˈlùnd sin ˈmå·sˌlòg*]. — Lille Agerstykke paa Grænsen til Dollerup. Nty. *Morslock* „Anus".

Peder Schmidts Lyk. Kat *Peder Schmidts Lyk.*

Pederslyk. Kat *Lille Pederslyk, Store Pederslyk.*

Queracker. Kat *Quer Acker.*

Querlyk. Kat *Querlyk.*

Roj [*de ˈxro·də ˈrâi, de ˈkle·nə ˈrâi*]. Jb 1723 *Norder Roy, süder Roy*; U c. 1809 *Roy, Süder-Roy, Süder Roy, Norder-Roy*; Kat *Klen Roi, Grot-Roi.* — Agerjord ved Skov. *Roj*, se Bd. X.

Roodbarg [ˈ*ro·dˌba·x*]. Kat *Oster Rothbarg, Wester Rothbarg.* — Nty. *rood* „rød". Da Stedet ligger ved *Roj*, kan Navnet dog være Omdannelse af et oprindeligt **Rojbjerg.*

Rugstub [*de ˈxro·də ˈrausˌtòfd, de ˈkle·nə ˈrausˌtòfd*]. Kat *Grote Raustop, Kl. Raustop.* — Agerjord. Sidste Led er sikkert Ordet *Stub* „Stubmark", der i den moderne nty. Udtale er blevet forvansket til *-toft.* Navnet forekommer ogsaa i Nordslesvig (DS III 57).

Rødeled. U c. 1809 *beim rothen Heck*; 1827 (Afskr.) ArkKværn *Rode Heck Kopel*; Kat *Rode-Heck.* — Agerjord ved Vej paa Grænsen til Hatlund. Jfr. *Rødeled* som Bebyggelsesnavn.

Schaaplyk [ˈ*šå·bˌlỳg*]. Kat *Schaplyk, Schaflück.* — To Lokaliteter. Nty. *Schaap* „Faar".

Skifteng. Conditiones u. A. *Wester Schif Wiese, die Oster Schif Wiese, die Süder Schif Wiese*; Jb 1756 *die Oster-Schifft Wiese, die Süder Schifft Wiese, die Wester Schifft Wiese, Theil der großen Schifft Wiese*; 1819 ArkKværn *Schifteng*; Kat *Schiftwisch.* — *Skift*, se Bd. X.

Stakkelland [*sdaxəlˈland*]. Kat *Stakkelland.* — Samme Navn som *Stakkelland* i Kalleby (se dette), men der er ikke topografisk Sammenhæng mellem de to Lokaliteter. Udtalen med [*x*] for ventet [*g*] kan jævnføres med, at Navnet i Kalleby skrives *Staggelland* i Kat; muligvis foreligger der en Omtydning til ty. *Stachel* „Brod, Pig".

Stakkevrette. 1761 SA C XII 1 Nr. 286 *Stackewreet.* — Adj. *stakket* „kort"; jfr. *Langvrette* ovfr.

Steenholt [ˈ*sde·nˌhòld*]. Kat *Steenholt.* — Nty. *Steen* „Sten".

Südereck. Kat *Südereck.*

Süderholm [*sy·dəɹˈhòlm*]. Kat *Süder-Holl.*

Süderhøj. Kat *Süderhoi.*

Südertoft [ˈ*sy·dəɹˌtòfd*].

Südwesterlyk. Kat *Südwester Lyk.*

Sønderhjørne. Kat *Sönder Hjörn.*

Sønderlyk [ˈ*sy·dəɹˌlỳg*]. Kat *Süderlyk, Sönderlyk.* — Flere Lokaliteter.

Søndermark [ˈ*sy·dəɹˌfèld*]. 1761 SA C XII 1 Nr. 286 *aufm Süderfelde, auf dem sogenanten Querner Süder felde*; U c. 1809 *die Süderfeldts-Lücke*; Kat *Süderfeld.*

(Her?) **?Tostmose.** NybølReg 1599 *Tostmoeß*, (*Tast-*?).

Trekant. U c. 1809 *der Dreikant*; Kat *Trekant.* — To Lokaliteter i Kat.

Trædholt [ˈ*træ·ɹˌhòld*]. 1669 (KR c. 1700) *Tret holt*; c. 1730 SA C XII 1 Nr. 373 *Tredholt*; Kat *Trærholt.* — Paa Grænsen til Kværn. Sb. jy. *Træde* „Trætte, Proces".

Tværkær [ˈ*twæ·ˌkiæ·ɹ*]. Jb 1723 *Twer-Kier*; 1762 SA C XII 1 Nr. 286 *Twerkier Lücke*; U c. 1809 *Twehrkier, Twehrkierwiese*; Kat *Tverkjär.* — Nær Grænsen til Dollerup og antagelig samme Lokalitet som *Tværkær* i denne By (p. 139).

Vandlyk [*de ˈvå·dəɹˌlỳg*]. Jb 1723 *die Waßer Lücke.* — Eng.

Vang [ˈ*xro·də ˈvòŋ, ˈkle·nə ˈvòŋ*]. 1761 SA C XII 1 Nr. 286, Kat *Wang.* — Agerjord. *Vang*, se Bd. X.

Veerkant [*de ˈfe·ɹˌkand*]. Kat *Ferkant.* — Nty. *Veerkant* „Firkant".

Westerfeld. Kat *Westerfeld.*

(Her?) **Westerholz.** 1801 SA C XII 1 Nr. 117 *Westerholtz.*

Vesterlyk [ˈ*vèsdəɹˌlỳg, de ˈkle·nə vèsdəɹˈlỳg, ˈxro·də vèsdəɹˈlỳg*]. Jb 1723 *Wester Lücke*; U c. 1809 *die Wester-Lücke*; Kat *Westerlyk, Wester Lyk, Westerlyken.* — Flere Lokaliteter.

Wisch [*de vìš*]. Kat *De Wisch.* — To Lokaliteter. *Wisch*, se Bd. X.

Østerlyk [ˈo·sdəɹˌlỳg]. Kat *Öster Lyk, Oster Lyk, Osterlyk, Oster-Lyk.* — Flere Lokaliteter.

Østermark. 1761 SA C XII 1 Nr. 286 *auf dem Querner Oster Felde.*

Philipsdal,

Bollmoor. Kat *Bollmoor.* — Nty. *Boll* „Tyr" (se Mensing under *Bull*²).

Bossø. 1720 (Afskr.) ArkKværn *die Wiesen Boßhee genannt*; K¹ 1781 [Nykirke] *Bussee*; K 1784 *Buss-Hee*; 1786 SA Abt 25 Nr. 14 *Bussee, Bossee;* Jb u. A. *Bussee, Bußsee*; 1856 (Afskr.) ArkKværn *Bosse.* — Efterleddet er, trods Skrivemaaderne med *h*, sikkert Ordet *Sø*. Forleddet er antagelig et oprindeligt **Bost-* med Svind af *t* i Trekonsonantgruppe, idet Bossø ligger i Nærheden af *Bostholm* i Nykirke; se derunder.

Duepold [ˈdu·ˌpùl]. Kat *Duhpul.* — Ved *Duelyk* i Kalleby. Af Fuglenavnet *Due.*

Fælled [*fœ·ɹlə*]. Kat *Vierle.* — *Fælled*, se Bd. X.

Grossewiese. Kat *Grosse Wiese.*

Grue [*de xru·*]. — Kløft. *Grue*, se Bd. X.

Holmlyk [*de* ˈhòlmˌlỳg el. ˈhùlmˌkùbəl]. Kat *Holmkoppel.* — *Holm*, se Bd. X.

Junkerskoppel [ˈjùŋgəɹsˌkùbəl]. Kat *Iunkerskoppel.*

Junkerswisch [ˈjùŋgəɹsˌvìš]. Kat *Iunkerswiese.* — Ved *Junkerskoppel.*

(Her?) **Kammerskær.** K¹ 1781 [Nykirke] *Kamerskier*; Jb u. A. *Kammerskier.*

Karpendiek [ˈka·bən- el. ˈka·ᵇmˌdig]. Kat *Karpenteich.* — Nty. *Karpendiek* „Karpedam" (ikke hos Mensing).

Kleinewiese. Kat *Kleine Wiese.*

Klingenhøj [*klìŋ·ˈhy·*, ˈ*klìŋənˌhy·*, *klìŋənˈhy·*]. Schröder II 160 *Klingenhoi*; SH 318 E p. 12 *Klingenhye*; SH 359 4to *auf dem Klingenhügel*; JensenAng 36, Kat *Klingenhye.* — Ifl. SH 318 E „ein sehr ansehnlicher Steinhügel". Antagelig et oprindeligt **Klinghøj*, af Vb. *klinge*; jfr. *Klinghøj* DS VII 45, hvor det antages, at Navnet kan sigte til Folketro om Dans og Spil i Højen. Om *Klingdysse* i Gundsølille (1799 *Klingdyssagre*, 1916 *Klingerdysse*) oplyses det 1916, „at Navnet skulde hidrøre fra, at Drengene slog med Sten paa den, saa den klang" (Gunnar Knudsen i Kbh. Amts Aarb. 1927 p. 237).

Kærkoppel [ˈ*kiœ·ɹˌkùbəl*]. Kat *Kierkoppel.*

Langewiese. Kat *Langenwiese.*

Lauritskær [*laurəds*ˈ*kiœ·ɹ*]. Kat *Lauritzkier.* — Lille Skov. Snarest et sammensat Navn paa *-ris*, omtydet til Personnavn.

Lundwisch [*de* ˈ*lùndˌvìš*]. — Købt af en Mand i Kalleby ved Navn *Lund* (Opt 1934).

Maj [*mai*]. Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X.

Majkær [ˈ*maiˌkiœ·ɹ*]. 1720 (Afskr.) ArkKværn *Wiese Maykier*; K 1784 *May Kierre*; Kat *Maykier.* — *Maj*, se Bd. X.

Majsø. K 1784 *May See*; Udregn c. 1784 *May-See.* — *Maj*, se Bd. X.

Moorwiese. Kat *Moorwiese.*

Naldmaj [ˈ*nalˌmai*, ˈ*naiˌmai*]. Oest 1759 *am Ende der Kallebyer Nallmayen*; K 1784 *Nallmay*; Jb u. A. *Naille May*; Kat *Nallmay.* — Plantenavnet jy. *Nalde* „Nælde". Udtalens [*i*] er opstaaet af det palatale l, der ogsaa giver sig Udtryk i Skrivemaaden *Naille*; jfr. *Naldholm* p. 150.

Neuewiese. Kat *Neue Wiese.*

Norderkoppel [ˈ*nùrəˌkùbəl*]. Kat *Norderkoppel.*

Nübel Wiese. Kat *Nübel Wiese.* — Se *Nybøl* under Bebyggelsesnavne.

Perdekoppel [*de* ˈ*pœ·rəˌkùbəl*]. Kat *Pferdekoppel.* — Nty. *Perd* „Hest".

Perdewisch [*de* ˈ*pœ·rəˌvìš*]. Kat *Pferde-Wiese.*

Pinnikkoppel [ˈ*pìnəˌkùbəl*, ˈ*pènəˌkùbəl*, ˈ*pìnəŋˌland*?]. Kat *Norder Pennigkoppel, Süder Penningkoppel*; AnglJahrb 1955 p. 208 *Penningskoppel.* — Jfr. *Pinnikland* under Bebyggelsesnavne.

Sagerholt [ˈ*såˑ·xəɹˌhòld*]. — Del af *Lauritskær.* Af nty. *Sager* „Savskærer".

Siveng. K¹ 1781 [Nykirke] *Siew Eng*; K

1784 *Süwe Enge*; Jb u. A. *Süwe Eng, Sieveng, Süve Eng.*

Tageng. K[1] 1781 [Nykirke] *Tageng*; K 1784 *Tag Enge*; Udregn c. 1784 *Tage-Eng.* — Plantenavnet *Tag* „Phragmites".

Tegelkoppel [ˈte·xəlˌkùbəl, *te·xli·ˈkùbəl*]. Kat *Ziegeleikoppel, Ziegelei-Koppel.* — Nty. *Tegel* „Tegl", *Tegelie* „Teglværk".

Ved Aaen. K 1784 *Bey der Au, By de Au*; Udregn c. 1784 *by de Aue.*

Ødkening. K 1784 *Öhkening*; Jb u. A. *Öhkening, Ohkening.* — Mosestykke. Snarest *ing*-Afledning af Sb. glda. *ōthkn* „Ørken, øde Strækning".

Vesterholm.

Abeland [ˈå·bəɹˌland]. Kontraktb 1708 *Abellandt*; 1754 PastoratSørup *Abland*; 1837 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 14 *Abeland*; Kat *Aberland.* — Se under *Abland* i Gammelby, Sørup S.

Andkær. 1837 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 14 *Andkier.*

Bastholm [ˈbasdˌhòlm]. Kat *Bastholm.* — Agerjord ved Skoven Græskær. Af Sb. *Bast*, antagelig om Lindebast. Om Ordets Forekomst i nord. Stednavne se KLNM I 382.

Benstoft [ˈbènsˌtòfd]. Kat *Benstoft.* — Hvis Navnet tidligere har haft Efterledstryk, kan Forleddet være Gen. af Mandsnavnet *Benedikt*, der i Sønderjy. normalt har Tostavelsesformen *Benne(t)*.

Boddeskule [*bùrəsˈku·l*]. Jb 1723 *Boddes Kuhl*; 1782 SA C XII 2 Nr. 247 *Borres-Kuhl*; SH 318E p. 18 *Borreskuhl*; Kat *Bordes-Kuhl, Bordeskuhler, Bordeskuhler-Aue*; LA *Bordeskuhler Au.* — Af Mandsnavnet eller Tilnavnet glda. *Boddi*, som Tilnavn kendt bl. a. fra Als og Flensborg i Middelalderen (DgP under *Buddi*).

Bremerskrog [*brœ·məɹsˈkro·x*]. Kat *Bremeskrog.* — Støder op til *Bremerskrog* i Kværn og til *Krog* ndfr. *Bremers-* er muligvis et oprindeligt **Bredmose-*; jfr. *Bremersdam* p. 120.

Brynkær [*brỳŋgə*]. Jb 1723 *Brüncker-Lücke, Bruncker-Lücke*; KI 1763 [Sørup], KI 1768 [Sørup] *Brunkier*; 1783 (Afskr.) PastoratSørup *Brünker*; Kat *Brünke.* — Nu Agerjord, men i 1763 og 1783 Skov. Støder op til Skoven *Havrekær*, og Efterleddet er antagelig *Kær*; jfr. Formen i KI 1763 og KI 1768. Forleddet er snarest Sb. *Brink*, i Angel udtalt med *y*-Lyd (Feilb.); se Bd. X.

Bøksballe [ˈbỳgsˌbalix]. Verz 1731 *Büchsbalg*; Kat *Boixballig.* — Støder op til *Bøksballe* i Boltoft, Sterup S.; se dette.

Damsted [ˈdamˌsdœ·]. Kat *Dammstedt.* — Se Bd. X under *Dam.*

Dons [*do·ns*]. Kat *Dons.* — Eng ved Foden af et højtliggende Agerparti, der paa den længste Strækning er omgivet af Engarealer. En Del af Agerjorden bærer Navnet *Koknæs* (se ndfr.), og ogsaa Dons er sikkert en Sammensætning paa *-næs* og har oprindelig været Navn paa en Del af Højdedraget. Forleddet kan være Sb. *Done* „Snare (til Fuglefangst)".

Dæmling [*dœ·mləŋ*]. U 1835 *Dämmeng*; Kat *Demling, Dämling.* — Lille Stykke Agerjord. Sandsynligvis Diminutivafledning med Suffikset *-ling* til Sb. *Dam*; den nty. Udtale med lang Vokal kan skyldes Indflydelse fra Skrivemaaden *Dämling* i Kat. Et sv. Marknavn *Dämlingarna* sættes i Forbindelse med no. Dial. *demla* „plaske" (OGB XX:1 p. 200).

?Eckenholm. Jb 1723 *Eckeholm*; NyherredTingb 1725 *Eckenholm.* — Eng.

Frembjerg. Jb 1723 *Frembarg.*

Glasholt [ˈxlasˌhòld]. 1752 PastoratSørup *Höltzung Glaßholt.* — Af Sb. *Glas*, antagelig sigtende til Glasfabrikation.

Grepkær. Jb 1723 *Grepkier.* — Kan muligvis være Fejl for *Græskær* ndfr.

Grootewisch [ˈxro·dəˌviš]. Kat *Grosse-Wiese.* — Nty. *groot* „stor".

Grue. 1782 SA C XII 2 Nr. 247 *die Holtz-Schiffte Grube genannt.* — *Grue*, se Bd. X.

Grünholz. Kat *Grünholz.*

Græskær [ˈxræ·sˌkiæ·ɹ]. Jb 1723 *Höltzung in . . . Gräes-Kier*; Kat *Graskjær.*

Gundehøj [ˈxùnəˌhy·]. SH 318E p. 18

Gonjhoy; Kat *Gundehye*. — Mandsnavnet glda. *Gunni*.

Ham. U 1835, Kat *Hamm*. — *Ham*, se Bd. X.

Havrebjerg [ˈhå·vəɹˌba·x]. Jb 1723 *Haber-Berg*; Kat *Haferberg*.

Havrekær [ˈhå·vəɹˌkiæ·ɹ]. Jb 1723 *Haber-Kier, Haukier, Klein Haukier*; Kat *Haberkjær, Haferkjær*; KI 1763 [Sørup], KI 1768 [Sørup] *Haukier*; 1782 SA C XII 2 Nr. 247 *Hoikier*; 1783 (Afskr.) PastoratSørup *Haukier*; Kat *Haberkjær, Haferkjær*. — Skov.

Havremaj. 1762 SA C XII 1 Nr. 287 *Habermay*.

Hesseldam [*hɪsəlˈdam*]. Jb 1723 *Haßeldam*; Kat *Hesseldamm*.

Hjortbjerg. 1762 SA C XII 1 Nr. 287 *Iordbarg, Iordtberg, Iordberg Acker*.

Ilkær [ˈèlˌkiæ·ɹ]. NyherredTingb 1741 *Illkier*; Kat *Ilkjær*. — Det er uvist, om Forleddet er Sb. *Igle* eller Sb. *Ild*; den moderne nty. Udtale forudsætter, at det i den da. Dial. har været omtydet til Trænavnet *El*.

Kaadnerland. 1782 SA C XII 2 Nr. 247 *die Holtz-Schiffte Köhtner Land genannt*.

Kalvevad. Verz 1731 *Kalleway*; Kat *Kallewatt*. — Ved *Kalvevad* i Boltoft, Sterup S.; se dette.

Kelbjerg [*ki·lˈba·x*]. Kat *Kielberg*. — Sb. *Kilde*.

Kelmballe [ˈkèlmˌbalix]. Kat *Kielnbalg*. — Agerjord ved Vesterholm By; støder op til Kværn Aa. Snarest af Sb. *Kælling* med Overgang af *ng* til *m* foran *b*; jfr. BrN GG § 317.

Knibe [*knib*]. Kat *Knieb*. — Smal Engstrimmel ved Kværn Aa. *Knibe*, se Bd. X.

Koknæs [ˈkògˌnɪs]. Jb 1723 *Kockniß*; Verz 1731 *Kackeniß*; 1837 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 14 *Kokenis*; Kat *Kocenis*. — Om *Kok-* se under *Kokmose* p. 84 f. Jfr. *Dons* ovfr.

Kolyk. Vide 1723 SA C XII 1 Nr. 357 *Kohlück*.

Krasdam [*kra·sˈdam*]. Kat *Krastann*. — Snarest af Slægtsnavnet *Krag*, der forekommer i Vesterholm eller Nabobyen Østerholm i Middelalderen; se under *Kragstoft* i Kværn. Mindre sandsynligt er det vel, at der foreligger en Forvanskning af **Korsdam*, selv om Stedet støder op til *Munkenskors* i Kværn.

Krog [*kro·x*]. Jb 1723 *der Wester- und Oster-Krog oder Ecke*; Kat *Krog*. — *Krog*, se Bd. X.

?Krukkedel [*krùgəˈde·l*]. Kat *Krokodil*. — Agerjord ved Kværn Aa.

Kværn Aa [ˈkwæ·ɹnˌau]. LA *Quern Au*. — Se *Kværn* under Bebyggelsesnavne.

Kälwertoft [ˈkèlvəɹˌtòfd]. — Nty. *Kälwer-* „Kalve-".

Langelyk [*laŋəˈlỳg*, ˈ*laŋəˌlỳg*]. Kat *Lange-Lück*. — To Lokaliteter.

Langholz. Kontraktb 1717, Kontraktb 1759 *Langholtz*. — Gengiver et da. **Langskov* eller **Langholt*.

Langtved [ˈ*laŋˌtwe·*]. Jb 1723 *Langtwedt Lücke*; Kat *Langtwer*.

Ledstabel [ˈ*laiˌsdafəl*]. Verz 1731 *leystappel*; Kat *Leistaffel*. — Agerjord paa Grænsen til Kværn og Sterup ved Vejen fra Vesterholm til Tingskov. *Lejstaffel* er ifl. Hagerup[2] (under *Stabel*) „Endestykkerne i et Markled", d.v.s. Ledstolperne. Ordet forekommer ogsaa som Stednavn i Nordslesvig (DS IV 219).

Lillelyk. 1831 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 12 *Lillelück, Lille-Lücke*; Kat *Lille-Lücke*.

Lillemaj. Jb 1723 *in der Kleinen May*; 1800 (Afskr.) ArkKværn *Lillemay*.

Lund [*lùnd*]. Jb 1723 *in der Lund*; Kat *Lund*. — *Lund*, se Bd. X.

Lundbjerg [ˈ*lùndˌba·x*]. Jb 1723 *Höltzung in . . Lund-Berg*; Kat *Lundberg*.

Lundhjørne. NyherredTingb 1738 *Land Lundhörn genandt*.

Lykker. Jb 1723 *die Lücken*. — *Lyk*, se Bd. X.

Lyksted [ˈ*lỳgˌsdæ·*]. Kat *Lückstedt*. — Se under *Lyksted* p. 133.

Maj. Jb 1723 *in der May*. — *Maj*, se Bd. X.

Mittmaj [ˈ*mìdˌmai*]. Kat *Mittmay*.

Mittoft [ˈ*mìdˌtòfd*]. Kat *Mittoft*. — To Lokaliteter.

Morreshøj [*mùrəsˈhy·*]. Kat *Morreshue*. — Snarest af Mandsnavnet *Moritz* (DgP under *Mauritius*).

Mose [*mu·əs*]. Jb 1723 *in der Mooß-Lücke*; Kat *Muues*. — Mark med Lavning.

Mosewisch [*mu·əsˈvìš*]. — Ved *Mose*.

Möhlenstraat [*də ˈmø·lənˌsdrå·d*]. — Vej fra Vesterholm til Stenbjerg forbi *Møllebæk*. Nty. *Möhl* „Mølle".

Møllebæk [*ˈmø·lˌbæ·g*]. Jb 1723 *Höltzung in Möhlbeck, Möllbeck-Lücke*; 1800 (Afskr.) ArkKværn *Mühlenbeck*; Kat *Mühbeck*. — Nu Areal ved Kværn Aa.

Mørkholt. Jb 1723 *Mürckholtz-Lücke*.

Nielyk [*ˈni·ˌlỳg, ni·ˈlỳg*]. Kat *Nielück, Nielyck, Neue-Lück*. — Flere Lokaliteter i Kat. Nty. *nie* „ny".

Norderlyk. Kat *Norder-Lück*. — To Lokaliteter.

Nordertoft. Kat *Norder-Toft*.

Osterholt [*ˈo·sdəɹˌhòld*]. Kat *Osterholz*.

Parzelle [*padˈse·l*]. Kat *Parcele*.

Roj [*råi*]. 1783 (Afskr.) PastoratSørup *Roy*. — I 1783 Skov. *Roj*, se Bd. X.

Rojstub. KI 1768 [Sørup] *Roystuf*. — Skov. Jfr. *Stub* ndfr.

Rævegrav [*ˈro·gˌrau*] Kat *Rovgrav*. — Udtaleformen er forvansket.

Rødeng [*ro·ˈèŋ*]. Jb 1723 *Röd Eng-Wisch*; Vide 1723 (Kontraktb 1723) *Rodeng*; Kat *Röeng*.

Sildevraa. Jb 1723 *Sildewraa*; KI 1763 [Sørup] *Syllabra*; 1783 (Afskr.) Pastorat Sørup *Sillabra, Syllabra*. — Skov. Antagelig, trods Skrivemaaden med *ld* i Jb 1723, af Plantenavnet *Selje* „Pil".

Skjold Lyk [*ˈšo·lˌlỳg*]. Jb 1723 *Schiol-Lücke, Schiöl-Lücke*; Kat *Schiol-Lück, Schiollück*. — Se *Skjold* under Bebyggelsesnavne.

Smaahøj [*smùˈhy·*]. Jb 1723 *Schma-Hoy, Schma-Hoye*; Kat *Schmahye*. — Adj. glda. *smā(r)* „lille".

Smøl [*šmy·l*]. Jb 1723 *die Holtz-Lücke Schmöel, der Acker-Lücke Schmöel*; Verz 1731 *Schmöhl*; Kat *Schmühl*. — Paa Grænsen til Kværn og støder sikkert op til *Smøl* i denne By. Samme Navn forekommer flere Steder i Nordslesvig, og Udtalen her viser, at det har glda. *ō*, som i den da. Dial. i Angel er blevet diftongeret til [*yə*]. *Smøl* formodes i DS VI 268 at kunne være beslægtet med Vb. nty. *smölen* „unter starker Rauchentwicklung brennen" og betyde „noget afbrændt". Jfr. ogsaa mndl. *smolen* „gløde" og se om Etymologien Franck-Wijk Etym. Wb. m. Suppl. under *smeulen*.

Solbjerg [*ˈso·lˌba·x*]. Kat *Sulberg*. — Areal i Byen ved Kværn Aa. Af Sb. *Sol*, der her antagelig sigter til solbeskinnet Beliggenhed.

Stangager. 1762 SA C XII 1 Nr. 287 *Stang-Acker*. — Af Sb. *Stang*, men Anledningen til Navnet er uvis.

Steenbarg Lyk [*ˈsde·nba·xəɹˈlỳgən*]. Kat *Steinberg-Lück, Grosse-Steinberg, Kleine-Steinberg-Lück*. — Paa Grænsen til *Stenbjerg* S.

Stenbæk [*ˈsde·nˌbæ·g*]. Jb 1723 *Steenbeck*; Kat *Stenbeck*.

Sterup Bro [*sde·rəbˈbrỳx*].Jb 1723 *Steerup-Brück*; Kat *Sterupbrück*. — Eng ved Bro over Lipping Aa paa Vejen til Sterup.

Stub. KI 1763 [Sørup] *Stuf*; 1783 (Afskr.) PastoratSørup *Stof*. — Skov. Sb. *Stub* eller Kollektivet *Stubbe*, se Bd. X.

Süderlyk. Kat *Süder Lück*.

Südertoft [*ˈsy·dəɹˌtòfd*]. Kat *Süder Toft*.

Tagmaj. Opt 16.(?) Aarh. (Afskr. 17. Aarh.) PastoratKværn *wysk ghenomet thagemade*; Kontraktb 1708 *tag May*; Jb 1723 *Tag May*; Vide 1723 (Kontraktb 1723) *Tagemay*; Kontraktb 1759 *Tagmay*. — Plantenavnet *Tag* „Phragmites".

?Tarkemaj. Jb 1723 *Tarckemay*; NyherredTingb 1725 *Tackenmay*. — Samme Lokalitet som *Tagmaj*?

Toftmaj [*ˈtòfdˌmai*]. Jb 1723 *in der Tofft May*; Kat *Toftmay*.

Tolsmajlyk [*tausmaiˈlỳg*]. Jb 1723 *Tollschmar Lücke*; Kat *Tolsmayelück*. — Agerjord ved Vestermaj. Forleddet er Gen. af Mandsnavnet glda. *Thōlf*, der indgaar i Bebyggelsesnavnet *Tolslev* i Esgrus S., eller muligvis af Sb. *Told*, der i da. Stednavne bruges i Betydningen „Grænse(-strimmel)"; se Kousgård Sørensen i APhS XXIII 114 ff.

Ulvekær [*ˈuləˌkiæ·ɹ*]. Jb 1723 *Uhlekier*; Kat *Ulekjær*.

Vesterholm Skov. KI 1763 [Sørup] *in dem Westerholmer Holtze*. — Se *Vesterholm* under Bebyggelsesnavne.

Vesterlyk. Jb 1723 *der Wester-Lücke.*

Vestermaj [ˈvèsdəɹˌmai]. Verz 1731 *Wester May*; Kat *Westermay.*

Vestermark. Jb 1723 *auf dem Wester felde.*

Viseslyk [*vi·səsˈlỳgən*]. Jb 1723 *Wießes Lücke, Wießes-Lück*; Verz 1731 *Wießes Lücke*; Kat *Wiese-Lücke.* — Antagelig af et Slægtsnavn *Vise* (*Wiese*).

Østerlyk. Jb 1723 *der Oster-Lücke*; Kat *Oster-Lück.*

Østermaj [ˈo·sdəɹˌmai]. Kontraktb 1708 *im Oster May*; Kat *Ostermay.*

Østermark. Jb 1723 *auff dem Oster-Felde.*

NYKIRKE SOGN.

Kilder.

ArkNykirke	Nykirke Sognearkiv, Nykirke.
Ernteverz	Summarisches Erndte-Verzeichniß angefangen nach der 1763 & 64 geschehene Feldvertheilung, 1764—80, 1851—54. ArkNykirke Nr. 56—57.
GlücksburgMastReg 1667	Se under Munkbrarup S.
GlücksburgReg 1668	Se under Munkbrarup S.
Jb 1685	Se under Munkbrarup S.
Jb 1756	Se under Munkbrarup S.
Jb 1779	Se under Munkbrarup S.
Jb 1781	Erd Buch von den Ländereyen welche zu den . . . Dörfer Neukirchen und Posebüy gehören. 1781. SA Abt 25[1] p. 207 Fasz. 3.
Jb 1806	Erdbuch über die zu . . . Neukirchen et Posebuy gehörige Ländereyen. SA Abt 25[1] p. 207.
Jb c. 1806	Erd-Buch über die . . . Dörfern Neukirchen und Posebuy. SA C XII 1 Nr. 307.
K[1] 1781	Plann von dem . . . Dorfe Neukirchen und Posebuy. 1781. SA Abt 402 A 4 Nr. 268.
K[2] 1781	Plan von dem Dorffe Neukirchen. 1781. ArkNykirke. [Det er antagelig dette, nu stærkt beskadigede, Kort, der sigtes til, naar KI 1782 oplyser, at Præsten har et Kort over Bymarken].
K 1816	Extract aus der Carte von dem . . . Dorfe Neukirchen und Posebuy und zwar von einem Theil des Posebuyer Feldes. 1816. SA C XII 3 Nr. 191.
K u. A.	Rids uden Aar. SA Abt 402 A 4 Nr. 269.
KI 1782	Kirchen-Jnventarium von Neukirchen. 1782. SA C XII 2 Nr. 171.
KI[1] 1782	Kirchen-Inventarium von Neukirchen 1782. ArkNykirke Nr. 56—57.
Kirkeb 1651 ff.	Verzeichnüs Derer So gebohren worden Jm Jahr nach Christi Gebuhrt Tausent Sechs Hundert vndt ein vndt Fünffzig. RA. Nykirke Sognekalds Ark. Ministerialbog 1651—1779. Afleveret til Tyskland.
Nerong-Christesen	Se under Grumtoft S.
Oest 1759	Nachrichten für die Posteritæt betreffend das Pastorat zu Neukirchen mit treuer Feder abgefasset von Nicolaus Oest, Pastor Adj. loci Anno 1759. ArkNykirke Nr. 56—57.
U 1763	Udskiftningsdok. vedrørende „Tausch des Niebyer Oster-Feldes". 1763. ArkNykirke Nr. 56—57.
U 1764	Udskiftningsdok. vedrørende „dem Schau- und Wester-Felde". ArkNykirke Nr. 56—57.
Udregn u. A.	Ausrechnungs Prot. von dem . . . Dorffe Neukirchen und Possebuy. SA Abt. 25 Nr. 14.
Verz 1797	Se under Hyrup S.
Verz 1818	Se under Munkbrarup S.

Meddeler.

Jes Nissen, Nykirke, f. sts. 1873. Meddeleren har hørt Navnene af sin Bedstefader, der var dansktalende og født i Nykirke 1798. Opt. 1935.

BEBYGGELSESNAVNE.

Dollerupskov. Kirkeb 1654 *in Dolderupholtze*; Kirkeb 1679 *dolderup holtz*; Kirkeb 1771 *Dollerup holtz.* — I Kirkeb 1771 omtales en Mand baade som *Jes Jürgensen in Dollerup holtz* og som *Ies Iürgensen in Poosby*; *Dollerupholz* er ellers det Navn, der stadig anvendes i Kirkebogen. Jfr. *Poseby* ndfr. og *Dollerupskov* ovfr. p. 114.

Holt, Gde [*dad hòld*]. — Fire—fem Ejendomme i den Del af Bymarken, der i ældre Kilder kaldes *Schau*; se *Skov* under Naturnavne i Nykirke. Nty. *Holt* gengiver altsaa her et da. *Skov.*

Niebyfeld, Hse. Schröder II 91 *Niebyefeld*; Oldekop V 81 *Niebyfeld.*

Nyby, Lb [*də ˈny·by, ni·by*]. Mejer 1648 *Niebuy*; Mejer 1649 *Niebuy, Nybuy*; Kirkeb 1651 *Newendorff*; Danckw 102 *Nieby*; GlücksbMastReg 1667 *Neuendorff*; GlücksbReg 1668 *Nydorff*; Jb 1685 *Nydorff*; 1741 SA C XII 1 Nr. 523 *Neudorff*; Jb 1756 *Niebuy*; DAtl VII 873, VSK 1783 *Nyebye*; Verz 1818 *Nieby*; Dörfer[1] 149 f., Schröder II 91 *Niebye* (*Neudorf*); Gst 1858 *Nyby*; Oldekop V 81 *Nieby.* — Byen er anlagt af Hertug Hans den Yngre i 1621—22 og Kirken bygget 1622 (JensenAng p. 349).

Nykirke [ˈ*ni·ˌka·gən*]. Kort i Sax Frisia Minor 1638 f. 34 b *New Kirche*; Mejer 1648 *Nienkercken*; Mejer 1649 *Nyenkerken, Nienkercken*; Mejer 1650 *Nienkercken*; Danckw 102 *Nien-Kercken*; Kirkeb 1654 *zur Newkirchen*; JSørensenK X *Ny Kiercke*; Kontraktb 1717 *Nie-Kirch*; VSK 1783 *Nye Kirke*; Dörfer[2] 165 *Neukirchen* (*Niebye*); Schröder II 87 *Neukirchen* (*vormals Niekark*); Gst 1858 *Nykirke*; LA *Neukirchen.* — Navnet [ˈ*ni·ˌka·gən*] bruges ifl. Opt 1935 kun lidt.

Poseby, Hse [*po·sby*, de gamle: (*nå·*) *də* ˈ*pu·əs*]. Kirkeb 1771 *Poosby*; Verz 1797 *Poesby*; Dörfer[1] 168 *Poosbye* (*Zwölf Mark Goldes*); Dörfer[3] 123 *Poosbye* (*Posebye, Zwölf Mark Goldes*); Schröder II 162 *Poosbye* (*Posebye*); Kok *Posby.* — Enclave til Nykirke S., beliggende i Dollerupskov og i kommunal Henseende indlemmet i denne Kommune 1867 (Nerong-Christesen p. 170). Navnet *Posen* (jfr. Udtaleangivelsen) eller *Poseby* indeholder Sb. *Pose*, der sigter til Beliggenheden. Jfr. *Dollerupskov* ovfr. og *Tolv Mark Guld* ndfr.

Tolv Mark Guld. Mejer 1648 & 49 *Twolfmarckgolds*; Mejer 1650 *Tolmarck gol*; Danckw 102 *Twölff Marck Goldes*; Kirkeb 1658 *Zwelff m. goldes*; GlücksbReg 1668 *die Zwölff m. Goldes*; Jb 1779 *die Zwölff Marck Goldes.* — I Husby Herred var en Mark Guld i 1643 11,52 Byskæpper god Jord, men naar ogsaa den ringere Jord, Enge og Græsningsarealer medregnes, naar man op paa 18—24 Byskæpper Land pr. Mark Guld (Sv. Aakjær i NK XXX 232). En Byskæppe Land er ifl. Aakjær (l.c. p. 228) 33,635 ar, og 12 Mark Guld skulde derefter i Midten af 17. Aarh. være 66—88 ha. Arealet til de to Huse er i alt Fald i 19. Aarh. langt mindre, idet det ifl. Schröder II 163 er paa godt 23 „Tonnen", og man kan maaske ikke udelukke den Mulighed, at Tolv Mark Guld har været et ironisk Navn paa den uanselige og afsidesliggende Bebyggelse. En anden Mulighed maa imidlertid overvejes. Ifl. JensenAng p. 67 ejede Præsten i Kværn 2 Mark Guld paa Dollerup Mark, hvorfor der i 1651 blev anvist ham godt 58 Heitscheffel Land. Da en angelsk Heitscheffel er en halv Tønde Rugsædeland (Aakjær l.c. p. 227), stemmer dette Areal ganske godt med det Tilliggende, de to Huse har ifl. Schröder, saaledes at det ligger nær at antage, at Enclaven i Dollerupskov i Virkeligheden er identisk med Præstens to Mark Guld paa Dollerup Mark. At Arealet bliver en Enclave til Nykirke og ikke til Kværn forklares ved, at Nykirke Sogn sandsynligvis er oprettet af Arealer, som Hertug Hans den Yngre købte fra Godset Nybøl i Kværn S. (Schröder II 87). Er Antagelsen rigtig, maa Mejers Form være Fejl for „To Mark Guld", og de yngre Kilder maa være afhængige af ham (og

Danckwerth). Schmidt p. 269 oplyser, at Navnet kommer af „en dyr feilslaget Plan". Jfr. *Dollerupskov* og *Poseby* ovfr.

Westerfeld, Hse [ˈvèsdəˌfèld]. — Se *Vestermark* under Naturnavne i Nykirke.

Ziegelbrennerei. Kirkeb 1759 *auf der Ziegelbrennerey hinter Nybye.* — Jfr. *Tegelhof* under Naturnavne i Nykirke.

NATURNAVNE.

Nykirke med Nyby.

Afnehmt [ˈafˌnæ·md]. Oest 1759 *Norder Abnehm, Die Norder Abnahme, Süder-Abnehm, Die Süder Abnahme, Abnehm Ackern, Abnehmberg*; U 1764 *nach dem Abnehm, von dem Abnehm-Wege*; Ernteverz 1764 *Nord Abnehm, Norder Abnehm*; Ernteverz 1765 *Oster Abnehm*; Ernteverz 1766 *Wester Abnehm*; K¹ 1781 *Norder Abnahme, Süder Abnahme*; K u. A. *Norder Abnam, Süder Abname*; KI 1782 *Abnehmen die jetzt in 4 Lücken abgetheilet sind*; KI¹ 1782 *aus dem sogenannten Abnehmden*; Jb 1806 *Norder-Abnahme, Süder-Abnahme*; Kat *Hintere Abnahme, Vordere Abnahme.* — Ifl. KI 1782 den gamle Præstegaardsjord. Nty. *Afnehmt* „Aftægt" (Mensing I 76), her antagelig brugt om Jord, der er undtaget fra Fællesskabet.

Appelhof [ˈabəlˌhòf]. K¹ 1781 *Appel Hoff*; Jb 1806 *der Appelhof*; Kat *Appelhof, Langen Appelhof.* — Nty. *Appelhof* „Frugthave".

Asmus Stoff-Acker. U 1763 *Asmus Stoff-Ackern.* — *Asmus Stoff* er ikke en af Ejerne i U 1763.

Attemin [*adəmin*]. K¹ 1781, Jb 1781 *Attemien*; K u. A. *Atte Mins*; Jb 1806 *Attemien*; 1812 SA C XII 1 Nr. 473 *Attemin*; Kat *Ademien.* — Højtliggende Agerjord. Efter Beliggenheden kan sidste Led ikke være Ordet *Minde* „Munding".

Auwisch [ˈauˌviš]. Kat *Aue-Wiese.*

Barglyk [*de* ˈba·xˌlyg]. Kat *Berglücke.* — Flere Lokaliteter. Nty. *Barg* „Bjerg".

Bergkoppel. Kat *Bergkoppel.*

Bi de Au. Udregn. c. 1784 [Kalleby] *by de Aue*; K 1784 [Kalleby] *By de Au.* — Enclave i Kalleby. Nty. Betegnelse, „ved Aaen".

Bloksig [ˈblògˌsix]. Oest 1759, U 1764 *Blocksick*; K¹ 1781 *Blocksieck*; K u. A. *Block Sicken*; Kat *Blocksieck.* — *Blok,* se Bd. X.

Bondholm [ˈbùndˌhòlm]. K¹ 1781, Jb 1781 *Bundholm*; 1788 ArkNykirke Nr. 4—5 *die Lücke Bundenholm*; Jb 1806, Kat *Bundholm.* — Støder op til *Bondholm* i Havernæs. Kværn S.; se dette.

Bossø. — Enklave i Philipsdal; se under Kværn S.

Bostholm. 1768 ArkNykirke Nr. 56—57 *Bastholm*; K² 1781, Jb 1781, 1786 SA Abt 25 Nr. 14 *Bostholm*; Jb 1806 *Bostholm, Bastholm*; Jb c. 1806 *Bostholm* [saal. alm.], *Bastholm, Bestholm*; Kat *Bostholm.* — Eng. Af Sb. *Børste,* i Angel udtalt [*bo·st*] (Feilb.), her antagelig brugt som Plantenavn, og da snarest om Nardus stricta. Denne Plante har i Da. folkelige Navne som *Svinebørste, Smidebørste* (ODP II 104), og Navne med Børste som Forled eller Efterled i de andre nordiske Sprog og i Tysk (*Borstengras*); usammensat forekommer *borst* som Navn paa Planten i Norge (Jenssen-Tusch p. 150). Om Muligheden for *burst* i gamle Stednavne se Kristian Hald i APhS XVIII 270.

Bredeng [ˈbræ·mˌšlfd]. U 1763 *die Breite Enge*; K¹ 1781 *Bree Eng Schift*; Jb 1781 *Bree Engschift*; Jb 1806 *Bred-Engschift*; Kat *Brehmschift.* — Den moderne Udtale forud-

sætter en Sammentrækning af Bredeng til [**brœ·ŋ*] og derefter Overgang af [*ŋ*] til [*m*], muligvis ved Tilslutning til Vb. *brœmme* „gaa i Gæring" (om Hø); jfr. under *Bremholm* i Gammelby, Sørup S.

Bulmose [*ˈbùlmùs*]. Jb c. 1806 *Lillemay Sick oder Bolmos-dito*; Kat *Bollmoor*. — Sb. sønderjy. *Bolle* „Tyr".

Damhole. U 1763 *Damhohl.*

Dollerupholzer Kirchenfussteig. U 1764 *der Dollerup-Holtzer Kirchen-Fußsteig.* — Se *Dollerupskov* under Bebyggelsesnavne.

Dybsig [*ˈdy·fˌsix*]. Oest 1759 *Deepsick Acker*; U 1763, K¹ 1781 *Deepsick*; Jb 1781 *Deepsieck*; K u. A. *Depsick*; Jb 1806 *Deepsiek*; Kat *Deepsieck.*

Endeløs [*ˈènd|lo·s*]. Oest 1759 *Endlös*; U 1764, K¹ 1781, Jb 1781 *Endelos*; K u. A. *Ende-Loos*; Jb 1806 *Endelös*; Kat *Endelos, Endlos.* — Langstrakt Agerstykke. Samme Navn forekommer i Sundeved og paa Als (DS VII 43, 248).

Fælled [*fœ·ɹlə*]. Oest 1759 *Fehlet Ackern*; U 1763 *Fehlet, die Fehlet, Norder Fehlet-Ackern, Süder Fehlet-Ackern*; K¹ 1781, Jb 1781 *Fehle*; Kat *Fehle, Fehle wiese.* — *Fælled*, se Bd. X.

Gadeland [*ˈga·ˌlain*]. Oest 1759 *Gad-Ackern*; U 1763 *die Straß-Ackern, Wester Straß-Ackern, Mittelste Straß-Ackern, Oster Straß-Ackern*; K¹ 1781 *Garde Acker*; Jb 1781 *Garde Ackern*; Udregn u. A. *Garde*; Jb 1806 *Gardeackern, Gaardeackern*; 1874 ArkNykirke Nr. 2 *Garrland*; Kat *Gallen, Ober Gallen, Nieder Gallen.* — Areal ved en Vej. Udtalens [*in*] gengiver et da. [*ŋ*]. *Gade*, se Bd. X.

Grossewiese. Kat *Grosse Wiese.* — To Lokaliteter.

Grue [*de xru·*]. Ernteverz 1765 *jenseits der Grube*; Kat *Gruft.* — Kløft paa Grænsen til Philipsdal, Kværn S., og vistnok samme Lokalitet som *Grue* der. *Grue*, se Bd. X.

Gruelyk [*ˈxru·ˌlỳg*]. K¹ 1781 *Gruftlücken*; Jb 1781 *Gruft Lück*; K u. A. *Grube Lücken*; Jb 1806 *Gruftlück, Grüftlück*; Kat *Gruft Koppel.* — *Grue*, se Bd. X.

Hafflyk [*ˈhafˌlỳg*]. — Nty. *Haff* „Hav".

Ham. Ernteverz 1852 *Hamm.* — *Ham*, se Bd. X.

Harhøj [*ˈha·ˌhy·*]. Oest 1759 *Harhy Acker*; K¹ 1781 *Harhoye*; Jb 1781 *Harhöye, Harhoye*; Jb 1806 *Haarhoy, Haarhöy, Harhoye*; SH 318E p. 12 *Harhye*; Kat *Harhoi, Harhoiberg, Harhoiwiese.* — „Steinhügel" ifl. SH 318E. Af Dyrenavnet *Hare.*

Harhøj Led. Oest 1759 *Harhylei*; U 1763 *Harhyheck*; U 1764 *Harhy Heck.*

Holt [*hùld*]. K¹ 1781 *Holdt*; Jb 1781 *Holt, Holdt*; 1874 ArkNykirke 2 *die Koppel Hold*; Kat *Holdt.* — *Holt*, se Bd. X.

Holtlyk [*ˈhòldˌlỳg*]. Kat *Holzkoppel.*

Holtsagre [*ˈhùldsˌagəɹn*]. Oest 1759 *Holtzackern*; U 1763 *Holtzackern, Wester Holtz Ackern, Oster Holtz Ackern.*

Hovsti [*ˈhauˌsdix*]. Oest 1759 *Hofstieg*; U 1764 *der Hofsteig*; K¹ 1781, Jb 1781 *Hoffstieg*; K u. A. *Hawstieg*; 1784 ArkNykirke 4—5 *der Hofsteig Lücke*; Jb 1806 *Hofstieg*; Kat *Hoffstieg, Norder Hoffstieg, Süder Hoffstieg.* — Ifl. U 1764 Gangsti og Kørevej, nu Arealer ved Vejen til Frederiksdal. Af Sb. *Hov* „Hoveri".

Hælde [*hèl*]. Oest 1759 *Hellacker*; K¹ 1781, Jb 1681, Jb 1806 *Hell*; Kat *Klein Hell, Grosse Hell.* — Stejl Skraaning. *Hælde*, se Bd. X.

Højlykker [*de ˈhy·ˌlỳgən*]. Oest 1759 *Hyäcker*; Kat *Hüekoppel, Norder Hüekoppel, Süder Hüekoppel.*

Hønstoft [*ˈhø·nsˌtòfd*]. K¹ 1781 *Höhnstoft*; Jb 1781 *Höhns Toft*; Jb 1806 *Hönstoft*; Kat *Höhnstoft, Hohnstuf.* — Forleddet er antagelig Gen. af et Slægtsnavn.

Karklyk [*ˈka·gˌlỳg*]. — Samme Lokalitet som *Kirchenberg* i Kat; se ndfr. under *Kirkebjerg.* Nty. *Kark* „Kirke".

Karstenskilde. Oest 1759 *Karstens Kild* (rettet fra *Ziegelhoff Ackern*).

Karstensmose [*kèsdənsˈmu·əs*]. Oest 1759 *Karstens Moos* (rettet fra *Kammers Kier Ackern*); U 1763 *Carstens Moos*; K¹ 1781 *Karstens Moos*; Jb 1806 *Karstensmoos, Karstens moos*; Kat *Kirsten's Moor, Karstens Moor.* — Om *Kammerskær* se under Philipsdal, Kværn S.

Katenwiese. KI 1782 *wegen der Kathen-Wiese.*

Kipperehoved [*kìbərəˈhui*, yngre *-ˈhy·*]. — Pynt ved *Nifland. Kippere-* er antagelig et

sammensat Stednavn, men Oprindelsen er ganske uvis. Maaske foreligger der en Sammensætning paa *-bjerg*; efter Beliggenheden dog ikke *Kirkebjerg* ndfr.

Kirchenkoppel. Kat *Kirchenkoppel.*

Kirkebjerg [*ka·gˈba·x*]. K¹ 1781, Jb 1781, Jb 1806 *Kirchbierre*; Kat *Kirchenberg, Ober Kirchenberg, Süder Kirchenberg, Norder Kirchenberg, Niedere Kirchenberg.* — Ved Kirken.

Kleinkoppel. 1788 SA C XII 1 Nr. 307 *Norder Klein Koppel*; Jb 1806 *Klein Koppel*; Kat *Klein Koppel, Kleine Koppel.* — Flere Lokaliteter.

Klüft [*klỳfd*]. Oest 1759 *Klüfft*; U 1763 *Oster Klüfft Ackern*; U 1764 *Klüfft*; Gude p. 116 *Kluft* [Appellativ]; Jb 1781 *Klüftland* [Apellativ]; Udregn u. A. *Klufland, Kluft Land, Oster Klüftland*; KI 1782 *Klüft*; Kat *Klöft.* — Strandskrænter. Navnet gengiver et da. **Klev*, hvorom se Bd. X; jfr. *Klüft* i Nordgaardskov, Stenbjerg S.

Krog [*kro·x*]. Oest 1759 *Wiese der Krog genannt*; K¹ 1781, Kat *Kroog.* — *Krog*, se Bd. X.

Krogetbøg [*kro·xəˈbø·x*]. Oest 1759 *Krogeböck*; K¹ 1781 *Krooge Bönck*; K² 1781 *Kroog Bö(nck?)*; Jb 1781 *Kroogebönck*; K u. A. *Kroge-Böck*; Jb 1806 *Krogebünk*; Kat *Krooge Bönck.* — Mark. Adj. *kroget.*

Kuler [*kulə*]. Kat *Kuhle.* — Udtalen gengiver en da. Pl.-Form; samme Form forekommer som Stednavn i Nordslesv., f. Eks. i *Kuler*, udt. [*æ kuˈlə*], DS V 19. *Kule*, se Bd. X.

Kværn Maj. Jb 1781 *Queren May*; Jb 1806 *Quern-May.* — Efter Nabosognet *Kværn.*

Küsterland. U 1764 *bey den Küsterath-Ackern*; K¹ 1781 *Küster-Land.* — Ty. *Küster* „Degn".

Kærkoppel [ˈ*kiæ·ɹˌkùbəl*]. *Kat Kierkoppel.* — *Kær*, se Bd. X.

Langelyk [*laŋəˈlỳg*]. — To Lokaliteter. Den ene er identisk med *Langen Appelhof* i Kat (se ovfr. under *Appelhof*), den anden med en Del af *Langkoppel.*

Langkoppel. Kat *Langkoppel.*

Langsig [ˈ*laŋˌsix*]. Oest 1759 *Langsick-Ackern*; U 1764 *Langsick, hinter dem Norder-Langsick-Parcelen*; K¹ 1781 *Lang Sieck*; Kat *Langsieck, Wester Langsieck, Oster Langsieck, Langsieck Koppel.* — To Lokaliteter i Kat.

Langskift [*laŋˈsʃfd*]. Oest 1759 *Langeschifft*; U 1764 *im Langenschifft im Schau*; K¹ 1781, Kat *Langschift.*

Lillelyk [*klɛ·nəˈlỳg*]. Jb 1781 *die kleine Lück, die klein Lücke.*

Lillemaj. Oest 1759 *jenseits der Klein Wiese*; K¹ 1781 *Klein May*; Udregn u. A. *Lille May, Klein May*; Kat *Kleine Wiese.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Lillemaj Led [*lìməˈlai*]. Oest 1759 *Lilmayley*; U 1764 *Lillmaj-Heck*; Kat *Limmelai, Limmeheck* (sic).

Lillemaj Sig [*lìməˈsig, lèməˈsig*]. Oest 1759 *Lilmaisick*; U 1764 *Lillmajsick*; K¹ 1781 *Lille May Sieck*; Kat *Lehmsieck.*

Lillemaj Slet. Oest 1759 *Lilmaischleth*; U 1764 *Lillmaj-Schlet*; K¹ 1781 *Lille May Schlicht*; K u. A. *Lilmay Schlichten*; Jb 1806 *Lillemay Schlicht*; Kat *Klein Wiesenschlicht.*

Majer [*de maiən*]. Oest 1759 *auf den Mayen*; U 1763 *nach den Mayen.* — *Maj*, se Bd. X.

Majkær. 1786 SA Abt 25 Nr. 14 *Maykier.*

Majsti. U 1763 *bei dem May-Stech.*

Mittelschift [*laŋˈmìdəlˌʃfd*]. Oest 1759 *Mittelschifft acker*; K¹ 1781 *Mittelschifft, Lang Mittelschift*; Kat *Mittelschift, Lang Mittelschift.*

Mittelstrasse. U 1763 *neben den Mittelstraße.*

Moseeng. 1833 ArkNykirke *aus der Mooswiese*; Kat *Moorwiese.*

Møllebæk [*de bœ·g*]. 1786 SA Abt 25 Nr. 14 *bey der Mühlenbach*; Kat *Mühlenbach.*

Møllerlyk Led. Oest 1759 *Muller Lücker-Heck*; U 1764 *nach dem Müllerlücken Heck.* — Antagelig ved *Møllerlyk* i Frederiksdal, Kværn S.

Mørkensager. Oest 1759 *Mörkens-Acker.*

Mørkenslyk [*mỳlxå·ɹdsˈlỳg*]. 1750 ArkNykirke 56—57 *Mörkens-Lücke*; Oest 1759 *Mörkenslück, Mörckens Lück*; U 1764 *Mörckens Lück*; K¹ 1781 *die Mürckens Lücken*; K u. A. *die Mörcken Lücken*; KI 1782 *Mörkenslück*; Jb 1806 *Mörkenlük, Mörkenslük, Mürkenlük, Mürcken Lück*; Kat *Mürckenskoppel.* — Bestaar ifl. Jb 1781 foruden af

Ager og lidt Eng af „Holz und Busch". Udtalen skyldes Omtydning efter Familienavnet *Mølgaard*.

Mørkensvarp. Oest 1759 *Mörkens Warp*. — Ifl. Oest „ein Acker der am Mörkenslück stösset und mehrentheils mit Holtz bewachsen ist". Navnene paa *Mørkens-* indeholder et usammensat Stednavn **Mørken*; se under *Mørkenshøj* p. 91.

Nifland [ˈ*nif*ˌ*land*]. U 1763 *Niffland Ackern*; K¹ 1781 *Niffland*; Jb 1806 *Nifland*; Kat *Niffland*. — Areal ved en Pynt. Sb. *Næb*, brugt om en Terrænformation. Hagerup² p. 65 angiver Udtalen *Nèff*, men Skrivemaaderne med *i* forudsætter en Udtale med lukket Vokal; jfr. alsisk [*nef*] (Feilb.). Om Udtalen med [*e*] se Ella Jensen i Festskr. H. P. Hansen p. 331 f.

Nifled. Oest 1759 *Nifley Ackern*.

Nordertoft. Kat *Norder Toft*. — To Lokaliteter.

Nørrelyk. Oest 1759 *die Norder Lücke*; K¹ 1781 *Norderlück*; Udregn u. A. *die kleine Norder Lücke, die große Norder Lücke*; Kat *Norderlücke*. — Mange Lokaliteter i Kat.

Osterkoppel. Kat *Oster Koppel*. — To Lokaliteter.

Pastoratlyk. (Her?) Oest 1759 *gräset der Pastor auf dem Westerfelde eine halbe Kuhe welches das Pastorat Graß heißet*; U 1764 *der Süder Pastorat Lücke*.

Peter Kromands Lyk [*pœ·*ˈ*krùmanˌs* ˈ*lỳg*]. Kat *Peter Krügers Koppel*.

Plagsted [ˈ*plå·x*ˌ*sdix*]. Ernteverz 1765 *Plagstell*; Ernteverz 1771 *Plagstelle*; K¹ 1781 *Plagsteedte*; Jb 1781 *Plagstedte, Plagstædt, Plagstædte*; KI 1782 *Plagstet*; K u. A. *Plagstel, Plagstädt*; Jb 1806, Kat *Plagstedt*. — Snarest af Sb. nty. *Plagg*; se under *Plagsig* i Nordgaardskov, Stenbjerg S. I Efterleddet er den da. Udtaleform [*-stœj*] opfattet som da. *-sti* og gengivet ved nty. *-stieg*.

Pold [*pòl, pùl*]. Kat *Pull*. — *Pold*, se Bd. X.

Poldwiese. Kat *Pull Wiese*. — Der er ikke topografisk Forbindelse med *Pold*.

Ringdel [*rìŋˈdi·l*]. Kat *Ringdeel, Ringdeel Wiese*. — Antagelig af Sb. *Ring*, men det er vanskeligt at afgøre, hvilken Terrænformation Ordet her kan være anvendt om; jfr. *Ringshole* i Stenbjerg, Stenbjerg S.

Rørsig [ˈ*rø·ɹˌsig*, ˈ*rø·ɹˌsix*]. U 1763 *die Röhrsick*; K¹ 1781 *Röhrsieck*; K u. A. *Rühr Sieg*; Jb 1806 *Röhrsiek*; Kat *Röhrsick*. — Af Plantenavnet *Rør* „Phragmites". Folkeetymologisk sættes Navnet i Forbindelse med, at man her har rødet Hør (Opt 1935).

Schaaplyk [ˈ*ʃå·b*ˌ*lỳg*]. — Nty. *Schaap* „Faar".

Seekoppel. Kat *Seekoppel*. — To Lokaliteter ved Havet.

Seetoft. Kat *Seetoft*.

Siveng. Se under Philipsdal, Kværn S.

Skov. Oest 1759 *jm Schau*; U 1764 *im Schau, auf dem Schau-Felde*.

Skovled. Oest 1759 *Schauheck*. — I Skov.

Skovnaf [*ʃauˈna·f*]. Oest 1759 *Schaunaff*; U 1764 *Schaunaff, auf dem Schau-Naff*; K¹ 1781 *Schaunaf*; Udregn u. A. *Schauneſ*; Kat *Schaunaf, Scholaf*. — Agerjord, adskilt fra Resten af Bymarken ved Kløften Grue; ligger ifl. Oest i *Skov*.

Skump. U 1763 *die Schumpen*; Ernteverz 1769 *Schumpen*; K¹ 1781 *Schop*; K² 1781 *Schomp*; Jb 1781, Jb 1806 *Schop*. — *Skump*, se Bd. X.

Soltewisch [*sòldəˈvìʃ*]. Kat *Salze-Wiese*. — Nty. *solt* „salt".

Stokager [ˈ*sdòg*ˌ*agəɹ*]. Oest 1759 *Stock-Acker*; U 1763 *von den Stock Ackern*; K¹ 1781 *Stockackern*; Kat *Stockacker*. — Ved Møllebæk. *Stok* i den sønderjy. Betydning „Gangbræt over Vandløb" (se Feilb.).

Stokwisch [*de* ˈ*sdòg*ˌ*vìʃ*]. Kat *Stockwiese*. — Ved samme Vandløb som *Stokager*; her var ifl. Opt 1935 to Planker for Fodgængere.

Strimmel. U 1763 *beyde sogenannte Stremmel an der Wester Seite des Dorfs*.

Sønderlyk [*sy·dəɹˈlỳg*]. Oest 1759 *Süderlücke, Suder Lücke, die Süder Lücke*; K¹ 1781 *Süderlück*; Jb 1806 *Süder Luck*.

Søndertoft. U 1763 *Süder Tofft Ackern*; Kat *Süder Toft*. — To Lokaliteter i Kat.

Tageng [*ta·xˈèŋ*]. K² 1781 *Tag*[*en*]*g*; Jb 1781 *Tageng, Tagenge*; 1786 SA Abt 25 Nr. 14 *Tangeng*; Jb c. 1806 *Taageng, Tageng*; Kat *Tageng*. — Støder op til *Tageng* i Phi-

lipsdal, Kværn S. Plantenavnet *Tag* „Phragmites".

Tagetoft. Jb c. 1806 *Tagetoft.* — Antagelig ved *Tageng.*

Tegelhof [ˈte·xəlˌhɔf]. Oest 1759 *Ziegelhoff Ackern*; U 1763 *Bei der Ziegelhütte*; K¹ 1781 *Tegel Hoff*; Jb 1781 *Tegel Hoff, der Toft alte Tegelhof genannt*; Kat *Tegelhof.* — Her har tidligere været et Teglværk (Opt 1935); jfr. *Ziegelbrennerei* under Bebyggelsesnavne. Nty. *Tegelhof* „Teglværk"; gengiver sikkert et da. **Teglgaard.*

Thamsenskilde [ˈtamsˌkɛ·l]. K¹ 1781, Jb 1781 *Thamsenskiel*; 1784 ArkNykirke 4—5 *Thomas Kilde Lücke*; 1788 ib. *die Lücke Thamsenkiel*; Jb 1806 *Thamsenskiel, Thamsens-Kiel*; Kat *Thamsenskiel, Nieder Thamsenkiel, Ober Thamsenskiel.* — Af Slægtsnavnet *Thamsen.*

Ulvekær [ˈuləˌkiæ·ɹ]. Oest 1759 *Uhlekier, beim grosen Uhlekier*; Gude p. 93 *das kleine und große Ulkier*; K¹ 1781 *Uhl-Kierre*; K u. A. *Uhl Kier*; Jb 1806 *Uhlekier*; Kat *Uhlkier.* — Ifl. Gude „eine mit Gebüschen bewachsene Wiese, wo sich Wölfe aufgehalten".

Vesterlyk. Ernteverz 1772 *Kl. Wester Lück*; Ernteverz 1773 *Grose Wester Lück.*

Vestermark [ˈbudəɹsdə ˈvèsdəɹˌfèld]. 1750 ArkNykirke 56—57 *im Westerfelde*; Kat *I Westerfeld, II Westerfeld.*

Westertoft [ˈvèsdəɹˌtòfd]. Kat *Westertoft, Wester Toft.*

Østerled. Oest 1759 *von dem Oster-Heck.*

Østerlyk [ˈo·sdəɹˌlỳg]. K¹ 1781 *Oster Lück.*

Østermark. Oest 1759 *Osterfeld*; U 1764 *auf dem Oster-Felde.*

Poseby.

(Enklave i Dollerupskov).

Fælde. K¹ 1781 *das Feld*; Jb 1781 *das mit Dolldrup gemeinschaft. Feld Feld*; K 1816 *Feld*; Kat *Hinterste Posebye feld, Vorderste Posebyefeld.* — Ved *Fælde* i Dollerup p. 129.

Holzlyk. Kat *Holzlücke.*

Kooglyk. K¹ 1781, Jb 1781 *Kooglück*; Jb 1806 *Koog Lück.* — Samme Lokalitet som den sydlige Del af *Westerseelücke* i Kat; se ndfr. *Kog*, se Bd. X.

Kær. K¹ 1781 *Kierre*; K 1816 *Kier.* — Samme Lokalitet som *Holzlyk* ovfr. *Kær* se Bd. X.

Lillelyk. K¹ 1781 *Kleinlück*; Udregn u. A. *Kleenluck.* — Delvis samme Lokalitet som *Schiftlyk.*

Maj. K¹ 1781, K 1816, Kat *May.* — *Maj*, se Bd. X.

Majlyk. K¹ 1781, K 1816 *Maylück.* — To Lokaliteter. Den ene er identisk med *Moorlyk* ndfr., den anden svarer til *May* i Kat.

Moorlyk. Kat *Moorlücke.*

Norderlyk. Kat *Norderlücke.*

Schiftlyk [ˈšìfˌlỳg]. Kat *Schiftlücke.*

Seelyk [ˈse·ˌlỳg]. Kat *Westerseelücke, Osterseelücke.*

Skovlyk. K¹ 1781, K 1816 *Schaulück.* — Delvis samme Lokalitet som *Schiftlyk.*

Sønderlyk. K¹ 1781 *Süderlück*; K u. A. *Süder Land*; Kat *Süderlücke.* — *Süderlyck* paa K¹ omfatter ogsaa Katastrets *Norderlücke.*

Vesterlyk. K¹ 1781, Jb 1781 *Westerlück.* — Samme Lokalitet som den nordlige Del af *Westerseelycke* i Kat.

Østerlyk. K¹ 1781 *Osterlück*; Jb 1781 *Oster Lück.* — Samme Lokalitet som *Osterseelücke* i Kat; se ovfr.

STENBJERG SOGN.

Kilder.

ArkFlensb	Se under Flensborg.
ArkStenb	Stenbjerg Sognearkiv.
ArkØstergaard	Arkivet paa Østergaard.
Beschr 1803	Beschreibung der aus den adelichen Frey-Ländereyen des Stammhofes Norgaard abgelegten Parcelen. 1803. ArkStenb Bredegade p. 51 Nr. 112.
FlensbArmenrechn	Se under Flensborg.
Holst 1754	Nachricht von der Kirchen Steinberg . . . dem Herrn Gen. Major und Hof-Baumeister Herrn Lauritz de Thurah ertheilet von dem p. t. Pastor Holst. SA C XII 2 Nr. 258.
KI 1766	Kirchen-Inventarium zu Steinberg. 1766. SA C XII 2 Nr. 257.
KI[1] 1766	Kirchen-Inventarium 1766. Pastoratet, Stenbjerg. Af dette KI findes ogsaa en Afskrift ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 10; et Par Tilføjelser er taget derfra.
KI 1839	Kirchen-Inventarium der Gemeine Steinberg. 1839. SA C XII 2 Nr. 257.
KI[1] 1839	Kirchen-Inventarium 1839. Pastoratet, Stenbjerg.
KR	Steinberg Kirchenbuch 1667—1783. SA C XII 2 Nr. 251.
SH 361	Historische Nachrichten von dem adligen Gute Oestergaard und dessen vormaligen Besitzern, gesammelt von H. N. A. J[ensen]. UB Kiel, Cod. MS SH 361 4to.
U c. 1800	Extract Aus dem Ostergarder Meß Buch Deß Sel. Thomas Schwennesen seine Hufe. C. 1800? ArkStenb Stenbjerg p. 44 Nr. 12.
U 1802	Vermessungs-Instrument über die in Parcelen abgetheilte Norgaarder Ländereyen 1802. ArkStenb Gintoft p. 57 Nr. 43.
U 1803	Vermessungs-Instrument über die sämmtl. Ländereyen des Bohlsmannes Claus Matzen in Steinberg. ArkStenb Stenbjerg p. 41 Nr. 24.
U 1804	Vermessungs-Schein über die dem klösterlichen Huefener Peter Tramm in Bredegatt zugehörigen klösterlichen Ländereyen. 1804. ArkStenb Bredegade p. 97 Nr. 33.
U 1805	Vermeßungs-Instrument über Johann Petersen in Gintoft seine Ländereyen. 1805. ArkStenb Gintoft p. 58 Nr. 53.
U 1812	Veräusserungs- und Auseinandersetzungs-Jnstrument über die zu Norgaard belegene, von die verwittwete Frau Lieutenantin Boysen veräusserten Bonden-Hufe. 1812. Afskr. ArkStenb Gintoft p. 35 Nr. 22.
U 1817	Vermeßungs-Jnstrument über die Ländereien des Königl. Hufners Jacob Marquardsen zu Wolsroy. 1817. Moderne Afskr. ArkStenb Gintoft p. 35 Nr. 26.
U 1820	Auseinandersetzungs-Jnstrument über die Ländereien des adelich Norgaarder Stamm- und Parcelen-Besitzers Diedrich Nissen zu Gintoft. 1820. ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 33.
U 1844	Vermeß- Bonitir- und Auseinandersetzungs-Jnstrument 1844. ArkStenb Stenbjerg p. 143 Nr. 13.
U 1856	Aufmessungs Register über die sämmtlichen Ländereien des Hufners Andreas Hansen. Gintoft. 1856. ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 44.
U 1857	Aufmessungs-Register 1857 [Gintoft]. ArkStenb Gintoft p. 36 Nr. 40.

Meddelere.

Gintoft og Nordgaardskov: Nicolaus Erichsen, Volsroj, f. sts. 1866. Nogle Navne efter Heinrich Jessen, se under Stenbjerg. Opt. 1933.

Stenbjerg: Johannes Nissen, Bredegade, f. sts. 1862, og Heinrich Jessen, Stenbjergskov, f. i Bredegade 1866. Opt. 1933.

Østergaard: Matthias Jensen, Nisvraa, Esgrus S., f. sts. 1860. Nogle Navne efter Heinrich Jessen, se under Stenbjerg. Opt. 1934.

BEBYGGELSESNAVNE.

Aabro, Hse [ˈau̯ˌbrỳx, *bi de* ˈau̯ˌbrỳx]. SkyldprotFlensb 1726 *Frey-Kahte bey Au-Brücke*; NyherredTingb 1745 *Kahte zu Aubrück*; (her?) 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Peter Steffensen bey der Aue*; Dörfer[1] 10 209 *Aubrücke*; Schröder I 72, 312 *bei der Aubrücke*; 1858 ArkStenb Gintoft p. 50 Nr. 6 *bei Aubrücke*; Kok *Aabro*; LA *Aubrück*. — Se *Aabro* under Naturnavne i Gintoft.

Allemandsgrund, Gd. Skyldprot 1724 *... das under Almanß Grund genand belegen zwischen Norgaarde und Steinberg-Holtz.* — Sandsynligvis efter Naturnavnet *Alming* i Stenbjerg; jfr. den ældste Form *Almans* af dette Navn.

Amt [*dad amd*], Hs. Schröder II 127, 1845 ArkStenb Stenbjerghav p. 2. Nr. 14 *das Amt*; Kat *Amt-Kathe*; Oldekop V 89 *die sogenannte Amtkate.* — To Huse ifl. Schröder, eet i 1845. Navnet er af spøgende Karakter og sigter til afsides Beliggenhed; jfr. *Amtet*, Ullerup S., Elbo H., „4 mindre Gaarde nordlig paa Stovstrup Mark" (DS VIII 121). Paa samme Maade bruges *Herredet* som Stednavn; se DS III 23.

?Bensensbol. 1584 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 448 *Bensens Böele, dat kercken böl oder gudt Bensens boele genomet*; 1585 (Afskr.) ib. *Pensens boele.*

Bi de Borreweg, Hs [*bi de* ˈbùrəˌvèx]. — „Ved Borrevej"; se under Naturnavne i Stenbjerg.

Bi de oolde Möhl, Hse [*bi de o·lə* ˈmø·l]. 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *bey der alten Mühle.* — Huse ved Lipping Aa; her har tidligere ligget en Vandmølle (Opt 1933). Det er uvist, om der i 1785 sigtes til en Bebyggelse.

Biderhein, Hs. VSK Orig 1780 *Biderhein.* — Ved Stenbjerg Kirke. Ser ud som et nty. **Bi de Rhein* „ved Rhinen"; i saa Fald et spøgende Navn.

Blasberg, forsv. Hse. 1800 SA C XII 1 Nr. 580 *Blaßeberg*; Dörfer[1] 159 *Blaseberg*; Schröder II 312 *Blasberg.* — Gengiver antagelig et da. **Blæsbjerg*; se under *Blæsbjerg* p. 35. Jfr. ndfr. under *Flintholm.*

Bredegade [*bre·dəˈxad*]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Breedegatt;* 1646 ArkFlensb Nr. 700 *Bredegat*; Mejer 1648 & 1649, Danckw 107 *Bredewatt*; 1666 ArkStenb Bredegade p. 46 Nr. 15 *Breegadt*; Jb 1669 *Bredegadt, Bregengadt* [som Tilnavn]; KR 17. Aarh. *Bregengadt*; Jb 1723 *Bredegat, Bredegatt, Bregengatt*; 1726 ArkStenb Bredegade p. 96 Nr. 1, 1753 ib. Nr. 2 *Bredegaard*; Holst 1754 *Bregade vulgo Bredgadt*; VSK Orig 1780 *Bredegat*; DAtl VII 387 *Bregade*; VSK 1783 *Bredegat*; Schröder I 140 *Bredegad (Bredegatt) ... welche im Dänischen Bierregad, d. i. Bergstraße, genannt wird*; Gst 1858 *Bjergegade*; Trap *Bjerregade*; Kok *Bjerggade (Bjerregah)*; LA *Bredegatt.* — Den vestlige Del af Stenbjerg By. Af Formerne fra det 17. Aarh. og Jb 1723 fremgaar det, at Forleddet er Plantenavnet *Bregne*, der paa Grund af Efterledstrykket er svækket til *Bre-*, der saa er opfattet som Adj. *bred*; jfr. Holst 1754. Senere er første Led omdannet til *Bjerg-* under Indflydelse af Navnet *Stenbjerg*; jfr. Oplysningen om den danske Form hos Schröder.

Emerhus, Hs [ˈe·məɹˌhu·s]. Kat *Emahus*; LA *Emerhuus.* — I Stenbjerg. Omdannelse af det bibelske *Emaus*?

Flintholm, Hse [ˈ*flìndˌhòlm*]. 1825 ArkØstergaard *drei auf Flintholm belegene Hofkathen*; Schröder II 127, JensenAng 367, Oldekop V 89 *Flintholm.* — Naturnavnet *Flintholm* i Østergaard. Husene laa ifl. Schröder l.c. tidligere i Stenbjerg By og hed da *Blasberg*; se ovfr.

Gintoft, Lb [ˈ*xìnˌtòfd*]. 13 el. 20/7 1478 Rep² Nr. 4249 *Ghyntoft*; RegFlensb 1483 *Gyntoft, Ghyntoft*; 27/7 1486 DiplFl I 660 *Ginttofft*; RegFlensb 1499 *Gyntofft*; 22/3 1511 SA C XII 1 Nr. 460 *Gintofft*; Slevert 1538 *Gingto*[*ft*]; RegFlensb 1587 *Gintoft*; RegFlensb 1604—05 *Gindtofftt*; GeldReg 1621 *Gintofft*; Mejer 1648 *Gingtofft*; Mejer 1649 *Gingtofft, Girgtoft* [sic]; Mejer 1650 *Gingtoft*; Danckw 107 *Gingtofft*; Jb 1669 *Gindtofft, Gundtofft, Gündtofft*; 1695 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 7 *Günd. tofft*; KR 17. Aarh. *Gindtofft, Gündtofft, Güntofft*; 1709 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 3 *Gingtoft*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *Ginthoff*; VSK Orig 1780 *Gintoft*; Dörfer¹ 73, 209 *Gingstoft*; Dörfer³ 100, 280 *Gintoft, Gingstoft*; Schröder I 311 *Gintoft* (*Gingtoft*); Gst 1858 *Gingtoft*; Kok *Gingtoft* (*Gingtovt*), LA *Gintoft.* — Forleddet er, som antaget af Svend Aakjær (JensenAng Anhang p. 25, Grænsevagten VI 136; saaledes ogsaa Sydslesvig II 81 og B. Holmberg, Tomt och toft p. 200), Gen. af et Mandsnavn glda. **Ginni*, som ogsaa indgaar i Navnet *Ginnerup, Ginderup*, der forekommer flere Gange i Nørrejylland (se DS VIII 76) og muligvis ogsaa i Horns H., Frederiksborg A. (DS II 76). Mandsnavnet er ikke direkte overleveret i Norden, men antages at foreligge i Formen *Ghinius, Genius* i Domesday Book, og et tilsvarende Kvindenavn *Ginna* kendes fra Fsv. (v. Feilitzen, The pre-conquest Personal Names of Domesday Book p. 261).

Gintoftgaard. 1520 (JensenAng) 251 *Gintoftgarde.* — Et andet Navn paa *Nordgaard* ndfr. (JensenAng l. c.).

Gintoftholm, Hs [*xìntòfdˈhòlm*]. Holst 1754 *aufm Holm*; 1820 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 473 *Gintoffthołm*; Schröder I 312, LA *Gintoftholm.* — Jfr. Naturnavnet *Holm* i Gintoft.

Gintoftskov, Hse [*xìntòfdˈhòld*]. 1655 ArkStenb Bredegade p. 5 Nr. 1 *gintoffthołtz*; Kontraktb 1684 *Güntofft Holtz*; Jb 1723 *Gingtofft Holtz*; NyherredTingb 1735 *Gindtofft-holtz*; 1761 [to Dok.] SA C XII 1 Nr. 295 *Gintoft-Holtz, Gingtofft-Holtz*; Schröder II 313, LA *Gintoftholz.*

Heisterkroog, Kro [*dad* ˈ*haisdəɹˌkro·x*]. — I Stenbjerg. Ved Kroens Indvielse engang i 1870'erne var der en, der kom en Skade i Kedlen, hvor man kogte Vand til Punch; deraf Navnet (Opt 1933).

Hoheluft, Gd [*ho·əˈlùfd*].

Holzdorf. DAtl VII 387 *Store Holtzdorf, Lille Holtzdorf.* — Navnet skyldes en Misforstaaelse af Holsts Oplysning om, at der findes „zwey Holtz-Dörfer" i Sognet, nemlig Norder og Süder Nachbarschafft.

(Her?) **Hungerburg,** Gd el. Hs. Dörfer³ 261 *Hungerburg*; Kok *Hungerborg.* — Under Svendsby Gods. Jfr. *Hungerburg* under Naturnavne i Gintoft.

Jungfernkate, Hs. Kontraktb 1686 *seine zu Gündtofft belegene so genannte Jungffern Kaate*; Kontraktb 1692 *Iüngffern Kahte*; NyherredTingb 1737 *eine frey oder Iungfern Kahte.* — Der kan muligvis være Sammenhæng med Naturnavnet *Jungfernbrunnen* i Gintoft.

Kanslie [*de kansəˈli·*]. Dörfer³ 280 *das s. g. Canzleigut Gadebusch*; JensenAng 364 *das Kanzleigut bei Steinberg-Kirche;* LA *Canzlei.* — Nty. *Kans*(*e*)*lie* „Kancelli" (ikke hos Mensing). Kancelligods er en Mellemting mellem Frigaarde og egentlige adelige Godser; det stod udenfor Herredsjurisdiktionen og var henlagt direkte under Kancelliet (Håndbog for danske Lokalhistorikere p. 299). Tidligere en Gaard i den østlige Ende af Stenbjerg, der i 1665 blev mageskiftet med en Gaard i Bredegade, hvorpaa Frigaardsrettigheden overførtes og hvortil Bygningerne flyttedes i 1666; en af Ejerne var Jonas *Gadebusch*, død 1775 (Schröder II 313).

Kirkeled, Hs. Jb 1669 *Peter Matzen in Bredegadt beym Kirchheck.*

Krummesgaarde. 1584 SH 361 *Krummesgaarde, Krummes Garde, Bohle tho Krumsgaarde*; Holst 1754 *Krummesgaarde, Krum-*

mesgaarde; JensenAng 249 *Krummesgaard.* — Ifl. Schröder I 503 et andet Navn paa den gamle *Stenbjerggaard*; Gaarden hørte senere under dennes Fortsættelse Østergaard. Holst oplyser, at „an dem Orte, wo dieser Hof gestanden, stehet jetzt ein unter Östergaarde gehöriger Baurhof, um welchen man noch deutliche Spuren findet, von dem Hof-Graben, mit welchem Krummesgaarde versehen gewesen. Nebst dem, wenn man an diesem Orte gräbet, trifft man, nach hiesiger Leute Aussage, in der Erden alte Backsteine, verrostet Eisen, und dergleichen, an, als beweise, von einem daselbst gestandenen Hofe. Wenn aber dieser Hof niedergeleget, die Gebäude abgebrochen worden, wo die Ländereyen hingekommen, das weiß man nicht". Første Led er antagelig Gen. af Tilnavnet glda. *Krum(me)* eller det tilsvarende nty. *Krumme*; se DgP II 620.

Nordernachbarschaft. Holst 1754 *die Norder Nachbarschafft*; Schröder II 313 *Nordernachbarschaft.* — Bestaar ifl. Schröder l.c. af Nordgaardskov og Gintoftskov og en Del af Stenbjergskov i videre Forstand. Südernachbarschaft omfatter Stenbjergskov i snævrere Forstand, Østergaardskov og Stenbjerghav.

Nordgaard, Gd [ˈnùɯˌxå·ɯd]. 22/3 1511 SA C XII 1 Nr. 460 *zu Norgarde*; 1538 Urk-Ruhkloster Nr. 15 *tho Norgarde*; 1552 DiplFl II 543 *zu Norgarde*; RegMaarkær 1590 *Norgardt, Nör gartt*; Landreg 1588 (Afskr.) *zu Norgarde*; efter 1633 SA C XII 2 Nr. 259 *Norgard, Nörgard*; DAtl VII 399, 875 *Nordgaard, Norgaard*; VSK 1783 *Nørgaard*; Schröder II 109 *Norgaard*; Gst 1858 *Nørregaard*; Kok *Nörgaard* (= *Fksp.*); LA *Norgaard.* — Adelig Gaard, parcelleret efter 1633 (JensenAng p. 252). Forleddet er, som ældre Skrivemaader *Nör-* viser, Komparativen *nørre.*

Nordgaardskov, Lb [*nùɯxå·ɯdˈhòld*]. C. 1689 SA A VIII Nr. 29a *Nordgaarder Holz, in Nordegaarder Holze*; Jb 1723 *Norgard-Holtz*; DAtl VII 399 *Nordgaardholt*; Dörfer[1] 156 *Norgaardholz, Nordgaardholz*; Schröder II 313 *Norgaardholz*; Gst 1858 *Nørregaardskov*; LA *Norgaardholz.*

Oksenborg, Hs [ˈ*aus*ˌ*bùɯx*]. — Naturnavnet *Oksenborg* i Stenbjerg.

Predigtstohl, Gd [ˈ*præ·dix*ˌ*sdo·l*, ˈ*præ·dix*(*d*)ˌ*sdo·l*]. — Naturnavnet *Prædikestol* i Gintoft.

Quellental. Se under Naturnavne i Gintoft.

Quernfeld, Hse. LA *Quernfeld.* — I Stenbjerg paa Grænsen til *Kværn* S.

Quickborn, Rekreationshjem [ˈ*kwɪgˌbòrn*]. — Efter Titlen paa Klaus Groths Digtsamling *Quickborn* (1852).

Rieksbank, Gd [ˈ*ri·sˌbang*]. — I Gintoft. Navnet kommer af, at en Sælger lod sig overliste til at sælge Gaarden for billigt ved, at der i Skødet kom til at staa *Reichsbanktaler* i Stedet for *Taler* (Opt 1933). En gammel Daler eller hamborgsk Kurantdaler var 1,6 Rigsbankdaler.

Rojkær, Gd og Parcel. Jb 1723 *Roykier*; KI 1766 *Roikier*; Schröder II 198 *Roikiär*; JensenAng 368 *Roykjär.* — „Im alten Steinberger Kirchenbuch einmal *Roykirch*" (JensenAng p. 313). Ved *Rojkær* i Kværn S.; se dette.

Ryde, forsv. Gd [*ry·*]. — Se under Naturnavne i Stenbjerg.

Segeberg. Kontraktb 1690 *Seyborg Kaate*; Kontraktb 1723 *Frey-Kahte auf Segeberg*; NyherredTingb 1742 *Seegeburg*; Kontraktb 1742 *Kahte auf Segeberg*; 1743 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 150 *Kahte auf Seegeburg*; 1748 ArkØstergaard *die Häußer auf Seeberg.* — Ogsaa som Naturnavn i Østergaard (se dette) og som Tilnavn i Jb 1723 (*Asmus Segebarg*). Navnet er antagelig Opkaldelse efter *Segeberg* i Holsten, men som Husnavn er det delvis omdannet til *-borg. Segeberg, Segebjerg* forekommer ogsaa som Gaardnavn og Naturnavn paa Als (DS VII 144, 404).

Smørhullet. Trap 498 „*Smørhullet*". — Spøgende Navn paa Stenbjerg Sogn, hvor „Jordbunden ansees for den frugtbareste i Angel, naar særlig tages Hensyn til Græsgangene" (Trap l.c.).

Sol, Gd. KI[1] 1766 *Stelle in Steinberg die itzo Peter Andersen, im Soll genannt, in Besitz hat*; KI 1839 *Jacob Andersen, im Soll genannt*; JensenAng 312 „*i ä Sol*"; Hagerup[2] 83 *æ Soll.* — *Sol*, se Bd. X.

Stenbjerg, Lb [ˈ*sde·n˧ba·x*, da. ˈ*sdjɛn˧bjɛæ̯* opt. i Nykirke]. RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 583; Pontoppidan Annales II 193) *Stenbiert*; RegCap (16. Aarh. LibQuotlib f. 12a) *Stenberg*; 20/1 1411 [to Dok] DiplFl I 176, 179 *Stenberk*; 20/6 1435 Stemann III 49 *to Stenberghe*; Gildebog c. 1420 DiplFl I 236 *to Stenberghe*; Gildebog efter c. 1420 DiplFl I 256 *van Stenberghe*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *Steenbierch, Steinbergh*; 25/10 1450 Stemann III 75 *to Stenberghe*; Opt 25/10 1451 DiplFl I 551 *to Steenberge*; 2/1 1454 (C. E. Voss) Falck Samml. III 353 *Stenbarg*; 19/4 1460 (RegChrI 143) *Stenberge*; LibCens 1462 *Stenbarghe, Stenberghe*; LibCens 1462 (SRD VII 499, 504) *Stenberge*; 19/11 1467 Rep² Nr. 2320 *to Stenberghe*; 18/10 1470 SA UrkSchlesw Nr. 7 *Stenberghe*; c. 1480—90 (Voss) Geh.arch. Aarsberetn. II Anhang p. 69 *Stenberch*; 1489—91? (RegChrI 257) *Stenberge*; 30/10 1494 Rep² Nr. 7752 *Stenberch*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Stenbech* [sic]; RegFlensb 1499 *Stenberge*; Zinsb 1509—15 *Stenberge, Steinberghe*; 1519 ArkGelting [to Dok] *Stenbargh, Stenberge*; Slewert 1538 *Stenberch, Steenberch*; 1559 SA A VIII Nr. 548 *Steinberg, Steinbergkh*; SchweineReg 1572 *Stenbarch*; RegFlensb 1587 *Steinberge*; RegFlensb 1600—01 *Stenberch, Stenbercgh, Steinberch*; RegFlensb 1604—05 *Stendbargh*; GeldReg 1621 *Steinberg, Steinberck, Steinbergh Trindtt*; Mejer 1648 *Steinbierg*; Mejer 1649 *Steinbierg, Stenberg, Stendbierg*; Mejer 1650 *Steinberg*; Danckw 107 *Stendbirg*; Jb 1669 *Steenberg, Steinberg*; DAtl VII 387 *Steenberg*; VSK 1783, Schröder II 312 *Steinberg*; Gst 1858 *Stenbjerg*; LA *Steinberg.*

Stenbjerggaard, Gd. 1396—1439 Da.Mag. 5 R. II 94 *Steenbergegarden*; 18/10 1470 SA UrkSchlesw Nr. 7 *den hoff Stenbergharde*; Rostjeneste 1530 *tho stenbarge*; Landreg 1543 *thom Steinberge*; VerzAdel c. 1560 *thom Steinbers* [Gen.]; Kontraktb 1723 *Steinberg-Hoff.* — Ældre Navn paa *Østergaard* ndfr.

Stenbjerghav, Hse [*sde·nba·xˈhaf*]. (Her?) 1630 (18. Aarh.) ArkFlensb Nr. 133 *der Hafen zu Stenberg*; RegFlensb 1632—33 *bey Steinberghaff*; Kontraktb 1682 *Steinberghafft*; 1695 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 7 *Steenberghaff*; Jb 1723 *bey Steinberger-Haff, bey Steinberg Haff*; Schröder II 127, 313 *Steinberghaf, bei Steinberghaf*; SkyldprotMaarkær 1755 *Steinberghafft*; Trap 498 *Stenbjerghav*; LA *Steinberghaff.* — Beboerne ved Kysten hed tidligere *Strandinger* (1593 ArkRuntoft Urk III 1 *Steinberg mit zwey houeners . . . jtem die Strandinger Jeß Pram Jeb Tolgardt*).

Stenbjergkirke [*sde·nba·xˈka·g*]. Danckw 107 *Stendbirg oder Steinbirg-Kirche*; Kontraktb 1710 *bey Steenberger Kirch*; Jb 1723, 1768 Ark Stenb Bredegade p. 15 Nr. 1 *bey Steinberg-Kirche*; VSK 1783 *Steinberg K*; Dörfer³ 280 *Steinberger, bei der Kirche*; Schröder II 313 *bei Steinberg-Kirche*; Gst 1858 *Stenbjerg Ke*; Trap 498 „*Ved Stenbjerg Kirke*"; LA *Steinbergkirche.* — Del af Stenbjerg By.

Stenbjergled. Kontraktb 1708 *bey Steenberg Heck.*

Stenbjerg Mølle. 1664 ArkStenb Stenbjerg p. 53 Nr. 1 *eine Mühle zu Steinberg*; 1703 SA C XIII 3 Nr. 103 *Steenberger Muhle*; 1800 ArkStenb Bredegade p. 23 Nr. 1 *Grütz- und Graupen Windmühle zur Steinberg.* — Ifl. Dok 1664 er Møllen opført „für etwa 1½ Jahren", medens den i 1800 omtalte Mølle er anlagt ifl. Koncession af 25/11 1751; formodentlig er der Tale om en Afløsning af den ældre Mølle.

Stenbjergskov, Gde og Hse [*sde·nba·xˈhòld*]. 1666 ArkStenb Bredegade p. 46 Nr. 14 *in Steinberger Holtz*; Jb 1669 *in Steenberger Holtze*; KR 17 Aarh. *Aus dem Holtze*; Jb 1723 *Steinberg-Holtz*; VSK 1783 *Steinbergs Skovhuuse*; Schröder II 313 *Steinbergholz*; Gst 1858 *Stenbjergskov*; LA *Steinbergholz.* — Navnet bruges dels om hele Omraadet mellem Havernæs og Østergaard, dels om den Del af det, der bestaar af Udflyttere fra Stenbjerg; jfr. ovfr. under *Nordernachbarschaft.*

Strassburg, Kro [ˈ*sdrå·s˧bùɯ.x*]. LA *Strasburg.* — Opkaldelse efter *Strasbourg* i Frankrig; Navnet er givet efter 1870 (Opt 1933). Ved samme Vej som Strassburg ligger Kroen *Metz* i Esgrus S.

Styrsholt, Gde og Hse [ˈ*sdy·ɹ˧sòld*]. LA

Stürsholt. — Naturnavnet *Styrsholt* i Stenbjerg.

Südernachbarschaft. Holst 1754 *Süder-Nachbarschafft*; Schröder II 313 *die Südernachbarschaft.* — Se ovfr. under *Nordernachbarschaft.*

Süd-Steenbarg, Hse [*sy·dˈsdeˑnˌbaˑx*]. — Syd for Stenbjerg By.

Ugleborg, Kro. Schröder II 314 *Uggelburg*; JensenAng 367 *Uggelborg*; Gst 1858 *Ugleborg*; Kok *Ugleborg* (*Uggelborre*). — Ved Stenbjerghav. Af Fuglenavnet *Ugle*; Navnet sigter maaske til afsides Beliggenhed.

Ulsdam, Hs [*ulsˈdam*]. Jb 1723 *Uhlsdam*; NyherredTingb 1731 *Ulsdamm*; Kontraktb 1742 *Ulfsdamm*; Holst 1754 *Uhls Damm*; Verz 1803 *Olsdam*; Schröder I 312 *Ulsdamm.* — Naturnavnet *Ulsdam* i Gintoft.

Ulsdammerweg. Kat *Ulsdamerweg.*

Waldlust, Kro [ˈ*valdˌlùsd*]. Oldekop V 88 *Forsthaus Waldlust.* — I Østergaardskov.

Wirtschaft, forsv. Gd [*de ˈvɪdˌšafd*]. — I Stenbjerg. Ty. *Wirtschaft* „Kro".

Volsroj, Gde [ˈ*vɔ̀lsˌråi*, da. *vålsˈråj* opt. i Nykirke]. RegFlensb 1621—22, 1631 SA UrkSchlesw C Nr. 244 *Wolßroy*; 1633 (Afskr.) SA A VIII Nr. 28a *Wolsraye*; KR 17 Aarh. *Wolsroye*; Kontraktb 1728 *Wasrad*; Holst 1754 *Wolsroy*; Gude 92 *Wolfsroye*; DAtl VII 387 *Wolsroy*; VSK 1783 *Volsroy*; 1796 SA C XII 1 Nr. 295 *Wollsroi*; 1799 ib. *Wulfsroy*; 1803 ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 18 *Wolfsroy*; Dörfer[1] 209 *Wolsroy*; Dörfer[3] 100, 280, 326 *Walsroi, Wolsroy*; Schröder I 312 *Wolsroy*; Gst 1858 *Volsrød*; LA *Wolsroi.* — Forleddet er antagelig Gen. af et Personnavn, enten glda. *Ōlaf* eller det, der indgaar i Lille Volstrup, Lille Solt S.; se dette. Den da. Udtaleform med [*ɣ*] er sikkert uoprindelig.

Østergaard, Gd [*øˑsdəɹˈxåˑɹ, øˑsdə(ɹ)ˈxåˑ*]. VerzAdel 16 Aarh. *zu Ostergarde*; 1564 & 1574 (JensenAng 249) *tho Ostergaard*; Mejer 1648 *Ostergard*; Mejer 1649 *Ostergard, Ostergarde*; Mejer 1650 *Ostergarde*; Danckw 107 *Ostergardehoff*; VSK Orig 1780 *Østergaarde*; DAtl VII 387 *Ostergaard Herregaard*; VSK 1783 *Øster Gde*; Dörfer[1] 159 *Oestergaard*; Dörfer[3] 212 *Oestergaarde*; Schröder I 503, II 126 *Oestergaard*; Gst 1858 *Østergd*; Oldekop V 88 f. *Östergaard.* — Jfr. *Krummesgaarde* og *Stenbjerggaard* ovfr.

Østergaardskov, Gde og Hse [*øˑsdəˈxåˑrə ˈhòld*]. Kontraktb 1760 *in Östergaarder-Holtz*; 1778 ArkØstergaard *im Oestergaarde Holtze wohnenden Käthener*; Schröder II 313 *Oestergaardholz*; Gst 1858 *Østergaardskov*; LA *Östergaarderholz.*

NATURNAVNE.

Gintoft.

Aabro [ˈ*auˌbrɣ̀x*]. C. 1689 SA A VIII Nr. 29a *Obbro*; Jb 1723 *Aubrücke*; Kontraktb 1740 *bey Au-Brücke*; KI 1766 *disseits der Aubrücken*; Kat *Bei der Aubrücke, Aubrück-Lüke.*

Aabro Maj [*aubrɣ̀xˈmai*]. Jb 1723 *in der Wische Aubruck*; 1857 ArkStenb Gintoft p. 36 Nr. 43 *Aubrückmay*; Kat *Aubrückmai.* — Ved *Aabro Maj* i Nordgaardskov.

Aalkær. Kontraktb 1686 *Allkier*; Kontraktb 1715 *A(al?)ckier*; 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *Ahl kier*; Jb 1723 *Aalkier, Aalkier Lücke*; U 1857 *Olkjer, Olkjerlücke*; Kat *Akjær, Akjær-Lüke, Akjærwiese, Akjærwisch.* — Af Fiskenavnet *Aal.* Aalkær ligger ifl. Kontraktb 1715 mellem Gintoft og Hatlund, hvad der stemmer med Beliggenheden af *Akjær* i Kat.

Abildholt [ˈ*abəlˌhòld*]. 1793 ArkStenb Gintoft p. 55 Nr. 24 *im sogenannten Aepfelholz*; 1797 ib. p. 56 Nr. 27 *Apfelholz*; c. 1797 SA C XII 1 Nr. 295 *Apfelholtkier, Apfelholt-*

lucke, Apfelholtwiese; Kat *Appelholz.* — *Apfelholtkier* er ifl. Dok c. 1797 „mehrentheils mit Ellernholz bewachsen".

Achtertoft. 1784 ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 20 *in der sogenannten Achtertoft bey der Gintofter Schmiede.*

Almose [*almùs, almùsˈvìš, ˈalmùsˌvìš*]. U 1805 *Allmoos Eng*; Kat *Almus-Wiese.* — Af Trænavnet *Al* „El".

Altelyk. Jb 1723 *in der Alten Lücke bey der Kirchen, alte und neue Lücke*; KI[1] 1766 *die alte Lücke.*

Alter Appelhof. U 1817 *Alterappelhoff.* — I Volsroj og ikke samme Lokalitet som *Appelhof* ndfr.

Appelhof. Jb 1723 *Apffelhoff*; Kat *Appelhof.* — Nty. *Appelhof* „Frugthave"; gengiver antagelig et da. **Abildgaard.*

Arnkule [ˈ*a·nˌku·l, ˈå·nˌku·l*]. 1633 (1776) ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 15 *Ahrenkuell*; 1633 (Afskr.) ib. Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Ahrnkuel*; Jb 1723 *Ahrenkuhl*; (her?) U c. 1800 *Arcküls Heck*; U 1802 *Klein-Arnckuhl, Groß-Arnckuhl*; Beschr 1803 *Klein-Ahrenkuhl, Gros Ahrenkuhl*; 1857 ArkStenb Gintoft p. 36 Nr. 43 *Ahrenkuhl*; Kat *Ardenkuhl.* — Se under *Arnkule* p. 195.

Barglyk. U 1812 *Barglück.* — Nty *Barg* „Bjerg".

Bei dem grossen Stein. Jb 1723 *Bey dem großen Stein.* — Se under *Stenlyk* i Hatlund, Kværn S.

Beklyk [ˈ*bœ·gˌlỳg*]. Kat *Beck-Lüke.* — To Lokaliteter. Nty. *Bek* „Bæk".

Binnen dem Hecke. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Binnen dem Hecke.*

Bischofsmaj. KI[1] 1839 *die kleine Wiese Bischoffs may.* — Antagelig af Slægtsnavnet *Bischof. Niß Bischoff* nævnes i et Sognevidne 1574 (ArkØstergaard).

Bolmose [*bùlmùs*]. 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6, 1757 ib. p. 13 Nr. 12 die *Bohl-Mooß*; KI 1766 *Bolmoos*; 1796 SA C XII 1 Nr. 295 *Bollmoos*; 1850 (Afskr.) ArkStenb Gintoft p. 60 Nr. 83 *Bolmoßwiese*; Kat *Bollmus.* — Af Sb. *Bol*, se Bd. X, eller muligvis af sønderjy. *Bolle* „Tyr".

Bornholl. Kat *Bornholl.* — Agerjord ved Byen. Af nty. *Born* „Kilde, Brønd" og *Holl* „Hul" (Holst. Idiotikon II 150).

Braade [*brå·*]. SkyldprotFlensb 1724 *der kleinen so genanten Brodlücke*; 1761 [to Dok] SA C XII 1 Nr. 295 *die süderste Bracke-Koppel, Süderste Brade-Coppel*; 1794 ib. *Wester Brader Lücke.* — Ved *Braade* i Stenbjerg og i Hatlund, Kværn S.. *Braade*, se Bd. X.

Bredmaj. NyherredTingb 1735 *Koppel Breed-May.*

Bremstoft [ˈ*brèmsˌtòfd*]. 1631 SA UrkSchlesw C Nr. 244; 1633 (1777) ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 15 *Bremßtofft, Brenßtofft, Bramßtofft*; 1633 (Afskr.) ib. Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Bremßthofft, Bremßtofft.* — Af det ret almindelige glda. Tilnavn *Brims*, der bl. a. er kendt fra Flensborg (DgP). Jfr. *Bremstoft* DS IV 77.

Bruerland [ˈ*bru·ɹˌlùnd*]. Kat *Brauerlund.* — Agerjord, der støder op til *Bruerland* i Hatlund, Kværn S. (1728 *Brauer-Land*). Forleddet er Sb. sønderjy. *Bruer* „Brygger" (Feilb. fra Mellemslesv.), et Laan fra mnty. *bruwer*, nty. *Bruer*. Sidste Led er her omtydet til *-lund.*

?Brønseng [ˈ*brỳnsˌvìš*]. 1783 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 16 *Bönswiese*; Kat *Böns-Wiese.*

Bydiek [*də bydig, de by·dig*]. — Den tidligere Bydam.

Bæksted. Kontraktb 1686, Kontraktb 1692 *die Beckstede.* — I Høgholt og bestaar ifl. Kontraktb 1686 af „Ackerlandt und Ein schipp Wischlandt". Forudsætter et Appellativ **Bæksted* „Sted, hvor der er en Bæk"; jfr. det almindelige *Damsted.*

Böck. 1717 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 9 *beim Böck.* — Snarest Fejl for **Bäck* og muligvis her Appellativ.

Bønroj [ˈ*bø·nˌråi*]. Slewert 1538 *boenrhoye*; 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Bönroy*; 1657 ArkØstergaard *Wische die Bönroy genandt*; Jb 1723 *Bön Roth*; 1714 SH 361 *Böhnrottswisch*; KI 1766 *Bönroi*; 1780 ArkStenb Gintoft p. 45 Nr. 8 *Bohnroy, Böhnroy*; KI[1] 1839 *Bönröi*; Kat *Börnroy.* — Af Plantenavnet *Bønne.* Samme Navn forekom-

mer flere Steder paa Als; se DS VII 163, 172, 297, 351, 367.

?Bønsager. Kontraktb 1706 *Böns Acker*; 1752 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 9 *Bens Acker*. — Ligger ifl. Dok 1752 ved Ulsdam og kan ikke have topografisk Forbindelse med *Brønseng*.

Dreeeck [*dre·èg*]. Kat *Dreieck*. — Nty. *Dreeeck* „Trekant".

Dreekant. Kat *Dreikant*. — Nty. *Dreekant* „Trekant".

Døbbel [*de dèfəl*]. 1650 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 4 *Wolßroy döbbell*. — *Døbbel*, se Bd. X. Om *Volsroj* se under Bebyggelsesnavne.

?Egenlyk. Jb 1723 *Ecken Lück, Ecken Lücke*.

Egypten [ɛˈxìbdən]. Kat *Egypten*. — Efter afsides Beliggenhed (Opt 1933).

Elkær Bjerg. U 1805 *Ellkierberg*. — Der er muligvis topografisk Forbindelse med *Elkær* i Stenbjerg, der ligger nær Grænsen til Gintoft.

Else Behrens. Kontraktb 1686 *Elße terents schifft*; 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6 *Else Brehrens Wiese*; KI 1766 *Else Berens Schift*; U 1812 *Elseberens*.

Eskær [ˈɛsˌkiæ·ɹ]. Kat *Iskjær*. — Der er ingen topografisk Forbindelse med det flg. Navn. Af Trænavnet *Esk*.

Eskær Holt. 1791 ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 25 *Escherholt Lücke*; U 1856 *Eschehold*; 1857 ArkStenb Gintoft p. 49 Nr. 5 *Escheholz*; 1858 ib. p. 50 Nr. 6 *Escherholt*; Kat *Escheholt*. — Ved *Eskær Holt* i Stenbjerg.

Faarlyk. U 1820 *der Faarlücke*.

Farwerlyk [ˈfaɹvəɹˌlỳg]. Kat *Die Faerber-Lüke*. — Nty. *Farwer* „Farver".

Fischteich. 1757 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 12 *des Fisch-Teiges*.

Fiskelyk [ˈfiskˌlỳg]. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *fisch Lück*; Kat *Fisch-Lüke*.

Forte. Jb 1723 *die Pforte*. — *Forte*, se Bd. X.

Freiland. Kat *Freiland*.

Fælled [*fæ·ɹlə*]. U 1817, U 1857 *auf dem Felde*. — *Fælled*, se Bd. X.

Gaasetoft. Jb 1723 *Goß Tofft*; Kat *Goos-Toft*.

Gammeltoft. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1, Jb 1723 *Gammeltofft*; U 1812 *Gammeltoft*.

Gerstenlyk. Jb 1723 *Gärsten-Lücke*. — Formodentlig Gengivelse af et da. **Byglyk*.

Gintofter Wisch. Kat *Grote Gintofter Wisch, Kl. Gintofter Wisch*. — Se *Gintoft* under Bebyggelsesnavne.

?Gintoft Hale. 1631 SA UrkSchlesw C Nr. 244 *ackerlandt . . . auff Gintoffhalle*; 1650 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 4 *Gintofft Hoell*.

Gintoft Mose. Kontraktb 1692 *in der Maaße*; Kat *Das Gintofter Moor, Das-Moor*.

Graukoppel [ˈxrauˌkùbəl]. Kat *Die Graukoppel*. — Ejeren hed Andreas *Grau* (Opt 1933).

Grav [*də xrå·f*]. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *im graben, graben wisch*; 1794 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 295 *die sogenannte Grau*; (her?) U 1805 *Grablücke*; Kat *Grafwiese*.

Grootemoor. Kat *Grote Moor*. — Del af *Gintoft Mose*. Nty. *groot* „stor".

Grossewiese. KI 1839 *die sogenannte große Wiese*. — Jfr. *Gintofter Wisch* ovfr.

Græsholm [ˈxrasˌhòlm]. 1673 ArkStenb Bredegade p. 46 Nr. 16 *Gräßholm*; Jb 1723 *Graßholm*; 1835 ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 3, U 1856, Kat *Grasholm*.

Habernisser Au [*hafəɹˈnìsəɹ ˈau*]. 1803 SA C XII 1 Nr. 295 *Habernisser Aue*; Kat *Habernisser-Aue*. — Efter Bebyggelsesnavnet *Havernæs* i Kværn S.

Habernisser Lyken. 1833 ArkStenb Gintoft p. 59 Nr. 73 *seine sogenannten Haffernisser Koppeln*; 1835 ib. Nr. 75 *Wester Haffernislücken*; Kat *Habernisser-Lüken*.

Ham. 1760 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 8 *eine kleine Lücke westen dem Hause der Hamm genannt*; U 1805 *Hamme*. — *Ham*, se Bd. X.

Hamplyk. Jb 1723 *Hempff-Lücke*.

Hattlunder Lyk [*hadlùndəɹˈkubəl*]. Kat *Hattlunder-Lüke*. — Støder op til *Hatlund* i Kværn S.

Havrelyk. U 1817 *Haferlück*.

Heerstrasse. 1631 (Afskr.) ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 1 *an der Heerstraße*. — Ty. *Heerstrasse* „Hærvej, Landevej".

Hestbjerg [ˈhèsdəˌba·x]. 1655 ArkStenb

Bredegade p. 5 Nr. 1 *Hestbergh*; 1702 ib. Nr. 5, 1804 ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 20 *Hesteberg*; U 1817 *Hestebarglück*; 1825 (Afskr.) ArkStenb Bredegade p. 6 Nr. 13 *Hestberg*; 1825 ib. Nr. 11 *Hestebergholtzkoppel*; 1855 ArkStenb Gintoft p. 36 Nr. 37, Kat *Hesteberg*.

Hestbjerg Eng [*hèsdəˈrèŋ*]. Jb 1723 *Hestberg Wische, Hesper-Eng*; 1790 (Afskr.) ArkStenb Bredegade p. 65 Nr. 6, Kat *Hesteberg-Wiese*. — Den moderne nty. Udtale forudsætter en Overgang *Hestbjerg-* > *Hesper-* (jfr. Formen 1723) > *Hester-*.

Hesthave [*ˈhèsdˌhau, ˈhæ·sˌtaud*]. 1631 SA UrkSchlesw C Nr. 24 *bey dem Pferdehöffe*; Kontraktb 1735 *Norden dem Pferde-Hoffe*; 1783 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 16 *Lück die Heest Haue genannt*; U 1817 *Hesthav(e?)*; U 1856, Kat *Hesttaut*. — [*ˈhèsdˌhau*] og [*ˈhæ·sˌtaud*] er vistnok samme Lokalitet; Formerne skyldes to forskellige Meddelere.

Hollweg. Jb 1723 *Heuwindung . . . jm Hollweg*. — Nty. *Hollweg* „Hulvej". Gengiver antagelig et da. **Hulvej*.

Holm [*ˈhòlmˌkùbəl, də ˈhòlmˌkùbəl*]. 1717 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 9 *in die Holm*; 1745 ib. p. 33 Nr. 4 *Holm, Holm Lück*; U 1817 *Holm*; U 1820 *die Holmlücke*; Kat *Holm, Osterholm, Westerholm*. — *Holm*, se Bd. X.

Holtlyk [*ˈhòldˌlỳg*]. Jb 1723 *in der Holtz-Lücke*; Kat *Die Grosse Holzlüke, Die Kleine-Holzlüke*. — Skov. *Holt*, se Bd. X.

Holtwisch [*ˈhòldˌviš*]. Kat *Holtwisch, Holz-Wiese*.

Holzkoppel. KI[1] 1766 *die Holtz Koppel*, U 1802 *Norder Holtzkoppel*; U 1820 *holzkoppel oder Kier*; Kat *Holzkoppel*.

Holzschift. Jb 1723 *in der Holtz Schifft*.

Hungerburg [*ˈhùŋəɹˌbùɹx*]. 1780 ArkStenb Gintoft p. 45 Nr. 2 *Hungerbarg*; 1819 ib. Nr. 17 *Hungerburg, Hungersburg*; Kat *Hungerberg*. — Agerjord, men ogsaa som Husnavn. Navnet sigter til Stedets Ringhed; jfr. Engnavnet *Hungerborg* DS IV 745.

Huusste [*ˈhu·sˌsdæ·*]. Kat *Hausstelle, Hausstette*. — Nty. *Huusste* „Sted, hvor et Hus har staaet"; se *Huusste* p. 131. Katastrets *Hausstelle* og *Hausstette* støder op til hinanden.

Høch. 1745 ArkStenb Gintoft Nr. 4 *bey die Höch*.

Høgholt [*ˈhø·gˌhòld*]. Kontraktb 1686 *Hackholtz*; Kontraktb 1692 *Hoeckholtz*; Jb 1723 *Höeckholtz*; K 1783 ArkStenb Gintoft p. 55 Nr. 20 *Huholtz Lucke, Hüholtz Lücke, Heuholtz Lücke*; 1784 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 70 *Höckholtz, Höckholtz Lücke, Höckholt Lücke*; 1797 ib. Gintoft p. 56 Nr. 27 *Högholz*; U 1805 *Höegholtlücke*; Kat *Hökholt, Hockholt, Hockholt-Wiese*. — Der er ingen topografisk Forbindelse med *Høgholt* i Nordgaardskov. Af Fuglenavnet *Høg*.

Høgtoft. SkyldprotFlensb 1724 *Süderballie kortte Hoegtofft*. — Om *Sønderballe* se ndfr. under *Sønderballe Lyk*.

Høroj [*hyˈrâi*]. 1631 SA UrkSchlesw C Nr. 244 *Heuroy*; Kat *Hoyroy*. — Eng. Af Sb. *Hø*.

Jakobslyk. Kat *Iacobs-Lüke*.

Jessenslyk. 1797 ArkStenb Gintoft p. 56 Nr. 27 *in sogenannter Iessens Lücke*.

Jungfernbrunnen. Kontraktb 1760 *bey dem Jungfern Brunnen*. — Her eller i Nordgaardskov. Formen gengiver vel et da. **Jomfrukilde*; jf. *Jomfrukilderne* i Soderup S., Merløse H. og *Jomfruernes Kilde* i Vigerslev S., Skovby H. (Aug. F. Schmidt, Danmarks Helligkilder p. 116, 128).

Kalskilde [*kalsˈke·l*]. 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6 *Kals-Kehl*; KI 1766 *Kalskehl*; Kat *Kalskeel*. — Eng. Af Sb. *Karl* eller muligvis af Mandsnavnet *Karl* eller den hypokoristiske Form af dette, sønderjy. *Kalle*, glda. *Kalli*. *Karlsbrønd* og *Karlskilde* forekommer som Navn paa Helligkilder; se Aug. F. Schmidt, Danmarks Helligkilder p. 139 (*Karlsbrønd*), 145 (*St. Karls Kilde*), 147 (*Karlekilden*; Trap[4] VII 290 *Karlskilden*).

Kammerjunkerens Toft. KI 1766 *des Kammer-Junkers Toft*; KI[1] 1766 *des Cammer-Junckers Tofft*.

Kirkemaj. Jb 1723 *Kirch Maj*.

Klausenslyk [*ˈklausənsˌlỳg*]. 1655 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 5 *Clauses Lucke*; 1778 ib. Nr. 1 *Clausses Lücken*; U 1857 *Clausenslücke*.

Kleineham. 1797 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 295 *die sogenannte kleine Hamme*; U 1817 *die Kleine Hamm*.

Kleinelyk. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *kleine luck*; KI[1] 1766 *die kleine Lücke*; Kat *Kl. Lüke.*

Kleinewiese. Kat *Die Kleine Wiese.*

Knudstoft [*knu·sˈtòfd* el. ˈ*knu·dsˌtòfd*]. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *Knutz tofft*; Jb 1723 *Knuds Tofft*; Kontraktb 1752 *Knutzens Tofft*; U 1856 *Knutztoft*; Kat *Knutz Toft.*

Kolyk [*ko·lỳg*]. RegFlensb 1595 *deß gemenen Dorpes Kolucke*; Jb 1723 *Kuh Lücke*; KI 1766 *die Kuh-Lücke*; Kat *Kuhl-Lüke.*

Kær. U 1857 *Kier*; Kat *Kjær.* — Jfr. ovfr. under *Holzkoppel. Kær*, se Bd. X.

Kærlyk. Kat *Kjoer Lüke.*

Langelyk. Kat *Lange-Lüke.*

Langstreng [*laŋˈsdrèŋ*]. Kat *Langstreng.* — Agerjord.

Lejed. 1821 ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 33 *die kleine Koppel Lejäd auch Rockenkoppel genannt*; 1834 ib. p. 20 Nr. 38 *die kleine Koppel Leyad auch Rockenkoppel genannt*; 1835 ib. Nr. 39 *Leied.* — Uklart; Dok 1834 synes at være afhængig af Dok 1821.

Lilledam [ˈ*lilˌdam*]. U 1817 *Kleine Damm.* — Agerjord ved en Vej.

Lundstoft. NyherredTingb 1735 *Lundstofft.*

Lushøj. Kat *Lushoy.* — Se under *Lushøj* i Gammelby, Sørup S.

Lyk. Kat *Die Lüke.* — *Lyk*, se Bd. X.

Maj. 1832 ArkStenb Gintoft p. 14 Nr. 15 *May*; (her?) Kat *Maiwiese.* — *Maj*, se Bd. X.

Majvraa [ˈ*maiˌbrù, maibrùˈèŋ*]. 1655 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 5 *Mahrwra*; Jb 1723 *May Wraa*; 1797 ArkStenb Gintoft p. 56 Nr. 27 *Maybroe*; Kat *Maibrook, Maibroen.* — *Maj*, se Bd. X. Jfr. m. H. t. Overgangen *vr* > *br Foldbro* p. 171 f.

Martenslyk [ˈ*ma·dənsˌlỳg*]. Jb 1723 *Martens-Lücke*; Kat *Martens-Lüke.*

Mittellyk. Kat *Mittel-Lüke.*

Mittlyk [ˈ*mìdˌlỳg*]. U 1805 *Mittlücke*; Kat *Mitt-Lüke.* — Tre Lokaliteter i Kat.

Moorlyk [ˈ*mo·ɹˌlỳg*]. U 1857 *Moorlücke*; *Kat Moorlüke, Moor-Lüke, Die Moor-Lüken.*

Moorwiese. Kat *Moorwiese.*

Mosebjerg. Slewert 1538 *mußbierre*; Jb 1723 *Mooßbarg, Mooßberg*; U 1857 *Moorberg.*

Mühlentoft. Kat *Mühlen-Toft.*

Møllekoppel [ˈ*mø·lənˌkùbəl*]. 1633 ArkEsgrus Esgrus Skovby *Muhlenkoppell*; Jb 1723 *die Mühlen kuppel, Möhlen kuppel*; U 1820 *Norder Mühlenkoppel, die Süder Mühlenkoppel*; Kat *Mühlenkoppel, Mühlen-Koppel, Lange-Mühlenkoppel, Hans-Kordsens-Mühlenkoppel.*

Möllerlyken [ˈ*møləɹˌlỳgən*]. Kat *Möller-Lüke.* — Nty. *Möller* „Møller".

Mølleroj [ˈ*mø·lˌråi*]. Holst 1754 *Mölroy*; 1771 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 12 *Möllroy*; 1775 ib. p. 34 Nr. 10 *Möhlray Lücke*; DAtl VII 388 *Mølrøy*; 1783 ib. Nr. 11 *Mühlroy*; U 1817 *Müllray*; Dörfer[3] p. 326 *Möllroy*; Schröder I 312 *Möllroi*; 1854 ArkStenb Gintoft p. 36 Nr. 35 *Oster Mölroi, Wester Mölroi*; Kat *Möllroy.* — Ifl. Holst 1754 Navn paa en bundløs Kilde.

Niederlyk. Kat *Nieder-Lüke.*

Niedertoft. U 1817 *Niedertoft*; Kat *Nieder-Toft.*

Nordermoor. Kat *Norder Moor.*

Norderwisch. Kat *Norder-Wisch.* — Ved *Süderwisch.*

Nordgaard Skov. Kontraktb 1684 *Norgarder freyholtz*; Jb 1723 *Norgard-Holtz, Norgards-Holtz, Norgard Freyholtz*; Kat *Norgaarder-Holz.* — Se *Nordgaard* under Bebyggelsesnavne.

Nordgaardslyk [*nùɹxå·ɹdsˈlỳg*]. U 1820 *Norgaardskoppel*; U 1856 *Norgaardslück*; Kat *Norgaards-Lüke.*

Nordgaardswisch. U 1805 *Norgaards Wiese*; Kat *Norgaarder Wisch, Norgaardswiese.*

Nybro. Kontraktb 1686 *bey der Neuen Brücke*; KI[1] 1766 *Kalskehl liegt auf der Süderseite der neuen Brücke*; 1803 (Afskr.) *auf der großen Maye bey Haberniß Nord-Ostwärts der sogenannten Neuen Brücke.* — Paa Vejen mellem Gintoftholm og Havernæs.

Nylyk. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg Nr. 1 *die Newe lück*; Jb 1723 *neue Lücke, die neue Lücke*; 1797 SA C XII 1 Nr. 473 *die Kleine Neue-Lück*; Kat *Neu-Lüke.*

Nørrekoppel. 1631 (1778) ArkStenb Gintoft Nr. 1 *Norder Koppel*; 1790 ArkØstergaard *jn der Norder Koppel.*

Nørrelyk [ˈnùrəˌlỳg]. Jb 1723 *Norder-Lücke*; Kat *Norder-Lüke, Norder-Lüken.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Nørremark. KI 1766 *auf dem Gintofter Norder-Felde.*

Nørretoft [ˈnùrəˌtòfd]. 1655 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 5 *der Norder Tofft*; Jb 1723 *Norder Tofft*; Kat *Norder Toft, Norder-Toft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Obertoft. U 1817 *Obertoft.*

Osterholt [ˈo·sdəɹˌhòld]. Kat *Oster-Holz.* — Delvis i Nordgaardskov.

Osterwiese. U 1802 *von der Osterwiese*; U 1812 *die Oster-Wiese.*

Paulswisch [ˈpaulsˌvɪš]. U 1805 *Paulswiese*; Kat *Pauls-Wiese.*

Peter Høgs Lyk. Jb 1723 *Peter Höecks Lücke.*

Peter Mangelsens Lyk [*pe·dəɹˈmaŋəlsˌlyg*]. Kat *Peter-Mangelsens-Lüke.* — Slægtsnavnet *Mangelsen* forekommer i Stenbjerg i 19. Aarh. (JensenAng p. 250).

Peters Fikke. 1760 ArkStenb Gintoft Nr. 8 *eine kleine Lücke Peters Fick genannt.* — Om *Fikke* se ovfr. p. 75.

Peter Sønniks Koppel [*pe·dəɹˈsønəsˌkùbəl*]. Kat *Peter Sönneigs-Koppel.* — Støder op til *Peter Sønniks Lyk* i Stenbjerg.

Pillyk [ˈpi·ˌlỳg]. Kontraktb 1754 *die Pillück*; U 1805 *Piellück*; Kat *Piellüke.* — To Lokaliteter i Kat; den ene af dem støder op til *Pillyk* i Hatlund, Kværn S. Af Trænavnet *Pil.*

Plet [*də plèd*]. 1763 ArkStenb Nordgaardskov Nr. 3 *lücke die Plett genandt*; Kat *Plett.* — Lille Agerstykke. *Plet*, se Bd. X.

Prædikestol [ˈpræ·dixˌsdo·l]. 1797 SA C XII I Nr. 473 *Predig Stuhl*; Kat *Predigtstuhl.* — Lille Stykke Agerjord. Anledningen til Navnet er uvis; muligvis foreligger der et Sammenligningsnavn. Ordet forekommer et Par Gange som Marknavn i Nordslesvig (DS VI 61, VII 346).

Quellental [ˈkwèlənˌtå·l]. — Muligvis i Stenbjerg. Nu Navn paa et Areal, men der har tidligere ligget et Hus her, hvis Ejer kaldtes *Quell* [*kwèl*], og Husnavnet er formentlig det oprindelige. Af ty. *Quelle* „Kilde"; der var et kraftigt Væld her.

Radeland [ˈrå·ˌland]. Kat *Raadeland.* — Tidligere Skov. Se under *Radeland* i Østergaard.

Rieksbank [ˈri·sˌbaŋg]. — Efter Bebyggelsesnavnet *Rieksbank*; se dette.

Rojkær Lyk. KI[1] 1766 *Roykier-Lücke*; 1790 ArkØstergaard *Roykierlücke.* — Efter Bebyggelsen *Rojkær.*

Rugkoppel [ˈròxənˌkùbəl]. 1633 ArkEsgrus Esgrus Skovby *die Roggen- und Muhlenkoppell*; Jb 1723 *Rogcken Kuppel*, (her?) *Rogcken-Lücke*; U 1820 *die Rockenkoppel oder Lejäd*; Kat *Roggenkoppel.* — Hørte til Nordgaard.

Rundeholt [*rùnəˈhòld*]. Kat *Pastoratholz.* — Nu Agerjord. Nty. *rund* „rund".

Rødeng [*rỳdèŋ*]. 1633 ArkEsgrus Esgrus Skovby *Rudenge*; 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg Nr. 1 *jn de Rödeng, Rodengh*; 1633 (Afskr.) SA A VIII Nr. 29a *Rüd Enge*; Kontraktb 1731 *freye Wische Rodding*; Kontraktb 1737 *Röding*; NyherredTingb 1741 *Röd-Eng*; Kontraktb 1751 *Rodding wiese*; 1776 ArkStenb Gintoft Nr. 15 *Rudenge*; 1783 ib. Nr. 16 *Rööd Enge*; 1797 SA C XII 1 Nr. 473 *die Wester Röd Eng*; U 1812 *Röd-Eng*; 1819 ArkStenb Gintoft Nr. 17 *Röde-Eng*; Kat *Rödeng.* — Støder op til *Rødeng* i Stenbjerg, som i Kat skrives *Röhreng*, hvad der kunde tyde paa en ældre Udtale med [*r*]. Forleddet er antagelig Sb. glda. **rythia* „Rydning"; se under *Ryde Kloster* p. 106 f. Rødeng er kun ved en smal Strimmel skilt fra *Bønroj* ovfr.

Røntved [ˈrènəˌtwe·d, ˈrènˌtwe·d]. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *Rontwedt*; Jb 1723 *Ründwedt*; Kat *Rönntwedt, Lange Rönntwedt, Kurtz-Rönntwedt.* — Af Trænavnet *Røn.*

Saadlyk [*sòlỳg*]. 1717 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 9 *Sadtlück, in der Sadtlücke*; Jb 1723 *die Saat-Lücke*; Kat *Soll-Lüke.* — Forleddet er snarest Sb. *Saad*, glda. *sāth* „Udsæd"; se ODS I. *Saad.*

Sachsdörp [ˈsagsˌdèɹb]. — Samme Lokalitet som *Toftkær* ndfr. Her har ligget et Hus, hvis Ejer var *Sachser* (Opt 1933).

Sagerholt [ˈså·xəɹˌhòld]. Kat *Sagerholz.* — Ved *Sagerholt* p. 297; se dette.

Schaaplyk [ˈʃå·bˌlỳg, *də* ˈʃå·bˌlỳg]. Kat *Schaaf-Lüke*. — Flere Lokaliteter i Kat. Nty. *Schaap* „Faar",

Schmalewiese. Kat *Die Schmale-Wiese*.

Sichorieneck [*siˈxo·riənˌèg*]. — Nty. *Sichorie* „Cikorie" (Mensing under *Sichori*).

Sirkelshave. 1650 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 4 *Sirkelßhaue*; Kontraktb 1686 *Kirckels Have*; 1790 ArkØstergaard *die kl. Lücke Cirkelshave*; 1828 ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 37 *Zirkelsharn*.

Smedetoft [ˈʃmæ·ˌtòfd]. 1794 ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 25 *die Achter oder Schmiede-Toft*; U 1856 *Schmiedetoft*; Kat *Schmiede-Toft*.

Snej. Kontraktb 1754, 1780 ArkStenb Gintoft p. 45 Nr. 2 *Schney*; 1819 ib. p. 47 Nr. 17 *Schney, Schnoy*. — *Snej*, se Bd. X.

?Stejmerholm. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Staymerhollm*; 1633 (1776) ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 15 *Nordt Steymerholm*.

Stemperdamm. 1854 ArkStenb Gintoft Nr. 37 *Gross-Stemperdamm*. — *Stemper-* kan, eventuelt i tryksvag Stilling, være opstaaet af **Stenbjerg-*.

Stenbjerg Lyk [*sdeˑnbaˑxəɹˈlỳg*]. KI[1] 1766 *die Süder-Lücke . . . die Steinberger Lücke genannt, Süder- oder Steinberger Lücke*; KI 1839 *Steinberg-Lücke*; Kat *Steinberger-Lüke*. — To Lokaliteter i Kat, begge paa Grænsen til *Stenbjerg*.

Stenlyk [ˈ*sdeˑnˌlỳg*]. U 1817 *Steinlück*; SH 318 E p. 14 *Steenlück*; Kat *Stein-Lüke*. — Her var der ifl. SH 318E et „Alter".

Stensbjerg. U 1805 *Stiensberg*.

Storlyk [ˈ*sduˑɹˌlỳg*]. U 1856 *Sturlücke*; Kat *Sturlüke*. — Støder op til *Lyk* ovfr.

Stremel. Kat *Stremel*. — Nty. *Stremel* „Strimmel". Der er ikke topografisk Forbindelse med *Stremel* i Nordgaardskov.

Svendeslyk [ˈʃwènəsˌlỳgən]. 1783 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 16 *Schwennes-Lücke*; 1791 ib. p. 19 Nr. 29 *Schwenners-Lück, wester Schwennes-Lück*; U 1812 *Schwenneslück, Klein Schwenneslück, Wester-Schwenneslück*; Kat *Schwennes-Lüken*. — Af Mandsnavnet *Svend* eller af *Svenne*, glda. *Swēni*, der forekommer i Formen *Svenni* i Ny H. 1499 (DgP).

Süderberg. Kat *Süder-Berg*.

Südermoor. Kat *Süder Moor*.

Süderwisch. 1794 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 295 *die kleine Süder-Wiese*; Kat *Süder-Wiese, Süder-Wisch*. — To Lokaliteter i Kat.

Sønderballesled. Kontraktb 1744 *Süder-Balles Heck, Süderballie Heck*.

Sønderballeslyk. NyherredTingb 1731 *die Süder Ballgs Lücke*. — *Sønderballe*, der ogsaa nævnes i 1724 (se ovfr. under *Høgtoft*), er formodentlig Betegnelse for den sydlige Del af Gintoft By; jfr. *Balle* Bd. X.

Sønderlyk. Jb 1723 *süder Lücke, die beyden süder Lücken*; U 1812 *Süderlück*.

Søndertoft. Jb 1723 *Süder-Tofft*; Kat *Süder Toft, Süder-Toft*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Tageng. 1797 ArkStenb Gintoft p. 56 Nr. 27 *untersten Dachschift*; U 1802 *Ober-Dachschift*; U 1805 *Dachwisch*; KI[1] 1839 *Tageeng*; Kat *Dachwiesen*. — Plantenavnet *Tag* „Phragmites". Der er ikke topografisk Forbindelse med *Dackwisch* i Nordgaardskov.

Toftkær. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *tofft kier*; Jb 1723 *Tofftkier Lücke*; Kat *Toftkjoer*.

Torn. 1631 (1778) ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 1 *in die Thorn*. — Ifl. Dok 1778 er *in die Thorn* og *Norder Koppel* samme Lokalitet som *Klausenslyk*. *Torn*, se Bd. X.

Trammslyk. 1804 ArkStenb Gintoft p. 58 Nr. 52 *die sogenante Tramms-lücke*; Kat *Tams-Lüke*. — *Tramm* forekommer som Familienavn i Nordgaardskov (Opt 1933).

Tranteltved [ˈ*traŋəlˌtweˑd*]. 1633 (1776) ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 15 *Trantelltwet, tranteltwed*; 1633 (Afskr.) ib. p. 13 Nr. 1 *tranteltwed, Thranteltwed, Tranteltwet*; Jb 1723 *Trantelwedt*; Kat *Trangeltwedt*. — Muligvis af et Sb. **Trantel* beslægtet med jy. *Trant* „rund træskive" (Feilb.), ældre da. *Trant* „Hjul" (ODS under I. *trante*), eller maaske et sammensat Stednavn **Trantholt-* med et herhen hørende Ord som Forled. Udtalen er paavirket af Skrivemaaden i Kat.

Troldspold [*tròlsˈpùl, trùɻsˈpùɻ*]. — Den

ene Udtaleform har bevaret den da. Dialekts palatale *l*.

Trædland [ˈ*trè(ɹ)ˌland*]. — Delvis samme Lokalitet som *Nordgaardwisch*. Af Sb. *Træde* „Trætte, Proces".

Tyvehjørne [ˈ*de·fˌèg*, ˈ*de·fˌhèg*]. Jb 1723 *Deefshöi(e?)*; KI 1766 *Tüwörn*; KI 1839 *Norder-Tyvhörn, Süder-Tyvhörn*; Kat *Deefweck*; Opt 1933 *Tyrhörn*. — Agerjord paa Grænsen til Stenbjerg. I den ene Udtaleform er Efterleddet blevet omtydet til nty. *Heck* „Led".

Ugleroj. Kontraktb 1683 *Uggelroy*.

Ulsdam [*ulsˈdam, ùlsˈdam*]. 1633 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 1 *Vlßdamb*; 1642 SA C XII 1 Nr. 473 *Vlßdam, Vlßdam Koppell*; 1646 (1801) ArkStenb Gintoft p. 17 Nr. 2, 3 *Uhlsdamb, Vlßdamb*; Kat *Ulsdam, Süder-Ulsdam, Norder-Ulsdam*. — Støder op til *Ulslund*. Af Dyrenavnet *Ulv*.

Ulslund [*ulsˈlùnd*]. SkyldprotFlensb 1727 *Ul(s?)l(u?)nd*; Kat *Ulslund*. — I Formen 1727 er det sidste *u* rettet fra et *a* eller omvendt.

Ulvehøj [ˈ*ulə̀ˌhy·*]. Jb 1723, KI 1766 *Ulehüe*; KI 1839 *Ullehoy*; U 1856 *Ulleheu*; Kat *Ullweheu*. — Ifl. SH 318E p. 14 skal her tidligere have været en „Steinhügel".

Vedstol [ˈ*vèdˌsdòl*]. 1717 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 9 *Wittstul*; Jb 1723 *Widstehl*; 1784 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 70 *Wiltstuhl Lücke*; 1802 ib. Gintoft p. 19 Nr. 30 *Wittstohl Lück, Witstohl Lücke*; Kat *Wittstuhl-Lüke*. — Støder op til *Vedstol* i Stenbjerg. Se *Vedstol* p. 15 f.

Vejerslyk [ˈ*vœ·sˌlỳg, de* ˈ*vœ·sˌlỳg*]. Slewert 1538 *weyerlucke*; 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6 *Weyers Lück*; 1757 ib. p. 13 Nr. 12 *das große Mohr-Schifft Weyers Lück genannt*; U 1817 *Weeslücke*; 1858 ArkStenb Gintoft p. 50 Nr. 6 *Wesslüke*; Kat *Weese Lücke, Weese-Lucke, Weese-Lüken*. — Moseareal. Forleddet er snarest Gen. af Dyrenavnet *Vædder*, der i den da. Dial. maa antages at have været udtalt [*vær*] ligesom Sb. *Vejr* (Hagerup² p. 105); jfr. Sammensætningen *Giljewer* „Bede" i Lackmanns Optegnelser (Dania I 121). Vædder kan i Ænyda. skrives *veyer* o.lgn. (Kalkar), men ogsaa da. *Vejr* kan have spillet en Rolle for Skrivemaaden i de ældre Kilder.

Vesterholt [ˈ*vèsdəɹˌhòld*]. 1643 (Afskr.) ArkStenb Nordgaardskov p. 26 Nr. 1, U 1805 *Westerholtz*; U 1812 *das Westerholz*; Kat *Wester-Holz*. — Skov.

Vesterlyk. SkyldprotFlensb 1709 *in die Wester-Lücke*; Jb 1723 *Wester Lücke*; Kat *Wester-Lüke*. — To Lokaliteter i Kat.

Vestertoft [*vèsdəɹˈtòfd*]. 1719 ArkStenb Gintoft p. 53 Nr. 5 *wester Tofft*; Jb 1723 *der Wester Tofft, in der Wester-Tofft*; Kat *Wester-Toft*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Volsroj Lyk. Jb 1723 *Wols Roj Lücke*; Kat *Wolsroy*. — Se *Volsroj* under Bebyggelsesnavne.

Østerlyk [ˈ*o·sdəɹˌlỳg*]. Kontraktb 1683 *die Oster Lüke*; Jb 1723 *Oster Lücke, die Oster-Lücke*; U 1856 *Kleine Osterlücke, Große do.*; Kat *Oster-Lüke, Kleine-Oster-Lüke, Grosse-Oster-Lüke*.

Østermark. KI 1766 *Oster-Felde*; 1771 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 12 *aufs Osterfeld, auf dem Gintofter Osterfelde*.

Østermose. 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6, 1757 ib. p. 13 Nr. 12 *die Oster-Mohr*.

Østertoft [*o·sdəɹˈtòfd*]. 1655 ArkStenb Gintoft p. 13 Nr. 5 *oster Tofft*; Kat *Oster-Toft*. — To Lokaliteter i Kat.

Nordgaardskov.

Aabro Maj. Kat *Aubrückmai*. — Ved *Aabro Maj* i Gintoft.

Aakær. 1633 (Afskr.) ArkStenb Nordgaardskov p. 9 Nr. 1 *Aakier*; 1769 ArkStenb Nordgaardskov p. 26 Nr. 5 *Aukyer, Aukyerbarg*; 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 296 *Aukierberg, Aukierberglücke*; Kat *Akjoer, Akjær-Berg, (Hinter), (Vorder)*. — Ved *Aakær* i Stenbjerg.

Alming [*almùŋ* el. *almìŋ*]. 1773 Ark-

Esgrus Stubdrup *Alming in Gintoffholtz belegen*; Kat *Almong*. — Agerjord. Se under *Almind* Bd. X.

Anderslyk. 1761 ArkStenb Stenbjerg p. 40 Nr. 1 *Andresen Lücke*; 1772 ib. p. 11 Nr. 1 *in der sogenannten Andressen Lücke*; 1778 (Afskr.) ib. p. 41 Nr. 12 *Andersens Lücke*; 1786 ib. Nr. 16 *Anners Lücke*; ib. Nr. 18 *Annerslücke*; Kat *Anders-Lüke*.

Asmussenslyk. Kat *Asmussens-Lüke*.

Asmus Thomas Wiese. Kat *Asmus-Thomas-Wiese*.

Auwisch. Kat *Auwisch*.

Berg. Kat *Der Berg*.

Birkland. 1835 ArkStenb Gintoft p. 14 Nr. 16 *bey Norgaardholz belegene . . . Kleine Copel Birkland genant*.

Dachberg. Kat *Dach-Berg*. — Samme Forled som i *Dackwisch*. Dachberg støder op til en Eng.

Dackwisch [ˈ*dag*ˌ*viš*]. Kat *Dachwiese*. — Af nty. *Dack* „Phragmites communis" (Mensing).

Fælled. Kat *Norder Ferle*, *Süder-Ferle*, *Ferle-Wisch*. — *Fœlled*, se Bd. X.

Gintoft Holz. Kat *Gintoftholz*. — Støder op til *Gintoft*.

Grosseberg. Kat *Der Grosse-Berg*.

Grosselyk. Kat *Grosse-Lüke*.

Grævet. Kat *Graevet*. — Agerjord, der støder op til Nordskov. Se under *Grævet* p. 247.

Haffkoppel. Kat *Haff-Koppel*. — To Lokaliteter. Nty. *Haff* „Hav".

Hafflyk [*de* ˈ*haf*ˌ*lỳgən*]. 1806 ArkStenb Nordgaardskov p. 47 Nr. 9 *Haff Lück*, *Ober und Nieder Haff Lück*; Kat *Haf-Lüke*, *Nieder-Hafflüke*, *Ober-Hafflüke*. — Til Grund ligger antagelig et da. **Havlyk*.

Ham. Kat *Hamm*. — Tre Lokaliteter. *Ham*, se Bd. X.

Hellet [*hèlə*]. Jb 1723 *Hölle*; 1771 ArkØstergaard *Helled*; 1797 ArkStenb Gintoft p. 56 Nr. 27 *in sogenannter Heller*; U c. 1800 *Hellend*; Kat *Hellert*. — Lav, vaad Eng, hvor det er meget varmt at arbejde, da den ligger ved Foden af en Skraaning, saa der ikke kan komme det mindste Vindpust (Opt 1933). Navnet er antagelig Ordet *Helvede* som forstaaet i Jb 1723; i Dok 1797 er det muligvis omtydet til nty. *Heller* „kleiner Fischteich" (Mensing). *Helvede* er ret almindeligt som Marknavn og sigter som Regel til vanskeligt eller ubehageligt Arbejde. Engene *Hellet* i Arrild S., Hviding H. har saaledes Navn af, at de tidligere var saa fugtige, at Høbjærgningen var meget besværlig (DS V 71).

Holbæk. NyherredTingb 1741 *von Hollebeck an biß am saltzen Wasser*. — Forleddet er antagelig Sb. *Hole*, hvorom se Bd. X.

Holtlyk. Kat *Holt-Lüke*. — *Holt*, se Bd. X.

Holzlyk. Kat *Holz-Lüke*, *Die Holz-Lüken*.

Høgholt. Kat *Hökholt*. — Jfr. *Høgholt* i Gintoft.

Karlsbarg [*kalsˈbaˑx*]. Kat *Karls-Berg*. — Snarest af Mandsnavnet sønderjy. *Kalle* (DgP under *Kalli*).

Kalveslot [ˈ*kèlvəˌslòd*]. Kat *Kavers-Schlott*, *Kalves-Schlott*. — Støder op til *Kalveslot* i Stenbjerg; se dette.

Kleineberg. Kat *Der Kl. Berg*.

Kleinekoppel. 1761 SA C XII 1 Nr. 295 *Kleine Coppel*.

Kleinelyk. Kat *Kleine-Lüke*.

Kleinewiese. Kat *Die Kleine Wiese*.

Klevlyk. Kat *Kleve-Lüke*. — Se under *Klüft*.

Klüft [*klỳfd*, *dad klỳfd*]. Kat *Die Klift*. — Strandskrænt. Navnet maa gengive et da. **Klev*, hvorom se Bd. X, idet Stedet støder op til *Klevlyk*.

Kohllyk. Kat *Kohl-Lüke*.

Koppel. Kat *Koppel*. — *Koppel*, se Bd. X.

Kramerslyk. Kat *Kramers-Lüke*. — Af Slægtsnavnet *Kramer*.

Kværnskov. Kat *Querenschau*. — Om *Kværn* se under Sognenavnet *Kværn*; maaske kunde dette Navn være Forleddet.

Kær. Kat *Kjær*. — To Lokaliteter. *Kær*, se Bd. X.

Langelyk. Kat *Lange-Lüke*. — To Lokaliteter.

Langewisch. Kat *Lange-Wisch*.

Langkær. Kat *Lang-Kjær*.

Maj. Kat *Mai*. — *Maj*, se Bd. X.

Mittellyk. 1811 ArkStenb Gintoft p. 14 Nr. 13 *Mittellücke*; Kat *Mittel-Lüke*.

Mittlyk. Kat *Mitt-Lüke*. — To Lokaliteter.

Mittoft. (Her?) 1806 ArkStenb Nordgaardskov p. 47 Nr. 9 *die Mittelste Toft*; Kat *Mitt-Toft.*

Mittweg [*de* ˈmɔ̀dˌvèx]. 1809 (Afskr.) ArkStenb Gintoft p. 58 Nr. 56 *die Koppel Mittelwege*; Kat *Mittweg.* — Ved Vejen til Havernæs.

Norderberg. Kat *Norder-Berg.*

Norderkoppel. Kat *Norder-Koppel.*

Norderlyk. Kat *Norder-Lüke.* — To Lokaliteter.

Nordertoft. Kat *Norder Toft, Norder-Toft.* — Flere Lokaliteter.

Norderwiese. Kat *Norder-Wiese.*

Nordskov [ˈnùɹˌʃau]. 1554 SA ArkSchlesw C Nr. 69a *tho Norgarde . . . holte*; 1643 (Afskr.) ArkStenb Nordgaardskov p. 26 Nr. 1 *Norder- und Westerholtz*; 1802 ArkStenb Bredegade p. 51 Nr. 111 *Nordholtz*; Beschr 1803 *Die Norderholzkoppel*; Kat *Norschau.*

Nüelyk. Kat *Nye-Lüke, Nye-Lüken, Ny-Lüke, Neue-Lüken.* — Nty. *nü* „ny".

Nüewisch. Kat *Nye-Wisch.*

Oberste Lyk. Kat *Oberste-Lüke.*

Osterlyk. Kat *Oster-Lüke, Oster-Lüken.* — Flere Lokaliteter.

Ostertoft. Kat *Oster-Toft.* — Flere Lokaliteter.

Perdewisch [ˈpœ·rəˌvìš]. Kat *Pferdewisch.* — Nty. *Perd* „Hest".

Plagsig [*plagsix*]. U 1817 *Plagsick*; Kat *Plach-Sich.* — Af Sb. *Plag* „ung Hest" eller af Sb. nty. *Plagg* „Plagge", „dünnes Rasen- oder Heidestück, das aus der Narbe losgeschnitten ist" (Mensing). I sidste Tilfælde maa Ordet antages at have eksisteret som Laaneord i den da. Dial.

Radelyk. Kat *Raade-Lüke.* — Støder op til *Holtlyk. Rade*, se Bd. X.

Salteng [*sòldəˈvìš, de* ˈsòldəˈvìšən]. 1761 SA C XII 1 Nr. 295 *die sogenandte Saltze Wieße*; U 1812 *die salze Wiese*; Kat *Salte-Wischen.* — Ved *Salteng* i Havernæs, Kværn S.

Sandvedkær [*sanəˈkiœ·ɹ*]. Kontraktb 1684 *Sandewittkier*; Jb 1723 *Sannekier, Sandkier*; 1798 ArkStenb Gintoft p. 56 Nr. 32 *die Wiese Sandekier*; 1801 (Afskr.) ib. p. 57 Nr. 37 *Sönnekier*; U 1805 *Sennekier*; 1809 (Afskr.) ArkStenb Gintoft p. 58 Nr. 56 *Sannekierwiese*; U 1812 *Sannekier*; 1822 ArkStenb Gintoft p. 57 Nr. 49 *Sönnekier*; 1833 ib. p. 59 Nr. 73 *Sannkier*; Kat *Sannekjœr.* — Skovskifte ifl. Kontraktb 1684. Det midterste Led er *Ved*, hvorom se Bd. X.

Schullyk. Kat *Schul-Lüke.*

Schweinetoft. Kat *Schweine-Toft.*

Skidenhole [*sgi·dənˈhu·l*]. — Lavt Areal.

Skovlyk. Kat *Schau-Lüke.*

Snejbjerg [ˈ*snaiˌba·x*, ˈ*šnaiˌba·x*]. U 1802 *Schneiberg, Schneberg*; Beschr 1803 *Schneeberg*; 1803 ArkStenb Gintoft p. 20 Nr. 15 *Schneybarg*; 1804 ib. Nr. 19 *Schneberg-Lüke*; U 1812 *Schneiberg*; U 1817 *Schneiberg Holtz*; 1825 (Afskr.) ArkStenb Bredegade p. 6 Nr. 13 *Koppel Neben-Schneyberg genannt*; Kat *Schneiberg.* — Skov og Ager. *Snej*, se Bd. X.

Solbærkær [ˈ*sòlvəˌkiœ·ɹ*, ˈ*salbəɹˌkiœ·ɹ*]. Kontraktb 1741 *Holtz in Solwerkier*; Kat *Solbekjœr.* — I Nærheden vokser der vilde Solbær, i Stedets nty. Dial. [ˈ*sòlˌbœ·ɹn*], og Meddeleren tænkte sig, at Navnet kom deraf. Jfr. m. H. t. Udtalen med [*a*] under *Solbærdam* i Kværn, Kværn S.

Stenbæk. Mejer 1648 & 49 *Stenbeck.*

Stenhøj [ˈ*sdènˌhy·*]. Kat *Sternhöhe.*

Straatlyk. Kat *Straat-Lüke.* — Ved en Vej. Nty. *Straat* „Vej".

Stremel. U 1802 *das sogenannte Stremels*; Beschr 1803 *das Stremels*; Kat *Stremel.* — Langt, smalt Agerstykke. Nty *Stremel* „Strimmel", der antagelig her gengiver et da. **Strimmel.*

Styrsholt. Kat *Norder Striersholz, Süder Striersholz.* — Støder op til *Styrsholt* i Stenbjerg; se dette.

?Svireng. 1754 ArkStenb Gintoft p. 33 Nr. 6, 1757 ib. p. 13 Nr. 12 *Schwierings-Schifft*; 1797 ib. p. 56 Nr. 27 *Schwirreng*; Kat *Schwerners-Schift.* — Lille Skovstykke, der støder op til Aabro Maj. Navnet er snarest sammensat med *-eng*, og Forleddet er da antagelig et Sb. **Svir(re)* „Krumning"; se under *Svir* i Sterup, Sterup S.

Süderberg. Kat *Süder-Berg.*

Süderlyk. Kat *Süder-Lüke, Unter-Süder-Lüke.*

Südertoft. Kat *Süder-Toft, Süder Toft.* — Flere Lokaliteter.

Süderwisch. Kat *Süder-Wisch.*

Timmerplatz [*de ˈtìməɹˌplads*]. — Nty. *Timmerplatz* „Tømmerplads". Her er tidligere bygget Smaaskibe (Opt 1933).

Unterste Lyk. Kat *Unterste-Lüke.*

Westerlyk. Kat *Wester-Lüke.* — To Lokaliteter.

Westertoft. Kat *Wester-Toft, Wester-Toftland.* — Tre Lokaliteter. *Wester-Toftland* støder op til et *Oster-Toft.*

Stenbjerg.

Aa. KI 1766 *bis an die so genannte Aue.*

Aakær [*ˈòˌkiœ·ɹ, ˈaˌkiœ·ɹ*]. Jb 1723 *Au-Kier, Aukier, kl. Aukier*; 1734 SA C XII 1 Nr. 357 *Au Kieren*; 1749 (Afskr.) ArkØstergaard *Oster-Aukier*; 1831 ArkStenb Nordgaardskov p. 28 Nr. 46 *die Auwiese*; 1844 ArkStenb Stenbjerg p. 148 Nr. 1 *Akier*; 1866 ib. Stenbjerghav p. 2 Nr. 18 *Klein Aukier*; Kat *Aukier.* — Ved *Aakær* i Nordgaardskov.

Aalyk [*de ˈauˌlỳg*]. Jb 1723 *Au-Lücke, in der Au-Lücke*; U 1844 *Aulücke*; 1844 ArkStenb Stenbjerg p. 148 Nr. 1 *Hullücke* [sic]; Kat *Aulük.*

Agermaj [*ˈaxəˌmai*]. Jb 1723 *Aggermay, Acker May, Age may*; 1836 ArkØstergaard *Aggermai*; 1840 ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 5 *Ackerwiese*; Kat *Ackermai.*

Alberdam. 1584 (Afskr.) SH 361 *Alberdamm*; Jb 1723 *Alberdam*; NyherredTingb 1741 *Albertsdam.* — Da de to ældste, af hinanden uafhængige Kilder har Formen *Alber-*, kan Forleddet ikke være Mandsnavnet *Albert*, saaledes som det er opfattet i Tingbogen 1741. Muligvis et oprindeligt **Albjerg*, der kunde sammenstilles med *Albjerg* DS IV 213 f.

Alming. 1584 (Afskr.) SH 361 *en stück Holtes in der Almans*; c. 1665 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 9 *Almingh*; 1665 SH 361 *Allmingh*; 1666 ArkStenb Bredegade p. 46 Nr. 14 *in Steinberger Holtz in der Kuppell Alming*; Jb 1723 *die Alming*; 1782 ArkØstergaard *Allmang, Allmangs Lücke*; 1789 ArkStenb Stenbjerg p. 179 Nr. 1a *Allmang.* — Maaske samme Lokalitet som *Alming* i Østergaard. Se under *Almind*, Bd. X.

Altelyk. KI 1839 *die alte Lücke.* — Ved Stenbjerg Kirke.

Ameryde. 1584 (Afskr.) SH 361 *Amerüy..., in deme Süderfelde.*

Anna Deens Toft. Jb 1723 *Ann Deens-Tofft*; (her?) 1768 ArkStenb Bredegade p. 81 Nr. 1 *Dehntofft*; (her?) 1832 ib. *bei Bredegatt belegene Oedebolskoppel Dehntofft genannt.* — *Anna Deens Wittwe in Bredegat* nævnes i Jb 1723.

Arkelsmaj. 1584 (Afskr.) SH 361 *in dem Süderfelde ... in Arckelmaade*; 1665 SH 361 *Arkelsbruck.* — Muligvis af Mandsnavnet glda. *Ar(n)kil* (DgP under *Arnketil*). Et **Arnkule(s)*- var ogsaa en Mulighed, men der kan ikke være topografisk Forbindelse med *Arnkule* i Gintoft.

Arkenstoft. 1807 ArkStenb Stenbjerg p. 43 Nr. 9 *Arkenstoft.*

Atteland. 1584 (Afskr.) SH 361 *In dem Süder Felde von Krumsgaarde ... up Attelandt, Atteland.*

Bergkoppel. Kat *Berg-Koppel.*

Berglyk. Kat *Berg-Lüke.*

Bi de Vosskuul [*bi de ˈfùsˌku·l*]. — Nty. *Vosskuul* „Rævegrav".

Blasberg Lyk. 1780 ArkØstergaard *Blasberg Lücke, Blasberglücke*; 1790 ib. *Blasberglücke.* — Se *Blasberg* under Bebyggelsesnavne.

Bohusum [*bâiˈhu·sùm*, ældre *pùˈhu·sùm*]. 1777 (Afskr.) ArkØstergaard *die sogenannte Lück Bohusum*; 1840 ib. *Holzschiften genannt Bohusum*; Kat *Boyhusum.* — Lille Skovstykke i Stenbjergskov. Forleddet er snarest Ordet *Bod*, hvorom se Bd. X, og *-husum* er Dat. Pl. af *Hus*; jfr. Bd. X under *-um.*

Bondebol [*bùnəˈbo·l*]. 1584 (Afskr.) SH 361 *ein stück landes up bondebohl belegen*; Jb 1723 *Bunde Bohl-May*; 1800 ArkStenb Bredegade p. 86 Nr. 2 *die Lücke Bonnebohl, Bonnebohl*

Lücke; U 1844 *Bonnebohl*; Kat *Bundebohl*. — Sb. *Bonde*.

Borrevej [ˈbùrəˌvèx]. Jb 1723 *bey dem Borreweg*. — Vejen til *Flensborg*; se dette Navn.

?Boslyk [*de* ˈbùšˌlỳg]. Jb 1723 *Boß Lücke*. — I Udtaleformen er Forleddet forstaaet som nty. *Busch* „Busk", men Skrivemaaden 1723 tyder paa, at det snarere er et af Mandsnavnene glda. *Bō* eller *Bōsi*.

Braade. Slewert 1538 *in de brade*; Kontraktb 1683 *in der Brahe*; Kontraktb 1685 *die Brand*; Jb 1723 *jn der Holtzung-Kuppel Brade bey Steenberg-Kirch*; Kontraktb 1730 *Norder Broe Koppel, Süder Broe Koppel*; 1797 ArkStenb Bredegade p. 50 Nr. 100 *Brader, Brader koppel*; 1846 ArkStenb Bredegade p. 55 Nr. 175 *Braade*. — Ved *Braade* i Gintoft og i Hatlund, Kværn S.

Brantsten. Slewert 1538 *br(a?)ntsteen acker*. — Her eller i Stubdrup, Esgrus S.

Brebelskær. Jb 1723 *Brebels kier*; 1767 ArkStenb Bredegade p. 79 Nr. 1 *Brewelskyer*; 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *Brebelsckier*; Kat *Brevelskier*. — Forleddet er Adj. *bred*, andet Led antagelig *Bol* eller *-bøl*; se Bd. X. Jfr. *Brutbøl* ndfr.

Bredskift. KI[1] 1766 *das sogenannte breite Schifft*; Kat *Bretschift*. — I 1766 opført under „Holtz-Koppeln".

Bregnevraa. 1584 (Afskr.) SH 361 *Bregenwraa*; 1836 ArkØstergaard *Bregenbro*; 1840 ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 5 *Bregenbro, Bregenbroh, Bregenbroh-Lücke*; Kat *Bregenbrück*. — Paa Grænsen til Østergaard. Jfr. m. H. t. Overgangen *vr*>*br Foldbro* p. 171 f.

Brobod [*broˈbåi*]. Jb 1723 *Braboy*; 1780 (Afskr.) ArkØstergaard *Bra Buchs Lücke*; 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *die sogenandte Brabusch- und Seisckier-Lücke*; Kat *Broboy*. — Agerjord ved Vejen til Styrsholt. Forleddet er maaske Ordet *Bro*; der kan ikke være topografisk Forbindelse med *Braade*.

Brunskilde [*brùnsˈke·l*]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Bronßkeelt*; 1665 SH 361 *Brunskehl*. — Forleddet kan være Gen. af Mandsnavnet eller Tilnavnet glda. *Brün*.

Brutbøl. 1584 (Afskr.) SH 361 *bey Bruttbøll*. — Formen er muligvis Fejl for **Bre(e)tt-*, af Adj. *bred*, og Navnet kan da indgaa i *Brebelskær* ovfr.

Brændhøj. Kat *Brennhy*. — Forleddet er (Partcp. af) Vb. *brænde*. *Brændhøj* findes flere Steder i Nordslesvig; se Registret i DS III.

?Bunnefam. Kontraktb 1730 *B(u?)nnefam*. — Her eller i Hatlund, Kværn S. Navneformen er utvivlsomt forskrevet.

Butsig [*badˈsi·x*]. 1770 ArkØstergaard *Bottsick*; 1771 ArkStenb Nordgaardskov p. 36 Nr. 7 *Bottsiek*; Kat *Budzick*. — Adj. *but* „stump".

Bygbjerg [ˈ*byg*ˌ*ba·x*]. (Her?) 1584 (Afskr.) SH 361 *Bucksberg*.

Bækled. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *osten dem beeck Heck*.

Bæklyk [*de* ˈ*bæ·g*ˌ*lỳg*]. 1778 ArkØstergaard *die kleine Beck-Lücke*; 1790 ib. *Beck-Lücke*; Kat *Becklück*.

Dalsager [ˈ*dal*ˌ*saxə*]. Jb 1723 *Dals-Acker, Dalls Acker, Dahls-Acker*; 4. Bericht vaterl. Altert. 22 *Dahlsacker*; Kat *Dallsaihl*.

Dalsmose. 1780 (Afskr.) ArkØstergaard *Klein Daals Muß*.

Damsted [ˈ*dam*ˌ*sdæ·d*]. Jb 1723 *Dammstedte*; Kat *Dammstedt*. — Se Bd. X under *Dam*.

Danielslyk [ˈ*da·niəls*ˌ*lỳg*, ˈ*då·niəls*ˌ*lỳg*]. Kat *Danielslük*.

Dehntoft. Se ovfr. under *Anna Deens Toft*.

Dietsellyk [ˈ*di·dsəl*ˌ*lỳg*]. Kat *Distellük*. — Nty. *Dietsel* „Tidsel" (Mensing under *Diessel*). Der er ikke topografisk Forbindelse med *Dietsellyk* i Nabobyen Hatlund.

Donnemose [*dùnəmùs*]. 1750 ArkØstergaard *Donnemoes*; 1836 ib. *Donnemos*; 1840 ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 5 *Donnos*; Kat *Donnemuss*. — Forleddet er Plantenavnet *Donne* „Typha" eller, da det usammensatte Navn kun er kendt fra Vendsyssel, Ellipse for *Don(ne)hammer* eller et andet af de sammensatte Navne paa Planten; se ODP II 754 ff.

Drejerlyk. 1797 ArkStenb Bredegade p. 50 Nr. 101 *Dreyerlück*. — *„Eine von Peter Dreyer bewohnte Kahte"* i Stenbjerg omtales 1754 (ArkStenb Bredegade p. 96 Nr. 3). Vistnok samme Lokalitet som *Svarverlyk* ndfr.

Dyndskift [ˈdrèg¡šìfd]. KI[1] 1766 *die sogenannte Döyn-Schifft*; 1786 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 261, 1817 ArkStenb Nordgaardskov p. 27 Nr. 34, Kat *Dreckschift.* — Skov og Eng. Af Sb. *Dynd*, senere gengivet ved nty. *Dreck* „Dreck, Kompost" (Mensing).

Døbbel [*de dèfəl*]. — *Døbbel*, se Bd. X.

Egebjerg [ˈe·gə¡ba·x]. Jb 1723 *Egebarg, Eckebarg, Eckenberg, Eckenbarg*; 1770 ArkStenb Stenbjerg p. 40 Nr. 5 *Ekebarg, Eckebarg*; 1771 ib. Nordgaardskov p. 26 Nr. 7 *Ekeberg, Ekeberg-Lücke*; 1797 ib. Gintoft p. 46 Nr. 9 *Jegberg*; 1798 ib. Stenbjerg p. 151 Nr. 1 *Jchberg-Lücke*; U 1803 *Eckebarglück*; 1819 ArkStenb Gintoft p. 47 Nr. 17 *Igeberg*; U 1844 *Ichberg*; Kat *Ekeberg.*

Egemsig [*èxùmˈsi·x*]. 1790 ArkØstergaard *Egemsieck*; U c. 1800 *Egem Sick*; Kat *Egensiek.* — Dat. Pl. af *Eg* eller Kollektivet *Ege*. Jfr. *Egumkær* DS V 111 og Bd. X under *-um.*

Elkær [*èlˈkiæ·ɹ*]. Kat *Ellkier.* — Jfr. *Elkær Bjerg* i Gintoft.

Elmholt [ˈèlm¡hòld, ˈèlmhòld ˈbrỳx]. U 1844 *Elmholmwatt*; Kat *Elmholz.* — Af Trænavnet *Elm. Elmholmwatt* 1844 er samme Lokalitet som Udtalebetegnelsens [ˈèlmhòld ˈbrỳx].

Erikshøj. Jb 1723 *Erichs Hüe*; U 1844 *Erichshoy.* — Mandsnavnet *Erik.*

Erikslyk. Jb 1723 *Erich-Lücke*; 1785 ArkStenb Stenbjerg p. 41 Nr. 16 *Ehrigs-Lücke*; U 1803 *Erichs-Lück.*

Eskær Holt [ˈèšə¡hòld, ˈèšəɹ¡hòld]. Slewert 1538 *Ischelholt*; Kontraktb 1735 *Escher holt*; Jb 1723 *Escherholt-Lücken*; Tilf. i Jb 1723 *Escherscholt*; Kontraktb 1758 *Eskerholtz*; KI 1766 *Escher-Holtz, Lange Escher Holtz*; Kat *Escherholz.* — Ved *Eskær Holt* i Gintoft. Af Trænavnet *Esk*; Skrivemaaden hos Slewert er Udtryk for den hyppige nty. Vekslen mellem *r* og *l* i ubetonet Stavelse (A. Lasch § 251).

Espenhøj [*èsbənˈhy·*]. 1760 SA C XII 1 Nr. 296 *Espenhöy*; 1770 ArkØstergaard *Espens-Höy*; 1770 ArkStenb Gintoft p. 18 Nr. 11 *Espenhöy*; Kat *Espenhy.* — Af Mandsnavnet *Espen*, glda. *Ǣsbiorn*, i den oprindelige Gen.-form paa *-a(r).*

Fiskerager. 1584 (Afskr.) SH 361 *Fischer Acker, Fischeracker*; Kat *Fischerland.*

Flasmaj [*flasˈmai*]. 1677 (1692) SkyldprotFlensb Nr. 358 *Flaßmay*; Jb 1723 *Flatz May, Flatzmay*; 1800 ArkStenb Stenbjerg p. 123 Nr. 6 *Flas-May*; U 1844 *Flasmay*; Kat *Flasmai.* — Forleddet kan være samme Personnavn som i *Fladsby*, Sørup S.; se dette. En anden Mulighed er dog et oprindeligt **Flask(e)-* med Svind af *k* i Trekonsonantgruppe; se under *Flasklyk* p. 196.

Fælled [*de fæ·ɹlə*]. 1772 ArkStenb Bredegade p .79 Nr. 4 *die sogenante Fähle*; Kat *Fährlig*; 1877 ArkStenb Bredegade p. 91 Nr. 4 *Fehle.* — Ved Bredegade. *Fælled.* se Bd. X.

Fælledholz. Jb 1723 *Fehle-Holtz, in der Fähleholtz bey Steinberg-Haff.* — Jordebogens Former gengiver snarest et da. *-skov.*

Gaardsmaj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Gardesmaade.*

Gaaspold [ˈxo·s¡pùl]. Jb 1723 *Gooß Poll*; 1863 ArkStenb Nordgaardskov p. 29 Nr. 57 *Gospol*; Kat *Goosbüll.*

Gadedam [ˈxa¡dam, *de* ˈxat¡dam]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Wiscke genömet de Gaddam in Breedegatt belegen, G(ü?)ldham*; Kontraktb 1699 *Gaadam*; Jb 1723 *Gaddamm*; Skyldprot-Flensb 1727 *Gaddedam*; 1772 ArkStenb Bredegade p. 79 Nr. 3 *die sogenandte Gadam*; 1790 ib. p. 96 Nr. 7 *aus der Gaddam Wiese*; 1800 ib. Stenbjerg p. 127 Nr. 4 *Garrdamm*; 1804 ib. Nr. 7 *Gaardamm*; KI 1839 *Gardamm*; Kat *Gottdamm.*

Gintoft Lyk. Jb 1723 *Gingtofft Holtz-Lücke*; Kontraktb 1732 *von der Gintoffter Holtz Lücke*; 1770 ArkStenb Gintoft p. 19 Nr. 11 *die so genannte Gintofft Lücke*; 1808 ib. p. 18 Nr. 13 *Gintofter Lücke.* — Se *Gintoft* under Bebyggelsesnavne.

Gläserkoppel [ˈxlæ·səɹ¡kùbəl]. KI 1766 *das Gläser-Land*; KI 1839 *Gläserkoppel*; Kat *Glaserkoppel.* — Har ifl. Opt 1933 tilhørt en Glarmester. Nty. *Gläser* „Glarmester" (Mensing).

Gretesdam. 1760 SA C XII 1 Nr. 296 *bey Gretesdam.*

Grootelyk [*de* ˈxro·də¡lỳg]. Kat *Grotlük.* — To Lokaliteter i Kat; ingen af dem er identisk med *Storlyk* ndfr.

Grossewisch. Kontraktb 1737 *in der Großen Wisch*; 1785 ArkStenb Bredegade

p. 50 Nr. 72 *sogenannten grosen Wiese.* — Her eller i Østergaard.

Grönestraat [*de ˈxrø·nə ˈsdrå·d*]. — Markvej. Nty. *grön* „grøn". Jfr. samme Navn p. 143.

?Guffernsacker. 1584 (Afskr.) SH 361 *Guffernsacker* (*Güfferns-*?) *in dem Süderfelde.* — I Bredegade.

Gullebak. Slewert 1538 *Gulleback*; Kontraktb 1730 *Gülbarg bey der Lücke*; 1760 [to Dok] SA C XII 1 Nr. 296 *auf Gullebach, Gulebach.* — Uklart. Ordet *Bakke* synes ellers ikke at indgaa i angelske Stednavne.

Gyde [*de xi·ɹ*]. — Smal Gangsti med Gærde („Wall") paa begge Sider. Der maa foreligge Ordet *Gyde*, hvorom se Bd. X; Udtalen med [*i·*] kunde maaske skyldes Paavirkning fra nty. *Geer, Gier* „Kile" (se Mensing).

Gyderdam. 1784 ArkStenb Stenbjerg p. 54 Nr. 16 *Güderdamm.* — Snarest Fejl for **Güde-*, af *Gyde*, hvorom se Bd. X; muligvis topografisk Forbindelse med det foregaaende Navn.

Hagensbjerg [ˈ*haxəlsˌba·x*]. (Her?) 1584 (Afskr.) SH 361 *en stück Höltinges up Hackberg*; Jb 1723, 1817 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 15 Nr. 3, Kat *Hagensberg.* — Af Mandsnavnet *Hagen*, glda. *Hākun.*

Ham. Jb 1723 *Ham, in der Ham, in der Hamm*; 1780 ArkStenb Nordgaardskov p. 23 Nr. 14 *zu den Kleinen Hamm.* — *Ham*, se Bd. X.

Hammelberg. Kat *Hammelberg.* — Støder op til *Hagensbjerg* og er vel snarest en Forvanskning af dette Navn; jfr. Udtalen med [*l*].

Handskemagertoft [*de ˈhanšmå·gəɹˌtòfd*]. K 1783 ArkStenb Gintoft p. 55 Nr. 20 *Hanschmacher Tofft*; Kat *Hausmachertoft.*

Hans Petersens Lyk. Kat *Hanspetersenlük.*

Hasselbjerg [ˈ*hasəlˌba·x*]. 1665 ArkØstergaard *Haßelberg*; Jb 1723 *Hasselbarg*; Kat *Hasselberg.*

Hausstelle. Kat *Hausstelle.* — To Lokaliteter. Ty. *Hausstelle* „Hussted".

Have. 1781 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 59 *in der Hawe*; 1797 ib. p. 50 Nr. 101 *Hau*; Kat *Hauv.* — *Have*, se Bd. X.

Havlyk [*de ˈhafˌlÿg*]. Jb 1723 *Haff-Lücke, die Haff-Lücke*; Kontraktb 1756 *die Hafflücke*; 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *Haf-Lücke*; 1786 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 261 *Seelücke*; 1795 ArkØstergaard *Süder Hafflüke*; Kat *Haff-Lüke, Haff-Lüken* (*Norder, Mitt, Süder*). — Flere Lokaliteter ved Kysten.

Hegde. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *in die Hegde.* — Snarest et Appellativ mnty. *hegede* „Gehege, Hegewiese" (Lübben, Mittelniederd. Handwb.).

Himmerig. Kat *Himmel*; Opt 1933 *Himmere.* — Agerjord. Rosende Navn; Stedet ligger langt fra *Hellet* i Nordgaardskov.

Holkær. 1844 ArkStenb Stenbjerg p. 148 Nr. 1 *Hohlkier.* — *Hole*, se Bd. X.

Holmlyk [*de ˈhòlmˌlÿg*]. SkyldprotFlensb 1720 *in den beiden sogenandten Holmer-Lücken*; 1773 ArkStenb Bredegade p. 96 Nr. 5 *süder Holmlücke, Süderholmlücke*; 1781 ib. p. 49 Nr. 60 *Holmlücke, die Holmlücke*; Kat *Holmlük.* — Støder op til *Vesterholm* i Kværn S. og *Østerholm* i Sterup S.

Holmmaj. 1760 SA C XII 1 Nr. 296 *die Kleine Holm May*; Kat *Hahlmai.* — *Holm*, se Bd. X.

Holt [*hùld*]. Kat *Holt*; Opt 1933 *Hojlt.* — *Holt*, se Bd. X.

Holzkoppel. Kontraktb 1690 *die Holtz Coppell*; Kat *Holz-Koppel.*

Holzlyk. Jb 1723 *in der Holtz-Lücke*; NyherredTingb 1736 *Holtz-Lücke*; (her?) 1786 ArkStenb Stenbjerg p. 191 Nr. 1 *so genannte Holz Schift.* — Muligvis samme Lokalitet som *Skovlyk* ndfr.

Horsholt [ˈ*hòsˌhòld*]. 1664 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 8 *Horßholdt*; Jb 1723 *Hoßholt, Hos Holt, Hoßholtz*; 1769 ArkStenb Stenbjerg p. 40 Nr. 4 *oberste Hoßholtz Lücke*; 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 296 *Norderhaßelholt, Suderhaßelholt*; U 1803 *Hasholtlück*; Kat *Hostholz.* — Sb. *Hors* „Hest".

Hungerburg [ˈ*hùŋəɹˌbɪɹx*]. — Agerjord i Stenbjergskov. Se under *Hungerburg* i Gintoft; muligvis Opkaldelse efter dette Navn.

Hügelkoppel. Kat *Hügelkoppel.*

Hylbjerg. Kontraktb 1730 *Hülbarg.*

?Højholt. 1771 (Afskr.) ArkØstergaard

Hohholtz Lücke; 1789 ib. *Huyholt*. — I Stenbjergskov.

Hørlyk [*de ˈhø·ɹˌlỳg*]. Slevert 1538 *Horlucke*; Kontraktb 1699 *H(ee?)rlückbeck*; 1771 ArkØstergaard *Hörlück*; Kat *Hörlük*.

Jensesstrasse. 1784 ArkStenb Stenbjerg p. 54 Nr. 16 *Ienses-Strasse*.

Jægershøj. Kat *Jägershy*. — Familienavnet *Jæger*. *Henning Iäger* i Bredegade nævnes 1771 (ArkStenb Nordgaardskov p. 36 Nr. 7).

Kabbernak. 1798 (Afskr.) ArkØstergaard *Kabbernack*; u. A. ArkStenb Bredegade p. 50 Nr. 102 *Cabbernack*. — Muligvis en Forvanskning af det ty. Laaneord *Skabernak* „kaad ell. ondskabsfuld streg, fortræd, skade" (ODS); jfr. mnty. *schavernack* „Haan, Spot", ogsaa Benævnelse paa en grov Vinterhat og en stærk Vin (se Sch.-Lüb.). Samme Ord er sønderjy. *Skabernak* „hovedkød på kør og får" (Feilb. fra Sundeved) og formodentlig ogsaa Marknavnet *Skavenakke*, Als (anderledes DS VII 148).

Kalvelyk. Jb 1723 *Kalber Lücke*, *Calle Lück*, *Calle Lücke*.

Kalveslot [*ˈkèlvəɹˌslòd*]. Kontraktb 1690 *Kalckschloß*; Jb 1723 *Calver Schlott*, *Kalvers Schlott*, *Kalver Schlott*; 1779 ArkØstergaard *Kalberschlatt Lücken*; 1860 ArkStenb Stenbjerg p. 187 Nr. 1 *Kälberschlott*; Kat *Kalberschlott*. — Skov, der støder op til *Kalveslot* i Gintoft. Forleddet er i Jb 1723 og de senere Kilder opfattet som *Kalve-*, nty. *Kalwer-*, men Formen 1690 tyder paa, at det oprindelig er *Kalk*, hvor *k* er svundet i Konsonantgruppe. Efterleddet kan være Ordet *Slot*, men der er ingen Efterretninger om et Voldsted her. En anden Mulighed er da et Sb. glda. **slāt(t)*, en Sideform til glda. *slœ̄t(t)* „Slag" og samme Ord som vn. *sláttr* „Høslæt", sv. Dial. *slått* „afslaaet Hø"; se Torp NEO p. 644. Ordet kunde i Stednavne tænkes at betyde „Rydning" ligesom *slœ̄t(t)*; jfr. *Slet* Bd. X.

Kanal. KI 1839 *der Canal*; Kat *Kanal*. — Del af *Wieseslyk*.

Kanoonenstraat [*de kaˈno·nənˌsdrå·d*]. — Nty. *Kanoon* „Kanon". Oprindelse til Navnet er ukendt.

Kielsager. Kontraktb 1737 *bey Steinberg Kirche in . . . Kiels-Acker*; Kontraktb 1744 *Lücke Kielsacker*, *Kielsacker Lücke*. — Forleddet er antagelig, ligesom i det flg. Navn, Gen. af Mandsnavnet glda. *Kœtil*.

Kielstved. 1584 (Afskr.) SH 361 *Kielßtwetmade, in dem Norderfelde in Kielßtweet Wisch*; 1665 SH 361 *Keels-Twed*; 1665 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 12a *Keels-Twedt May*; 1778 ArkØstergaard *Keelstwedt . . . auf Steinberger Osterfeld*; U 1844 *Kielstwedt*.

Kirkebjerg [*de ˈka·gˌba·xən, ˈka·gba·xˌlỳg*]. Slewert 1538 *kerckenberch*; 1649 ArkFlensb Nr. 700 *auff dem Kirgbergh*; U 1804 *Kirchberg nach Abzug des Kirchen-Steiges*; 1846 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 15 *Kirchberglücke*.

Kirkedøbbel [*ˈka·gənˌdøfəl*]. KI[1] 1839 *Kirkeengen*. — Øst for Kirken.

Kirkelyk. 1783 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 68 *Kirch-Lücke*; KI 1839 *die Kirchlücke*.

Kirkesti. U c. 1800 *der Kirch Steig*. — Jfr. under *Kirkebjerg*.

Kleinekoppel. 1778 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 41 Nr. 12 *die kleine Koppel*.

Kleinetoft. 1815 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 42 Nr. 26 *die kleine Toft*.

Klimphøj. Slewert 1538 *klymphu*. — Af Sb. *Klimp* „Klump" (se ODS), glda. *klimp* (i Sammensætningen *climpiern*, Flensborg Stadsret § 98).

Kolyk. 1584 (Afskr.) SH 361 *Khukoppel*; Kontraktb 1694 *in der Kuhlücke*; Kontraktb 1737 *in der frey Kuh-Lücke*.

Kopplyk. Kat *Kopp-Lüke*. — Trekantet Agerstykke. Af nty. *Kopp* „Hoved", om hvis Forekomst i holstenske Stednavne se Mensing III 260. Her muligvis dog som Laaneord i Dansk; jfr. *Kop* DS V 494.

Kraftdam [*kraftˈdam*]. Kat *Kraftdamm*. — Nu Agerjord ved en Vej, men tidligere har her formodentlig været en Dam. Forleddet er forstaaet som Sb. *Kraft*, nty. *Kraff*, hvad der ikke synes at give nogen Mening. Navnet maa sammenstilles med *Krabbedam* i Notmark S., Als (DS VII 304), og *Krabbe* maa antages at være brugt om Ferskvandskrebs.

(Her?) **Krog.** U c. 1800 *der Krog.* — *Krog*, se Bd. X.

Krooglyk [ˈ*kro·xˌlyg*]. — Nty. *Kroog* „Kro". Har tidligere hørt til en Kro (Opt 1933).

Kræmmersten. 1817 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 15 Nr. 3 *Krœmersteen*; Kat *Krämerstein.* — Areal Nord for Stenbjerg, hvor flere Veje mødes, men utvivlsomt oprindelig Navn paa en enkelt, stor Sten. *Krœmmersten* forekommer flere Steder, og undertiden er der til Stenen knyttet Sagn om, at en *Krœmmer* er myrdet her (Aug. F. Schmidt, Danmarks Kæmpesten p. 64, 116).

Kueshøj. 1584 (Afskr.) SH 361 *in dem Norder felde by Kueßhuy.*

Kullstierstemmel. 1833 SA C XIII 1 Nr. 184 *Kullstierstemmel.* — Skov. Navnet er sikkert forskrevet.

?Kylbænk Led. Kontraktb 1730 *bey Kühlbenck-Heck.* — Her eller i Hatlund, Kværn S.

Küsterlyk. Jb 1723 *in der Küster-Lücke.*

Küsterwiese. KI 1839 *die Küsterwiese.*

Kær. Jb 1723 *Kier, Kier- oder Twing Lücke*; 1803 ArkStenb Stenbjerg p. 143 Nr. 7 *die so genannte Kierlück*; 1816 ib. p. 43 Nr. 10 *Kierlück*; Kat *Kier, Kjœr.* — To Lokaliteter i Kat. *Kœr*, se Bd. X.

Kösterstraat [*de* ˈ*kœ̀sdəɹˌsdrɑ̊·d*]. KI 1766 *der Küster hat einen kleinen schmalen Strich Lande in Steinberg-Holz belegen genannt des Küsters Strasse.* KI 1839 *die Küsterstraße.* — Nu Navn paa en Vej fra Stenbjergskov til Styrsholt, en sjælden Gang benyttet som Kirkesti. Nty. *Köster* „Degn". Navnet gengiver maaske et da. **Degnegade.*

Langager [*laŋˈaxɜ*]. Kat *Langacker, Lang-Acker.* — To Lokaliteter i Kat.

Langelyk. Kat *Lange-Lüke.*

Langholt Kær [*laŋhòldsˈkiœ·ɹ*]. Jb 1723, U 1844 *Langholtkier*; Kat *Langholzkier.*

Langtved. Jb 1723 *Langtwedt, Langtweedt*; Opt 1933 *Langtweer.* — Der kan ikke være topografisk Forbindelse med *Langtved* i Nabobyen Vesterholm.

Lerbjerg. Slewert 1538 *Leerberch.*

Lillelyk. Jb 1723 *in der kleinen Lücke*; 1818 ArkStenb Nordgaardskov p. 27 Nr. 31 *Stürsholz oder die kleine Lücke*; 1868 ib. Bredegade p. 70 Nr. 3 *Lille Lücke.*

Lillemaj. Jb 1723 *in der kleinen May*; 1784 ArkStenb Stenbjerg Nr. 15 *die kleine Maywiese*; 1790 ArkØstergaard *die kleine May*; 1793 ArkStenb Nordgaardskov p. 27 Nr. 19 *das kleine Wieseschifft in Stürsholz*; 1797 (Afskr.) ib. p. 46 Nr. 7 *die kl. Wiese beym salzen Waßer*; 1800 ib. p. 27 Nr. 26 *das kleine Schift bey Stürsholtz hek*; U 1803 *Kleine Wiese.* — Muligvis to eller flere Lokaliteter.

(Her?) **Lund.** U c. 1800 *daß Lund.* — *Lund*, se Bd. X.

Lykbjerg. 1584 (Afskr.) SH 361 *leckeberg*; 1649 ArkFlensb Nr. 700 *Luckbergh*; Jb 1723, 1846 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 15 *Lückbarg*; Kat *Lükberg.* — *Lyk*, se Bd. X.

Lyksted. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *jn Wester feldt auff der Luckstede.* — Se under *Lyksted* p. 133.

Maj. 1584 (Afskr.) SH 361 *in der Made*; Jb 1723 *die May, in der Hauß May*; 1781 SA C XII 1 Nr. 296 *in der May Wiese*; U 1844 *May-Wiese*; Kat *Mai.* — *Maj*, se Bd. X.

Majbjerg [ˈ*maiˌbaˑx*]. NyherredTingb1750 *May Berg*; U 1844 *Mayberg*; Kat *Maiberg.*

Majlyk. 1800 ArkStenb Bredegade p. 86 Nr. 2 *May Lücke.*

Mandsbjerg. Slewert 1538 *Mandesberch.* — Her eller i Stubdrup, Esgrus S. Forleddet er Gen. af Sb. *Mand*, der her sandsynligvis har Betydningen „Bjergmand"; jfr. *Mandhøj* DS X 408.

Marklyk [ˈ*maˑgˌlyg*, *de* ˈ*maˑgˌlyg*]. Jb 1723 *Marcktück*; Kat *Marklük.* — Af Sb. *Mark*, der muligvis her kan have Betydningen „Skov"; se Bd. X. Formen i Jb 1723 er muligvis fejlskrevet, men Efterleddet kan ogsaa være et oprindeligt *-tykke* „Tykning", der senere er ombyttet med *-lyk.*

Melkær [ˈ*mœ·lˌkiœ·ɹ*]. Jb 1723 *Mehlkier, Meelkier, Mellkier*; 1790 ArkØstergaard *Mehlkier Schift*; U 1844, Kat *Mehlkier.* — Adj. glda. *mœthal* „midter". Melkær ligger mellem Aakær og Langholt Kær.

Midtlyk [*de* ˈ*mìdˌlyg*]. 1793 ArkØstergaard *die Mitlücke*; Kat *Mitt-Lüke, Mittlük.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Mikkelslyk. 1800 ArkStenb Nordgaard-

skov p. 27 Nr. 26 *die so genante Michels Lüke in Stürsholtz.*

Mittelstelyk. Kat *Mittelste-Lüke.*

Mork Stenbro. Slewert 1538 *morck steen broe.* — Første Led er muligvis Fejl for *marck,* og Navnet kan da have Forbindelse med *Marklyk* ovfr.

Mose [*mu·əs*]. Kat *Das Moor.*

Mosehessel. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *Muß Heßell.*

Mühlenfeld. Kat *Mühlenfeld.*

Müllerlyk. Kat *Müllerlük.*

Möhlbarg [ˈmø·lˌba·x]. — Nty. *Möhl* „Mølle".

Møllebæk. 1800 (Afskr.) ArkKværn *durch das . . Koppel Lillemay laufenden Mühlenbeck.*

Nabie. Jb 1723 *Nabie.* — Kunde muligvis være en nty. Gengivelse (**nah bi*) af et da. **Nær-ved.*

Niederlyk. 1817 ArkStenb Nordgaardskov p. 28 Nr. 34 *Niederlücke*; Kat *Niederlük.*

Norderkoppel. Kat *Norder-Koppel.*

Nordermaj. U 1804 *Norder May.*

Nydal. Kontraktb 1735 *Neu-dahls Acker*; Kontraktb 1758 *Neudahls Acker.*

Nydam [ˈni·ˌdam]. 1778 ArkØstergaard *Niedamm, Nie-Damm*; Kat *Niedamm.*

Nylyk [*de* ˈni·ˌlỳg] KI 1766 *eine so genannte neue Lücke*; U c. 1800 *Der Neue lucke in Storholtz*; KI[1] 1839 *in der neuen Lücke bei der Kirche*; 1860 ArkStenb Stenbjerg p. 187 Nr. 1 *Nielück*; Kat *Nielük, Nye-Lüke.* — To Lokaliteter i Kat.

Nymark [*dad* ˈni·ˌfèld]. 1714 SH 361 *Klein Niefeld*; 1778 ArkStenb Bredegade p. 48 Nr. 55 *im obersten Neufeld, daß mittelste Neufeld*; 1780 ib. p. 50 Nr. 72 *im mittelsteals unterste-Neu-Felde*; 1780 ib. Stenbjerg p. 179 Nr. 1 *vom mittelsten Neu-Felde, das forderste Neufeld*; 1842 ib. p. 44 Nr. 18 *Nüefeld*; Kat *Niefeld.* — To Lokaliteter i Kat.

Nørrelyk [*de* ˈnùrəˌlỳg]. Jb 1723 *Norder-Lücke*; 1785 ArkStenb Gintoft p. 34 Nr. 13 *die Norder Lücke*; U c. 1800 *der Norder lücke*; U 1804 *Nordlükk*; Kat *Norderlük, Norder-Lüke.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Nørremark. Slewert 1538 *jnt norder velt*; 1584 (Afskr.) SH 361 *in dem Norder felde*; Kontraktb 1742 *im Norder Felde.*

Nørretoft. Jb 1723 *die Norder Tofft*; Kat *Nordertoft, Norder-Toft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Oberlyk. Kat *Ober-Lüke.*

Oberstelyk. 1769 ArkStenb Nordgaardskov p. 26 Nr. 5 *die oberste Lücke in Stürsholz*; Kat *Oberste-Lüke.*

Oksegang. 1794 ArkStenb Stenbjerg p. 11 Nr. 2 *der Ochsengang*; 1816 ib. p. 43 Nr. 10 *die Ochsengang.* — I alt Fald i Dok 1794 Appellativ. Se under *Oksegang* p. 47, 162.

Oksenborg [ˈaus̥ˌbùɯx]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Ousenbau*; 1768 ArkStenb Bredegade p. 81 Nr. 1 *Augsbarg-Lücke, Augsburg Lücke*; 1789 ib. p. 96 Nr. 6 *Augsburg Lücke*; Kat *Aussenburg.* — Forleddet er glda. *uxna,* Gen. Pl. af Sb. *uxi* „Okse". Efterleddet er 1768 og senere opfattet som Ordet *Borg* (*Burg*), men er muligvis fra først af et andet Ord; jfr. Skrivemaaden 1584.

Olefstoft. 1665 SH 361 *auf der Südertoft Olefstoft genannt.* — Af Mandsnavnet *Olaf.*

Osterholz. Kat *Oster-Holz.*

Osterlyk. Kat *Osterlük, Kl. Oster-Lüke, Oster-Lüke.* — Tre Lokaliteter.

Paradies [*på(·)raˈdi·s*]. — Et særlig frugtbart Sted, hvor der var indrettet en lille Køkkenhave i Marken (Opt 1933).

Pennehøj [ˈpènəˌhy·]. 1760 SA C XII 1 Nr. 296 *Pennehoy*; KI 1766 *die Pennehoi-Toft*; 1781 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 61a *Pennehöy, Pennehüy Lücke*; udat. 18 Aarh. ib. Nr. 71 *das Rædder Pinnerhoye*; U 1804 *Pennes Hüy*; 1840 ArkStenb Bredegade p. 55 Nr. 170 *Pfenninghoi*; 1841 ib. Nr. 172 *Pennhoy, Pennehoy*; Kat *Pennehy.* — Nordøst for Stenbjerg Kirke. — Af Sb. glda. *pænning,* Navn paa en Mønt; Udviklingen til *Penne-* er gaaet over Formen *pæn(n)igh,* hvorom se BrN GG § 397. Jfr. *Pennesten* paa Als (DS VII 420). I genitivisk Sammensætning indgaar *pænning* i *Penneshøj*; se ovfr. p. 135, 211.

Pesel. 1773 ArkStenb Bredegade p. 96 Nr. 5 *ein Stück Ohrfeldter adel. Land die Peesel genannt*; Kat *Peesel.* — Nty. *Pesel* „Storstue" (se Mensing), brugt som Sammen-

ligningsnavn. Som Laaneord i Da. i Formen *Pissel* forekommer Ordet flere Gange som Marknavn i Nordslesvig (se Registret i DS III).

Peter Hjorts Toft. Jb 1723 *Peter Iords Tofft.*

Peter Philips Lyk. 1748 ArkØstergaard *das sogenannte Peter Philips-Land*; 1783 ArkStenb Stenbjerg p. 143 Nr. 3 *bey der so genannten Peter Philips Lücke.*

Peter Sønniks Lyk [*pe·dəɹˈsɶnəŋsˌlʏg*]. Kat *Petersönningslük.* — Støder op til *Peter Sønniks Koppel* i Gintoft.

Pferdekoppel. Jb 1723 *die Pferde-Lücke, Pferde Lücke*; c. 1735 SA C XII 1 Nr. 478 *die Pferde-Koppel*; 1779 (Afskr.) ArkØstergaard *aus der Pferde-Koppel*; Kat *Pferde-Koppel.* — De ældre Former betegner muligvis en Lokalitet i Østergaard. *Pferde-Lücke* ligger ifl. Jb 1723 ved Segeberg i Østergaard; Segeberg støder op til Stenbjerg, men ligger ca. en halv km fra Katastrets *Pferde-Koppel.*

Postlyk [*de ˈpɔsdˌlʏg*]. — Skal have tilhørt en Landpost (Opt 1933). Nty. *Post* „Post".

Preesterholt [ˈ*pre·sdəɹˌhɔld*]. — Nty. *Preester* „Præst". Samme Lokalitet som *Styrsholt* ndfr.

Præstlyk [ˈ*pre·sdəɹˌlʏg*]. Slewert 1538 *prestlucke*; 1584 (Afskr.) SH 361 *Prießelüick.*

Præstmaj [ˈ*prɛsdˌmai*]. Slewert 1538 *preest may*; U 1844 *Prest-May*; Kat *Trestmai.*

Quistnis [*kwisdnɪs*]. — Kort Vej (Indkørsel). Maaske Opkaldelse efter *Kvisnæs* i Gelting S.

Rabensacker. 1860 ArkStenb Stenbjerg p. 187 Nr. 1, Kat *Rabensacker*; Oldekop V 88 *Rabenacker.*

Raschestoft. 1846 ArkStenb Bredegade p. 55 Nr. 175 *Raschestoft.* — Af Familienavnet *Rasch*, der forekommer i Stenbjerg.

Rensroj. Jb 1723 *Rens Roy*; Kat *Renzroy.* — Forleddet er muligvis Gen. af Sb. *Ren* „Agerren".

Ringshole [*rɪŋˈsu·l*]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Ringshol, Ringshoel*; Kontraktb 1723 *Rinckhäll*; Jb 1723 *in der Wische Ringsuhl*; Kontraktb 1751 *Rings Huel*; 1823 ArkStenb Stenbjerg p. 107 Nr. 3 *Bings-Juhl* [sic]; Kat *Ringshuul.* — Del af en Engstrækning, der omgiver en lille, rund Holm. *Ring* kan være den gamle Betegnelse for Holmen eller maaske snarere for hele den omgivende Eng; om Ring som Betegnelse for cirkelformede Terrænformationer se Kousgård Sørensen, Bebyggelsesnavne på -sted p. 105 f.

Ringsholm. Kontraktb 1687 *Ringshollm*; Kontraktb 1723 *Ringsholm*; NyherredTingb 1742 *Ringshollm*; 1743 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 150 *Ringshollm.* — Eng. Muligvis et ældre Navn paa Holmen ved *Ringshole*, der nu kaldes *Roj* (se ndfr.). Da Kilderne næppe er indbyrdes uafhængige, kan den Mulighed dog ikke udelukkes, at Navnet simpelthen er Fejl for *Ringshole.*

Roj [*de rɑi*]. (Her?) 1856 ArkStenb Stenbjerg p. 13 Nr. 8 *Royholzland*; Kat *Roy.* — *Roj*, se Bd. X.

Rojmaj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Rademade.* — I Nørremark.

Rondehøj. Slewert 1538 *Rondehoy.* — Næppe af Adj. *rund*, der er sjældent i ældre Stednavne, men muligvis sammensat med *Rønne* ndfr.

Roskilde. Slewert 1538 *Roßkeel.*

Ryde [*ry·, ry·də*]. Jb 1723 *Rüdde, in der Rüe, in der Rue, Rüe-Lücke*; Kontraktb 1723 *nebst der kleinen Busch Lücke nahmens Rüede*; Kat *Rüde.* — [*ry·*] antoges af Meddeleren at være en anden Lokalitet end [*ry·də*]. Der skal have ligget en nu forsv. Gaard af samme Navn.

Ryde Dam [*ry·ˈdam*]. 1665 ArkØstergaard *Rudam, Roydam*; Jb 1723 *Rüedam, Rüedamm*; KI[1] 1766 *Rüde-damm*; Kat *Roydamm.* — Ved *Ryde.*

Rødeng. 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *bey der sogenannten Röd-Enge*; Kat *Röhreng.* — Støder op til *Rødeng* i Gintoft.

Rønne. KI[1] 1766 *die sogenannte Rönne bey Stürsholtzlücke.* — I KI[1] opført under „Holtz-Koppeln". Jfr. under *Styrsholt. Rønne*, se Bd. X.

Saffranwisch [ˈ*safərå·nˌviš*]. — Nty. *Saffran* „Safran". Her voksede Kløversilke eller lignende Planter, hvorved Græsset farvedes gult eller rødligt; deraf Navnet (Opt

1933). Samme Navn forekommer i Frederiksdal, Kværn S.

Salzwiese. 1780 ArkØstergaard *aus der saltzen Wiese*; 1844 ArkStenb Stenbjerg p. 148 Nr. 1 *Salz-Wiese.* — Formerne skal muligvis henføres til *Soltewisch* i Østergaard.

Sammellyk. Jb 1723 *Sammel Lücke*; 1816 ArkStenb Stenbjerg p. 43 Nr. 10 *die sogenandte Sämtliche Lücke*; Kat *Sammellük.* — Adv. jy. *sammel* (Feilb. under *sammen*) i Betydningen „tilfælles".

Schaaplyk [*de ˈʃå·bˌlỳg*]. 1864 ArkStenb Bredegade p. 25 *Schaafslücke*; Kat *Schaflük.* — Nty. *Schaap* „Faar".

Schaapskoppel [ˈʃå·bsˌkùbəl]. KI 1839, 1868 ArkStenb Stenbjerg Nr. 8 *Schaafskoppel.* — Ved *Schaaplyk.*

Schmidtsbrücke. Kat *Schmidtsbrücke.* — Agerjord nær Lipping Aa.

Schyttoft [ˈʃỳdˌtòfd]. KI 1766, KI 1839 *die Schüttoft.* — Lige ved Kirken. Forleddet er antagelig Vb. *skøtte* „optage Kreaturer", et Laan fra nty. *schütten* „herrenlos umherlaufendes Vieh, das auf fremdem Eigentum Schaden tut, einfangen und einfriedigen" (Mensing). At Vb. har været optaget i den da. Dial. i Sydslesv. fremgaar af Sb. *Skøttepenge* „betaling for optagne kreaturer" (Feilb. fra Valsbøl). Jfr. *Schütthof* i Sterup, Sterup S.

Siskær. 1584 (Afskr.) SH 361 *Sieß Kier*; Jb 1723 *Sieskier, Sießkier*; 1785 SA C XII 1 Nr. 296 *Seiskier-Lücke*; c. 1785 ib. *Seiß-kier.*

Skovbyslyk [*ʃùfəsˈlỳg. de ˈʃùbəsˌlyg*]. Jb 1723 *Schobis-Lücke*; 1771 ArkStenb Stenbjerg p. 54 Nr. 15 *Schobeslück*; 1773 ib. p. 41 Nr. 9 *Schubbeslück, Schubbeslücke*; U 1803 *Klein Schubbers Lück, Groß Schubbers Lück*; U 1804 *Schubes lükk*; 1837 ArkStenb Bredegade p. 71 Nr. 14 *Schoberslücke*; 1868 ib. p. 70 Nr. 3 *Schobeslück*; Kat *Schoberslük.*

Skovbysmaj. Slewert 1538 *schoubuy maye*; Jb 1723 *Schobis-may*; 1784 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerg p. 41 Nr. 14 *Schubbesmaylücke*; U 1803 *Schubbers-Wiese, Schubbers Wiese Lück*; Kat *Schobbersmailück.* — Ved *Skovbyslyk* Nordvest for Stenbjerg. Efter en forsvunden Landsby **Skovby.*

Skovlyk [*de ʃaulỳg*]. Kontraktb 1747 *Schau-Lücke*; 1837 ArkStenb Stenbjerg p. 165 Nr. 7 *Schaulück*; Kat *Schaulük.*

Skrikær. Jb 1723 *Schrie-kier*; 1806 ArkStenb Gintoft p. 46 Nr. 10 *Schriekier.* — Forleddet kan være Vb. *skride* i den i Jy. meget udbredte Betydning „glide paa Is"; se Feilb. En anden Mulighed er dog Sb. *Skrig* eller Vb. *skrige*; se under *Skrigholm* i Løstrup, Sørup S.

Smedetoft. Kontraktb 1701 *auf der Schmiedetofft*; KI[1] 1766 *die Schmiets-Tofft*; U c. 1800 *Schmide Toft.*

?Sprengermoorsig. 1833 C XIII 1 Nr. 184 *Sprengermoorsing.* — Skov.

Starkecke. 1584 (Afskr.) SH 361 *In dem Süderfelde . . . up stark Ecke.*

Steinberger Au. JensenAng 18 *die Steinberger Au.*

Steltong. Jb 1723 *Steltong.* — Sidste Led er snarest Ordet *Tang*, hvorom se Bd. X.

Stenbjerg Lyk. Se under Gintoft.

Stenbjerg Skov. 1554 SA UrkSchlesw C Nr. 69a *tho . . . Steynberge holte*; FlensbArmenrechn 1593—94 *Stenbargh Holtung*; Kontraktb 1742 *in der Steinberger Höltzung*; Kat *Hölzung.*

Stensager [ˈsde·nˌagəɹ]. Slewert 1538 *steens acker*; 1768 ArkStenbjerg Bredegade p. 81 Nr. 1 *Nordersteins-Acker Lücke, Südersteins Lücke, Norder Steinacker Lücke, Süder Steinacker Lücke*; KI 1839 *Steinsacker.*

Stenslyk [ˈsde·nsˌlỳg, *sde·nsˈlỳg*]. Jb 1723 *Steens Lück*; 1800 ArkStenb Stenbjerg p. 127 Nr. 5 *Steenslück*; Kat *Stierslük.*

Storlyk. KI 1766 *Stur-Lück.* — I Stenbjergskov.

Strengkær [*sdrèŋˈkiæ·ɹ*]. Jb 1723 *Strengkier, Strengekier*; 1800 ArkStenb Stenbjerg p. 127 Nr. 5 *Wiese Strengkier*; Kat *Strengkier.* — *Streng*, se Bd. X.

Stribbel [*de sdrìfəl*]. — Langt, smalt Areal. Jy. *Stribbel* „Strimmel".

Styrsholt [ˈsdy·ɹˌsòld]. 1584 (Afskr.) SH 361 *by Störßholt*; 1665 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 12a *Störsholtz*; Jb 1723 *Stüersolt, Stüer-Solt Lücke*; NyherredTingb 1725 *Stür-Holt, Stürs-Hold-Lücke*; 1734 SA C XII 1 Nr. 357 *Stührsholt*; Kontraktb 1735 *Stuhrsholt Lücke*; Kontraktb 1747 *Stühre Solt*; KI

1766 *Stürs-Holtz, Stürsholtz Lücke*; 1786 SA C XII 2 Nr. 261 *Stürts holtz, Sturtzholtz Rönn*; 1794 ArkStenb Stenbjerg p. 11 Nr. 2 *Stursholz, Stürzholz Lücke, Stürsholz Weg*; udat. 18. Aarh. ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 71 *Stürsholtz Schifft*; U c. 1800 *Stürholtz, Störholtz, Storholtz, Stürholtz Heck*; U 1804 *Störsholt*; 1827 ArkStenb Nordgaardskov p. 28 Nr. 37 *Stührsholtwiese*; Kat *Stührsholz*. — Forleddet er Gen. af Sb. glda. **stör*, vn. *staurr* „Stang"; de yngre Skrivemaader med *y(e)* er Udtryk for Dialektens Diftongering af glda. *ø̄*; jfr. *Størel* p. 163.

Sund [*de sùnd*]. 1819 ArkStenb Stenbjerg p. 127 Nr. 8a *seine sogenannte Sundwiese*. — Eng med en Lavning, hvorigennem der tidligere gik et Vandløb, Afløb for *Gadedam*.

Svarverlyk [ˈ*swarəˌlỳg*]. Kat *Swartelük*. — Sønderjy. *Svarver* „Drejer" (Feilb.). Jfr. *Drejerlyk* ovfr.

Svinestikær. 1769 ArkStenb Bredegade p. 47 Nr. 34 *kleine Lücke Schwinstigkier*.

Süderstraat [*de ˈsy·dəɹ ˈsdrå·d*]. — Markvej i Bredegade.

Süderteich. 1783 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 64 *aus dem Süder Teich in Ober Neufeld zu Ostergarde*.

?Særager. 1584 (Afskr.) SH 361 *ein Stück Landes und Wisch Seeragken genömbt*.

Sønderlyk [*sy·rəˈlỳg*]. 1665 SH 361 *Süderlücke*; Jb 1723 *Süder-Lücke, die Süder Lücke*; U 1804 *Nieder süder Lükk, Ober süder Lükk*; Kat *Süderlük, Süder Lüke, Gr. Süderlük*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Søndermark. 1584 (Afskr.) SH 361 *im Süderfelde*; 1790 ArkStenb Bredegade p. 70 Nr. 6 *auf dem suder Felde*.

Søndertoft. Jb 1723 *die süder Tofft*; 1795 ArkØstergaard *Südertoft*; Kat *Südertoft, Süder-Toft*. — Flere Lokaliteter i Kat.

Sørensgaarde. 1777 (Afskr.) ArkØstergaard *die Lücke Sörensgaarde*.

?Tatum. 1584 (Afskr.) SH 361 *ein stück landes up Tatüm*.

Tremhøj [*trìmˈhy·*]. Jb 1723 *Trem Hüe*; KI 1766 *Trim-Hoi*; 1786 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 261 *Trimhoy, Trimmhoy*; Kat *Tremmhy*; Oldekop V 108 *Tremhoi*. — Skov med tre Gravhøje. Navnet forekommer nogle Gange i Nordslesvig og maa sammenstilles med *Tremhøje* i Visby S., Hassing H. og Tjæreborg S., Skast H. og sandsynligvis ogsaa med *Trimhøj* i Gadbjerg S., Tørrild H. Forleddet synes ifl. DS IV 161 at være Sb. *Tremme*. Mere sandsynligt er det dog, at Navnet udgaar fra en Dat. Pl.-form **Thrimhōghum*, hvis første Led er glda. *thrim*, Dat. Masc. af Talordet *thrī* „tre". Den gamle Dativform af Talordet er kun bevaret i skaanske Tekster, hovedsagelig de ældste skaanske Lovhaandskrifter (BrN GG § 543), og maa formodes at være gaaet ud af Brug i Jysk paa et meget tidligt Tidspunkt, sandsynligvis tidligere end Dat. Pl.-Bøjningen af Substantiverne, der endnu forekommer sporadisk i Haandskrifter af Jyske Lov (BrN GG § 502). Efter at Betydningen er glemt, kan Thrim- da være bevaret som en stivnet Form i Højnavnet, efter at dette har faaet Nom.-Acc. Pl.-Formen *-høghæ* som fast Form.

Treppelslyk. HolzTax 1787 *Treppelslücke*. — Muligvis af Plantenavnet *Treblad* „Menyanthes trifoliata", der bl.a. kendes fra Angel (ODP II 61 f.).

?Trindenom [*trindenùm, trìngnùm*]. — Temmelig stor Mark Syd for Byen. Muligvis af Adj. *trind*, en Paralleldannelse til Ordet *Rund(t)enom*?

Trindtoft. Slewert 1538 *trinttofft*. — Adj. *trind* „rund".

Troldkær [*trùlˈkiæ·ɹ*]. Slewert 1538 *troll eger*; Kat *Trollkier*.

Tvedmaj. 1665 SH 361 *Twedmay*. — Nævnes i Forbindelse med *Kielstved* ovfr. *Tved*, se Bd. X.

Tving [*de twìŋ*]. Jb 1723 *Twing, Twing Lücke*; KI 1766 *Twing*; Kat *Twingen*. — I 1766 Skov, nu Agerjord. Se under *Tvæng* p. 186 f.

Tving Bjerg. U 1844 *Twingberglücke*; Kat *Twingberg*. — Ved *Tving*.

Tving Mose [*twìŋsˈmo·ɹ*]. U 1844, Kat *Twingmoos*. — Ved *Tving*.

Tynderoj [*tinəˈråi*]. Jb 1723 *Tünderoy, Tunderoy, Tunneroy*; Kat *Tüneroy*. — Snarest af Adj. *tynd*, sigtende til Bevoksningen paa Stedet; jfr. *Tyndeg* p. 125.

Tyxenslyk. Kat *Tüxens-Lüke*.

Tømbing [ˈ*tø·mˌbèŋg*]. 1800 ArkStenb

Gintoft p. 46 Nr. 10 *Tomb(en?)g*; Kat *Tömbing*. — Samme Navn forekommer i Kristrup S., Sønderhald H. (MB 1683 *Tembing*; K 1791—1815 *Temping*). Af Vb. *tømme* og Sb. *Bing* „Kasse, Aflukke" (se Feilb.). Navnet, der maa sigte til daarlig Afgrøde, er et Modstykke til *Fyldbing* DS IV 617.

Unterstedamm. 1778 ArkØstergaard *gegen den untersten Damm*; (her?) Kat *Unterste Wiese*.

Vadsig. 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 296 *Waye Sieg*; Kat *Weissig*. — Eng. Vejen fra Østergaard til Stenbjergskov fører over et Vandløb her.

Vagelbuur [ˈfå·xəlˌbu·ɹ]. 1771 (Afskr.) ArkStenb Bredegade p. 79 Nr. 1, Kat *Vogelbauer*. — Eng. Nty. *Vagelbuur* „Fuglebur". Navnet gengiver antagelig et da. **Fuglebur*; jfr. *Fugleburet* DS V 315.

Vandsig. HolzTax 1787 *die Holzkoppel Wassersieck*. — Fejl for *Vadsig* ovfr.?

Vanrad. 1771 ArkStenb Nordgaardskov p. 36 Nr. 7 *Wanrotts-Lücke*; (her?) 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 296 *Water Pott, die so genannten Water Podt*; 1856 ArkStenb Nordgaardskov p. 29 Nr. 54 *Wanroy*. — Se under *Vanrad* i Klintum, Læk S., Bd. IV.

Vedstol [ˈvìdˌsdòl]. Jb 1723 *Widstohl*; 1769 ArkStenb Nordgaardskov p. 26 Nr. 5 *Lücke Wittstuhl*; 1787 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 296 *Wietstoll, Wittstall, Wildstoll*; Kat *gr. Wittstohl, kl. Wittstohl*. — Se under *Vedstol* p. 15 f.

Westerhof. Jb 1723 *Wester Hoff, in der Wester Hoff*. — Gengiver antagelig et da. **Vesterhave*.

Vesterlyk. 1769 ArkStenb Bredegade p. 47 Nr. 34 *die Westerlücke, die Wester-Lück*; 1815 (Afskr.) ib. Stenbjerg p. 42 Nr. 26 *die Westerlücke*.

Vestermark. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *jnß Wester felt*; KI[1] 1839 *auf dem . . . Westerfelde*.

Vestertoft [*vèsdəɹˈtòfd*]. Jb 1723 *Wester-Tofft, der Wester Tofft*; Kat *Westertoft, Wester-Toft*. — Tre Lokaliteter i Kat.

Videlier [*vìˈli·ə*?]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Wiedelier*; Jb 1723 *Widdelier*; Kat *Willyer*. — Den optegnede Udtale bygger antagelig paa Skrivemaaden i Kat. Agerjord. Sidste Led kan være Sb. *Ler* med Diftongering af *ē* eller muligvis Pl. af Sb. *Li* „Skraaning" (se Bd. X), hvad der vilde stemme med Beliggenheden; Forleddet er muligvis Adj. *hvid*. Der er ikke topografisk Forbindelse med det følgende Navn.

Viedel. Kontraktb 1682 *Wischland Widt J(e?)l genannt*; Jb 1723 *Widdeel*; 1782 ArkØstergaard *Wiedel, Wiedel lüke*; 1789 ArkStenb Stenbjerg p. 179 Nr. 1a *Wiedel*; U c. 1800 *Wierel*; Kat *Wiedel*. — Snarest af Sb. *Vie* „Vidje, Pil".

Wieseslyk. 1781 ArkStenb Bredegade p. 49 Nr. 59 *Wieses Lück, Wieses-Lücke*; KI 1839 *Wiesenslücke*; KI[1] 1839 *Wiesenslücke, große Wiesenlücke*. — Antagelig af et Slægtsnavn.

Vimmelskaft [*de ˈvi·məlˌʃafdən, ˈvi·mùlˌʃafd*]. Kat *Wiemelsberg*. — Areal ved Vej. Sb. *Vimmelskaft* „skaft til et vimmelbor; borsving" (ODS). Navnet, der ogsaa forekommer paa Sundeved (DS VII 50), bruges om Jordstykker af uregelmæssig Form eller som Gadenavn (Hugo Matthiessen, Gl. Gader p. 61). Jfr. m. H. t. Betydningen *Naverskaft* p. 134 f.

Vinge [*de ˈkle·nə ˈvìŋ, de ˈxro·də ˈvìŋ*]. — Agerstykke af uregelmæssig Form ved et Knæk paa Grænsen til Gintoft. Sb. *Vinge*, brugt som Sammenligningsnavn; jfr. *Vinge* DS IV 151.

Vinkel [*dad vìŋgəl*]. Jb 1723 *der Winckel, in der Winckel*. — Agerjord. *Vinkel*, se Bd. X.

Værpgren. Slewert 1538 *werpgreen*. — Agerjord. Her eller i Stubdrup, Esgrus S. Forleddet synes at være Sb. *Værp*, her muligvis i Betydningen „noget sammenkastet"; jfr. sv. Dial. *värpe* n., Sideform til *varp* n. „sammankastad ris- eller stenhög på det ställe (vanligen vid vägen), der någon af våda eller genom dråp omkommit" (Rietz p. 831).

Ærholt Kær. Jb 1723 *Errholtzkier*; KI 1766 *Erholt-Kier*; 1786 (Afskr.) SA C XII 2

Nr. 261 *Erholtz Kier, Eichholtz Kier.* — Skov. Trænavnet sønderjy. *Ær* „Ahorn".

Øglyk. Opt 1933 *Öglück.* — I Stenbjergskov. Sb. *Øg* „Hoppe".

Ørsland. Slewert 1538 *oerslandt.*

Østergaard. 1807 ArkStenbjerg Nordgaardskov p. 36 Nr. 10 *Wiese Ostergaarde genannt.* — Eng, der har hørt til Østergaard; se under Bebyggelsesnavne. I 1797 omtales *„eine kleine Wiese, Ostergaarde contribuabler Land"* (ArkStenb).

Østermark. 1584 (Afskr.) SH 361 *Ostermark*; 1649 ArkFlensb Nr. 700 *ins Oster felt.*

Østertoft [ˈo·sdəɹtòfd]. 1649 ArkFlensb Nr. 700 *oster tofft*; Jb 1723 *in der Oster-Tofft, der kleine Oster Tofft*; Kat *Ostertoft, Oster-Toft.* — Flere Lokaliteter i Kat.

Østergaard.

Aamaj. 1584 (Afskr.) SH 361 *up der Aumaade, up der Auemade, in der Oumade.*

Alming. 1654 ArkØstergaard *Kopfell Alming.* — Se under *Almind* Bd. X.

Amtlyk [ˈamd|lÿg]. Kat *Amtlücke.* — Se *Amt* under Bebyggelsesnavne.

Arnsbjerg [ˈå·ns|ba·x]. 1825 ArkØstergaard *Ahn(e?)berg*; Kat *Ahnberg* (rettet fra *Ahrensberg*), *Ohrensberg.* — Se under *Arnsbjerg* p. 195.

Auwisch [ˈau|vìš]. 1584 (Afskr.) SH 361 *up der Au Wisch.* — Formodentlig samme Lokalitet som *Aamaj.*

Barg. Kat *Barg.* — *Barg*, se Bd. X.

Bastholm [ˈbas|hòlm, ˈbasd|hòld]. 1584 (Afskr.) SH 361 *Baßholm, Bastholm, Bostholm, Boseholm, Barseholm*; 1607 (Afskr.) ArkØstergaard *Postholm*; 1714 SH 361 *Bastholmerwiese*; Jb 1723 *Holtz-Schiffts Barstholm*; 1784 SH 361 *Wiese Bastholm*; Kat, Oldekop V 88 *Bastholm.* — Eng med „eine kleine bewaldete Erhöhung" (Oldekop V 88). Navnet maa oprindelig have betegnet denne Forhøjning, der engang har været en Ø, idet den omgivende Engstrækning tidligere hed *Sø* (se ndfr.). Af Sb. *Bast*, i Dok 1607 omtydet til *Post*, en Form af Plantenavnet *Pors*; jfr. Feilb. og Mensing under *Pors.*

Bregnevraa. Se under Stenbjerg.

Dreeschkoppel. C. 1735 SA C XII I Nr. 478 *die Dresch-Koppel.* — Nty. *Dreesch* el. *Dreeschkoppel* „Driesch", „ruhender Acker", „Ackerland, das in Weide liegt"; „Viehtrift" (Mensing). Her maaske Appellativ.

Fischerholz. 1780 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerghav Nr. 1 *Fischholz*; 1781 ib. Nr. 2 *Fischerholtz, Fiescherholtz*; Kat *Fischerholz, Fischerholz-Koppel.* — Jfr. *Grooteholt.*

Flintholm [ˈflìnd|hòlm]. Kat *Flintholm.*

Gaarnkoppel [ˈxå·ɹn|kùbəl]. Kat *Gartenkoppel.* — Nty. *Gaarn* „Have".

Grooteholt [ˈxro·də|hòld]. — Nty. *groot* „stor". Et andet Navn paa *Fischerholz.*

Grönkoppel [ˈxrø·n|kùbəl]. Kat *Grünkoppel.* — Nty. *grön* „grøn".

Hans Jensens Wiese. 1779 (Afskr.) ArkØstergaard *Hans Jensens Wiese.*

Hardeby. 1584 (Afskr.) SH 361 *einen Acker der Hardebü genömet.* — Mageskiftet fra Stenbjerg og kan muligvis ligge i denne By. Hvis Formen er rigtigt overleveret, maa *Hardeby* være en forsvunden Bebyggelse, men Muligheden af Fejllæsning for *-hü* „-høj" kan ikke afvises; jfr. Formerne fra samme Dok ndfr. under *Kœrshøj.* Der kan maaske være Sammenhæng med det flg. Navn.

Hardestved. 1584 (Afskr.) SH 361 *ein schift Holt in Hardestwet, Hardestweet.* — Forleddet kan være Gen. af Sb. glda. **hargh* „Stendynge"; jfr. *Harreshøj* p. 208.

Hauskoppel. Kat *Hauskoppel.*

?Hestmaj. 1714 SH 361 *Hestmöder.* — Eng.

Hofkoppel. Kat *Hofkoppel.*

Holleland. 1584 (Afskr.) SH 361 *Halleland, Hallelandt.*

Holleland Maj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Hollelandwisch, Hallelandt Wisch, Haldelandwische, Hallelandtsmaade, Hollelandmaade, Haltelandtmade*; 1714 ib. *Hollingswisch*; 1778

ArkØstergaard *Holling-May*; 1782 ib. *Holling May*. — Første Led kunde være Adj. ænyda. *hald*, vn. *hallr* „skraanende" med den syd- og vestjyske Overgang af *a* til *å* foran gammelt *ll* (Kort Fm Nr. 8). Paafaldende er dog Tostavelsesformen *Halle-*, *Holle-* 1584.

Holzschift. 1654 ArkØstergaard *Holtzschifft.*

Klewerhof. Kat *Klevehoff.* — Lille Stykke Agerjord ved en Gaard. Af nty. *Klewer* „Kløver"; jfr. *Klewerhof* p. 160.

Korsmark [ˈkòsˌma·g]. 1665 ArkØstergaard *Korsmark*; 1714 ib. *Koßmark, Korsmarkerwische, Korsmarkwische*; Kat *Kosmark, Klein-Kosmark, Gross-Kosmark.* — Stort Areal ved Grænsen til Stenbjerg; der er i Nutiden en Korsvej her. Se iøvrigt om forskellige Anledninger til Navne paa *Kors*- KLNM IX 187 ff.

Korswisch [ˈkòsˌvìš]. Kat *Koskirwiese.* — Ved Korsmark og sikkert samme Lokalitet som den under Korsmark nævnte *Korsmarkwische.* Formen i Kat repræsenterer muligvis et **Korskær-*.

Krageseng. 1714 SH 361 *Kraggerswisch*; 1778 ArkØstergaard *Krages-Wisch, Kraggeswisch, Krages-Wiese*; 1780 ArkStenb Stenbjerg p. 179 Nr. 1 *Die Krages-Wiese.* — Forleddet er muligvis Gen. af et Slægtsnavn.

?Kærshøj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Karßhü, Kartzbü, Kierßhüy.*

Lammehave. 1780 (Afskr.) ArkStenb Stenbjerghav p. 2 Nr. 1 *die Lammhaf*; Kat *Lammhaff, Oberste Lammhaff.*

Langacker. Kat *Langacker.*

Langelyk. Kat *Erste lange Lück, Norderlange-Lück, Süderlange-Lück.*

?Løhøj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Löhuy, Löehy.*

Mathiasdam. 1825 ArkØstergaard *Koppeln Matias-Damm.*

Mittellyk. Kat *Mittellück.*

Mühlenstrom. Kat *Mühlenstrom, Der Muhlenstrom.*

Mühlenteich. 1825 ArkØstergaard *im Mühlenteiche*; Kat *Mühlenteich.*

Mühlenweg. Kat *Mühlenweg.*

Norderlyk. Kat *Norderlück.*

Osterlyk. Kat *Osterlück, Osterlücke.* — To Lokaliteter.

Otsmark [ˈxro·d ˈòdsənsˌfèld, ˈkle·n ˈòdsənsˌfèld]. 1714 SH 361 *Otßmark*; Kat *Otzensfeld, Gross-Otzensfeld, Klein-Otzensfeld*; Oldekop V 88 *Otzenfeld.* — Af Mandsnavnet *Otte, Otto*; muligvis efter *Otto Schestedt*, der omtales som Ejer af Østergaard 1530 og 1549 (JensenAng p. 249). Forleddet er nu omdannet efter Slægtsnavnet *Otzen*, der kendes fra Gintoft (Oldekop V 39).

Perdwisch [ˈpæ·ɹˌvìš]. Kat *Pferdewiese.*— Nty. *Perd* „Hest".

Petersillstraat [*pe·dəɹˈsìlˌsdrå·d*]. — Vej fra Østergaard Skov til Stranden. Af nty. *Petersill* „Persille" (Mensing); se iøvrigt under *Petersilienstraat* p. 68.

Peterskoppel. Kat *Peters-Koppel*; Oldekop V 88 *Peterskoppel.*

Radeland. 1779 (Afskr.) ArkØstergaard *ein Stück aus dem Holtze nahmens das Raadeland. — Nty. Radeland* (jfr. Mensing under *raden*), mnty. *rodelant* „gerodetes Land, Neubruch" (Sch.-Lüb.).

Reetwisch. 1749 (Afskr.) ArkØstergaard *Rethwische*; 1759 ib. *an der so genanten Rethwische*; 1779 (Afskr.) ib. *aus der Reed-Wisch*; Kat *Rethwiese.* — Nty. *Reet* „Tagrør".

Segeberg. 1654 ArkØstergaard *Segberg*; 1665 ArkStenb Bredegade p. 45 Nr. 9 *Segebergh*; Kontraktb 1687, Jb 1723, Kat *Segeberg.* — Se *Segeberg* under Bebyggelsesnavne.

Sigager. 1584 (Afskr.) SH 361 *Sieckacker.* — *Sig*, se Bd. X.

Skovlyk. Kat *Schaulück.*

Skovreb. Kat *Schauriff.* — Se under *Skovreb* p. 137.

Smedevraa. 1584 (Afskr.) SH 361 *Smedewraa, Schmedewraa, Schmedeswra, Schmedewra, Schmedeswraa.*

Soltewisch [ˈsòldəˌvìš]. Kat *Salz-Wiese.* — Nty. *solt* „salt".

Sommersmaj [*sùməɹsˈmai*]. Kat *Sommerswiese* (rettet fra *-mai*). — Slægtsnavnet *Sommer.*

Stok. C. 1735 SA C XII 1 Nr. 478 *Fußsteig, den so genandten Stock.* — *Stok* i den sønderjy.

Betydning „Gangbræt over Vandløb", se Feilb. Stien fører over Lipping Aa.

Strandwisch. Kat *Strandwisch.*

Strueslyk. 1748 (Afskr.) ArkØstergaard *Strues-Lücke*; 1759 ib. *Stries-Lücke*; 1778 ib. *Struuß Lück*; Kat *Strusslück.* — Ifl. Opt 1934 hed en Ejer *Struwe*, udt. [*sdru:f*]. Marken hørte imidlertid til Hovedgaarden Østergaard og kan, Oplysningens Rigtighed forudsat, først være kommet i den nævnte Struwes Besiddelse efter Parcelleringen i 1768. Muligvis dog af et med det moderne nty. *Struwe* identisk Tilnavn; *Struue* forekommer som saadant i Husby H. 1495 (DgP II 1083).

Süderlyk. Kat *Süderlück.*

Sø. 1584 (Afskr.) SH 361 *dree stück Wisckes in So südwerts by Bostholm.* — Maa efter Sammenhængen være Navn paa den Engstrækning, der nu hedder *Soltewisch* og *Bastholm*, og som altsaa tidligere har været en Sø.

Sønderbæk. 1584 (Afskr.) SH 361 *Süderbeek.*

Tageland [ˈtå·xəˌland]. 1714 SH 361 *Hageland* [sic], *Taglandswisch*; 1768 ArkØstergaard *Koppel Dachs-Lund*; 1825 ib. *Tageland, Groß-Tageland*; Kat *Tageland, Gross-Tageland, Klein-Tageland, Tagelandswiese.* — Bakke umiddelbart ved Østergaard. Forleddet kunde være et Sb. glda. **taka*, fsv. *taka*, „Jord som tages ind og indhegnes til Dyrkning", i Stednavne sandsynligvis ogsaa i Betydningen „Sted, hvor noget tages" (Hellq. SEO² under *-tak, -taka*; NoB 1933 96 f., 1941 16 f.).

Tidsellyk. 1780 ArkØstergaard *Tiesel-Lücke*; 1788 ArkStenb Stenbjerg p. 43 Nr. 3—4 *in der Tiesel Lücke.*

?Tolbjerg. 1584 (Afskr.) *wisckes wetsen Boseholm by Tolber(e?) belegen.* — Efter Beliggenhedsangivelsen i Dok ved *Tolgaard* i Esgrus S. og muligvis blot en forskrevet Form af dette Bebyggelsesnavn.

Tolgaard Bro. 1574 ArkØstergaard *Tolgardt bruggen*; 1584 (Afskr.) SH 361 *tholgarde Brügge*; 1714 ib. *Tolgaardsbrügge.* — Se under Bebyggelsesnavnet *Tolgaard* i Esgrus Sogn.

Tolgaard Lyk. 1574 ArkØstergaard *Tolgardt Lucke.*

Tolgaardseng. 1714 SH 361 *Tolgaardswiese*; Kat *Tollgardswiese.* — Ved *Tolgaard.*

(Her?) **Trellingkær.** 1584 (Afskr.) SH 361 *bey Trellingkier, trelling kier.*

Troslyk. 1714 SH 361 *Troßlück.* — Se under *Troskær* p. 21.

Wegelyk. Kat *Wegelücke, Wegelückwiese.* — Ved Vejen til Stenbjerg.

Westerkoppel. Kat *Wester Koppel.*

Westerlyk. Kat *Westerlück, Westerlücke.* — Tre Lokaliteter.

Villehøj. 1584 (Afskr.) SH 361 *Willehüy.* — Forleddet kan være Mandsnavnet glda. *Willi.*

Vor der Brücke. C. 1735 SA C XII 1 Nr. 478 *in der Koppel vor der Brücke genandt.*

STERUP SOGN.

Kilder.

ArkFranzIversen	Arkivalier tilhørende Franz Iversen, Boltoft.
ArkGrønholt	Arkivet fra Grønholtgaard. Hos tidligere Ejer, Direktør Clausen, Sønder-Brarup.
ArkRuntoft	Se under Esgrus S.
ArkSørup	Se under Sørup S.
ArkWilhHansen	Arkivalier tilhørende Wilhelm Hansen, Brunsbøl.
Design 1774	Designatio auf die sämtl. Ländereyen zu der halben Huefe in Boltofft. 1774. ArkGrønholt.
Friedrichsen	Se under Sørup S.
Inv 1701	Se under Bøl S.
Jb 1776, Jb 1777	Erd-Buch über diejenigen Ländereyen welche den Mohrkirchischen Unterthanen so in den Dörfern Ahnebuy, Sterupbeck und Sterup wohnen gehören. 1777. Heri ogsaa Jb 1776 fra Østerholm (og herunder en Gaard i Boltoft) med særligt Titelblad. SA Abt 25[1] p. 356. Varianter fra to andre Eksemplarer af Jb 1777 i Abt 25[1] Nr. 113.
K 1776	Grund Riß..... Ahnebuy & Steerup Beck 1776. SA Abt 402 A 4 Nr. 233. (Herfra Varianter til K 1777).
K[1] 1776	Grund-Riß von diejenige Ländereyen welche den in dem Dorfe Osterholm wohnende Mohrkirkische Unterthanen gehören. 1776. SA Abt 402 A 4 Nr. 241.
K[2] 1776	Kort over Østerholm. 1776. SA Abt 402 A 4 Nr. 239.
K 1777	Grund-Risz von diejenigen Ländereyen welche den in den Dörfern Ahnbuy, Sterup-Beck und Sterup wohnende Mohrkirchischen Unterthanen gehören. 1777. SA Abt 402 A 4 Nr. 235.
K u. A.	Rids u. A. SA Abt 402 A 4 Nr. 234. (Herfra Varianter til K 1777).
KI 1764	Steerupper-Kirchen-Inventarium. 1764. SA C XII 2 Nr. 269. Et andet Ekspl. SA A VI 87 B 5 t.
KI[1] 1764	Steruper Kircheninventar 1764. Pastorat, Sterup.
KR 1735 ff.	Kirchen-Rechnungs-Buch für die Sterupper Gemeine Angefangen Ao 1735. Pastorat, Sterup.
Pauli 1754	Glaubwürdige Nachricht von den Merckwürdigkeiten der Kirche und des Kirchspiels Sterup in der Nie Harde Amtes Flensburg 1754 aufgesetzet. Af H. S. Pauli Pastor Loci. SA C XII 2 Nr. 270. En Afskr. af Moller findes i ArkRuntoft I 20.
Spec c. 1740	Specification auf das Land zu dem Hochadlichen Guthe Kl. Grünholtz. U. A. c. 1740. ArkGrønholt.
Tabel c. 1782	Tabel over Sædskiftet paa Grønholt for Tiden 1778—1829 (uden Titel). C. 1782. ArkGrønholt.
Tax 1787	Se under Sørup S.
U 1776	Protocoll Von dem Dorfe Osterholm (Blyantsrids). 1776. SA Abt 25[1] p. 360.
U 1777	Bonitirungs Instrument von dem im Amte Mohrkirchen belegenen DorffeAhnbuy und Steerop Beeck. 1777. SA Abt 25[1] Nr. 107.
U 1777	Bonitirungs-Instrument von denen im Amte Mohrkirchen belegenen Dörffern Bolltofft, Osterholm und Sterup. 1777. SA Abt 25[1] Nr. 110.
U 1797	Auseinandersetzungs-Instrument 1797. Afskr. SA C XII 1 Nr. 293.

U 1800 Vermeß- Bonitir- vermagschiftungs und auseinandersetzungs-Jnstrument in Ansehung der dem H. Henningsen in Grünholz zugehörigen Bonden und Adel. Ländereyen. 1800. ArkGrønholt.

U[1] 1800 Et andet Ekspl. af ovenstaaende Dok. SA C XII 1 Nr. 292.

U 1802 Vermessungs- Bonitirungs- und Vertheilungs-Jnstrument über die bisher in gemeinschaft gelegene Wiese Sterupmay. Afskr. SA C XII 1 Nr. 294.

U 1802 Vermeß- Bonitir- und Auseinanderstzungs-Jnstrument über die Bonden Hufe des Hufners Asmus Pedersen Schmidt in Grünholz 1802. Ark. Thomas Erichsen, Ulvegrav.

U 1803 Vermeßung 1803. ArkGrønholt.

U 1858 Auseinandersetzungs-Instrument über die .. Landstelle des Hufners Carl Friedrich Güntzel in Brunsbüll. 1858. ArkWilhHansen.

Udregn 1776 Ausrechnungs Protocoll von dem im Amte Mohrkirchen Kirchspiel Steerup belegenen Dorffe Ahnbuy und Steerupbeck. 1776. SA Abt 25[1] Nr. 107.

Udregn 1776 Ausrechnungs-Protocoll von die den Mohrkircher Unterthanen zu Oster Holm gehörige Ländereyen. 1776. SA Abt 25[1] Nr. 110.

Udregn[1] 1776 Et andet Ekspl. af ovenstaaende Protokol. SA Abt 25[1] p. 360.

UrkMohrkirchen Se under Bøl S.

Meddelere.

Aneby Johannes Brix, Aneby, f. sts. 1863. Opt. 1935.

Boltoft og Østerholm Franz Iversen, Boltoft, f. sts. 1878. Hans Christophersen, Østerholm, f. i Skærsbjerg, Kværn S., kom til Østerholm 1856. Opt. 1935.

Brunsbøl Nicolai Petersen, Brunsbøl, f. sts. 1863. Wilhelm Hansen, Brunsbøl, f. sts. 1877. Opt. 1935.

Grønholt Stine Claussen, Grønholtgaard, f. i Grønholt 1866. Hans Peter Claussen, Grønholtgaard, f. i Gelting 1883, kom til G. 1904. Opt. 1938.

Sterup Nico Andersen, Sterup, f. sts. 1893. Nicolaus Asmussen, Mølmarkled, f. sts. 1858. Peter Carstensen, Sterup, f. i Bjerge 1870, kom til Sterup 1874. Asmus Christoffersen, Sterup, f. i Kønholt 1863, kom til Sterup 1870. Johannes Thomsen, Sterup, f. i Haffskoppel i Gelting S. 1864, kom til Sterup 1870. Peter Clausen, Sterupbæk, f. sts. 1882. Opt. 1935.

BEBYGGELSESNAVNE.

Agtoft, forsv. Gd. 10/4 1460 (RegChrI 143) *Aketoft*; Slewert 1538 *achtoft*; RegMaarkær 1598 *Achtofft*; RegFlensb 1611—12 *Agtofft*; Mejer 1648 *Agtoft*; Mejer 1649 *Agtofft*; Danckw 107 *Agtofft Meyerhoff und Mühl*; Jb 1669 *Agetofft*; DAtl VII 386 *Agtoft Meyergaard og Mølle.* — Af Mandsnavnet glda. *Āki* som antaget af B. Holmberg (Tomt och toft p. 200).

Albøl, forsv. Gd. 24/2 1441 (RegChrI 359) *Albul.* — Muligvis af Trænavnet *Al* „El".

Aneby, Lb [*å·nəby*]. 31/3 1196 (Kejserproc 1424) SRD VII 324 *Anabii*; 24/2 1441 (RegChrI 359) *Anebu*; 13 el. 20/7 1478 Rep[2] Nr. 4249 *Anebu, Aneby*; 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315 *Anebu*; 3/11 1483 Rep[2] Nr. 5316 *Aneby*; RegFlensb 1483 *Anebu*; 20/7 1486 DiplFl I 659 *Aneboy*; Slewert 1538 *Auenby*; RegGottorp 1540 *Anebwj*; RegGottorp 1565 *Anebuj*; RegGottorp 1570 *Anebüj*; RegGottorp 1575 *Anebuj, Anabhue*; RegMaarkær 1579 *Anabuj*; RegMaarkær 1591 *Anabui, Annabüi*; RegFlensb 1600—01 *Anebuy*; Mejer 1648 *Anebuy*; Mejer 1649 *Aneby, Anebuy*; Danckw 107 *Aneby*; DAtl VII 386 *Aneby*; VSK 1783 *Aanebye gd og Bye*; Schröder I 44 *Ahnebye*; Gst 1858 *Aaneby*; Trap 496 *Aneby*; Kok *Ånby* (*Åhnby*);

LA *Ahneby*. — Af Mandsnavnet glda. *Āni*; se Hald, Vore Stednavne 2. Udg. p. 110 og Birte Hjorth Pedersen i Navnestudier II 17 og der cit. Litt.

Anebygaard, Gd. 23/3 1466 DiplFl I 571 *Anebugarde*; 18/10 1470 *de hoff to Anebu*; 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315 *hoff to Anebu*; RegMaarkær 1612—13 *Anabuey gardt*; RegFlensb 1612—13 *Anebulgarde*; SkyldprotMaarkær 1761 *Ahnebuy-Garden*; VSK 1783 *Aanebye gd*; Dörfer[1] 4, 211 *Ahnebyegaarde*; JensenAng 362 *Ahnebyegaard*.

Anebyled, Kro [*å·nby|hèg, å·nəby|hèg*]. RegMaarkær 1612—13 *Kathe beim Anabuyer Hecke*; RegMaarkær 1619—20 *bey Ahnbuy Hecke*; Kontraktb 1723 *bey Ahnebuy Heck*; VSK Orig 1780 *Aanebyeleds H*; Schröder I 44 *Ahnebyeheck*; LA *Ahnebyheck*.

Barredam, Hse [*barə|dam*]. 1740 (Afskr.) ArkGrønholt *Kathe auf Barredamm*; VSK Orig 1780 *Baredams Hse*; Dörfer[3] 108 *Borredam*; Schröder I 336, LA *Barredamm*. — Efter Naturnavnet *Barredam* i Boltoft.

Berristoft, Lb [*|bìrəs|tòfd*]. 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315 *Berystoft*; (her ?) 24/2 1441 (RegChrI 359) *Bentofft*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Berstofft*; RegFlensb 1499 *Beristofft*; RegGottorp 1540 *Birriβtofft*; RegGottorp 1542 *Barris tofft*; RegFlensb 1587 *Byrriβtoft*; RegFlensb 1593 *Berriβtofft, Birristofft, Birriβtofft, Berβtofft*; KornReg 1621 *Berristofft, Birristofft*; Mejer 1648 & 49, Danckw 107 *Birristofft*; SkyldprotFlensb 1730 *Birritztofft*; DAtl VII 386 *Birristoft*; VSK 1783 *Birristofte*; Schröder I 104 *Birristoft*; JensenAng 361 *Birrestoft*; Gst 1858 *Berritstoft*; Kok *Berritstoft* (*Berrestovt*); Trap 496 *Berristoft*; Kat *Birrestoft*; LA *Birristoft*. — Forleddet synes at være af samme Oprindelse som i *Berrishave* i Nabosognet Esgrus; se dette.

Berristoft Bæk. Reg 1634—35 *in Birriβtofft becke*.

Bjerg, Hs. 1746 SA C XII 1 Nr. 580 *aufm Berg*. — I Berristoft.

Bolleled, Hs [*bùl(ə)|lai, |bulə|hèg*]. VSK Orig 1780 *Bullerleds H*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Bollerhek*; Schröder I 121, 173 *Boltoftheck, Bulleheck*; JensenAng 361 *Boltoftheck* (*Bollelej*); LA *Bullerheck*; Oldekop V 21 *Boltoftheck, Bulelei*. — Efter Naturnavnet *Bolleled* i Boltoft.

Boltoft, Lb [*|bòl|tòfd*]. 4/8 1406 Rep[1] Nr. 4805 *Boltofte*; LibCens 1462, RegFlensb 1483 *Boltoft*; RegFlensb 1499 *Boltofft*; Zinsb 1509—15 *Boltoft, Boltofft*; RegGottorp 1540 *boltofft*; RegGottorp 1565 *Boltofft, Bultofft*; RegGottorp 1570 *Boltofft, Bültofft*; RegMaarkær 1579 *Boltoft, Boltofft*; KornReg 1621 *Boltofft, Bolltofft*; GeldReg 1621 *Bohlltofft*; Mejer 1648 & 49 *Boldtofft*; Danckw 107 *Böldtofft*; Pauli 1754 *Bolthoff*; DAtl VII 386 *Boldtoft*; VSK 1783 *Boltoft*; Dörfer[1] 22, 211 *Boldtoft*; Schröder I 121, Gst 1858 *Boltoft*; Kok *Boltoft* (*Båltovt*); LA *Boltoft*. — Forleddet er antagelig, som foreslaaet af Svend Aakjær (Grænsevagten VI 40 f.; jfr. B. Holmberg, Tomt och toft p. 200) Sb. *Bol*, snarest i Betydningen Gaard; se Bd. X. Udtalen med kort [ò] maa i saa Fald skyldes Forkortelse og Lydaabning foran Konsonantgruppe; en Udtale med *u* opstaaet ved Diftongering af det glda. *ō*, er bevaret i Navnet *Bolleled* ovfr.

Borrevej, Hs [*|bùrə|vai*, nu *|bùrə|vèx*]. JensenAng 78 *Borrevej, eigentlich „ved e Borrevej"*; Kat *Burweg*. — Ved Østerholm ved Vejen til *Flensborg*; se dette Navn.

Bremholm, Gde [*|bræ·m|hòlm*]. RegGottorp 1542 *bremholm*; RegGottorp 1565 *Bremholm*; RegGottorp 1572 *Brehm Holm*; RegMaarkær 1579 *Bremholm*; RegMaarkær 1624—25 *Bremgardt*; Kontraktb 1685 *Brehmholm*; VSK 1783, Schröder I 144, LA *Bremholm*. — *Bremgardt* i RegMaarkær 1624—25 maa være identisk med Bremholm. Ifl. Registret har Laß *Lorentzen* zu Bremgardt fæstet sin Faders Hus stds., og i Bilag til samme Register nævnes *Lorens* Mangnussen i Bremholm. Bremholm forekommer flere Steder baade som Marknavn og Bebyggelsesnavn og er næppe alle Vegne af samme Oprindelse. *Bremholm* i Nabosognet Sørup opfattes som sammensat med Vb. *brœmme*, nty. *bremen* „gaa i Gæring (om Hø)"; se ovfr. p. 235, og Gaardnavnet *Bremholm* i Tullebølle S., Langelands Nørre H., der er det ældst overleverede (1385 *Bremeholm*),

tolkes i DS X III 222 af Sb. ænyda. *breme* „tornet Vækst". Ordet er meget udbredt som Navn paa Rubus-Arter og indgaar i Sammensætningerne *Brembær* og *Bremmeris* (se ODP II 475 ff), og det turde i Almindelighed være dette Plantenavn, der er Forleddet. Udelukket er det dog ikke, at *Brem-* i enkelte Tilfælde kan være identisk med Sb. *Brœmme* „Rand, Kant", der muligvis foreligger i nogle usammensatte Navne *Brem(me)*. Hvis vi i disse Navne har en Terrænbetegnelse, er det sikkert ikke det nty. Laaneord *Brœmme*, men et dermed identisk Ord af hjemlig Oprindelse. Se iøvrigt om *Brem(me)*, *Brem-* i Stednavne Kristian Hald i Bromma Hembygdförenings årsskrift 1963 p. 49 ff.

Bremholm, Lille-, Gd. Kontraktb 1730 *Klein Brembholm*; VSK Orig 1780 *Lille Bremholm*; Dörfer[1] 30 *Kleinbremholm.*

Bremholm, Store-, Gd. Kontraktb 1737 *Gr: Bremholm*; VSK Orig 1780 *Store Bremholm.*

Brunsbøl, Lb [*brùnsbøl, brùnsbỳl*]. 3/2 1397 Stemann III 28 *Brunesbül*; 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Brunsbul*; s. Dok ? (16 Aarh. ÆDA V 508) *Brunsbull*; RegFlensb 1499 *Brunßbul*; Svinereg 1572 *Brunsbull*; RegGottorp 1575 *Brunßbutel*; RegMaarkær 1579 *brunsbeutell, Brunßbeutell*; RegFlensb 1587 *Brunßbull*; RegFlensb 1639—40 *Bruns buttel*; Mejer 1648 *Bronsbuttell*; Mejer 1649 *Bronsbuttel*; Danckw 107 *Brenßbüttel*; DAtl VII 386 *Brensbøttel*; VSK Orig 1780 *Brunsbül*; Schröder I 151 *Brunsbüll*; Gst 1858 *Brunsbøl*; LA *Brunsbüll.* — Ifl. Kok II 100 var første Stavelse kort i den da. Udtale. Af Mandsnavnet eller Tilnavnet glda. *Brūn*. Fornavnet er almindeligt i Flensborg, og Tilnavnet forekommer i 15. Aarh. bl. a. i Angel (DgP).

Brunsbølled. Kontraktb 1715 *Brunßbüllheck*; Jb 1723 *Brunsbüllheck*; Kontraktb 1759 *bey Brunsbüll-Heck.*

Brunsbøllund, Gde og Hse [*brùnsbəlˈlùnd, brùnsbỳlˈlùnd*]. RegFlensb 1612—13 *Brunßbull lundt*; 1665 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 154 *in der Lund*; Jb 1669 *Brunßböllundt, im Lundt*; Kontraktb 1682 *die frey Katen in der Lund*; Jb 1723 *Brunsbüllund, in der Lund*; SkyldprotMaarkær 1752 *Brunsbuylundt*; VSK Orig 1780 *Brunsbüllund*; VSK 1783 *Brundsbülund*; Schröder I 151 *Brunsbüllund*; Gst 1858 *Brunsbøllund*; LA *Brunsbülllund.*

Dreeeck, Hse [ˈ*dre·ˌèg*]. — To Huse i Sterup. Nty. *Dreeeck* „Trekant".

Dysbjerg, Gd [ˈ*dysˌba·x*]. Pauli 1754 *Düisberg*; DAtl VII 386 *Duisberg*; VSK 1783 *Dysbierg*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Düstberg, Duisberg*; Schröder I 121 *Duisberg*; Trap 497 *Dyssebjerg*; Kat *Deutschberg*; LA *Dysberg*; Oldekop V 22 *Duisberg.* — *Dys*, se Bd. X.

Grønholt, Lb [ˈ*xrø·nˌhòld*]. 12—18/11 1458 (Udt. 16. Aarh.) Rep[2] Nr. 907 *Gronholdt*; 16. el. 23/7 1472 (Afskr.) JahrbLandesk IX 508 f. *Groenholt*; 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Grunholte*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *Gronholte*; RegFlensb 1483 *Groneholt*; 7—13/1 1502 *Gronholte*; Zinsb 1509—15 *Gronholt, Gronholte*; 1525 SA UrkMohrkirehen Nr. 17 *Gronholt, Grunholt*; c. 1550 SA A XVII Nr. 159 *Grönholtt*; RegGottorp 1565 *Gronholt*; RegMaarkær 1579 *Grunhold, grunholdt*; RegFlensb 1593 *Grönholdtt, Grönholdt*; GeldReg 1621 *Grönholtt, Gronnholtt*; Mejer 1648 *Grönholt*; Mejer 1649 *Gronholt*; 1773 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 298 *Steerup Grünholtz*; VSK Orig 1780 *Grönholt, sonder Grönholt*; Schröder I 335 *Grünholz*; Gst 1858 *Grønholt*; LA *Grünholz.*

Grønholtgaard, Gd [*xrø·nhòldˈhòf,* ˈ*kle·n* ˈ*xrø·nˌhòld*]. 1525 SA Urk Mohrkirchen Nr. 17 *Gronholt, Grunholt*; FrowkennSchatt 1548 *Gronholtt, Gronholtte*; Danckw 107 *Gronholthoff*; Jb 1669 *der Hooff Gröenholtz*; SkyldprotMaarkær 1756 *Grünholtz Hof*; VSK Orig 1780 *Grönholt Gd*; DAtl VII 386, 396 *Grønholt Gaard, Grünholtz eller som det og kaldes Grønholt*; Dörfer[2] 88 *Klein-Grünholz*; Schröder I 334 *Grünholz* (*Klein-Grünholz*); LA *Grünholz-Hof.* — Navnet „Klein Grünholz" til Forskel fra *Grønholt* i Svans.

(Her ?) **Grønsgaarde.** Kontraktb 1727 *Peter Marxen zu Grönns Gaarde.* — Jfr. *Grønslyk* under Naturnavne i Boltoft.

Hoheluft, Gd [*ho·əˈlùfd*]. — I Grønholt.

Husum, Hse [*hu·sùm,* ˈ*xrø·nˌhòld* ˈ*hu·sùm*]. Jb 1669 *eine Kaate Husum genannt*; Kontraktb 1720 *Grün-Holtz Husum*; Jb 1723

Husum, Klein Husum, Husum bey Grünholtz, Grünholtz-Husum; Pauli 1754 *Husum*; VSK Orig 1780 *Husum Huuse*; Schröder I 336, LA *Husum*; Oldekop V 46 *Grünholz-Husum*. — Dat. Pl. af Sb. *Hus*. Jfr. Bd. X under *-um*.

Høgebjerg, Gd [ˈhø·gəˌba·x]. Kontraktb 1707 *Hoeckberg*; Jb 1723 *Höckberg*; Pauli 1754 *Höeckeberg*; VSK Orig 1780 *Höybierg H*; 1792 ArkSørup Sørupskov Nr. 2 *Höckebarg*; Schröder I 144 *Höckeberg*; LA *Hökeberg*. — Efter Naturnavnet *Høgebjerg* i Sterup.

Jordan, Kro, Hse [*jùˌdan*]. Jb 1723 *Iordan*; 1739 (Afskr.) ArkGrønholt *die Iordan*; Pauli 1754 *Iordan*; VSK Orig 1780 *Jordans Hse*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Jordan*; Schröder I 336 *Jordam*; Dörfer[2] 89 *Jordan*; Kok *Hjorddam* (*Jordam*); LA *Jordam*; Oldekop V 46 *Jordan*. — Oprindelig Kronavn. Opkaldelse efter den fra Bibelen kendte Flod og formodentlig en spøgefuld Hentydning til Kroens Betydning for Slukningen af Tørsten. Navnet *Jordan* forekommer oftere i Sachsen, hvor det, vistnok med tvivlsom Ret, er formodet at være Omdannelse af et slavisk Navn; se Bach, Deutsche Namenkunde II § 522. I yngre Kilder er sidste Led delvis omtydet til *-dam*.

Jordanstrasse, Hse [*jùˌdanˈsdrå·d, jùˌdamˈsdrå·d*]. (Her ?) Jb 1723 *in der Straat, auff der Straße*; Skyldprot 1733 *Iordans Redder*; 1739 (Afskr.) ArkGrønholt *Jordans-Redder*; Dörfer[3] 108 *Iordamsstraße*; Schröder I 336 *Jordamsstraße*; Oldekop V 46, 110 *Jordanstraße, Jordamstraße*.

Kleene Bek [*də kle·nə ˈbæ·g*]. — Del af Sterupbæk. Nty. *kleen* „lille".

Kvækmaj, Gd [ˈkwe·xˌmai]. 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Quagmay*; 1800 ib., 1825 SA C XII 1 Nr. 154 *Queckmay*; Dörfer[3] 108, Schröder I 200 *Quegmai*; Gst 1858 *Kvægmade*; Trap 497 *Kvœgmai*; Kok *Kvægmade* (*Kvœgmaj*); Kat *Quegmai*; LA *Quegmay*. — Efter Naturnavnet *Kvækmaj* i Sterup. Jfr. *Nimmerruh* ndfr.

Kær, Gd ?. Kontraktb 1729 *Hans Iessen in Kier*. — *Kær*, se Bd. X.

Langvad Mølle, forsv. Mle. 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315 *de molen to Langhwat*; Mejer 1648 *Langwatt muhl*; Mejer 1649 *Langwath Möhll*; Danckw 104 *Langewatt-Mühl*; Inv 1701 *die Langwadter oder Ahnebuyer-Waßer-Mühle*. — Efter Naturnavnet *Langvad* i Sterup. Jfr. *Nyherreds Mølle* ndfr.

Lasholt, Hs [ˈlasˌhòld]. Oldekop V 46 *Laßholz*. — Efter Naturnavnet *Lasholt* i Grønholt.

(Her ? **Lingenholt.** RegMaarkær 1596 *im Holtze*; RegMaarkær 1598 *im Holttz*; RegMaarkær 1599 *Lingenholtt*; RegMaarkær 1600 *Holtz*. — Det er de samme Personer, der nævnes under *Holtz* og *Lingenholtt*,, som altsaa maa være samme Lokalitet. *Im Holtze* nævnes i 1596 mellem Sterup og Fruelund (i N.-Brarup S.) og *Lingenholtt* mellem Sørup Skovby (i Sørup S.) og Aneby.

Metz, Kro [*mèds*]. — Opkaldelsesnavn; jfr. *Strassburg* i Stenbjerg S.

Mølmarkled, Gd [*mỳlma·gˈhèg*]. Jb 1723 *Möllmarck Heck*; Schröder II 320, LA *Möllmarkheck*. — Efter Naturnavnet *Mølmark Led* i Sterup.

Mørsholt, Hs ? RegMaarkær 1580, RegMaarkær 1581 *Sunge in Möschold*. — Efter Naturnavnet *Mørsholt* i Aneby.

Niehuus, Gd [*ni·hus*]. Kat *Niehus*; LA *Niehuus*. — Nty. *nie* „ny".

Nimmerruh, Gd [ˈnìməɹˌru·]. JensenAng 361 *Quegmay* (*auch wohl Nimmerruh genannt*). — Andet Navn paa *Kvœkmaj*. Ty. *nimmer* „aldrig" og *Ruhe* „Ro".

Nordskov, forsv. Gd [ˈnùɹˌšau]. Dörfer[3] 57 *Norstan* [sic]; Schröder I 206 *Norschau*; JensenAng 361 *Nordskov*. — Efter Naturnavnet *Nordskov* i Sterup.

Nyherreds Mølle. RegFlensb 1587 *Neuherde Mhule, Neuharder Mhule, Newharde Mhule, zu der Newen Mulen*; RegFlensb 1592 *Nie Harde Muhle*; Reg Flensb 1593 *Nyharde Möle*; RegFlensb 1600—01 *Newharde Möhele, Nieharder Wassermüll*; KornReg 1621 *Neuharde Waßermuhll*. — Laa ifl. Friedrichsen p. 210 ved Sterupbæk og maa være samme Lokalitet som *Langvad Mølle* ovfr.

Overby. Se under *Overbøl*.

Overbøl. SH 318E 19 *Auerbye, Overböll* (*Auerbüll*), *Auerbüllgaard* — *abgekürzt Au-*

büll. — Betegnelse for den nordlige Del af Aneby med Anebygaard. Ifl. SH 318E er det maaske samme Lokalitet som *Albøl* ovfr.

Padborg, Hs. Jb 1723 *Patburg*; 1746 SA C XII 1 Nr. 580, Pauli 1754 *Padburg*; SkyldprotMaarkær 1758 *Padburg bey Ahnbuy*; 1797 SA C XII 1 Nr. 580 *Pattburg.* — Se under *Padborg* i Esgrus S.

Potland, forsv. Hs [ˈ*pòdˌland*]. — I Sterup. Af Sb. *Potte*; jfr. *Potager* p. 20. Der er svær Lerjord her (Opt 1935).

Sachsburg, Hs [ˈ*sagsˌbùɯx*]. — I Sterup ved *Sachsenwald*; se dette Navn under Naturnavne.

Skadelund, Gd [*ʃaˈlùnd*]. 12—18/11 1488 SA UrkMohrkirchen Nr. 10 *Schaddelund*; 15/8 1508 Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. I 1. H. 43 *Schadelund*; Mejer 1648 *Scadderlundt*; Mejer 1649 *Scoddelundt*; Kontraktb 1693 *Schadelundt*; Jb 1723 *Schadelund*; Pauli 1754 *Schardelund*; Dörfer[1] 184, 211 f. *Schardelund, Schardebüll* [sic]; Schröder II 221 *Schadelund* (*Schardelund*); JensenAng 312 *Schaddelund*; Kok *Skardelund, Skadlund* (*Skalúnd*); LA *Schadelund.* — Af Fuglenavnet *Skade.*

Snabe, Lb [*snå·b, ʃnå·b*]. Opt. c. 1450 DiplFl I 547 *Snape*; RegFlensb 1483 *Snap*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Snape*; 1555 (Afskr.) SA C XII 2 Nr. 273 *Schnape*; RegMaarkær 1579 *schnab*; RegFlensb 1587 *Schnape*; RegFlensb 1593 *Snab, Snabe, Schnape*; RegFlensb 1600—01 *Schnabe*; Mejer 1648 *Snaap*; Mejer 1649 *Snaap, Schnaap*; Danckw 107 *Schnaap*; U 1776 *Schnahf*; DAtl VII 386 *Snape*; VSK 1783 *Schnabe*; Dörfer[1] 191, 211 *Schnaap, Schnap*; Dörfer[3] 256 *Schnabe, Schnap*; Schröder II 244, 258 *Schnabe*; Gst 1858 *Snave*; Kok *Snabe* (*Snahf*); LA *Schnabe.* — Formen i U 1776 gengiver den da. Udtale med [*f*], jfr. Kok. *Snabe,* se Bd. X.

Solbjerg, Gd [ˈ*soˑlˌbaˑx*]. JensenAng 361 *Sohlberg*; Schröder II 320 *Soelberg.* — Efter Naturnavnet *Solbjerg* i Sterup.

Sterup, Lb [*sdeˑrùb, sdœˑrùb*]. RegCap 1352 (1661—70 SRD VI 576, PontoppidanAnnales II 183), RegCap (16 Aarh. LibQuotl ib f. 10a *Stedorp*; RegCap c. 1437 (c. 1700 Ulr. Petersen) *stedorp*; 8/6 1439 Rep[1] Nr. 7011 *Stedorp*; 24/2 1441 (Reg ChrI 359), 19/4 1460 (RegChrI 143) *Stedorppe*; LibCens 1462 *Stedorp, Stedorppe*; 18/10 1470 *Stedorppe*; 25/6 1472 Rep[2] Nr. 3113 *Stedorp*; 3/7 1477 Rep[2] Nr. 4056 *Stedorpe, Stedorppe*; 5/3 1478 (c. 1700) Rep[2] Nr. 4177 *Stedorpe*; 12—18/11 1478 Rep[2] Nr. 4315 *Stedorppe*; RegFlensb 1483 *Stedorppe*; 20 el. 27/7 1486 DiplFl I 659 *Stedorp*; 25/7 1487 DiplFl I 662 *Stedorppe*; 17/8 1487 DiplFl I 664 *Stedorppe*; 8/5 el. 18/9 1487 (H. C. Stryk) Rep[2] Nr. 6072 *Steddorff*; 12—18/11 1488 SA UrkMohrkirchen Nr. 10 *Stedorppe*; 8/10 1499 SA UrkMohrkirchen Nr. 14 *Stedorppe, Stedruppe*; RegFlensb 1499 *Stedorppe*; Zinsb 1509—15 *Stedorp, Stedorpp, Stedorpe*; 1525 SA UrkMohrkirchen Nr. 17 *Szteedorp*; Slewert 1538 *Stederup*; RegGottorp 1565 *Sterup*; RegFlensb 1587 *Stedorp, Sterup*; 1593 ArkRuntoft Urk III 3 *Storub*; Mejer 1648, 49 & 50 *Sterup*; Danckw 107 *Sterup, Sterup-Kirche*; Kontraktb 1727, Kontraktb 1732 *Störup*; VSK 1783 *Steerup*; Schröder II 256, 320, Gst 1858 *Sterup*; Kok *Sterup* (=Fksp.); LA *Sterup.* — Kok II 377 tolker med Tvivl Forleddet som vn. *steði* m. „Ambolt" og antager, at Navnet kan have samme Betydning som *Smedeby.* Det er heller ikke udelukket, at Forleddet virkelig er det til vn. *steði* svarende glda. *stæthi* eller snarere glda. *stæth* n. med samme Betydning (se Kalkar IV 113 f.), men Ordet maa da sigte til en Terrænformation, snarest det højtliggende Terræn, delvis omgivet af den store Engstrækning Sterup Maj, hvorpaa Byen ligger. Om Ordets Forekomst i Stednavne se iøvrigt Kristian Hald, Stednavne paa -um p. 96 f. En anden Mulighed er et Sb. glda. **stæth* n. eller **stæthi* m., svarende til vn. **steð*, **steði*, der synes at indgaa i no. Stednavne i Betydningen „Aabred" (P. Hovda, Norske fiskemed p. 162 ff.); i saa Fald efter Beliggenheden ved Lipping Aa. Som endnu en Mulighed kan nævnes et Sb. glda. **stæthi*, identisk eller beslægtet med oldeng. *steda* „Hingst". En hypokoristisk Dannelse til dette Ord antages at foreligge i vn. *stedda* „Hoppe" (Jan de Vries, Altisl.

etym. Wörterb.). Sv. Aakjær formoder (Grænsevagten VI 361), at første Led kan være et Personnavn, maaske **Steke* eller **Stege*, der antages at indgaa i sv. Stednavne, men denne Tolkning støttes ikke af de ældre Former.

Sterupbæk, Lb [*sde·rəbˈbœ·g, də bœ·g*]. RegFlensb 1643—44 *im Beck*; Jb 1669 *im Beke*; 1695 (Afskr.) SA C XII 1 Nr. 373 *in dem Beck*; Jb 1723 *Steerupbeck*; Kontraktb 1727 *Störupbeck*; KR 1735 *Beck*; Skyldprot 1735 *bey Steerup-Beck*; VSK 1783 *Steerupbek*; Schröder II 320 *Sterupbek*; Gst 1858 *Sterupbæk*; LA *Sterupbek*.

Sterupgaarde, Lb [*sde·rəbˈxå·, də xå·*]. RegFlensb 1607—08 *im Garden*; RegFlensb 1631—32 *in die Gard, in die Garde*; Jb 1669 *im Garden, im Gaade, im Gathe, in die Gatte*; Kontraktb 1709 *Sterupp gaarde*; Jb 1723 *in der Gaarde*; SkyldprotFlensb 1737 *Steerop-Garde*; Pauli 1754, VSK 1783 *Gaarde*; Schröder II 320 *Sterupgaarde* (*Gaarde*); JensenAng 361 *Steerupgaard*; Gst 1858 *Sterupgaarde*; LA *Sterupgaard*.

Stofferskate, Hs. SkyldprotMaarkær 1756 *zu Ahneby belegene so genannte Stoffers-Kathe.* — Af Mandsnavnet *Stoffer*, en Form af *Kristoffer*. En Kaadner *Asmus Christophersen* i Aneby nævnes i Jb 1777.

Tingskov, Hse [ˈdìŋˌhòld]. 1727 Nerong Willkürsbriefe 127 *die Kate in Dingholz*; SkyldprotFlensb 1741 *beym Ding-Holtz*; U 1776 *Tingskow*; VSK 1783 *Tingskov hse*; Kat *Dingholz*; LA *Sterup-Dingholz*. — Se under *Tingskov* p. 229.

Østerholm, Lb [*o·sdəɹˈhòlm*]. 9/5 el. 18/9 1487 (H. C. Stryk) Rep² Nr. 6072 *Osterholm*; 25/7 1487 DiplFl I 662 *Osterholme*; 11—17/8 1487 DiplFl I 664 *Osterholm*; 12—18/11 1488 SA UrkMohrkirchen Nr. 10 *Osterholme*; Slewert 1538 *osterholm*; RegFlensb 1593 *Oster holm*; Mejer 1648 49, Danckw 107 *Osterholm*; VSK Orig 1780 *Österholm*; DAtl VII 386 *Østerholm*; VSK 1783 *Øst holm*; Schröder II 146 *Osterholm*; Gst 1858 *Østerholm*; LA *Osterholm*. — Ved *Vesterholm* i Kværn S. p. 275.

NATURNAVNE.

Aneby.

Ahnebyhecker Toft. Kat *Ahnebyheker-Toft*. — Se *Anebyled* under Bebyggelsesnavne.

Aneby Dam (Her ?). 12—18/11 1478 Rep² Nr. 4315 *Hoffdich*; RegMaarkær 1588 *Anabui deich*. — Se *Aneby* under Bebyggelsesnavne.

Aneby Skov. Relation 1730 *die Ahnebuyer Fest-Höltzung*.

Basdam. 12—18/11 1478 Rep² Nr. 4315 *Barsdam*; RegMaarkær 1587, RegMaarkær 1597 *Paßdeich*; RegMaarkær 1610 *boßdham*; RegMaarkær 1611 *Baßdam*; SkyldprotMaarkær 1757 *Baßdamm*; Udregn 1776 *Bast Damm*; K 1777 *Bas-Damm*; Jb 1777 *Bas Damm, Bast Damm*. — Eng der støder op til *Basmaj*. Hvis *r* i Formen 1478 er oprindeligt, kan første Led være Gen. af Sb. glda. **bar*, hvorom se *Barredam* nedfr. under Boltoft.

Basmaj [*de basˈmad ˈvìšən*]. Jb 1723 *Blaß* [sic] *May*; SkyldprotMaarkær 1754 *Basmay*; ib. 1764 *Baasmay*; Udregn 1776 *Bas May, Bast May*; K 1777 *Bas-May, Bas May*; Jb 1777 *Bas May, Bast May, Bas Mau, Bay Mau*; Kat *Basmai*.

Beklyk [ˈbœ·gˌlỳg]. — Nty. *Bek* „Bæk".

Bolsmaj. Udregn 1776, Jb 1777 *Bohls May*; K 1777 *Bohles May*; 1785 SA C XII 1 Nr. 298 *Bullesmay-Lücke*. — Samme Lokalitet som *Schulland* i Kat. Snarest Gen. af Sb. *Bol*, hvorom se Bd. X.

Bor [*nùˑdəɹˈbuˑɹ, syˑdəɹˈbuˑɹ*]. Udregn 1776 *Sunner Buhr, Norderbohr*; K 1777 *Buhr, Sünner Buhr, Norder-Bohr*; U 1777 *Sünner Buhr, Norder dito Buhr, Buhr Koppel*; Kat *Norderbek, Süderbek*. — Bakke. Sb. glda. *borth* „Bord", der indgaar i Stednavne i Betydningen „Rand, Kant, Bakkekam",

Reg 1634—35 = Geldthebungh des Ampts Flensburg. SA C XII 3 Nr. 9.
RegCap = Registrum Capituli Slesvicensis.
RegChrI = Registrum König Christian des Ersten, hrsg. v. G. Hille.
RegFlensb = Flensborg Amts Regnskaber. RA.
RegGottorp = Gottorp Amts Regnskaber. RA.
Rep[1-2] = Repertorium regni danici mediævalis, ed. Kr. Erslev. Series secunda ed. William Christensen.
Rietz = J. E. Rietz, Svenskt dialekt-lexicon.
Rodeboeck = Rodeboeck ... tho Flenßborch, SA C XIX 1 Nr. 30.
Ross = H. Ross, Norsk Ordbog.
SA = Statsarkivet paa Gottorp.
SAOB = Svenska akademiens ordbok.
SBÖ = T. E. Karsten, Svensk bygd i Österbotten.
Sch.-Lüb. = Schiller und Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch.
Schmidt = J. N. Schmidt, Slesvigs Land og Folk.
Schröder = Johs. v. Schröder, Topographie des Herzogthums Schleswig. 1837.
Schötebock = Der Stadtt Flenßborges Schötebock. SA Abt 187, Nr. 87.
SH = Haandskrifter vedr. Slesvig og Holsten i Univ. Bibl. Kiel.
SkyldprotFlensb = Neben-Buch zum Flensburgischen Amts- Schuld- und Pfand-Protocollo. Amtsgericht Flensborg.
SlesvProv = Slesvigske Provindsialefterretninger.
Slewert 1538 = Intraden der Prediger des Ampts Flensburg. Flensborg Provstiarkiv.
SOV = Sverges ortnamn. Värmlands län.
SOÄ = Sverges ortnamn. Älfsborgs län.
SRD = Scriptores Rerum Danicarum.
Stemann = v. Stemann, Geschichte des öffentlichen und Privat-Rechts des Herzogthums Schleswig.
Torp NEO = A. Torp, Nynorsk etymologisk ordbok.
Trap = Trap, Hertugdømmet Slesvig. 1864.
UBI = Blandinger til Oplysning om dansk Sprog udgivne af Universitets-Jubilæets danske Samfund.
Verz 1803 = Verzeichniß aller Eingesessenen des Amtes Flensburg. SA C XII 1 Nr. 2.
Westphalen = Westphalens Monumenta.
VJb = Kong Valdemars Jordebog, udg. af Svend Aakjær.
Wright = J. Wright, The English dialect dictionary.
VSK = Videnskabernes Selskabs Kort.
Xen. Lid. = Xenia Lideniana. Festskr. tillägnad Professor Evald Lidén.
Zeitschr. = Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte.
Zinsb 1509 ff. = Slesvigbispens »Zinsbuch« 1509 ff. SA A XX Nr. 2466.
ÆDA = De ældste danske Archivregistraturer.
Ödeen = N. Ödeen, Studier i Smålands bebyggelsehistoria.

Bemærkninger til Lydbetegnelsen

Dansk og Nedertysk:

ə er den tryksvage, ubestemt artikulerede Mellemvokal i da. *finde*.
x er den Lyd, der paa Tysk skrives *ch*.
ŋ er *ng*-Lyden i da., ty. *lang*.
ɹ er et vokalisk Fortunge-*r*.
b d g betegner overalt Klusiler, ikke Spiranter.
· betegner, at den foregaaende Vokal er lang.
: betegner »Overlængde«.
ˈ og ˌ angiver, at den følgende Stavelse har henholdsvis Hoved- og Bitryk.

Dansk:

æ ö ɔ er aabne *æ*-, *ø*- og *aa*-Lyd.
ŋ ļ er palataliserede *n*- og *l*-Lyd (*n* og *l* med *j*-Klang).
˽ foran et Navn eller Navneled betegner, at det udtales med musikalsk Tostavelsesaccent.

Nedertysk:

ì ỳ ù è ø̀ ò er aabne, slapt artikulerede *i*-, *y*-, *u*-, *e*-, *ø*- og *o*-Lyd.
ᵇ og *ᵍ* efter en lang Vokal betegner svagt artikulerede *b*- og *g*-Lyd (nty. *bå·ᵇm* »baben«, *vå·ᵍŋ* »Wagen«).
ſ betegner den ty. *sch*-Lyd.

Universitets-Jubilæets danske Samfunds
Skrifter Nr. 413

Udgivet paa
Carlsbergfondets Bekostning

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI, KBHVN.